

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Piešťany na roky 2021 – 2027

Piešťany, 2021

Obsah

1. ÚVOD	3
1.1. Komunitné plánovanie sociálnych služieb	3
1.2. Východiská a väzba KPSS na iné strategické a programové dokumenty	4
1.3. Riadenie a organizácia procesu spracovania KPSS na roky 2021 – 2027	8
2. ANALYTICKÁ ČASŤ	11
2.1. Vyhodnotenie KPSS mesta Piešťany za roky 2016 – 2020	11
2.2. Demografická situácia a prognózy jej ďalšieho vývoja v meste Piešťany	13
2.2.1. Súčasný a očakávaný populačný vývoj na Slovensku	13
2.2.2. Súčasný a očakávaný populačný vývoj v meste Piešťany a okrese Piešťany	15
2.3. Analýza sociálnej situácie na území Piešťan v členení podľa cieľových skupín	30
2.3.1. Rodiny s deťmi, vrátane detí so zdravotným postihnutím	31
2.3.2. Seniori a osoby so zdravotným postihnutím	38
2.3.3. Štatistiky trhu práce a ekonomickej situácie obyvateľov, nezamestnanosť a chudoba	42
2.3.4. Občania v krízových situáciách	47
2.4. Ekonomická analýza sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Piešťany za roky 2016 – 2020	50
2.5. Analýza poskytovateľov sociálnych služieb v meste Piešťany a blízkom okolí podľa zákona o sociálnych službách	57
2.5.1. Prehľad poskytovateľov sociálnych služieb v Piešťanoch a okolí poskytujúcich sociálne služby podľa zákona o sociálnych službách	57
2.5.2. Analýza poskytovateľov sociálnych služieb na základe výsledkov prieskumu poskytovateľov sociálnych služieb	65
2.5.3. Prehľad ďalších subjektov pôsobiach v sociálnej oblasti v meste Piešťany	68
2.5.4. Kvantifikácia potrebnej kapacity sociálnych služieb na území mesta Piešťany	68
2.6. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb v meste Piešťany	72
2.7. Analýza požiadaviek obyvateľov mesta Piešťany v oblasti sociálnych služieb	75
2.8. SWOT analýzy	79
2.9. Analýza problémov - stromy problémov pre jednotlivé cieľové skupiny	86
3. STRATEGICKÁ ČASŤ	87
3.1. Východiská pre strategickú časť	87
3.1.1. Výzvy pre Piešťany v oblasti plánovania sociálnych služieb	88
3.1.2. Plánované zmeny v oblasti legislatívy s dopadom na poskytovanie sociálnych služieb	92
3.1.3. Potenciál a možnosti spolupráce Mesta Piešťany s obcami v rámci okresu	93
3.2. Stratégia, ciele a opatrenia pre oblasť Rodiny s deťmi	95
3.3. Stratégia, ciele a opatrenia pre oblasť Seniori	107

3.4. Stratégia, ciele a opatrenia pre oblasť Osoby so zdravotným postihnutím	122
3.5. Stratégia, ciele a opatrenia pre oblasť Občania v krízových situáciách.....	132
3.6. Prierezové ciele.....	141
3.7. Plánované výstupy v rámci KPSS mesta Piešťany na roky 2021 – 2027	150
3.8 Časový a finančný plán realizácie KPSS mesta Piešťany na roky 2021 – 2027	152
4. MONITORING A HODNOTENIE	160
4.1. Spôsob vyhodnocovania plnenia KPSS a aktualizácie strategického dokumentu	160
5. ZÁVER	161
Zoznam použitých skratiek.....	162
Zoznam grafov, obrázkov a tabuliek	163
Prílohy	166

1. ÚVOD

Komunitne plánovať sociálne služby ukladá samosprávam zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. Komunitný plán sociálnych služieb (ďalej iba „KPSS“) je strednodobý strategický dokument, ktorý určuje víziu, ciele a smerovanie aktivít v oblasti sociálnych služieb na území mesta tak, aby dokázali naplňovať potreby obyvateľov, umožnili im dôstojný a plnohodnotný život v komunite.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb pomáha zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť sociálnej starostlivosti, vytvára predpoklady pre skvalitňovanie a rozvoj sociálnych služieb a zároveň reaguje na meniace sa potreby obyvateľov v tejto oblasti. Rozvíja tímovú spoluprácu v rámci organizácií samosprávy, verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb i ďalších subjektov na území mesta. Je nástrojom, prostredníctvom ktorého sa dajú užívateľom sociálnych služieb, poskytovateľom sociálnych služieb i potenciálnym prijímateľom a verejnosti ukázať zámery mesta Piešťany v oblasti rozvoja sociálnych služieb. KPSS prostredníctvom komunikácie s verejnosťou umožňuje a podporuje spoluúčasť občanov pri identifikovaní a následnom uspokojovaní potrieb obyvateľov mesta v sociálnej oblasti a určovaní priorít ich rozvoja.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Piešťany na roky 2021 – 2027 (ďalej iba „KPSS mesta Piešťany 2021 – 2027“) je v poradí druhým komunitným plánom piešťanskej samosprávy. Prvý KPSS bol spracovaný na obdobie rokov 2010 – 2020. Uznesením č. 119/2015 Mestské zastupiteľstvo mesta Piešťany (ďalej iba MsZ¹) uložilo Mestskému úradu aktualizáciu KPSS mesta Piešťany na roky 2016 – 2020, s dôrazom na návrh nových sociálnych služieb a sociálnych aktivít spolu s návrhom ich možného finančného zabezpečenia. Predmetná aktualizácia strategického dokumentu bola schválená uznesením MsZ mesta Piešťany č. 225/2015 dňa 17. 12. 2015.

1.1. Komunitné plánovanie sociálnych služieb

Komunitné plánovanie sociálnych služieb (ďalej iba „komunitné plánovanie“) je metóda, prostredníctvom ktorej je možné na úrovni obcí, mikroregiónov alebo krajov plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a zároveň boli v súlade s miestnymi špecifikami¹. Podstata komunitného plánovania spočíva v **zapájaní všetkých, ktorých sa sociálne služby týkajú, resp. môžu dotýkať, do procesu ich plánovania a rozhodovania** o spôsobe ich zabezpečovania. Ide predovšetkým o otvorený dialóg o podobe sociálnych služieb, vychádzajúci z poznaných potrieb a zdrojov a hľadajúci najlepšie riešenia ich prepojenia. Komunitné plánovanie konfrontuje a zosúladzuje záujmy všetkých zúčastnených strán a vytvára priestor pre hľadanie najlepších stratégií prostredníctvom vzájomnej spolupráce. Na rozdiel od strategického plánovania v iných oblastiach, pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb sú cieľové skupiny (prijímatelia sociálnych služieb) zraniteľnejšie, pretože sú priamo závislé na plánovaných sociálnych službách, dostupnosť a úroveň ktorých priamo ovplyvňuje kvalitu ich života. KPSS je dokumentom, ktorý umožňuje samospráve plánovať, zabezpečovať a vyhodnocovať účinnosť zvolených opatrení v oblasti poskytovania a rozvoja sociálnych služieb. Ak sa ku komunitnému plánovaniu pristupuje zodpovedne, výsledok má potenciál prispieť k zlepšeniu existujúceho stavu.

¹ Zdroj: Filipová, Woleková, Petijová: Komunitný plán sociálnych služieb – Metodická príručka, 2018

1.2. Východiská a väzba KPSS na iné strategické a programové dokumenty

KPSS mesta Piešťany 2021 – 2027 je spracovaný v súlade s požiadavkami **zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov** (ďalej len „zákon o sociálnych službách“). Uvedený zákon vymedzuje všetky základné požiadavky a podmienky pre poskytovanie sociálnych služieb. Okrem iného určuje pôsobnosť a povinnosti obce pri poskytovaní sociálnych služieb, ktoré sú dôležité pre ich zabezpečenie, udržateľnosť a rozvoj a realizáciu sociálnej politiky na svojom území. Jednou zo základných pôsobností samosprávy je vypracovanie a schvaľovanie KPSS vo svojom územnom obvode (§ 80, písm. a)) a zároveň vytváranie podmienok na podporu komunitného rozvoja. Uvedený zákon v § 83 podrobne určuje spôsob spracovania a obsahové náležitosti KPSS, ktorú sú pre obec záväzné. KPSS zároveň vychádza, resp. sa opiera o viacero iných strategických a programových dokumentov na medzinárodnej a národnej úrovni, ďalej na úrovni samosprávneho kraja a napokon i samotného mesta, aby bola zabezpečená nadväznosť a previazanosť KPSS s nimi.

Strategické dokumenty na medzinárodnej úrovni

Sociálne služby sú súčasťou verejných politík, v ktorých sa jednoznačne presadzuje ľudsko-právny rozmer a orientácia na potreby a preferencie prijímateľov sociálnych služieb. Občania, ktorí sú v dôsledku svojej nepriaznivej sociálnej situácie odkázaní na sociálne služby, majú právo uplatňovať si svoje práva na slobodný a nezávislý život s podporou spoločnosti.

Základným východiskom pri tvorbe stratégií pre oblasť sociálnych služieb je *Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd* (neoficiálne aj *Európsky dohovor o ľudských právach*), ktorý predstavuje základ európskeho systému ochrany ľudských práv. Zabezpečuje dodržiavanie najdôležitejších práv človeka a zároveň obsahuje inštitucionálny rámec, ktorý umožňuje jednotlivcom efektívne sa brániť proti štátu, ak im tieto práva upiera. Dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd je základným pilierom aj pri ďalších dokumentoch, na ktorých sa zhodlo medzinárodné spoločenstvo štátov a ktoré je potrebné zohľadniť pri tvorbe KPSS.

Dokumenty najvyššej úrovne:

- *Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (2006)*
- *Dohovor OSN o právach dieťaťa (1989)*
- *Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (1981)*
- *OSN Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (2015)* - pozn. Vláda SR rozhodla, že Agenda 2030 bude strategickým a zjednocujúcim dokumentom pre rozvoj SR.

Medzinárodnými dokumentmi na **európskej úrovni**, ktoré zaväzujú k uplatňovaniu ľudsko-právneho prístupu aj v sociálnych službách sú najmä:

- *Charta základných práv Európskej únie (2012)*
- *Európska sociálna charta (v jej revidovanom znení, 1996)*

Relevantné odporúčania pre oblasť sociálnych služieb obsahujú aj:

- *Európska charta rodinne opatrujúcich osôb (v revidovanom znení, 2017)*
- *Európska charta práv a zodpovedností starších ľudí odkázaných na dlhodobú starostlivosť a pomoc (2010)*
- *Dobrovoľný európsky rámec pre kvalitu sociálnych služieb (2010)*
- *Dobrovoľný európsky rámec pre kvalitu služieb dlhodobej starostlivosti (2012)*

Strategické dokumenty na národnej úrovni

Na národnej úrovni sú najdôležitejším dokumentom reflektujúcim štátnu politiku v oblasti sociálnych služieb *Národné priority rozvoja sociálnych služieb* (ďalej iba „národné priority“), ktoré v zmysle zákona o sociálnych službách vypracováva a zverejňuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Uvedený zákon zároveň v §83 ukladá povinnosť samospráve vypracovať a schváliť KPSS na základe národných priorít, a to do šiestich mesiacov od ich zverejnenia.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030:

- **NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb** – zámer podporovať rozvoj nových, ale aj existujúcich sociálnych služieb (ďalej iba „SS“) a odborných činností komunitného charakteru s prihliadnutím na ich miestnu, druhovú a finančnú dostupnosť aj s využitím moderných technológií. S tým súvisí potreba explicitne zákonom zakotviť SS komunitného charakteru do celkového systému financovania SS a nastaviť mechanizmy financovania samosprávy pre napĺňanie jej originálnych pôsobností v oblasti SS a podporiť samosprávu k vytváraniu funkčných zoskupení samospráv za týmto účelom, potreba systémového uchopenia a realizácie transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb.
- **NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti** - priorita odráža pretrvávajúce problémy so zabezpečovaním, financovaním a dostupnosťou ošetrovateľskej starostlivosti v relevantných druhoch SS, a to nielen SS podmienených odkázanosťou organizovaných pobytovou formou, ale aj ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ambulantnej a terénnej formy sociálnych služieb. V súlade so zameraním NP2 je potrebné explicitne zákonom zakotviť sociálne služby dlhodobej starostlivosti, vrátane zdrojov jej financovania.
- **NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby** - priorita vychádza z konceptu tzv. zdieľanej starostlivosti, pri ktorej sa jednotlivé formy a sektory/subjekty starostlivosti vzájomne nevyklučujú (buď formálna – alebo neformálna; buď domáca – alebo pobytová, atď.), ale skôr dopĺňajú. NP3 reflektuje potrebu podporovať neformálne opatrujúce osoby v oblasti podporných a odľahčovacích programov (služieb), zosúladzovania starostlivosti a práce, ochrany v oblasti pracovno-právnej, dodatkovej zdravotnej starostlivosti, v oblasti zvyšovania kompetencií v oblasti neformálnej starostlivosti (vzdelávania, tréningov, kurzov), technickej vybavenosti a podobne, pre jej kvalitné zabezpečovanie. Súčasťou naplnenia tejto priority je aj zavedenie príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.
- **NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb** - Zvyšovanie kvality SS je jedným z dôležitých nástrojov pre zvyšovanie úrovne bezpečnosti a stability poskytovaných služieb, ako aj dôležitým nástrojom pre zabezpečenie kvalitných komunitných služieb v rámci transformácie inštitucionálnej starostlivosti smerom ku sociálnym službám komunitného charakteru.

Ďalšie programové dokumenty na národnej úrovni s relevanciou pre oblasť sociálnych služieb:

- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030 (2021),
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020 a pripravovaná aktualizácia na roky 2021 – 2030,

- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (2011) a nadväzujúce národné akčné plány tejto stratégie (2011, 2016)
- Národná stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (2021),
- Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2013 – 2030 (2013).

Strategický dokument na regionálnej úrovni

Kľúčovým strategickým dokumentom na regionálnej úrovni v procese spracovania KPSS mesta Piešťany 2021 – 2027 bola **Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území Trnavského samosprávneho kraja 2021 – 2023** (ďalej iba „KRSS TTSK“), ktorá bola schválená uznesením Zastupiteľstva Trnavského samosprávneho kraja č. 554/2020/20 zo dňa 09. 12. 2020. Koncepcia určuje smerovanie sociálnej politiky a sociálnych služieb TTSK a tým sa priamo dotýka aj mesta Piešťany.

V analytickej časti KRSS TTSK je uvedené, že trnavský kraj je v súčasnosti najrýchlejšie starnúcim krajom SR, pričom najrýchlejšie starnutie vykazuje práve okres Piešťany. Ten by sa preto mal v budúcom období zamerať na rozvoj a posilnenie sociálnych služieb zameraných na seniorov.

Nadväznosť a previazanosť na KRSS TTSK je najmä v nasledujúcich cieľoch a opatreniach:

1) Oblasť poskytovania sociálnych služieb

Prioritná oblasť AA: Rozvoj siete sociálnych služieb

AA1: Dobudovanie siete sociálnych služieb a zvýšenie ich dostupnosti

- *Opatrenie:* Podporovať rozvoj nedostatočných alebo absentujúcich druhov sociálnych služieb a ich rozmiestnenie podľa analýzy jednotlivých okresov TTSK.

AA2: Posilnenie sociálnych služieb so zameraním na seniorov

- *Opatrenie:* Dopĺňať a vytvárať nové kapacity a zariadenia sociálnych služieb zameraných na cieľovú skupinu seniorov.
- *Opatrenie:* Zvyšovať povedomie o hodnotách, ktoré spoločnosti prinášajú starší ľudia, podnietiť zodpovedných za tvorbu politík a ďalšie zainteresované subjekty na všetkých úrovniach, aby prijímali opatrenia na podporu aktívneho starnutia a podporu solidarity medzi generáciami.

AA3: Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb

- *Opatrenie:* Podporovať vybrané druhy terénnych, ambulantných a pobytových služieb na komunitnej úrovni posilňujúcich nezávislý život (napr. zariadenia podporovaného bývania, podpora samostatného bývania).

AA4: Stabilizácia siete zariadení sociálnych služieb

- *Opatrenie:* Podporovať budovanie komplexnej sociálnej siete pozostávajúcej zo zainteresovaných strán, ktorými sú: štát – VÚC – obce – poskytovatelia sociálnych služieb – prijímatelia sociálnych služieb – verejnosť.

Prioritná oblasť AB: Posilnenie finančných a personálnych kapacít poskytovateľov sociálnych služieb

AB1: Zvýšenie počtu a kvalifikácie odborných pracovníkov

- *Opatrenie:* Vytvárať podmienky a podporovať kontinuálne vzdelávanie odborných a riadiacich pracovníkov

Prioritná oblasť AD: Zvýšenie kvality poskytovania sociálnych služieb

AD2: Posilnenie integračnej a motivačnej funkcie zariadení sociálnych služieb

- *Opatrenie:* V zariadeniach sociálnych služieb (ktorým to ich špecializácia dovoľuje) realizovať programy na aktívnu sociálnu inklúziu prijímateľov sociálnej služby s dôrazom na individuálny prístup.

Strategické dokumenty na úrovni mesta Piešťany

Jedným zo základných a kľúčových dokumentov pre riadenie samosprávy je program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej iba „PHSR“), ktorý vychádza zo Zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Je dôležité, aby jednotlivé strategické a koncepcné dokumenty samosprávy spolu korešpondovali, nadväzovali na seba a vzájomne sa dopĺňali. Aj z tohto dôvodu bol v roku 2019 v rámci organizačnej štruktúry Mestského úradu v Piešťanoch vytvorený *Odbor stratégie a rozvoja mesta*, ktorý koordinuje tvorbu mestských politík a koncepcií v spolupráci s ďalšími organizačnými útvarmi. Z hľadiska hierarchie strategických dokumentov by KPSS mal prispievať k napĺňaniu vízie, globálnych a špecifických cieľov pre sociálnu oblasť, ktoré sú zadefinované v PHSR. Proces komunitného plánovania sociálnych služieb vytvára výborný priestor pre zapojenie kľúčových partnerov, podrobné zmapovanie existujúceho stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb a identifikáciu potrieb obyvateľov mesta v sociálnej oblasti. Všetky získané dáta, zmapované potreby a následne priority a ciele zadefinované v rámci tohto procesu, budú môcť byť využité pri aktualizácii PHSR – časti venovanej sociálnemu rozvoju.

Pri spracovaní KPSS mesta Piešťany 2021 – 2027 sme vychádzali z aktuálne platného PHSR, ktorým je **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Piešťany na roky 2015 – 2025**.

Globálnym cieľom pre sociálnu oblasť v platnom PHSR je: „Zvýšenie kvality života všetkých obyvateľov mesta prostredníctvom rozvoja poskytovaných sociálnych služieb, školskej infraštruktúry a podporou športového a kultúrneho vyžitia.“ K naplneniu takto stanoveného cieľa by malo prispieť plnenie troch špecifických cieľov: 2.1. Rozvoj infraštruktúry sociálnych služieb, 2.2 Rozvoj školskej infraštruktúry MŠ a ZŠ. a 2.3 Rozvoj infraštruktúry športu, kultúry a voľnočasových aktivít. Pre oblasť sociálnych služieb je kľúčový špecifický cieľ **2.1 Rozvoj infraštruktúry sociálnych služieb**, v rámci ktorého sú zadefinované tri opatrenia:

- **Opatrenie 2.1.1 Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb a zariadení infraštruktúry** – uvedené opatrenie zahŕňa projektové zámery zamerané na rozširovanie existujúcich a zriaďovanie nových pobytových zariadení pre seniorov, rodiny s deťmi, mládež a osoby so zdravotným postihnutím.
- **Opatrenie 2.1.2 Rozvoj terénnych sociálnych služieb a podpora zotrvania klientov v prirodzenom prostredí** obsahuje projektové zámery na podporu terénnej sociálnej služby a dobrovoľníckej práce.
- **Opatrenie 2.1.3 Výstavba nájomných bytov** je zamerané na riešenie bytovej politiky v meste a výstavbu nájomných bytov.

Pre jednotlivé opatrenia boli v PHSR navrhnuté konkrétne projektové zámery, pričom uvedený zoznam projektových zámerov sa vzťahuje ku dňu 14. decembra 2015. Vzhľadom na ich obsahové zameranie a priame prepojenie na sociálnu oblasť, v tabuľke nižšie je uvedený stav ich prípravy, resp. plnenia k 31. 1. 2021:

Tabuľka č. 1 Prehľad projektových zámerov pre sociálnu oblasť v PHSR mesta Piešťany na roky 2015 – 2025

Opatrenie	Projektový zámer	Stav plnenia k 31.01.2021
2.1.1 Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb a zariadení infraštruktúry	Aktualizácia Komunitného plánu sociálnych služieb	Splnené - Aktualizácia KPSS mesta Piešťany na roky 2016 – 2020 bola schválená uznesením MsZ č. 225/2015 dňa 17.12. 2015
	Rekonštrukcia zariadenia SS na Staničnej ulici	Nesplnené
	Vybudovanie centra rodiny	Nesplnené
	Vybudovanie zariadenia pre seniorov (ZpS)	V štádiu riešenia (prebieha komunikácia so subjektami, ktoré majú záujem zriadiť ZpS na území mesta.)
	Denný stacionár (DS) a odľahčovacie služby	Alzheimercentrum Piešťany prevádzkuje ambulantnú formu služby DSS, ktorá je obdobná ako služba v DS. Odľahčovacia služba je poskytovaná predovšetkým v Zariadení opatrovateľskej služby Lumen.
	Zariadenie podporovaného bývania	Nesplnené
	Rekonštrukcia objektu v Kocuriciach - bývanie pre mladých po ukončení ústavnej výchovy	Objekt bol prenajatý Rodinnému detskému domovu, okrem profi rodín boli vytvorené miesta aj v zariadení núdzového bývania. V súčasnosti je objekt neobývaný.
2.1.2 Rozvoj terénnych sociálnych služieb a podpora zotrvania klientov v prirodzenom prostredí	Intenzívna realizácia sociálneho poradenstva a prevenčných aktivít v meste	Priebežne v plnení
	Kapacitne posilniť terénne sociálne služby	Nesplnené
	Podpora dobrovoľníckej práce a výraznejšia podpora mimovládnych organizácií	Mimovládne organizácie podporované prostredníctvom dotácií, príp. participatívneho rozpočtu.
2.1.3 Výstavba nájomných bytov	Vypracovať koncepciu bytovej politiky	Nesplnené
	Vypracovanie projektovej dokumentácie a výstavba nájomných bytov	Nesplnené

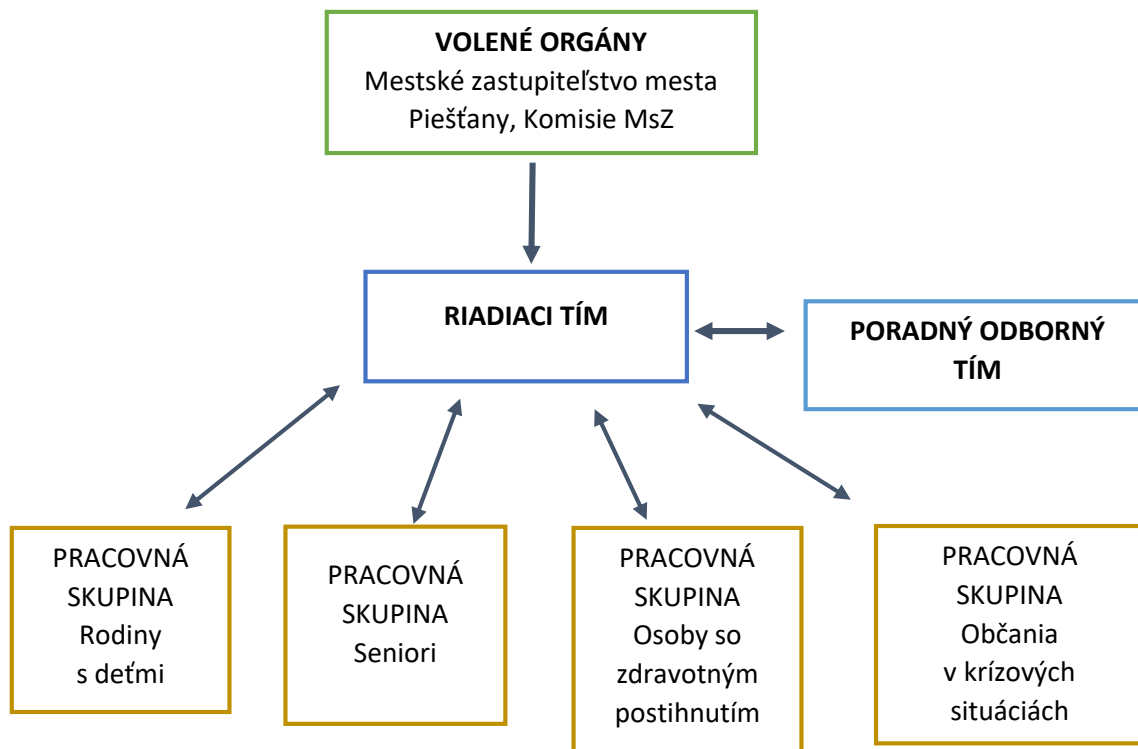
V rámci procesu spracovania KPSS boli projektové zámery, ktoré sa nepodarilo k 31. 1. 2021 zrealizovať, prediskutované so samosprávou. Zámery, u ktorých sa preukázala ich opodstatnenosť a pretrvávajúca potreba, boli následne zaradené medzi aktivity KPSS na nadchádzajúce obdobie.

1.3. Riadenie a organizácia procesu spracovania KPSS na roky 2021 – 2027

Spracovanie nového KPSS iniciovalo Mesto Piešťany, keďže predchádzajúci strategický dokument bol vypracovaný na obdobie rokov 2010 – 2020 a v roku 2015 aktualizovaný na roky 2016 – 2020. Samospráva vstúpila do procesu ako objednávatel sociálnych služieb a zároveň ako hlavný poskytovateľ sociálnych služieb v meste.

Proces tvorby KPSS mesta Piešťany 2021 – 2027 bol realizovaný v nasledujúcej **riadiacej a organizačnej štruktúre**:

Mestské zastupiteľstvo mesta Piešťany (ďalej iba „MsZ“) má v procese komunitného plánovania sociálnych služieb **schvaľovaciu právomoc**. V úvodnej fáze primátor mesta odsúhlasil a MsZ zobralo na vedomie začatie procesu spracovania KPSS. Poslanci MsZ (predseda a podpredseda **Komisie pre zdravotníctvo, sociálne veci a bývanie**) sa stali členmi Riadiaceho tímu, čím sa zabezpečila väzba na politickú reprezentáciu mesta.

Riadiaci tím zodpovedá za koordináciu procesu, strategické rozhodnutia a schvaľovanie výstupov.

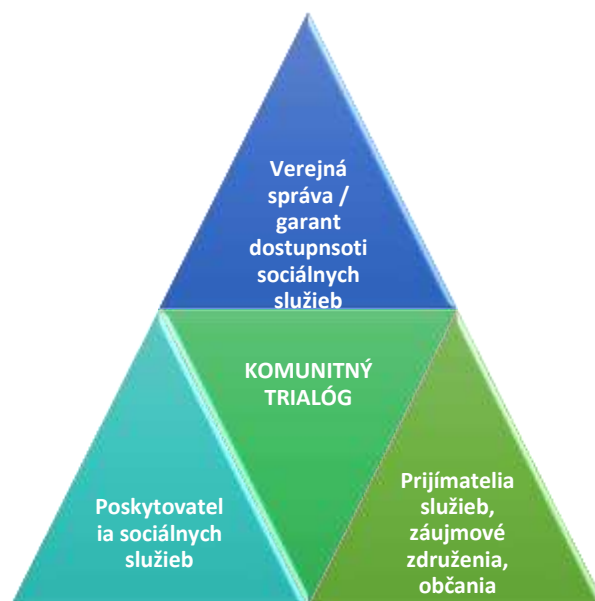
Poradný odborný tím nie je štandardným orgánom v procese spracovania KPSS. Mesto Piešťany sa rozhodlo prizvať do spolupráce viacerých externých odborníkov, keďže si uvedomuje dôležitosť strategického plánovania a potrebu vzájomného prepojenia koncepčných dokumentov samosprávy. KPSS je z pohľadu samosprávy vnímaný ako efektívny nástroj na reguláciu a rozvoj sociálnych služieb v území, ktorý spolu s ďalšími koncepciami a nástrojmi spoluvytvára **sociálnu politiku** mesta Piešťany. Úlohou Poradného tímu je zastrešiť odborné smerovanie KPSS s presahom do ďalších oblastí, ako východisko pre nastavenie sociálnej politiky mesta Piešťany.

V rámci prípravy KPSS boli identifikované hlavné cieľové oblasti, ktorým zároveň zodpovedali vytvorené **pracovné skupiny**: 1. Rodiny s deťmi, 2. Seniori, 3. Osoby so zdravotným postihnutím a 4. Občania v krízových situáciách. Úlohou pracovných skupín bola identifikácia potrieb a problémov cieľových skupín a následne návrh opatrení a aktivít.

V jednotlivých pracovných skupinách boli zastúpení **aktéri komunitného plánovania sociálnych služieb**, ktorými sú *objednávatelia, poskytovatelia a užívatelia* sociálnych služieb. Prostredníctvom pracovných skupín bol zabezpečený komunitný dialóg v procese tvorby KPSS. Zoznam členov Riadiaceho tímu, Poradného tímu a jednotlivých pracovných skupín tvorí *prílohu 1*.

Obrázok č.1 Komunitný trialóg v procese tvorby KPSS

Zdroj: Filipová, Woleková, Petijová, 2018

Do pracovných skupín boli zároveň pozvaní aj *zástupcovia mimovládnych organizácií*, najmä občianskych a záujmových združení, ktoré združujú skupiny obyvateľov s rôznymi potrebami v sociálnej oblasti a *občania aktívni vo svojej komunite*, ktorí majú záujem participovať na komunitnom plánovaní. Všetci aktéri majú v procese plánovania rovnaké postavenie. Stretnutia pracovných skupín boli verejné, pričom verejnosť bola o nich informovaná prostredníctvom pozvánok zverejnených na webovej stránke mesta.

Participácia verejnosti (občanov mesta) na komunitnom plánovaní bola zabezpečená:

- a) účasťou na stretnutiach pracovných skupín podľa záujmu občanov
- b) zapojením sa do dotazníkového prieskumu

Počas celej doby spracovania nového KPSS bola zabezpečená priebežná **informovanosť verejnosti** o jednotlivých fázach a čiastkových výstupoch procesu, a to najmä prostredníctvom webovej stránky mesta a ďalšími komunikačnými nástrojmi (napr. periodikum Radnica informuje, facebooková stránka mesta).

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

Hlavným cieľom analytickej fázy procesu bolo zmapovanie aktuálneho stavu zabezpečovania a poskytovania sociálnych služieb v Piešťanoch a v blízkom okolí a zároveň identifikácia slabých a silných stránok, príležitostí a výziev v sociálnej oblasti z pohľadu hlavných cieľových skupín. Analytická časť tvorí východisko pre strategickú časť, ktorá definuje ciele, opatrenia a aktivity s konkrétnymi indikátormi na hodnotenie ich priebežného plnenia. Základným predpokladom pre vypracovanie analytickej časti KPSS bol zber kvalitatívnych a kvantitatívnych dát a ich následná analýza. Kvantitatívne dáta boli predovšetkým zo Štatistického úradu SR (ďalej len „ŠÚ SR“), ďalej z Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny a z Mestského úradu Piešťany (ďalej iba „MsÚ“). Zber kvalitatívnych údajov prebiehal prostredníctvom dotazníkového prieskumu a pracovných skupín. Dôraz bol kladený na participatívny proces – zapojenie verejnosti, poskytovateľov SS, prijímateľov SS a záujmových skupín.

2.1. Vyhodnotenie KPSS mesta Piešťany za roky 2016 – 2020

KPSS mesta Piešťany na roky 2016 – 2020 obsahoval priority, opatrenia a aktivity pre nasledujúce cieľové oblasti:

- Seniori
- Občania so zdravotným postihnutím
- Rodina, rodina s deťmi
- Občania, ktorí sa ocitli v nepriaznivých sociálnych situáciách, občania vyžadujúci osobitnú pomoc, znevýhodnení, neprispôsobiví občania
- Sociálna oblasť – personálne, materiálne zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb zriadených a poskytovaných mestom

Tabuľka č. 2 Prehľad priorít KPSS mesta Piešťany na roky 2016 - 2020

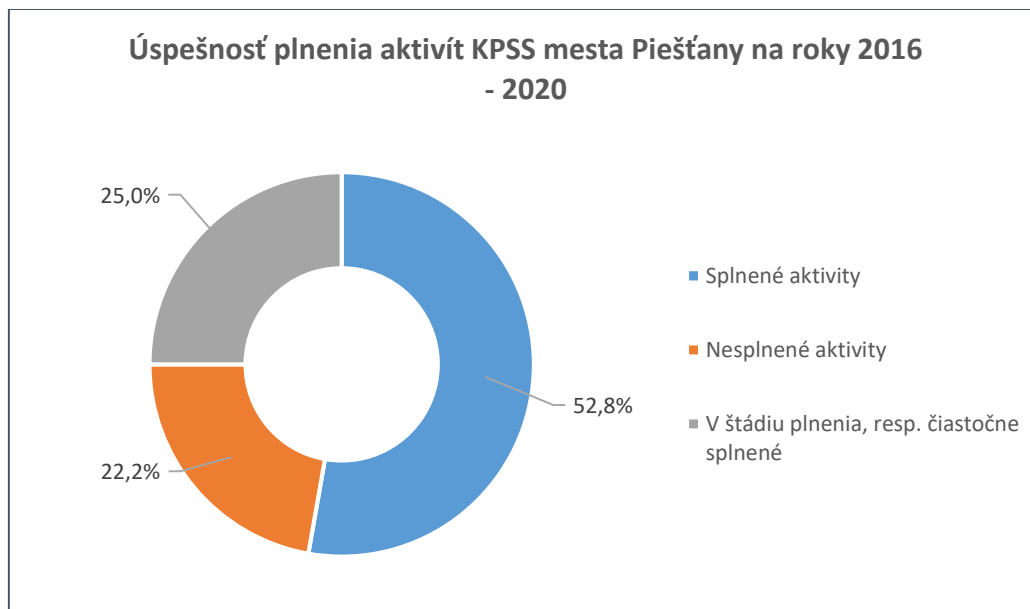
Oblasť (cieľová skupina) v rámci KPSS				
Seniori	Občania so ZP	Rodina s deťmi	Občania v nepriaznivej situácii ...	Sociálna oblasť
	Priorita 1	Priorita 1	Priorita 1	Priorita 1
	Priorita 2	Priorita 2	Priorita 2	Priorita 2
	Priorita 3	Priorita 3	Priorita 3	Priorita 3
	Priorita 4	Priorita 4		Priorita 4
	Priorita 5			Priorita 5
	Priorita 6			Priorita 6
	Priorita 7			Priorita 7
	Priorita 8			Priorita 8

KPSS mesta Piešťany na roky 2016 – 2020 obsahoval spolu **23 priorít, 29 opatrení a 35 úloh** (aktivít). Priority č. 1 – 7 boli pre oblasti Seniori a Občania so zdravotným postihnutím spoločné, preto sú vyhodnocované iba raz s ohľadom na obe cieľové skupiny, a to pri oblasti Seniori. Z celkového počtu aktivít sa v období 2016 – 2020 podarilo **zrealizovať** spolu **19 aktivít (52,8 %)**, **9 aktivít (25 %)** bolo **zrealizovaných čiastočne resp. sú v štádiu realizácie** a je potrebné ďalej sa im venovať

v nadchádzajúcom období. **Osem aktivít sa zrealizovať nepodarilo (22,2 %).** V prípade *Úlohy č. 2.2.1 Zriadiť denný stacionár, resp. týždenný pobyt*, sa túto aktivitu podarilo zrealizovať iba pre oblasť Osoby so ZP, avšak pre oblasť Seniori úloha splnená nebola, preto je vyhodnotená 2-krát, raz ako splnená a raz ako nesplnená.

Graf č. 1 Úspešnosť plnenia aktivít v rámci KPSS mesta Piešťany na roky 2016 - 2020

KPSS mesta Piešťany na roky 2016 – 2020 zahŕňal investičné aktivity zamerané na vybudovanie nových, resp. rekonštrukciu existujúcich zariadení sociálnych služieb (ďalej iba „ZSS“) a aktivity neinvestičného charakteru, cieľom ktorých bolo zvyšovanie **dostupnosti a skvalitňovanie služieb**. Do KPSS boli zaradené aj podporné aktivity zamerané na podporu dobrovoľníctva, záujmových aktivít rôznych cieľových skupín a pod.

V KPSS bol pri jednotlivých opatreniach a úlohách (aktivitách) naplánovaný *orientačný termín* ich realizácie a *predpokladané zdroje financovania* (napr. rozpočet mesta, granty, zdroje EÚ), avšak pri niektorých chýbala bližšia špecifikácia *plánovaných finančných prostriedkov* (výdavkov) potrebných na ich implementáciu. Pri aktivitách zároveň nebol jasne určený *gestor/garant*, zodpovedný za ich realizáciu, čo čiastočne sťažilo ich vyhodnocovanie. K jednotlivým aktivitám boli priradené *merateľné ukazovatele* s určenou východiskovou a plánovanou hodnotou. V rámci vyhodnocovania plnenia aktivít však pri viacerých merateľných ukazovateľoch nebolo možné presne zistiť dosiahnuté hodnoty (napr. počet zúčastnených detí na verejných podujatiach podporených mestom), keďže tieto údaje neboli priebežne sledované, resp. útvar zodpovedný za vyhodnotenie KPSS ich nemal k dispozícii.

Úspešnosť plnenia KPSS na roky 2016 – 2020

Pre cieľové skupiny **seniori a osoby so zdravotným postihnutím** (ďalej iba „osoby so ZP“) sa podarilo rozšíriť poskytovanie terénnych služieb, a to **opatrovateľskej služby v domácnosti** (ďalej iba „OSL“), kde sa počet opatrovateľiek i opatrovaných osôb zvýšil o 12 %. V prípade záujmu klientov bola poskytovaná aj **odľahčovací služba** v zariadení opatrovateľskej služby (ďalej iba „ZOS“). Od r. 2016 je občanom mesta poskytovaná nová SS - **monitorovanie a signalizácia potreby pomoci**, ktorú prevádzkuje neverejný poskytovateľ. V sledovanom období bola tiež realizovaná **podpora dobrovoľníctva v meste** (pozn. dobrovoľníci participovali na verejných podujatiach i pomáhali v ZSS), každoročne bola podporovaná **klubová a záujmová činnosť seniorov** v denných centrách. Samospráva tiež každoročne financovala postupnú **debarierizáciu verejných priestorov a komunikácií** (chodníkov) s cieľom uľahčiť pohyb občanom s obmedzenou pohyblivosťou po meste. Plánované investičné aktivity

zamerané na **zvýšenie kapacít pobytových služieb dlhodobej starostlivosti** (projekt rozšírenia kapacity ZOS na Staničnej ul. 22 a vybudovanie nového zariadenia pre seniorov s kapacitou 40 miest) sa v sledovanom období nepodarilo zrealizovať. Začaté však boli prípravné práce a tieto aktivity budú preklopené do pripravovaného KPSS, nakoľko potreba rozšírenia kapacít služieb pre seniorov a občanov so ZP je vzhľadom na starnutie obyvateľov mesta Piešťan nevyhnutná. Tiež sa nepodarilo vybudovať **denný stacionár pre seniorov** a zabezpečiť **prepravnú službu**. Pokiaľ sa potreba týchto služieb potvrdí aj v rámci analýzy potrieb obyvateľov mesta Piešťan v sociálnej oblasti, je možné zaradiť ich do pripravovaného KPSS.

Pre cieľovú skupinu **rodina, rodiny s deťmi** boli zrealizované najmä **podporné aktivity** (letné tábory pre deti zo sociálne odkázaných a viacpočetných rodín, voľnočasové aktivity pre rodinu, deti a mládež a viaceré podujatia). V sledovanom období Mesto Piešťany v spolupráci s Mestom Trnava a Hlohovec podporilo vznik Centra včasnej intervencie Trnava, n. o., ktoré sa stalo neverejným poskytovateľom **služby včasnej intervencie**. Vďaka tomu sa rozšírilo spektrum SS poskytovaných rodinám s deťmi so zdravotným znevýhodnením (ďalej iba „ZZ“) alebo s rizikovým vývojom v Piešťanoch. V KPSS bolo naplánované aj zriadenie **komunitného centra pre rodinu**, aktivitu sa však nepodarilo zrealizovať. V sledovanom období však začalo svoju činnosť v meste Centrum pomoci pre rodinu (ďalej iba „CPPR“) ako detašované pracovisko Centra pomoci pre rodinu v Trnave. CPPR čiastočne saturuje potreby v tejto oblasti, nakoľko realizuje opatrenia v zmysle § 10 Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kuratele, ktoré sú zamerané na pomoc rodinám a aktivity na prevenciu a podporu plnenia rozvoja rodiny. Potreba vybudovania komunitného centra bude prehodnotená na pracovnej skupine pre oblasť Rodiny s deťmi v rámci prípravy nového KPSS.

Pre cieľovú skupinu, ktorou sú **občania v nepriaznivej sociálnej situácii, občania vyžadujúci osobitnú pomoc, znevýhodnení občania, neprispôsobiví občania** sa v sledovanom období podarilo čiastočne posilniť **terénnu sociálnu prácu**. Samospráva formou dotácií **podporovala subjekty**, ktoré poskytujú obyvateľom v núdzi (jednotlivci i rodiny) sociálne poradenstvo, špecializované sociálne poradenstvo a/alebo odborné psychologické poradenstvo (Trnavská arcidiecézna charita - nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu, CPPR a OZ Pomoc ohrozenému dieťaťu). Nepodarilo sa vybudovať **nízkoprahového zariadenia** pre klientov so závislosťami. Potreba zabezpečiť nízkoprahové zariadenie s možnosťou ubytovania klientov so závislosťami (pod vplyvom alkoholu, drog) stále trvá, keďže záchytné miestnosti v mestách už nefungujú. Zaradenie aktivity do nového KPSS bude riešené v rámci pracovnej skupiny pre Občanov v krízových situáciách.

V rámci oblasti **Sociálna oblasť a jej personálne a materiálne zabezpečenie** boli naformulované opatrenia smerujúce k zlepšovaniu kvality poskytovaných SS, k aktívnej spolupráci s inými subjektami poskytujúcimi SS na území mesta a možnej optimalizácii služieb. Z naplánovaných aktivít bola väčšina zrealizovaná, resp. aktivity sú v štádiu plnenia. Kompletne vyhodnotenie KPSS mesta Piešťany na roky 2016 – 2020 tvorí *prílohu 2* tohto dokumentu.

2.2. Demografická situácia a prognózy jej ďalšieho vývoja v meste Piešťany

2.2.1. Súčasný a očakávaný populačný vývoj na Slovensku

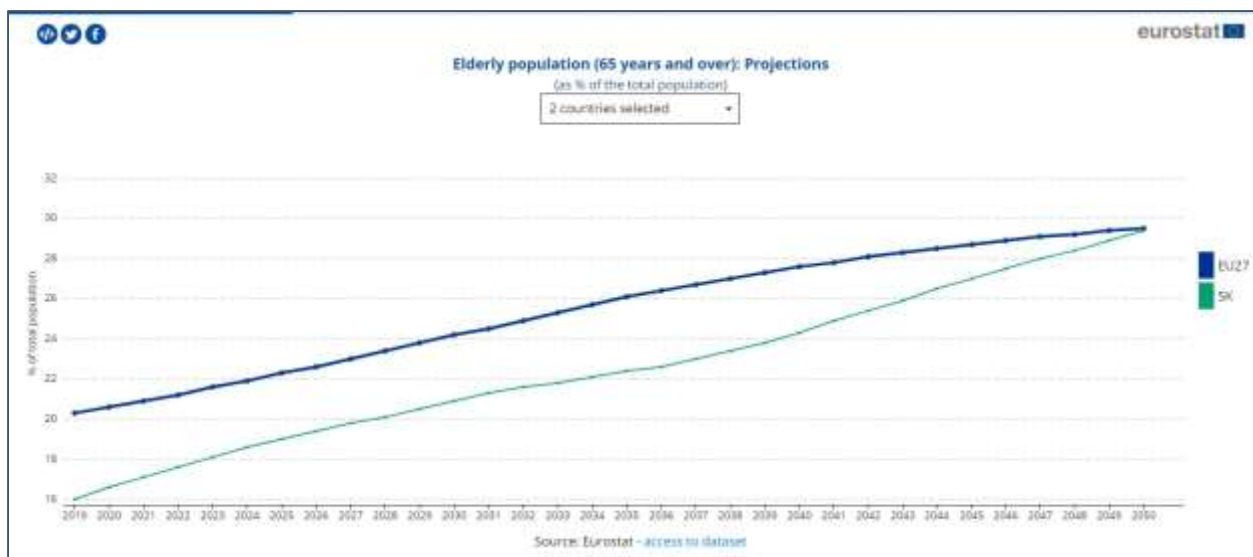
Starnutie obyvateľstva je dlhodobým globálnym trendom a predstavuje jednu z hlavných spoločenských a politických výziev 21. storočia. Populačné starnutie sa stáva nielen dôležitou demografickou, ale aj sociálnou, ekonomickou, zdravotníckou témou vďaka svojmu rozsahu, dopadom a svojej takmer univerzálnej prítomnosti. Nie je sa čomu čudovať, keďže zmeny vo vekovej štruktúre v

znamení dynamického nárastu počtu a podielu seniorov a s tým spojené súčasne i predpokladané zaťaženie produktívnej zložky, zdravotníctva, sociálneho a dôchodkového zabezpečenia sa bytostne dotýkajú v podstate každej vyspelej spoločnosti na svete. Navyše sa ukazuje, že tento proces ešte len naberá na intenzite a jeho zvrátenie v najbližších desaťročiach môžeme len ťažko očakávať.²

Starnutie populácie Slovenska, ako dlhodobý dôsledok kombinácie kontinuálneho predlžovania života s poklesom a stabilizáciou plodnosti na nízkej úrovni viedli a vedú k výraznému zrýchleniu starnutia obyvateľstva. Zmeny vo vekovom zložení obyvateľstva Slovenskej republiky (ďalej iba „SR“) budú počas najbližších desaťročí nezvratné, najmä v období 2020 až 2040 veľmi intenzívne a ich dopad na spoločenský vývoj zásadný. Čo sa týka vekového zloženia obyvateľstva, prognózy sú veľmi stabilné a budúci vývoj je možné v tomto smere odhadovať s vysokou pravdepodobnosťou. Podľa prognózy Eurostatu **bude obyvateľstvo SR starnúť najintenzívnejšie zo všetkých krajín Európskej únie** (ďalej iba „EÚ“). **Slovensko sa v priebehu necelých 50 rokov zmení z jednej z najmladších krajín EÚ** (v súčasnosti tretia najmladšia krajina po Írsku a Cypre) **na jednu z najstarších** (v roku 2060 bude mať v EÚ28 staršie obyvateľstvo od SR len Portugalsko). Kým v r. 2019 predstavovali obyvatelia vo veku 65+ **16 %** z celkového počtu obyvateľov SR (v EÚ27 to bolo 20,3 %), do roku 2050 sa očakáva prudký nárast tejto skupiny obyvateľstva, až na úroveň priemeru EÚ (takmer **29,5 %**), čo znázorňuje obrázok nižšie.

Obrázok č. 2 Projekcia staršej populácie (65 rokov a viac) do roku 2050 v EÚ a na Slovensku - % z celkovej populácie

Zdroj: EUROSTAT, <https://ec.europa.eu/eurostat>

Podľa správy ŠÚ SR *Demografický vývoj SR v roku 2018 v kontexte posledných desiatich rokov* sú okrem starnutia populácie ďalšími **signifikantnými znakmi súčasného populačného vývoja** na Slovensku, nasledujúce trendy, ktoré sa potvrdili aj v roku 2020:

- **Nízka intenzita sobášnosti a realizácia odložených sobášov** – na Slovensku sa sobášime čoraz starší (pozn. priemerný vek nevesty stúpol v roku 2020 na 31,9 rokov, muži sa ženía až po 34. narodeninách). Sobášnosť má dlhodobu nízku intenzitu, čo sa prejavuje stále početnejšou skupinou sobáša schopného obyvateľstva.
- **Zvyšuje sa početnosť rozvodov po dlhšej dobe trvania manželstva.** Kontinuálne sa zvyšuje priemerný vek pri rozvoze u oboch pohlaví. Najčastejšou príčinou rozvodu manželstiev bola v období 2009 – 2020 u oboch pohlaví rozdielnosť pováh, názorov a záujmov. Pozitívny trend

² Branislav Šprocha, Pavol Ďurček, Bratislava 2019, Starnutie populácie Slovenska v čase a priestore, Prognostický ústav, Centrum spoločenských a psychologických vied SAV

sledujeme pri rozvodoch s maloletými deťmi, ktorý má klesajúcu tendenciu (pozn. z hodnoty 8 155 v roku 2009, klesol na hodnotu 4 938 rozvodov v roku 2020). Stále však viac ako polovica rozvodov je v rodinách s maloletými deťmi. Dlhodobý nárast rozvodovosti sa zastavil a následne zníženie pod hranicu 40 % (pozn. v r. 2020 bol index rozvodovosti 34,9 %) sa zdá byť dôležitý signál pre vývoj úrovne rozvodovosti počas najbližších desaťročí.

- **Úhrnná plodnosť je pod hranicou jednoduchej reprodukcie** - Hodnoty pod hranicou kritickej plodnosti (1,5 dieťa na ženu) dosahovalo Slovensko v rokoch 2009 – 2016, v rokoch 2017 a 2018 dochádza k miernemu zvýšeniu hodnoty nad hranicu kritickej plodnosti. V celom sledovanom období je však SR pod zachovnou hodnotou pre populáciu, tzn. pod hodnotou 2,1 dieťaťa na jednu ženu. Pod touto hranicou je plodnosť na Slovensku od roku 1989. Zachovná hodnota je úroveň úhrnnej plodnosti, pri dosiahnutí ktorej je zabezpečená jednoduchá reprodukcia populácie, teda kedy generácia môže zabezpečiť svoju plnú náhradu.
- **Mimomanželská pôrodnosť** - Kým v roku 2009 sa mimo manželstva narodilo 31,6 % (19 428 detí z celkového počtu narodených, v roku 2020 sa mimo manželstva narodilo až 40,7 % (23 148 detí). Znamená to, že **4 z 10** živonarodených detí sa narodili mimo manželstva.
- **Dĺžka života populácie SR naďalej rastie u oboch pohlaví**, Slovensko však stále patrí medzi krajiny s vyššou mierou úmrtnosti. Vzhľadom na významný potenciál pre zlepšovanie úmrtnostných pomerov sa očakáva, že dlhodobý trend znižovania celkovej úmrtnosti bude pokračovať aj v najbližších desaťročiach. Pozitívny vývojový trend má stredná dĺžka života pri narodení (nádej na dožitie pri narodení), ktorá vyjadruje predpokladaný vek dožitia narodených v danom roku. V roku 2019 dosiahla stredná dĺžka života žien pri narodení hodnotu **80,8 roka** a stredná dĺžka života mužov pri narodení **74,3 roka**. Od roku 2010 rokov vzrástla stredná dĺžka života pri narodení u žien o 2,69 roka, u mužov o 2 roky. Významným trendom je znižovanie rozdielu hodnôt strednej dĺžky života pri narodení medzi pohlaviami. V roku 2010 bol rozdiel medzi pohlaviami 7,22 roka, do roku 2019 poklesol na 6,53 roka.

2.2.2. Súčasný a očakávaný populačný vývoj v meste Piešťany a okrese Piešťany

V SR existujú významné regionálne demografické rozdiely, ktoré sú dôsledkom regionálnych rozdielov v spôsobe života, životnej úrovni, kultúrnych tradíciách, religiozite aj etnicite. Podkapitola 2.2.2. je zameraná na popis súčasného a očakávaného populačného vývoja v meste Piešťany a okrese Piešťany v porovnaní s vývojom na Slovensku a jeho dopad na plánovanie sociálnych služieb.

Zatiaľ čo v niektorých oblastiach SR (sever stredného Slovenska, západná časť východného Slovenska a okolie Bratislavy) počet obyvateľov rastie (religiozita a etnicita - sever a východ Slovenska, okolie Bratislavy - migrácia), ostatné regióny zaznamenávajú úbytok obyvateľstva. Podľa publikácie *Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve - Populačná prognóza do roku 2040* sa v roku 2040 bude prirodzený prírastok pohybovať od 5,6 osôb na 1000 obyvateľov v okrese Kežmarok až po -8,3 osoby v okrese Komárno. Na konci prognózovaného obdobia bude na Slovensku už len 10 okresov, v ktorých sa zachová prirodzený prírastok obyvateľstva. **Najväčší prirodzený úbytok obyvateľstva** (viac ako 7 osôb na 1000 obyvateľov) sa v roku 2040 očakáva v okresoch Nové Zámky, Košice III, **Piešťany**, Myjava, Prievidza a v okrese Komárno.

Obrázok č. 3 : Okresy s najväčším prirodzeným úbytkom obyvateľstva v rokoch 2018 a 2040 (osoby na 1000 obyvateľov)

Rok 2018		Rok 2040	
Medzilaborce	-5,4	Komárno	-8,3
Myjava	-4,7	Turčianske Teplice	-8,1
Nové Zámky	-4,5	Nové Zámky	-8,1
Komárno	-4,2	Košice III	-7,8
Veľký Krtíš	-3,7	Piešťany	-7,8
Turčianske Teplice	-3,4	Myjava	-7,7
Poltár	-3,3	Prievidza	-7,1
Snina	-3,1	Topoľčany	-7,0
Levice	-2,8	Levice	-6,9
Púchov	-2,6	Partizánske	-6,8
Žarnovica	-2,6	Ilava	-6,8
Brezno	-2,4	Medzilaborce	-6,7
Šaľa	-2,4	Zvolen	-6,7
Detva	-2,4	Veľký Krtíš	-6,6
Topoľčany	-2,4	Banská Bystrica	-6,3

Zdroj: ŠPROCHA, VAŇO, BLEHA: Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve

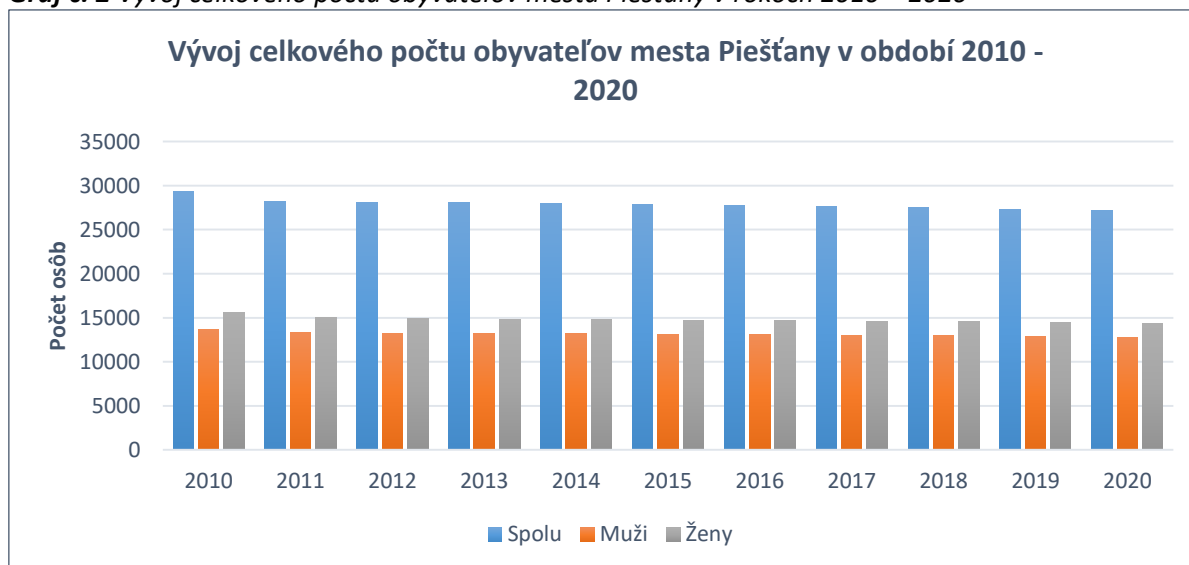
Prírodný úbytok obyvateľstva sa vo významnej miere týka aj mesta Piešťany, kde počet obyvateľov dlhodobo kontinuálne klesá. Za obdobie 2010 – 2020 došlo k zníženiu počtu obyvateľov o 2 207 osôb, čo predstavuje viac ako **7,5 %**. Úbytok obyvateľstva je pritom spôsobený **znižujúcou sa pôrodnosťou** i **migráciou**. Rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých dlhodobo vykazuje záporné hodnoty (prírodný úbytok), v roku 2020 bola jeho hodnota **-132**. **Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva** dosiahla v r. 2020 zápornú hodnotu **-7,19**. Rovnako nepriaznivá situácia je aj v prípade **migračného salda**, ktoré sa s výnimkou roku 2011 pohybuje v záporných hodnotách. V roku 2020 jeho hodnota dosiahla úroveň **-64**.

Tabuľka č. 3 Vývoj celkového počtu obyvateľov Piešťan v rokoch 2010 – 2020, spolu, podľa pohlavia

Stav trvale bývajúceho obyvateľstva	ROK (k 31.12.)										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu	29347	28267	28149	28047	27998	27855	27777	27666	27534	27336	27140
Muži	13720	13276	13235	13204	13172	13136	13093	13029	12969	12858	12751
Ženy	15627	14991	14914	14843	14826	14719	14684	14637	14565	14478	14389

Zdroj: datacube.statistics.sk

Graf č. 2 Vývoj celkového počtu obyvateľov mesta Piešťany v rokoch 2010 – 2020

Tabuľka č. 4 Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľov mesta Piešťany v rokoch 2010 – 2020

	ROK (k 31.12.)										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Živonarodení (počet)	266	287	239	255	251	228	231	221	235	218	225
Narodení v manželstve	197	196	153	160	136	129	128	124	130	136	131
Zomretí (počet)	306	321	307	303	288	335	303	326	333	317	357
Prirodzený úbytok obyvateľstva ³ (počet)	- 40	- 34	- 68	- 48	- 37	-107	- 72	-105	- 98	- 99	-132
Hrubá miera celkového prírastku obyv. (Promile) ⁴	-1,7	-0,71	-4,18	-3,63	-1,75	-5,12	-2,8	-4	-4,78	-7,23	-7,19

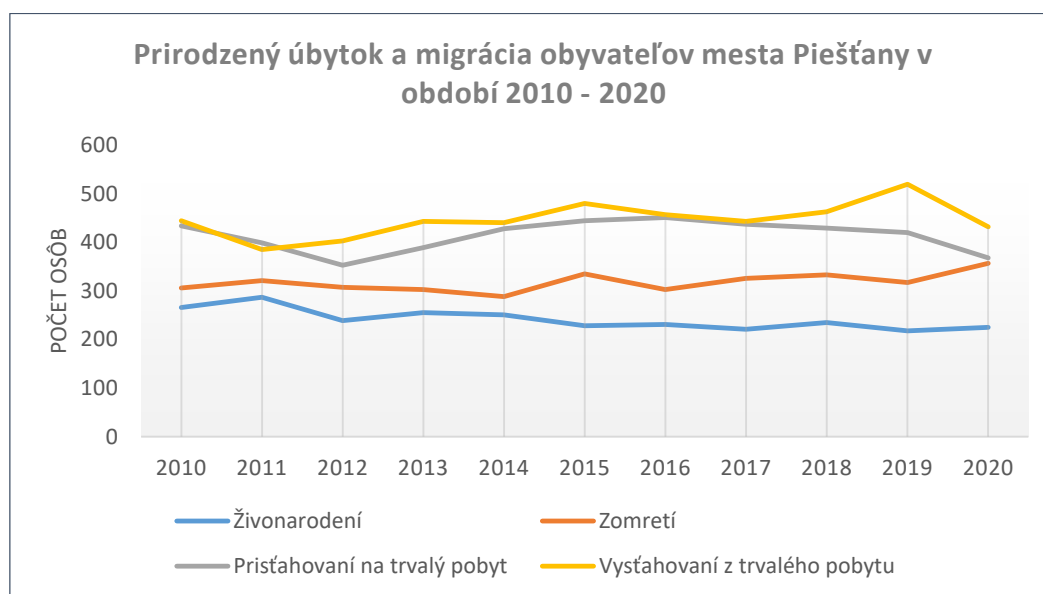
Zdroj: datacube.statistics.sk

Tabuľka č. 5 Migrácia obyvateľov mesta Piešťany v rokoch 2010 – 2020

Počet osôb	ROK (k 31.12.)										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pristáňovaní na trvalý pobyt	434	399	353	389	428	444	451	437	429	420	368
Vysťahovaní z trvalého pobytu	444	385	403	443	440	480	457	443	463	519	432
Migračné saldo ⁵	-10	14	-50	-54	-12	-36	-6	-6	-34	-99	-64

Zdroj: datacube.statistics.sk

Graf č. 3 Vývoj prirodzeného prírastku/úbytku a migrácie obyvateľov Piešťan v rokoch 2010 – 2020

³ Rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých. Záporný rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých sa označuje ako prirodzený úbytok.

⁴ (živonarodení v danej územnej jednotke - zomretí v danej územnej jednotke) / priemerný stav obyvateľov v danej územnej jednotke) * 1000

⁵ Rozdiel medzi počtom pristáňovaných a vysťahovaných

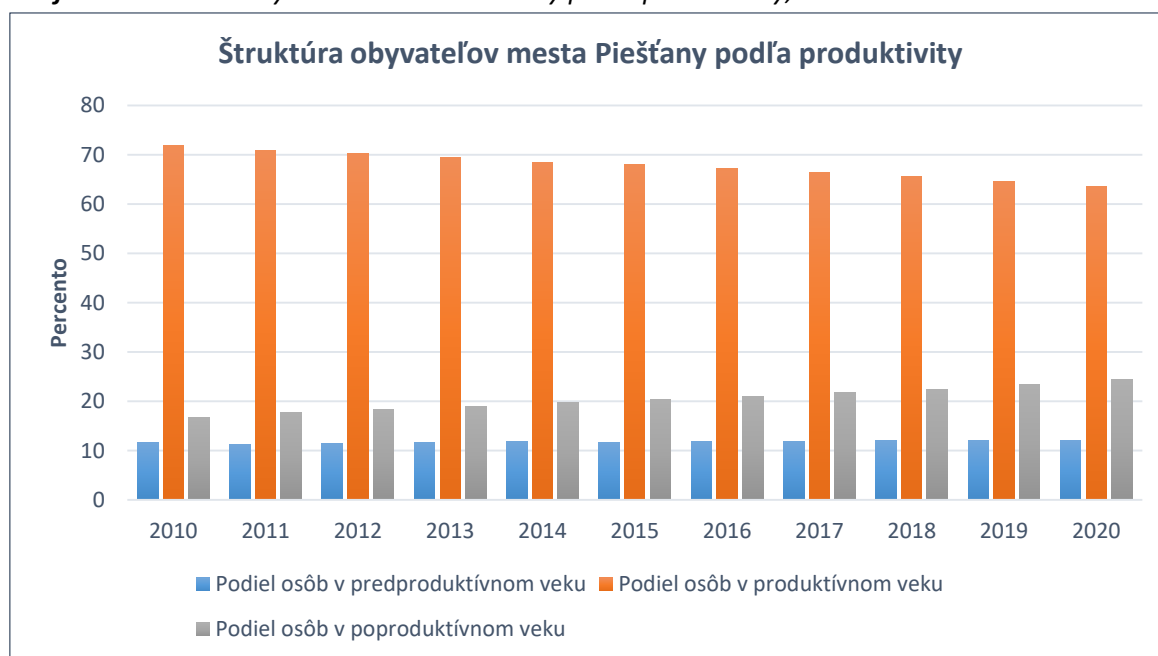
Podiel predproduktívnej časti populácie mesta Piešťany sa v priebehu rokov 2010 – 2020 zmenil iba minimálne, zvýšil sa o necelé percento (z 11,58 % na 12,13 %). Podiel ekonomicky aktívnej skupiny obyvateľov mesta za celé sledované obdobie postupne mierne klesal, znížil sa o **8,26 p. b.** Naopak v **poproduktívnej časti populácie** dochádza v priebehu rokov 2010 – 2020 k postupnému **nárastu o 7,72 p. b.** Zmeny v zložení obyvateľstva Piešťan podľa ekonomických vekových skupín **jednoznačne poukazujú na starnutie obyvateľstva mesta.**

Tabuľka č. 6 Štruktúra obyvateľov mesta Piešťany podľa produktivity, 2010 – 2020

Podiel osôb v %	Rok k 31.12.										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Predproduktívny vek	11,58	11,29	11,35	11,66	11,8	11,72	11,82	11,88	12,03	12	12,13
Produktívny vek	71,81	70,92	70,28	69,39	68,51	67,96	67,14	66,38	65,49	64,56	63,55
Poproduktívny vek	16,61	17,79	18,37	18,95	19,69	20,32	21,05	21,74	22,48	23,44	24,33

Zdroj: datacube.statistics.sk

Graf č. 4 Štruktúra obyvateľov mesta Piešťany podľa produktivity, 2010 – 2020

Tabuľka č. 7 Bilancia obyvateľstva mesta Piešťany podľa vekových skupín – predproduktívny a poproduktívny vek, roky 2018 – 2020

Veková skupina od - do	Rok								
	2018			2019			2020		
	Ženy	Spolu	% žien	Ženy	Spolu	% žien	Ženy	Spolu	% žien
Predproduktívny vek (0 – 14 rokov)									
4 a menej	564	1148	49,1	548	1106	49,5	551	1094	50,4
5 - 9	572	1150	49,7	592	1183	50,0	554	1164	47,6
10 - 14	484	1015	47,7	474	991	47,8	516	1033	49,9
Poproduktívny vek									
65 - 69	1211	2086	58,1	1217	2108	57,7	1248	2179	57,3
70 - 74	974	1640	59,4	999	1716	58,2	1041	1739	59,8
75 - 79	732	1204	60,8	781	1265	61,7	795	1300	61,2

80 - 84	456	711	64,1	472	746	63,3	514	798	64,4
85 - 89	257	385	66,8	270	406	66,5	288	426	67,6
90 - 94	93	136	68,4	92	136	67,6	82	128	64,1
95 - 99	13	21	61,9	15	23	65,2	16	22	72,7
100 a viac	2	6	33,3	2	7	28,6	3	10	30

Zdroj: datacube.statistics.sk

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že u predproduktívnej časti populácie iba mierne prevláda mužské pohlavie. **V poproduktívnej časti populácie výrazne prevláda ženské pohlavie**, pričom so zvyšujúcim sa vekom sa podiel ženskej časti populácie stále zvyšuje. Výnimkou je veková kategória 100 a viac ročných, kde majú muži početnejšie zastúpenie. Demografické údaje v meste Piešťany **potvrdzujú feminizáciu staroby**. Tento ukazovateľ je potrebné zohľadňovať aj pri plánovaní pobytových SS, a **to pri určovaní pomeru kapacít (miest) medzi ženskými a mužskými lôžkami**.

Podľa *Populačnej prognózy do roku 2040* by okres Piešťany mal mať v roku 2040 viac **ako 30 % osôb vo veku 65 a viac rokov**. Vo väčšine okresov západného a stredného Slovenska sa podiel seniorov bude pohybovať v rozpätí 25 - 30 %. Pod hranicou 20 % by malo zostať už len osem okresov ležiacich zväčša na severe Slovenska (Námestovo) a najmä východe krajiny (Kežmarok, Sabinov, Gelnica, Vranov nad Topľou, Košice-okolie).

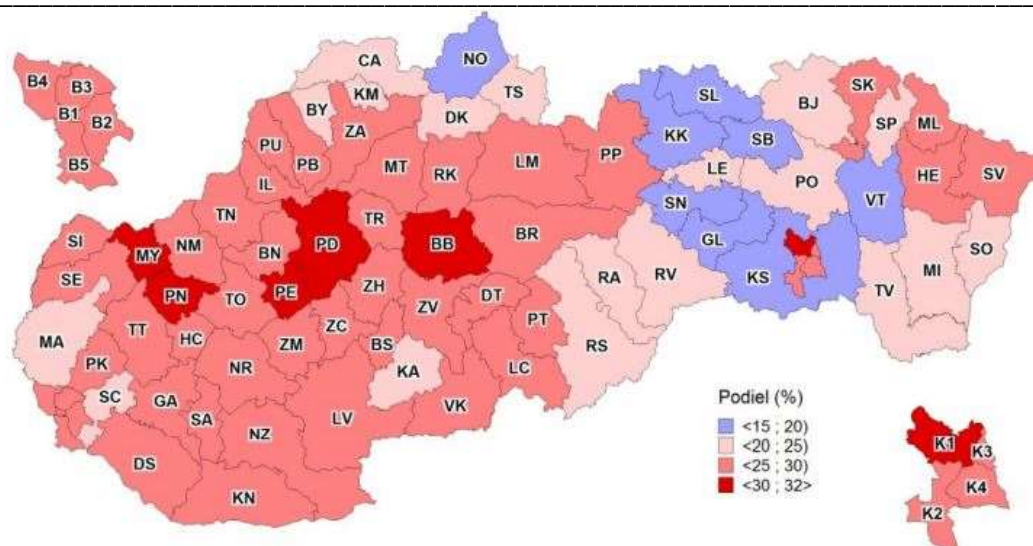
Obrázok č. 4 Okresy s najvyšším zastúpením seniorov v populácii v roku 2018 a 2040 (%)

Okres	2018	Okres	2040
Košice IV	21,6	Banská Bystrica	31,0
Bratislava I	21,2	Myjava	30,8
Myjava	20,0	Partizánske	30,6
Partizánske	19,2	Košice I	30,4
Piešťany	19,1	Prievidza	30,4
Medzilaborce	19,0	Piešťany	30,2
Bratislava II	19,0	Zvolen	29,6
Turčianske Teplice	18,9	Trenčín	29,0
Nové Mesto nad Váhom	18,8	Žiar nad Hronom	29,0
Nové Zámky	18,3	Liptovský Mikuláš	29,0

Zdroj: ŠPROCHA, VAŇO, BLEHA: Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve

Z uvedených prognostických údajov vyplýva, že **okres Piešťany** bude v poradí na **6. mieste v rámci SR z hľadiska početnosti zastúpenia seniorov v populácii** a bude uzatvárať skupinu okresov s viac ako 30 % osôb vo veku 65 a viac rokov (viď červené okresy na obrázku nižšie). V meste Piešťany bude počet seniorov pravdepodobne ešte vyšší, nakoľko už v roku 2020 skupina obyvateľov v poproduktívnom veku dosiahla hodnotu 24,33%.

Obrázok č. 5 Prognóza podielu osôb vo veku 65 a viac rokov v okresoch Slovenska v roku 2040

Zdroj: ŠPROCHA, VAŇO, BLEHA: Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve

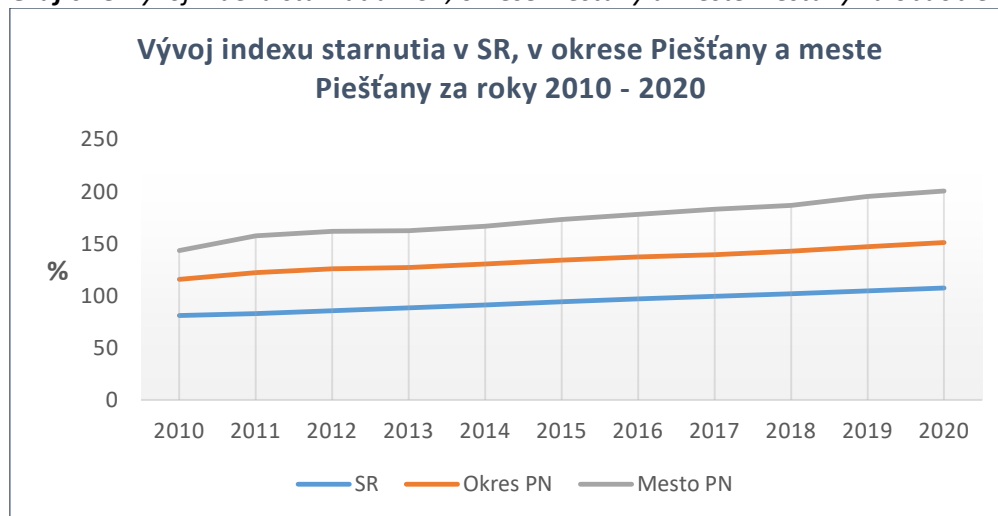
Okres Piešťany v súčasnosti vykazuje **najrýchlejšie starnutie spomedzi okresov Trnavského kraja**. K 31. 12. 2020 bol **index starnutia** v okrese Piešťany na úrovni 150,98 %, čo je v porovnaní s celoslovenskými hodnotami viac o 43,6 p. b.. V Piešťanoch je situácia ešte nepriaznivejšia, v porovnaní s okresom je index starnutia vyšší o 49,6 p. b. a v porovnaní s priemernou hodnotou za SR predstavuje rozdiel dokonca až **93,3 p. b.** V meste Piešťany teda aktuálne (r. 2020) **pripadajú na jedno dieťa 2 seniori**, čo je **takmer dvojnásobok celoslovenského priemeru**.

Tabuľka č. 8 Index starnutia v %, roky 2010 – 2020, Slovensko, okres Piešťany a mesto Piešťany

Index starnutia v %	Rok										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
SR	81,01	82,96	85,51	88,34	91,17	94,22	96,96	99,43	101,9	104,8	107,34
Okres PN	115,78	122,29	125,76	127,29	130,42	134,34	137,15	139,33	142,68	147,22	150,98
Mesto PN	143,42	157,63	161,80	162,51	166,86	173,35	178,12	183,05	186,81	195,34	200,61

Zdroj: datacube.statistics.sk

Graf č. 5 Vývoj Indexu starnutia v SR, okrese Piešťany a meste Piešťany za obdobie 2010 – 2020

Z pohľadu demografickej prognózy by v r. 2040 v okrese Piešťany mali **na jedno dieťa pripadať viac ako traja seniori** (pozn. v Piešťanoch to bude ešte viac). Okres Piešťany by sa tak mal stať v poradí **tretím okresom s najvyšším indexom starnutia v rámci SR**. Nárast seniorskej zložky pri nízkej pôrodnosti a s tým spojenom predpokladanom prepade detskej časti populácie prispievajú vo všetkých okresoch k pomerne dynamickému nárastu a značnému zvýrazneniu prevahy seniorov.

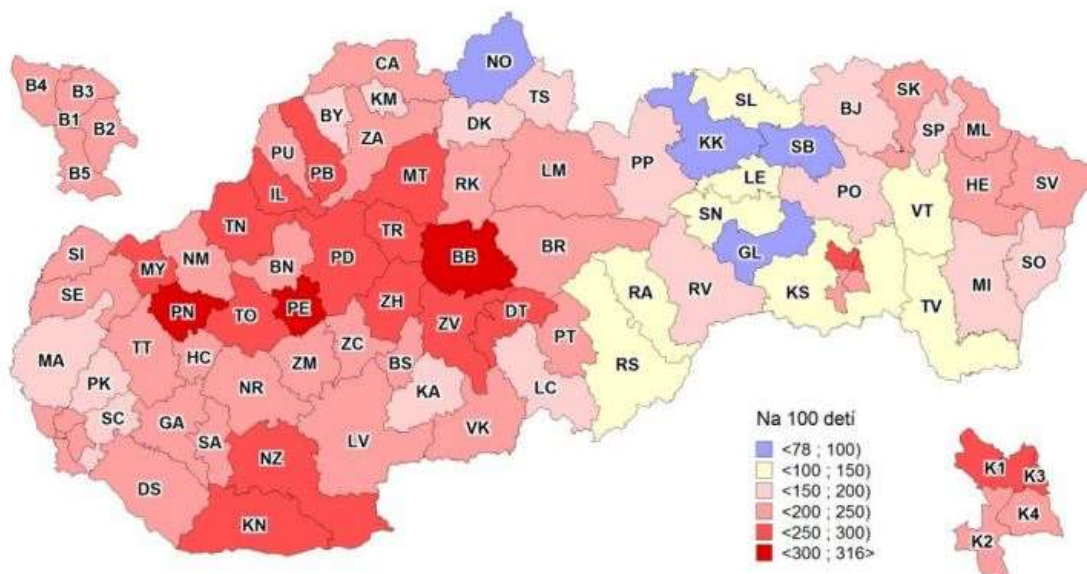
Obrázok č. 6: Okresy s najvyšším indexom starnutia v roku 2018 a 2040 (%)

Okres	2018	Okres	2040
Myjava	159,6	Banská Bystrica	315,4
Košice IV	151,1	Partizánske	302,5
Turčianske Teplice	145,6	<u>Piešťany</u>	302,2
Partizánske	145,5	Myjava	299,9
<u>Piešťany</u>	142,7	Prievidza	298,0
Nové Zámky	141,0	Košice I	291,8
Medzilaborce	138,6	Zvolen	281,1
Prievidza	138,0	Trenčín	274,0
Komárno	136,1	Topoľčany	272,6
Žarnovica	135,8	Komárno	272,3

Zdroj: ŠPROCHA, VAŇO, BLEHA: Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve

V roku 2040 by sa tak okres Piešťany mal z hľadiska indexu starnutia ocitnúť medzi „červenými okresmi“.

Obrázok č. 7 : Prognóza indexu starnutia v okresoch Slovenska v roku 2040

Zdroj: ŠPROCHA, VAŇO, BLEHA: Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve

Podobne ako pri indexe starnutia, aj v prípade **priemerného veku** sa mesto Piešťany v súčasnosti so svojimi hodnotami pohybuje vysoko nad priemer SR i okresu. Priemerný vek žijúcich obyvateľov Piešťan dosiahol v roku 2020 hodnotu **viac ako 46 rokov**, priemerný vek žijúcich Slovákov bol takmer o 5 rokov menej (41,26 rokov). Demografické prognózy uvádzajú, že priemerný vek obyvateľov okresu Piešťany by sa mal z aktuálnej hodnoty 43,8 rokov (r. 2020) do roku 2040 zvýšiť o viac ako 6 rokov, t. j. až na **50,12 rokov**. Ak sa obdobným tempom bude zvyšovať priemerný vek obyvateľov Piešťan, v roku 2040 dosiahne hodnotu viac ako **52 rokov**.

Tabuľka č. 9 Priemerný vek, roky 2010 – 2020, Slovensko, okres Piešťany a mesto Piešťany

Priemerný vek v rokoch	Rok										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
SR	38,73	39,05	39,32	39,60	39,87	40,13	40,37	40,59	40,82	41,06	41,26
Okres PN	40,89	41,41	41,71	41,94	42,21	42,49	42,75	43	43,26	43,56	43,82
Mesto PN	42,5	43,26	43,6	43,85	44,14	44,46	44,77	45,09	45,39	45,77	46,07

Zdroj: datacube.statistics.sk

Informácie o starnutí obyvateľstva sú významným údajom z hľadiska plánovania sociálnych služieb pre cieľovú skupinu seniorov. **Starnutie populácie sa premietne do nárastu potenciálnych prijímateľov SS.** Zároveň signalizuje **narastajúcu potrebu pracovnej sily**, ktorá bude v blízkej budúcnosti potrebná pre zabezpečenie komplexnej starostlivosti o seniorov. Je prirodzené, že nie každý občan vo vyššom veku bude zároveň aj prijímateľom nejakého druhu sociálnej služby. Index starnutia má v tomto smere skôr preventívny charakter, upozorňuje dostatočne včas na potrebu pripraviť územie na prichádzajúce demografické zmeny.

Starnutie a zdravie

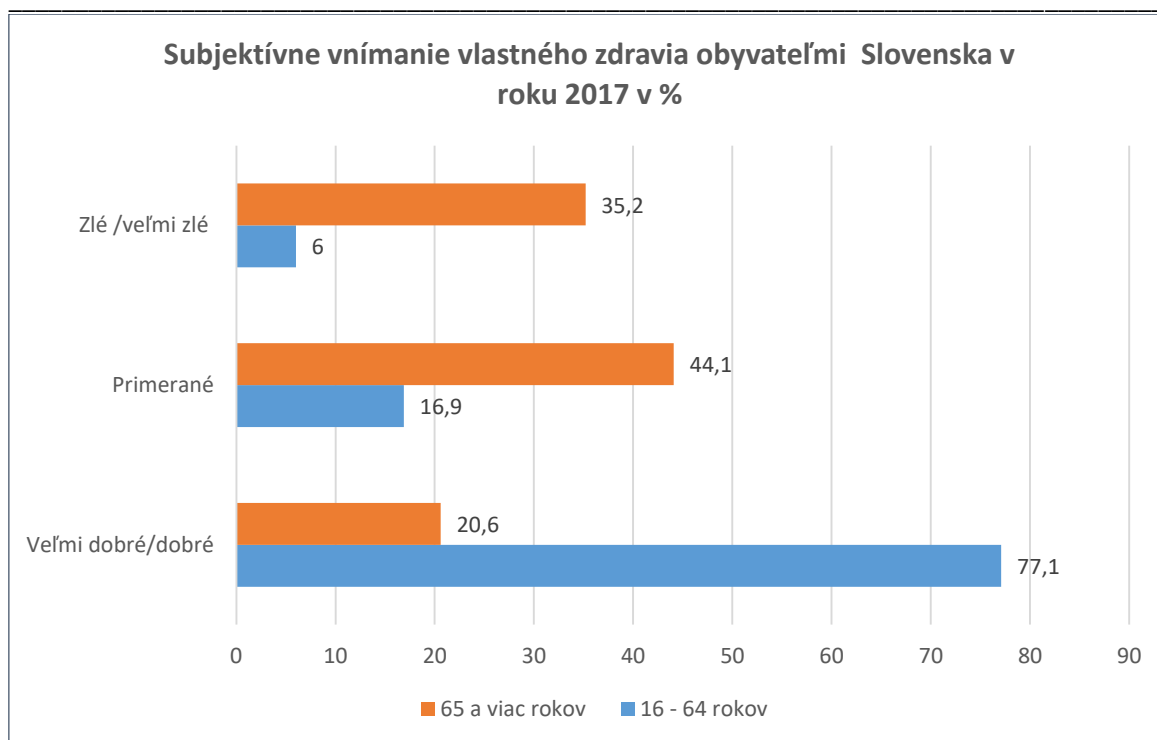
Z hľadiska verejných politík zameraných na podporu rozvoja SS nie sú rozhodujúce len samotné ukazovatele nárastu počtu starších osôb v celkovej populácii, ale aj ich **zdravotné ukazovatele podmienujúce sebestačnosť a nezávislosť**, resp. odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby v bežnom živote. Na Slovensku sa muži vo veku 65 rokov môžu dožiť ďalších 15,3 rokov a ženy 19,1 rokov, avšak z tohto obdobia prežijú muži v zdraví len 3,8 roka a ženy 4,1 roka. Aj keď ide o ukazovateľ stanovený na základe subjektívnych vyjadrení ľudí o ich zdraví, zdravotných problémoch a s tým súvisiacich obmedzeniach v živote, zasluhuje si pozornosť z hľadiska vyhodnocovania dopadov predlžovania rokov dožitia v kontexte ich kvality⁶. Podľa informácií Eurostatu k **subjektívnemu hodnoteniu vlastného zdravotného stavu** iba 19 % žien a 23,2 % mužov vo veku 65 rokov žijúcich na Slovensku vnímalo v r. 2017 svoje zdravie ako dobré alebo veľmi dobré (pozn. pre porovnanie priemerné hodnoty za EÚ boli: 38,7% žien a 44,9% mužov).

V roku 2014 až **77,4%** z občanov SR vo veku 65+ uviedlo, že má aspoň jedno **fyzické a/alebo senzorické funkčné obmedzenie** (zrakové, sluchové alebo pohybové). Aj ďalšie hodnoty poukazujú na to, že z hľadiska zdravia seniorov a subjektívne uvádzaných obmedzení bežných denných aktivít zo zdravotných dôvodov sa Slovensko radí medzi krajiny s najhoršími výsledkami⁷. Podľa informácií ŠÚ SR najčastejšími príčinami úmrtí obyvateľov SR v r. 2019 boli: **choroby obehovej sústavy** (25 220 úmrtí, **47,4%** z celkového počtu úmrtí), **nádorové ochorenia** (13 500 úmrtí, **25,4%**), **choroby dýchacej sústavy** (4 017 úmrtí, **7,5 %**) a choroby tráviacej sústavy (2 821, 5,3%).

Graf č. 6 : Subjektívne hodnotenie/vnímanie vlastného zdravotného stavu obyvateľmi SR v r.2017 v %

⁶ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/socialne-poistenie-dochodkovy-system/informacia-priprave-npas-ii.pdf>

⁷ EUROSTAT, <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/ageing/>

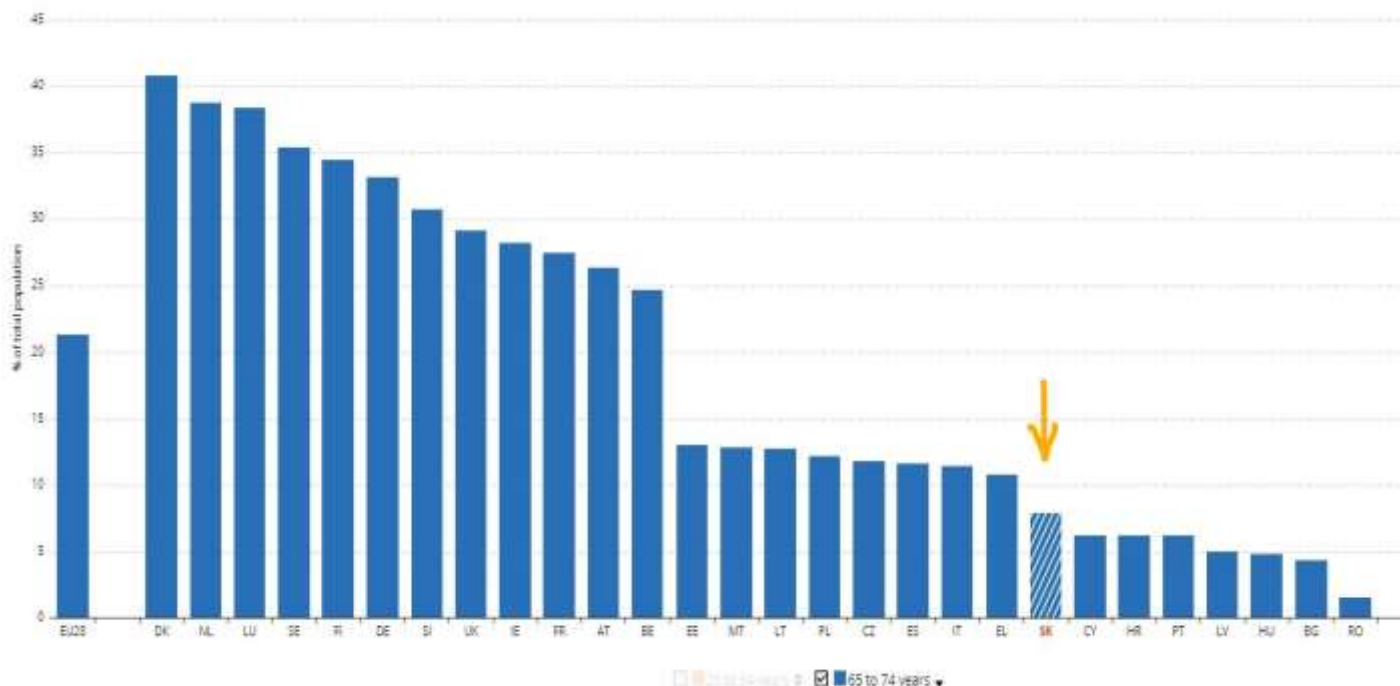

Aktívne starnutie populácie

Vzhľadom na očakávaný dlhodobý nárast počtu seniorov v Piešťanoch je potrebné intenzívne sa venovať vytváraniu podmienok na ich plnohodnotný a dôstojný život v meste a udržanie ich nezávislosti v čo najväčšej miere, a to prostredníctvom **podpory aktívneho starnutia**. Ako už bolo uvedené vyššie, v porovnaní s ďalšími krajinami EÚ Slovensko najvýraznejšie zaostáva v parametroch *dĺžky dožitia*, osobitne *rokov dožitia v zdraví*. V oblasti *sociálnej participácie* boli staršie osoby na Slovensku aktívne najmä v kontakte s príbuznými, na dennej báze bolo v interakcii s rodinou až 34,3 % z celkového počtu občanov vo veku 65 + (priemer EÚ 28 bol 19,2 %, zisťovanie z r. 2015). V oveľa nižšej miere ako priemerne v EÚ28 sa však seniori angažovali v *dobrovoľníckej činnosti*, pričom miera angažovanosti slovenských seniorov vo veku 65 – 74 rokov bola **7,9 %** z populácie v porovnaní s priemerom EÚ, ktorý bol na úrovni **21,3 %** (viď obrázok nižšie). Nižšia ako priemerne v EÚ28 bola aj miera *politickej participácie* starších ľudí, či ich *občianskej organizovanosti*, ktorá v súčasnosti dosahuje v podmienkach Slovenska len necelú desatinu⁸.

Obrázok č. 8 Angažovanie občanov SR v porovnaní s ďalšími krajinami EÚ v dobrovoľníckych aktivitách, rok 2015, veková kategória 65 – 74 rokov

⁸ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/socialne-poistenie-dochodkovy-system/informacia-pripravenpas-ii.pdf>

Zdroj: <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/ageing/>

Potenciál rozvoja má aj oblasť digitálnych zručností, v ktorej slovenskí seniori vo veku 65 – 74 rokov dosiahli v r. 2017 úroveň 13 % v porovnaní s EÚ, kde digitálne zručnosti preukázalo približne 25 % z populácie seniorov. Pozitívna je *oblasť fyzickej aktivity* seniorov, kde v r. 2017 až **59,5 %** populácie SR vo veku 65 – 74 rokov (pozn. priemer EÚ bol 45,6 %) a **56,5 %** seniorov vo veku 75 a viac rokov (pozn. priemer EÚ bol 34 %) bolo aktívnych aspoň 3 hodiny denne.

Podpora aktívneho starnutia, ktorá v sebe zahŕňa podporu zamestnanosti osôb vo vyššom veku, vykonávanie ďalších spoločensko-prospešných aktivít, celoživotného vzdelávania, či dosahovania čo najdlhšej nezávislosti a kvality v bežnom živote ako základu zotrvania vo svojom prirodzenom prostredí prostredníctvom udržiavania zdravého životného štýlu, má významný **preventívny charakter**.

Starnutie obyvateľstva a zmeny na trhu práce

Starnutie obyvateľstva významne ovplyvňuje početnosť a štruktúru pracovnej sily. Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020 konštatuje, že zatiaľ čo EÚ bude v dôsledku starnutia populácie v roku 2050 chýbať 15 % pracovnej sily, na Slovensku to bude až **21 % pracovnej sily**.

O starnutí z ekonomického pohľadu vypovedá **index ekonomického zaťaženia** (index hospodárskej závislosti), ktorý predstavuje počet osôb v predproduktívnom veku (0 - 14 rokov) a v poproduktívnom veku (65 a viac rokov) pripadajúci na sto osôb v produktívnom veku (15 - 64 rokov). V období 2010 – 2020 index ekonomického zaťaženia obyvateľov SR, okresu Piešťany i mesta Piešťany kontinuálne mierne stúpal. V r. 2020 pripadalo na Slovensku na 100 obyvateľov v produktívnom veku 49,2 obyvateľa vo veku 0 - 14 rokov a vo veku 65+, v okrese Piešťany to bolo viac, až 51,7. **Index ekonomického zaťaženia produktívnej časti populácie mesta Piešťan je výrazne vyšší** – v roku 2020 dosiahol úroveň **57,36%**, čo v porovnaní s r. 2010 predstavuje nárast o viac ako 18 p. b.. V porovnaní so SR bol v roku 2020 index ekonomického zaťaženia obyvateľov mesta Piešťan vyšší o 8,16 p. b..

Tabuľka č. 10 Index ekonomického zaťaženia SR, okres Piešťany, mesto Piešťany, 2010 – 2020

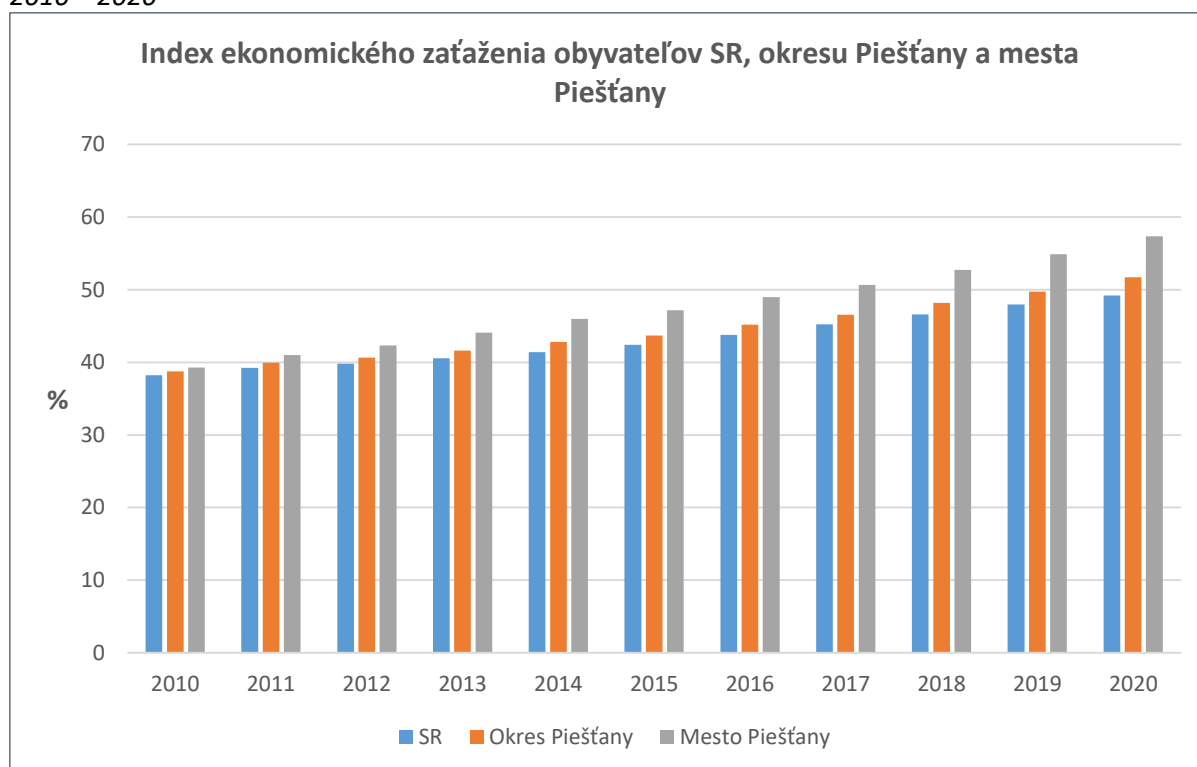

Index ekonomického zaťaženia v %	Rok										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
SR	38,23	39,25	39,81	40,57	41,39	42,41	43,77	45,21	46,59	47,95	49,2
Okres PN	38,76	39,95	40,64	41,60	42,79	43,69	45,19	46,54	48,17	49,72	51,69
Mesto PN	39,26	41,01	42,3	44,1	45,97	47,15	48,95	50,65	52,7	54,89	57,36

Zdroj: datacube.statistics.sk

Kontinuálny nárast indexu ekonomického zaťaženia a porovnanie hodnôt mesta, okresu a SR ilustruje graf nižšie. V prípade Piešťan je od roku 2014 viditeľný dynamickejší nárast hodnôt tohto ukazovateľa, čo je pre mesto nepriaznivý fakt.

Graf č. 7 Index ekonomického zaťaženia obyvateľov SR, okresu Piešťany a mesta Piešťany za obdobie 2010 – 2020

Index ekonomickej závislosti mladých ľudí vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku na 100 osôb v produktívnom veku a **index ekonomickej závislosti starých ľudí** vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku na 100 osôb v produktívnom veku. Z nižšie uvedenej tabuľky je zrejmé, že sa výrazne zvyšuje index ekonomickej závislosti starých ľudí SR, okresu i mesta. V Piešťanoch vzrástla hodnota indexu ekonomickej závislosti starých ľudí za posledných 10 rokov o 15,15 p. b., čo znamená, že kým v roku 2010 pripadalo na 100 osôb v produktívnom veku 23,13 ľudí v poproduktívnom veku, v roku 2020 to už bolo **38,28 osôb**. Vzhľadom na demografický vývoj je možné predpokladať, že hodnoty indexu ekonomického zaťaženia i ekonomickej závislosti mladých a starých ľudí sa budú i naďalej zvyšovať.

Tabuľka č. 11 Index ekonomickej závislosti mladých ľudí a starých ľudí SR, okres Piešťany, mesto Piešťany, 2010 – 2020 v %

	Rok										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020

Index ekonomickej závislosti mladých ľudí (Percento)											
SR	21,12	21,45	21,46	21,54	21,65	21,84	22,23	22,67	23,08	23,41	23,73
Okres PN	17,96	17,97	18,00	18,3	18,57	18,64	19,05	19,45	19,85	20,11	20,6
Mesto PN	16,13	15,92	16,16	16,8	17,23	17,25	17,6	17,89	18,37	18,58	19,08
Index ekonomickej závislosti starých ľudí (%)											
SR	17,11	17,80	18,35	19,03	19,74	20,57	21,55	22,54	23,52	24,54	25,47
Okres PN	20,79	21,98	22,64	23,3	24,22	25,04	26,13	27,09	28,32	29,61	31,1
Mesto PN	23,13	25,09	26,14	27,3	28,74	29,9	31,35	32,75	34,32	36,3	38,28

Zdroj: datacube.statistics.sk

Odložené sobáše a rozvodovosť

Jedným z dominantných znakov nového modelu sobášnosti na Slovensku je odkladanie prvých sobášov, čo sa okrem samotnej intenzity prejavuje aj na hodnotách priemerného veku pri prvom sobáši. Ten v podstate od začiatku 90. rokov kontinuálne a pomerne dynamicky rastie. Podľa informácií ŠÚ SR bol v roku 2020 na Slovensku priemerný vek snúbencov pri sobáši 31,9 rokov u žien a u mužov viac ako 34 rokov. V okrese Piešťany je vek osôb vstupujúcich do manželstva u oboch pohlaví ešte vyšší.

Tabuľka č. 12 Priemerný vek snúbencov pri sobáši v okrese Piešťany v rokoch 2016 – 2020

Ukazovateľ – priemerný vek snúbencov	Rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
- muži	35,12	34,91	35,37	35,31	36,55
- ženy	31,08	31,69	32,08	32,46	33,31

Zdroj: datacube.statistics.sk

Vývoj rozvodovosti na Slovensku až do r. 2006 (počet rozvodov, aj intenzita rozvodovosti) zaznamenával viac-menej kontinuálny nárast. Už v polovici 90. rokov sa ročne rozvádzať približne 9 tis. manželstiev. Nepriaznivý vývoj pokračoval a vyvrcholil v rokoch 2006 – 2010, keď ročne zanikalo právnu cestou viac ako 12-tis. manželstiev a **index rozvodovosti**⁹ dosahoval úroveň 44 – 49 %. Podľa údajov ŠÚ SR najvyšší počet rozvodov bol zaznamenaný v roku 2006 (12 716), kedy index rozvodovosti dosiahol 49,02 %. Po tomto roku začal počet rozvodov každoročne klesať, až na počet 8 295 v roku 2020, kedy index rozvodovosti dosiahol hodnotu 34,92 %. V okrese Piešťany hodnoty indexu rozvodovosti v posledných rokoch viac variovali, napríklad v r. 2017 dosiahol úroveň 20,27 %, ale v roku 2020 narástol na 43,97 %. Index rozvodovosti v meste Piešťany viac menej kopíruje situáciu v okrese, v r. 2017 bol nižší ako celoslovenský priemer, ale v rokoch 2018 - 2020 už hodnoty predbehli priemer SR.

Tabuľka č. 13 Sobáše a rozvodovosť v meste Piešťany, 2010 - 2020

	Rok										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sobáše (počet)	143	157	134	146	147	160	148	150	160	146	121
Hrubá miera sobášnosti ¹⁰ (Promile)	4,86	5,55	4,75	5,2	5,24	5,72	5,32	5,41	5,8	5,34	4,44
Rozvody (Počet)	46	58	53	65	59	39	47	35	56	57	51

⁹ (Počet rozvodov/počet sobášov) * 100

¹⁰ (Počet uzatvorených manželstiev/stredný stav obyvateľov) * 1000.

Hrubá miera rozvodovosti ¹¹ (Promile)	1,56	2,05	1,88	2,31	2,11	1,4	1,69	1,26	2,03	2,08	1,87
--	------	------	------	------	------	-----	------	------	------	------	------

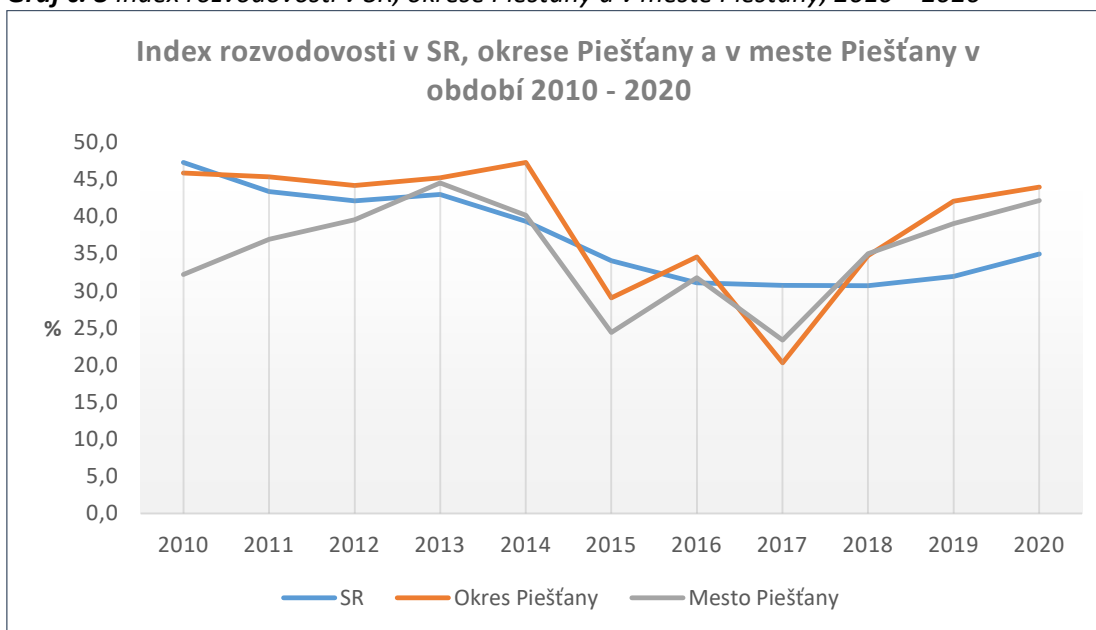
Zdroj: datacube.statistics.sk

Tabuľka č. 14 Index rozvodovosti v SR, okrese Piešťany a v meste Piešťany, 2010 - 2020

Index rozvodovosti v %	Rok										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
SR	47,28	43,33	42,10	42,94	39,32	34,01	31,06	30,72	30,66	31,91	34,92
Okres PN	45,85	45,33	44,17	45,19	47,28	29,04	34,56	20,27	34,71	42,07	43,97
Mesto PN	32,17	36,94	39,55	44,52	40,14	24,38	31,76	23,33	35,00	39,04	42,15

Zdroj: datacube.statistics.sk

Graf č. 8 Index rozvodovosti v SR, okrese Piešťany a v meste Piešťany, 2010 – 2020

Za obdobie 2016 – 2020 boli v celoslovenskom meradle najčastejšími príčinami rozvodov: 1. rozdielnosť pováh, názorov a záujmov, 2. ostatné príčiny a 3. nevera. V prípade okresu Piešťany najčastejšou príčinou rozvodov v rovnakom období bola tiež rozdielnosť pováh, názorov a záujmov, druhou príčinou bola nevera a nasledovali ostatné príčiny. Rozdelenie rozvodov podľa príčin rozvratu manželstva sú dostupné iba na úrovni okresov.

Rozvod patrí k najväznejším záťažiam, s akými sa človek v živote stretáva. U väčšiny ľudí je sprevádzaný životnou krízou a citovým utrpením. Deti si rozvod zväčša neželajú a obávajú sa ho. Znamená pre nich rozpad domova a obavu zo straty rodiča, ktorý spoločnú domácnosť opúšťa. Okrem psychických a emocionálnych dopadov môže mať rozvod zároveň negatívny vplyv na ekonomický status rodín. Neúplné rodiny (teda rodiny s jedným či viacerými nezaopatrenými deťmi, kde deti vychováva len jeden rodič), sú podľa štatistického zisťovania o príjmoch a životných podmienkach – EU SILC skupinou, u ktorej je zvýšené riziko ohrozenia chudobou. Podľa EU SILC 2019 až **32,1 %** domácností z tejto skupiny bolo pod hranicou chudoby.

Tabuľka č. 15 Priemerný počet maloletých detí v rozvedených manželstvách v okrese Piešťany v rokoch 2016 – 2020

¹¹ (Počet rozvedených manželstiev/stredný vek obyvateľov) * 1000

Ukazovateľ	Rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
Ø počet maloletých detí v rozvedených manželstvách	1,5	1,5	1,6	1,6	1,5
Rozvody manželstiev s maloletými deťmi	60	47	73	92	64

Zdroj: datacube.statistics.sk

Národnosti žijúce v meste

Na území okresu Piešťany okrem väčšinového slovenského národa žije viac národnostných menšín, ich zastúpenie je však pomerne nízke. V období rokov 2016 – 2020 **ostatné národnosti** (mimo slovenskej) predstavovali spolu **9,5 - 9,8 %** z celkového počtu obyvateľov okresu. Z hľadiska národností má v okrese najpočetnejšie zastúpenie **česká a maďarská národnosť**. Väčšina občanov inej národnosti žijúcich v okrese Piešťany má **inú a/alebo nezistenú národnosť** (až **78,6 %**). Informácie ŠÚ SR o počte občanov iných národností sú k dispozícii iba na úrovni okresu.

Tabuľka č. 16 Počet obyvateľov okresu Piešťany – podľa vybraných národností za roky 2016 – 2020

Národnosť	Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Spolu	62 924	100	62 871	100	62 879	100	62 726	100	62 626	100
• Slovenská	56 777	90,2	56 785	90,3	56 856	90,4	56 746	90,5	56 684	90,5
• Iná ako SR	6 147	9,8	6 086	9,7	6 023	9,6	5 980	9,5	5 942	9,5
- Česká	558	-	562	-	565	-	576	-	579	-
- Maďarská	139	-	143	-	145	-	149	-	151	-
- Nemecká	88	-	89	-	88	-	89	-	90	-
- Rómska	86	-	86	-	86	-	86	-	84	-
- Ruská	73	-	76	-	86	-	87	-	87	-
- Bulharská	64	-	65	-	65	-	65	-	65	-
- Vietnamská	52	-	57	-	61	-	62	-	62	-
- Poľská	52	-	58	-	57	-	60	-	59	-
- Iná a nezistená	4 831	-	4 742	-	4 650	-	4 581	-	4 530	-

Zdroj: datacube.statistics.sk

K rómskej národnosti sa v okrese Piešťany v sledovanom období hlásilo 84 – 86 občanov. Podľa **Atlasu rómskych komunít** (ďalej iba „ARK“) zverejneného ku dňu 1.6.2019 na webovej stránke Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity, v okrese Piešťany žijú Rómovia v obciach Drahovce (2600 obyvateľov, z toho sú 1 – 10% Rómovia), Prašník (829 obyvateľov, z toho 11 – 20% sú rómski obyvatelia) a Ratnovce (1053 obyvateľov, z toho 1 – 10% sú Rómovia). Mesto Piešťany v ARK uvedené nie je, z čoho je možné konštatovať, že v meste nežije významná skupina rómskych občanov, ani tu nie je evidované žiadne Rómske osídlenie. Informácia o počte obyvateľov z marginalizovanej rómskej komunity žijúcich v katastrálnom území mesta je z hľadiska komunitného plánovania sociálnych služieb dôležitá, pretože ide o zraniteľnú skupinu občanov, ktorej potreby a problémy je potrebné identifikovať a následne zohľadniť pri plánovaní sociálnych služieb.

Cudzinci v meste

Mestá sa stávajú rozmanitejšími a vďaka narastajúcej migrácii v nich žije čoraz viac cudzincov. Vzhľadom na demografické zmeny a starnutie populácie je možné očakávať, že počty cudzincov na Slovensku budú narastať. Pri tvorbe politik je dôležité myslieť aj na túto skupinu obyvateľstva, preto jej v rámci demografickej analýzy venujeme pozornosť.

Podľa zákona o pobyte cudzincov (Zákon č. 404/2011 Z. z.) je cudzincom každý, kto nie je občanom SR. V praxi ide o ľudí, ktorí sa z rôznych dôvodov presťahovali na Slovensko a žijú tu nejaký čas. Nejde teda o turistov alebo iných návštevníkov. Z hľadiska krajín pôvodu a práv/povinností, ktoré im z toho vyplývajú, cudzincov môžeme rozdeliť na dve hlavné skupiny:

- **občania EÚ** (prípadne Európskeho hospodárskeho priestoru) – ich právne postavenie je do značnej miery porovnateľné s postavením občanov SR,
- **tzv. štátni príslušníci tretích krajín**, teda krajín mimo EÚ - ich situácia je značne komplikovanejšia, pretože musia podstúpiť pomerne náročný proces žiadania o povolenie na pobyt na území SR a splniť viacero podmienok.

Cudzinci (tak občania EÚ, ako aj občania tretích krajín) **s trvalým pobytom** sú aj podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení regulárnymi obyvateľmi miest a obcí, a preto sa na nich vzťahujú aj všetky kompetencie ako na obyvateľov, ktorí sú zároveň občanmi SR. Cudzinci **s prechodným pobytom** (teda občania tretích krajín) sú v náročnejšej situácii, pretože ich pobyt sa zvyčajne viaže na určitý účel (napr. zamestnania, štúdia, podnikania a pod.) a udeľuje sa na obmedzenú dobu s ohľadom na trvanie účelu pobytu.¹² Cudzinecká polícia evidovala k 2. 3. 2021 spolu **1 041 cudzincov** žijúcich v Piešťanoch. Z celkového počtu má **58 %** (605 osôb) **trvalý pobyt** a takmer **42 %** (436 osôb) **prechodný pobyt**. Z hľadiska pohlavia majú medzi cudzincami žijúcimi v meste početnejšie zastúpenie **muži** (takmer 61%). Z hľadiska veku takmer **72 %** cudzincov sa nachádza v **produktívnom veku** (20 – 64 rokov), ale svoje zastúpenie majú aj deti a mladí ľudia v predproduktívnom veku (11 %) a osoby v poproduktívnom veku (takmer 17 %). Z pohľadu pôvodu majú najpočetnejšie zastúpenie občania Ukrajiny (293), Českej republiky (114), Ruskej federácie (81), Srbska (74) a Nemecka (50).

Tabuľka č. 17 Prehľad počtu cudzincov v meste podľa vekových kategórií, k 2.3.2021

Cudzinci v meste	Vek				
	0 - 19 r.	20 - 39 r.	40 - 64 r.	65 +	Spolu
Muži	62	185	268	120	635
Ženy	54	164	132	56	406
Spolu	116	349	400	176	1041

Zdroj: Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru

Podľa zákona č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba "školský zákon") všetky deti na Slovensku musia absolvovať povinnú školskú dochádzku. Toto ustanovenie sa týka aj detí cudzincov bez ohľadu na to, akú formu legálneho pobytu na Slovensku majú. Školy sú teda povinné prijať dieťa cudzinca a vytvoriť mu vhodné podmienky na vzdelávanie. Školský zákon v § 146, ods. 2 stanovuje, že deťom cudzincov sa "poskytuje výchova a vzdelávanie, ubytovanie a stravovanie v školách za tých istých podmienok ako občanom SR." Toto ustanovenie právne ukotvuje **princíp rovnakého zaobchádzania**, ktorý vyplýva aj z iných právnych dokumentov. Otázne však je, či filozofia takéhoto prístupu k deťom cudzincov je dostačujúca. Tieto deti majú aj **špecifické potreby** vyplývajúce z ich migrantského pôvodu a ich vzdelávanie si zo strany školy a učiteľov vyžaduje individuálny prístup. Napriek týmto okolnostiam súčasná legislatíva neumožňuje zaradiť deti cudzincov medzi deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Z tohto dôvodu škola nemá možnosť získať vyšší normatív na vzdelávanie detí cudzincov, a tiež nemôže financovať pedagogického asistenta, ktorý by sa mohol týmto deťom individuálne venovať. To môže byť veľkou nevýhodou, keďže vzdelávanie detí cudzincov, najmä v začiatkoch, kým neovládajú vyučovací jazyk, je podľa pedagógov rovnako alebo ešte viac náročné ako napríklad vzdelávanie individuálne integrovaného dieťaťa.¹³ Z tohto dôvodu je potrebné deťom cudzincov, ktoré navštevujú ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta,

¹² Cudzinci v meste – Príručka pre tvorbu integračných stratégií na lokálnej úrovni, CVEK, 2020

¹³ Vzdelávanie detí cudzincov na Slovensku – Potreby a riešenia, CVEK a Nadácia Milana Šimečku, 2011

venovať zvláštnu pozornosť, sledovať ich početnosť a v prípade potreby robiť ciele opatrenia umožňujúce ich úspešnú adaptáciu a integráciu.

Údaje o počte **detí cudzincov** navštevujúcich základné školy v okrese Piešťany sú dostupné na webovej stránke Centra vedecko-technických informácií SR. Z informácií vyplýva, že v školskom roku 2020/2021 navštevovalo štátne a cirkevné školy v okrese Piešťany spolu 54 detí cudzincov.

Tabuľka č. 18 Žiaci podľa národnosti - Základné školy k 15. 9. 2020 - okres Piešťany

Druh školy	Žiaci celkom	Žiaci podľa národnosti										Iná štátna príslušnosť	
		spolu štátna prísluš. SR	v tom národnosť										
			sloven-ská	česká, morav., sliezka	maďar-ská	ukrajín-ská	rusín-ska	poľská	nemec-ká	rómska	iná	cudzinci	z toho s trvalým pobytom v SR
Štátne školy	4630	4578	4562	2	3	1	2	0	1	0	7	52	11
Cirkevné školy	218	216	216	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
Spolu	4848	4794	4778	2	3	1	2	0	1	0	7	54	12

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR

Podľa informácií o **deťoch cudzincov** navštevujúcich **ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany**, ktoré eviduje Školský úrad, sa počet detí cudzincov v základných školách každoročne zvyšuje.

Tabuľka č. 19 Počet detí cudzincov na ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany v školských rokoch 2015/2016 – 2020/2021

Základná škola	Školský rok					
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
ZŠ Vajanského	4	4	5	5	4	2
ZŠ Holubyho	5	7	8	9	12	15
ZŠ Mojmírova	2	3	3	3	2	0
ZŠ Brezová	0	2	3	5	8	11
ZŠ Scherera	4	3	3	3	4	7
SPOLU	15	19	22	25	30	35

Zdroj: Školský úrad (Odbor školstva, kultúry a športu, MsÚ Piešťany)

Vzhľadom na fakt, že cudzinci bez ohľadu na svoj pobyt (trvalý či prechodný) majú v zmysle legislatívy právo na zabezpečenie sociálnych služieb a samospráva aktuálne neidentifikovala v oblasti poskytovania SS tejto cieľovej skupine žiadne problémy/potreby, nebude jej v strategickej časti venovaná osobitná pozornosť.

Z globálneho hľadiska by samospráva mala aktívne vytvárať identitu mesta, ktorá je dostatočne **inkluzívna** a **otvorená** pre všetkých jej obyvateľov, vrátane cudzincov. Prostredníctvom integračných opatrení a verejných politík je možné podporovať **sociálnu súdržnosť v meste** a komunitné aktivity, ktoré budú prispievať k zblížovaniu rôznych komunít, vrátane národnostných menšín a cudzincov. V prípade mesta Piešťany môže byť filozofia „mesta pre všetkých“ nástrojom na udržanie si súčasných a zároveň prilákanie nových obyvateľov, čo by mohlo prispieť k zvráteniu nepriaznivých demografických prognóz.

2.3. Analýza sociálnej situácie na území Piešťan v členení podľa cieľových skupín

Sociálne služby predstavujú len jeden z prvkov, ktorý treba vnímať v kontexte celého systému sociálnej ochrany. Tú na Slovensku tvorí systém sociálneho zabezpečenia pozostávajúci zo sociálneho poistenia, z dôchodkového sporenia, zo štátnej sociálnej podpory a zo sociálnej pomoci, v rámci ktorej

ide najmä o dávky v hmotnej núdzi, kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej iba „ŤZP“) a samotné sociálne služby.

Sociálne zabezpečenie na Slovensku je zložené z troch pilierov (subsystémov), pričom každý z väčšej časti stojí na jednom princípe:

- I. **Sociálne poistenie**, pre ktoré je charakteristický *princíp zásluhovosti*, kde je podstatná sociálna udalosť (napr. nezamestnanosť, invalidita, choroba, materstvo a pod.). V tomto prípade výšky dávok závisia od vymeriavacích základov, z ktorých sa platia sociálne odvody (čiže výšky predošlého príjmu), čo má kopírovať mieru zásluhy.
- II. **Štátna sociálna podpora**, ktorá je založená na *princípe rovnakosti*, aj v tomto prípade je podstatná sociálna udalosť (napr. narodenie dieťaťa, nezaopatrenosť dieťaťa, úmrtie človeka a pod.) Na rozdiel od dávok sociálneho poistenia sú dávky štátnej sociálnej podpory spravidla v jednotnej (rovnakej) výške.
- III. **Sociálna pomoc**, kde dominuje *princíp potrebnosti*. Sociálna pomoc predstavuje špecifický pilier systému sociálnej ochrany. Jej uplatnenie sa totiž viaže na konkrétne okolnosti, ako aj na dôsledné zváženie sociálnej situácie (príjem a majetok), či zdravotného stavu dotknutej osoby. Využíva sa v prípadoch, kedy dostupné zdroje, ktoré by mohli pomôcť jednotlivcom alebo ich rodinám prekonať ohrozujúcu životnú situáciu nie sú k dispozícii a oni nie sú schopní túto nepriaznivú situáciu prekonať sami¹⁴. Prijímateľ pomoci má mať zabezpečené základné životné podmienky a zároveň má byť vedený k obnoveniu sociálnej nezávislosti a suverenity¹⁵. A práve v tom hrajú kľúčovú úlohu **sociálne služby**. Sú teda súčasťou sociálnej pomoci, ktorá sa poskytuje formou nepeňažného plnenia. Dôraz sa pritom kladie na potrebnosť pomoci. KPSS je nástrojom, ktorý umožňuje zdefinovať rozsah potrebnosti sociálnych služieb v príslušnom území. K tomu sú potrebné kvalitné dáta o sociálnej situácii obyvateľov v danom území.

Zo štatistík sociálnej ochrany sú pre potreby analýzy dôležité najmä informácie o poberateľoch štátnych sociálnych dávok, dávok v hmotnej núdzi, dávok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP a štatistiky politiky trhu práce. Prostredníctvom týchto štatistických údajov, ako aj údajov, ktorými disponuje Mesto Piešťany a ďalšie inštitúcie, je možné **identifikovať početnosť jednotlivých cieľových skupín** ako jedno z východísk pri plánovaní sociálnych služieb.

2.3.1. Rodiny s deťmi, vrátane detí so zdravotným postihnutím

Nástrojom podpory, ktorým štát finančne podporuje najmä rodiny s deťmi s cieľom prispieť rodičom na výdavky spojené s narodením dieťaťa alebo viac detí súčasne a so zabezpečením starostlivosti o nezaopatrené deti, ich výchovu a výživu sú štátne sociálne dávky. Zo štatistických dát o poberateľoch týchto dávok je možné vychádzať pri návrhoch služieb pre rodiny s deťmi.

Tabuľka č. 20 Počet poberateľov rodičovského príspevku (RP) v meste Piešťany v rokoch 2016 - 2020

Rodičovský príspevok (zákon č. 571/2009 Z. z.)	Rok (stav k 31.12.)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Poberateľov RP spolu:	621	588	572	569	587
Z toho RP – dieťa s DNZS (dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav)	74	61	49	41	33

¹⁴ Gejdošová, Zuzana. Sociálne zabezpečenie v systéme verejnej správy na Slovensku. Ružomberok: Verbum – vydavateľstvo KU, 2012

¹⁵ Strieženec, Štefan. Slovník sociálneho pracovníka. Trnava: AD, 1996.; Dudová, Iveta. „Sociálna práca.“ V: Stanek, Vojtech. a i.: Sociálna politika. Bratislava: Ekonóm, 1999.

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Počet poberateľov **rodičovského príspevku** (vek dieťaťa 0 - 3 roky) sa v období 2016 – 2019 vyvíjal stabilne (pozn. päťročný priemer je 587,4) s postupným miernym poklesom, čo zároveň kopíruje počet živonarodených detí v Piešťanoch. **V roku 2020** v porovnaní s predchádzajúcim rokom mierne stúpol na **587 poberateľov**. V sledovanom období bol zároveň zrejmy pokles počtu poberateľov rodičovského príspevku na dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom (ďalej iba „DNZS“), ktorý sa poskytuje do 6 rokov veku dieťaťa. Ten v roku 2020 v porovnaní s rokom 2016 klesol o viac ako 55 %. Dôvody poklesu poberateľov tohto príspevku nám nie sú zrejmé, môžu byť spôsobené viacerými faktormi (napr. menší počet narodených detí s DNZS v danom roku, odsťahovanie rodín s dieťaťom s DNZS mimo mesto a iné).

Tabuľka č.21 Počet poberateľov prídavku na dieťa v meste Piešťany v rokoch 2016 – 2020

Počet poberateľov prídavku na dieťa (PnD)	Rok (stav k 31.12.)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu	2 988	2 957	2 969	2 932	2 904
Z toho ženy	2 154	2 176	2 230	2 230	2 227
PnD - počet detí	4 598	4 556	4 588	4 552	4 543

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Prídavok na dieťa vypláca Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVR) rodinám s nezaopatrenými deťmi, najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku dieťaťa. Aj v prípade tejto štátnej sociálnej dávky mal počet poberateľov v horizonte rokov 2016 – 2020 mierne klesajúcu tendenciu, v roku 2020 bol počet poberateľov tohto príspevku v porovnaní s r. 2016 nižší o necelé 3 %. Rovnako počet detí, na ktoré boli v danom období vyplácané prídavky zaznamenal iba mierny pokles.

Z informácie o počte poberateľov prídavku na dieťa je ľahko identifikovateľná **početnosť cieľovej skupiny rodiny s deťmi**. V r. 2020 na území mesta Piešťan žilo **2 904 rodín** (úplné aj neúplné rodiny), v ktorých bolo spolu **4 543 nezaopatrených detí**. Na základe demografických údajov o počte narodených detí mimo manželstva v Piešťanoch (pozn. päťročný priemer je 42 % detí), miere rozvodovosti a faktu, že viac ako polovica rozvodov sa udeje v rodinách s maloletými deťmi, je možné dedukovať, že pomerne významná časť detí v Piešťanoch žije **v neúplných rodinách**. Táto skutočnosť môže mať okrem psychologického aj sociálno-ekonomické dopady, pretože neúplné rodiny sú vo väčšej miere vystavené riziku chudoby, obdobne ako viacpočetné kompletne rodiny (s 3 a viac závislými deťmi).

V rámci cieľovej skupiny Rodiny s deťmi tvoria z hľadiska komunitného plánovania SS dôležitú podskupinu **rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím**. Zo štatistiky ÚPSVR vyplýva, že v r. 2020 poberalo rodičovský príspevok na dieťa s DNZS spolu **33 poberateľov** z Piešťan. Zároveň ÚPSVR evidoval v Piešťanoch k 31. 12. 2020 spolu **76 detí a mladých ľudí do veku 17 rokov s ŤZP**. Pri plánovaní sociálnych služieb pre túto cieľovú skupinu je možné vychádzať zo štatistiky, že spravidla **3% - 5%** z detí narodených v danom území potrebuje z dôvodu rizikového vývoja a/alebo zdravotného znevýhodnenia osobitnú starostlivosť (napr. môžu byť cieľovou skupinou pre službu včasnej intervencie). Pri počte živonarodených detí v meste Piešťany v r. 2020 (225) by to mohlo byť približne **7 - 11 detí narodených v jednom roku**. Z pohľadu celkového počtu obyvateľov Piešťan nejde o štatisticky významné číslo, no zdravotné postihnutie spravidla ovplyvňuje nielen samotnú osobu so ZP, ale celú rodinu a jej členov. Dôležité je podchytiť tieto rodiny včas, poskytnúť im podporu a poradenstvo už pri narodení dieťaťa so znevýhodnením a uľahčiť im adaptáciu na novú životnú situáciu. Rodiny s deťmi so ZP by mali mať rovnocenné miesto medzi ostatnými rodinami, mali by pre nich byť dostupné všetky služby, ktoré využívajú ostatní (vzdelávanie, voľnočasové aktivity, kultúra, šport a pod.). V rámci KPSS je preto dôležité nielen zabezpečiť dostupnosť samotných SS pre túto cieľovú skupinu, ale zároveň vytvárať podmienky pre inklúziu detí a mladých ľudí so ZP a ich rodín do života v meste.

O rôznorodosti potrieb detí a mládeže zároveň čiastočne vypovedajú štatistické údaje Odboru školstva, kultúry a športu, MsÚ Piešťany. Ten eviduje počet žiakov **so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** (ďalej iba „ŠVVP“) v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany (pozn. Okrem piatich ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy v meste funguje aj Cirkevná spojená škola a Spojená škola Piešťany (Valová 40), ktorá združuje špeciálnu základnú školu, praktickú školu a ZŠ pri zdravotníckom zariadení Hlboká ul. 45. Medzi žiakov so ŠVVP patria **žiaci so zdravotným znevýhodnením** (t. j. žiaci so zdravotným postihnutím, chorí alebo zdravotne oslabení žiaci, žiaci s vývinovými poruchami a žiaci s poruchou správania), **žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia** (vrátene žiakov z marginalizovanej rómskej komunity) **a žiaci s nadaním**. Z nižšie uvedeného prehľadu vyplýva, že počet žiakov so ŠVVP v bežných ZŠ sa za uplynulé obdobie neustále zvyšuje, z 4,7% v šk. roku 2015/2016 stúpol na 8,6% v šk. roku 2020/2021. Výraznejší nárast počtu tejto skupiny žiakov v roku 2018 bol pravdepodobne spôsobený tým, že od tohto roku žiaci z MRK, ktorí nemajú mentálne postihnutie, nemôžu navštevovať spojenú školu. Tieto deti sa zaradili do vzdelávania v bežných ZŠ.

Tabuľka č. 22 Počet žiakov so ŠVVP v ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany v školských rokoch 2015/2016 – 2020/2021

Počet žiakov so ŠVVP na ZŠ	Školský rok					
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
ZŠ Vajanského	9	7	12	15	14	10
ZŠ Holubyho	25	25	29	38	52	59
ZŠ Mojžírova	24	22	31	46	50	49
ZŠ Brezová	12	14	14	20	20	25
ZŠ Scherera	18	27	23	24	32	36
SPOLU žiakov so ŠVVP	88	95	109	143	168	179
SPOLU všetkých žiakov na ZŠ:	1 856	1 902	1926	1987	2049	2080
% žiakov so ŠVVP z celkového počtu žiakov	4,7%	4,9 %	5,7%	7,2 %	8,2 %	8,6 %

Zdroj: Odbor školstva, kultúry a športu, MsÚ Piešťany

Zohľadnenie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb detí im zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti. Základným predpokladom pre zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania detí so ŠVVP na školách je dostatočné odborné personálne zabezpečenie. Tabuľky nižšie poskytujú prehľad o počte **asistentov učiteľa** v MŠ a ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Piešťany. Pozitívny je nárast počtu asistentov učiteľa na ZŠ od r. 2020, a to aj vďaka finančným prostriedkom z EÚ. Asistenti učiteľa zabezpečujú podporu spolu 26 žiakov so ŠVVP na ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta, čo predstavuje **14,5 %** z celkového počtu žiakov so ŠVVP.

Tabuľka č. 23 Počet asistentov učiteľa (AU) a počet žiakov vyžadujúcich asistentov v ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany v školských rokoch 2015/2016 – 2020/2021

Počet AU / počet žiakov vyžadujúcich AU	Školský rok					
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
ZŠ Vajanského	0	0	0	0	1 AU / pre 1 žiaka	1 AU / 2 ž.
ZŠ Holubyho	2 AU / 4 ž.	2 AU / 4 ž.	2 AU / 4 ž.	2 AU / 6 ž.	3 AU / 9 ž.	3 AU / 7 ž.
ZŠ Mojžírova	1 AU / 4 ž.	0	1 AU / 2 ž.	1 AU / 2 ž.	1 AU / 2 ž.	1 AU / 2 ž. + 2 AU z MPC*

ZŠ Brezová	0	0	0	0	1 AU / 1 ž.	1 AU / 2 ž.
ZŠ Scherera	4 AU / 6 ž.	4 AU / 7 ž.	4 AU / 7 ž.	4 AU / 6 ž.	4 AU / 8 ž.	4 AU / 13 ž. + 3 AU z MPC
SPOLU	7 AU (úväzok 6,2) pre 14 žiakov	6 AU pre 11 žiakov	7 AU pre 13 žiakov	7 AU pre 14 žiakov	10 AU (úväzok 8,4) pre 21 žiakov	10 AU (úväzok 8,4) pre 26 žiakov + 5 MPC

Zdroj: Odbor školstva, kultúry a športu, MsÚ Piešťany

*MPC – finančné prostriedky poskytnuté z EŠIF prostredníctvom projektu Metodicko-pedagogického centra do r. 06/2022

Tabuľka č. 24 Počet asistentov učiteľa (AU) a počet detí vyžadujúcich asistentov v MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany v školských rokoch 2015/2016 – 2020/2021

Počet AU/ počet detí vyžadujúcich asistenta	Školský rok					
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
MŠ Scherera	0	0	1 AU (úv.0,5) pre 1 dieťa	1 AU (úv.0,5) pre 1 dieťa	1 AU (úv.0,5) pre 1 dieťa	1 AU (úv.0,5) pre 1 dieťa
MŠ Valová	0	0	0	0	1 AU (úv.0,5) pre 1 dieťa	1 AU (úv.0,5) pre 1 dieťa
SPOLU	0	0	1 AU (úv.0,5) pre 1 dieťa	1 AU (úv.0,5) pre 1 dieťa	2 AU (úv. 1,0) pre 2 deti	2 AU (úv. 1,0) pre 2 deti

Zdroj: Odbor školstva, kultúry a športu, MsÚ Piešťany

2.3.1.1 Rodiny v krízovej situácii, sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela

Pre potreby KPSS sú dôležité štatistické údaje o rodinách v ťažkej životnej situácii, ktoré majú k dispozícii poskytovateľa sociálnych služieb krízovej intervencie, ale aj informácie o deťoch mimo vlastných rodín a nariadených opatreniach v rámci sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej iba SPODaSK) v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z.. Ten rieši závažné situácie v živote dieťaťa, ale aj dospelého človeka, ktoré zásadným spôsobom zasahujú do ich životov. Patria sem:

- a) náhradná rodinná starostlivosť (všetky formy),
- b) sanácia rodinného prostredia,
- c) poruchy správania - výchovné opatrenia,
- d) prevencia porúch správania - preventívne programy

Mesto Piešťany v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich zo zákona č. 305/2005 Z. z. a Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. rieši rodiny s deťmi, ktoré sa ocitli v krízovej situácii. Patrí sem najmä strata bývania, zamestnania, finančnej sebestačnosti rodiny a úmrtie členov rodiny. Pozornosť je venovaná zanedbávaniu starostlivosti zo strany rodičov a sanácii rodín, ktorej cieľom je predchádzať, zmierniť alebo eliminovať príčiny ohrozenia dieťaťa a poskytnúť rodičom aj dieťaťu pomoc a podporu k zachovaniu rodiny ako celku. Dôraz je kladený na súdom nariadenú náhradnú rodinnú starostlivosť a zanedbávanie povinnej školskej dochádzky.

Mesto Piešťany vypláca **zastavené rodinné prídavky na deti** poukázané z ÚPSVR rodinám, v ktorých deti majú problém so školskou dochádzkou (záškoláctvo), resp. kde bolo odôvodnené podozrenie, že prídavky na deti nie sú využívané na výchovu a výživu detí. Odbor sociálnych vecí (OSS) MsÚ Piešťany zabezpečuje účelné použitie rodinných prídavkov napr. na nákup potravín s klientmi, zaplatenie ošatenia, či školských potrieb a referent pre rodinu a terénnu sociálnu prácu poskytuje rodinám potrebné sociálne poradenstvo.

Tabuľka č. 25 Prehľad o počte riešených rodín v evidencii OSS v rokoch 2016 - 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet riešených rodín	29	26	15	20	28
Počet detí v riešených rodinách	41	35	20	24	33

Mesto Piešťany tiež eviduje **počet žiakov zanedbávajúcich povinnú školskú dochádzku** v základných a stredných školách na území mesta (pozn. plnenie povinnej školskej dochádzky je aj v 1. ročníku SŠ). Samospráva pritom rieši vymeškané neospravedlnené hodiny v rozsahu 60 - 100 hodín v priestupkovom konaní. V prípade vyššieho počtu vymeškaných neospravedlnených hodín postupuje MsÚ spis Obvodnému oddeleniu policajného zboru Piešťany (OO PZ), keďže ide o podozrenie zo spáchania trestného činu ohrozovania mravnej výchovy mládeže (podľa § 211 Trestného zákona).

Tabuľka č. 26 Prehľad o počte žiakov zanedbávajúcich povinnú školskú dochádzku v ZŠ a SŠ v meste Piešťany

Počet žiakov zanedbávajúcich šk. dochádzku v ZŠ a SŠ	Školský rok				
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
ZŠ Vajanského	-	-	-	3	-
ZŠ Holubyho	2	1	-	-	-
ZŠ Mojmirova	-	-	-	-	-
ZŠ Brezová	-	-	-	-	-
ZŠ Scherera	2 (z toho 1 postúpený OO PZ)	1 postúpený OO PZ	1	-	2 (z toho 1 postúpený OO PZ, umiestnenie v Diagnostickom centre)
Spojená škola		2	1		
SOŠ technická Piešťany				1	

Zdroj: Odbor školstva, kultúry a športu, MsÚ Piešťany

O rodinách, ktoré **stratili finančnú sebestačnosť** čiastočne vypovedajú štatistické údaje ÚPSVR o poberateľoch pomoci v hmotnej núdzi. Vyplýva z nich, že v roku 2020 boli medzi **poberateľmi dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke** 15 jednotlivci s 1 – 4 deťmi a 11 dvojíc s 1 – 4 deťmi (viď tabuľka č. 43). V hmotnej núdzi sa tak oficiálne v meste Piešťany ocitlo spolu **26 rodín** (úplných a neúplných) **s maloletými deťmi**. Tento údaj nezohľadňuje všetky rodiny v nepriaznivej finančnej situácii žijúce v meste, iba tie, ktoré splnili podmienky poskytnutia dávky v hmotnej núdzi v zmysle zákona. **Dotácia na školské potreby** v zmysle zákona č. 544/2010 Z. z. bola k 30. 9. 2020 poskytnutá **27 deťom**. Poskytovanie tejto dotácie má v horizonte rokov 2016 – 2020 klesajúcu tendenciu z počtu 66 detí v r. 2016 na aktuálny počet 27 detí v roku 2020. Dôvodom poklesu je naviazanie tejto dotácie na dávku v hmotnej núdzi rodiny, resp. príjem rodiny (najviac vo výške životného minima), v ktorej dieťa žije.

Rodiny s deťmi, ktoré stratili finančnú sebestačnosť, sa môžu z dôvodu neschopnosti hrať si bývanie a ďalšie základné životné potreby ocitnúť bez strechy nad hlavou. Tieto rodiny je potrebné riešiť osobitne s ohľadom na skutočnosť, že v prípade straty prístrešia reálne hrozí rozpad rodiny, odlúčenie detí od rodičov a ich umiestnenie v ústavnej starostlivosti. Informácie o rodinách v ťažkej životnej

situácii má k dispozícii napr. Trnavská arcidiecézna charita (ďalej iba „TADCH“), ktorá v Piešťanoch zabezpečuje **nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu**. V rámci uvedenej služby neverejný poskytovateľ evidoval k 28. 2. 2021 spolu 317 klientov, z toho **88 maloletých detí** do 18 rokov a **24 mladých dospelých** (vo veku 19 – 29 rokov). Z celkového počtu klientov (317) bolo priamo z Piešťan 206 klientov. Informácie o počte detských klientov z Piešťan nemáme k dispozícii. Za rok 2019 bola v rámci tejto služby poskytnutá pomoc **62 rodinám** a v roku 2020 spolu **47 rodinám**.

Pre potreby analýzy v tejto oblasti sú tiež relevantné údaje **ÚPSVR, ako orgánu SPODaSK**, ktoré sú však dostupné iba za okres Piešťany.

Tabuľka č. 27 Evidencia počtu detí, u ktorých bola realizovaná SPO v r. 2019 a 2020, okres Piešťany

Sociálno-právna ochrana detí	Rok 2019		Rok 2020	
	počet detí	z toho dievčatá	počet detí	z toho dievčatá
Počet detí v danom roku	712	335	694	328
Počet detí spolu k 31.12.	3102	1471	2209	1051

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka č. 28 Evidencia počtu detí v náhradnej starostlivosti za roky 2019 a 2020, okres Piešťany

Náhradná starostlivosť	Rok 2019	Rok 2020
Celkom detí	90	87
Z toho v centrách pre deti a rodiny	22	23

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka č. 29 Evidencia počtu detí, ktorým boli nariadené opatrenia v rámci SPO v r. 2019 a 2020, okres Piešťany

Nariadené opatrenia v rámci SPO	Rok 2019	Rok 2020
Počet detí, ktorým sú výchovné opatrenia nariadené orgánom SPOD a SK	7	1
Počet detí, ktorým sú VO nariadené súdom	3	9
Počet detí, ktorým bol orgán SPOD a SK ustanovený za opatrovníka v trestnom konaní	0	4
Počet detí, ktorým bola ukončená starostlivosť v zariadení na výkon rozhodnutia súdu	7	8
Počet detí zverených do náhradnej osobnej starostlivosti	15	8
Počet detí zverených do pestúnskej starostlivosti	0	1

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka č. 30 Evidencia počtu detí a plnoletých fyzických osôb, u ktorých bola realizovaná sociálna kuratela v r. 2019 a 2020, okres Piešťany

Sociálna kuratela detí a plnoletých fyzických osôb (PFO)	Rok 2019		Rok 2020	
	Sociálna kuratela detí	Sociálna kuratela PFO	Sociálna kuratela detí	Sociálna kuratela PFO

vek 0 do 14 rokov	40	x	35	x
vek 15 do 18 rokov	25	x	22	x
SPOLU	65	61	57	61

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

V súčasnosti na území mesta pôsobia štyri subjekty vykonávajúce opatrenia SPODaSK:

Názov subjektu	Výkon opatrení
Centrum pre deti a rodiny Piešťany	v zmysle § 45 – 57 zákona č. 305/2005 Z. z.
Centrum pomoci pre rodinu	programy a aktivity podľa § 10 zákona č. 305/2005 Z. z. a špecializované sociálne poradenstvo
OZ Pomoc ohrozenému dieťaťu, Piešťany	programy a aktivity podľa § 10 zákona č. 305/2005 Z. z. a špecializované sociálne poradenstvo
OZ Materské centrum Úsmev, Piešťany	programy a aktivity podľa § 10 zákona č. 305/2005 Z. z. a špecializované sociálne poradenstvo

Centrum pre deti a rodiny Piešťany (ďalej iba „CDR“) zabezpečuje starostlivosť o deti umiestnené do zariadenia na základe súdnych opatrení. K 23. 04. 2021 bolo v starostlivosti CDR Piešťany spolu 39 detí, z toho bolo 14 detí so zdravotným znevýhodnením v špecializovaných skupinách. Okrem toho CDR vykonáva opatrenia SPODaSK ambulantnou a terénnou formou, pričom sa zameriava na sanáciu (pomoc rodinám v ohrození), úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa, podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch, rodičovské konflikty (rodiny v predrozvodovej, v rozvodovej alebo porozvodovej fáze, kedy sa prispôbujú novým životným situáciám), výchovné problémy a výchovné opatrenia uložené súdom a poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti.

Tabuľka č. 31 Prehľad o počte rodín z Piešťan, s ktorými pracovalo CDR v rámci SPODaSK, 2019 - 2020

Zameranie intervencie CDR	Rodičovský konflikt	Sanácia	Výchovné problémy	Výchovné opatrenie uložené okresným súdom
Rok 2019				
5 rodín s pobytom v Piešťanoch	2	2	1	0
Rok 2020				
7 rodín s pobytom v Piešťanoch	1	3	2	1

Je problematické komplexne zmapovať všetky rodiny v ťažkej životnej situácii žijúce na území mesta, pretože k dispozícii sú iba čiastkové údaje inštitúcií, ktoré poskytujú sociálne služby a v zmysle legislatívy zabezpečujú výkon opatrení v rámci SPODaSK (najmä ÚPSVR). KPSS je primárne zameraný na poskytovanie sociálnych služieb v zmysle zákona o sociálnych službách, preto sa v strategickej časti nebudeme venovať opatreniam SPODaSK. Údaje z tejto oblasti slúžia prioritne na identifikáciu cieľových skupín, ktoré vzhľadom na situáciu, v ktorej sa nachádzajú, môžu byť potenciálnym prijímateľom niektorej zo sociálnych služieb (najmä služby krízovej intervencie).

2.3.2. Seniori a osoby so zdravotným postihnutím

V meste Piešťany žilo k 31. 12. 2020 spolu **6 602 seniorov** (osôb vo veku 65 a viac rokov), čo predstavuje **24,3 %** celkovej populácie mesta. Z *Populačnej prognózy do roku 2040*¹⁶ vyplýva, že počet tejto skupiny obyvateľov sa bude v nadchádzajúcom období významne zvyšovať. Z hľadiska KPSS predstavujú seniori **najpočetnejšiu cieľovú skupinu**. Samozrejme, nie všetci obyvatelia mesta v seniorskom veku sa automaticky stanú prijímateľmi niektorej zo SS. Avšak s pribúdajúcim vekom sa u človeka spravidla zvyšujú obmedzenia pri vykonávaní bežných denných činností a zhoršuje sa jeho zdravotný stav. Nárast odkázanosti na pomoc iných ľudí sa môže priamo premietnuť do potreby pomoci a sociálnej služby. Pre potreby analýzy v tejto oblasti boli použité údaje z ÚPSVR a údaje OSS MsÚ v Piešťanoch.

Poskytovaniu sociálnej služby v ZSS podmienených odkázanosťou fyzickej osoby (FO) na pomoc inej FO a pre osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ako aj poskytovaniu domácej opatrovateľskej služby predchádza **posúdenie odkázanosti na konkrétnu sociálnu službu**, ktoré zabezpečuje obec/VÚC v súlade s vecnou a miestnou príslušnosťou. Za obdobie rokov 2016 – 2020 Mesto Piešťany vydalo ročne priemerne **177 rozhodnutí** o odkázanosti na SS, pričom išlo spravidla o sociálne služby: **opatrovateľská služba (OSL)**, **zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS)** a **zariadenie pre seniorov (ZpS)**. V prípade, že žiadateľ má dôchodkový vek, OSS spravidla vydá rozhodnutie na viaceré služby súčasne, nakoľko prax ukázala, že žiadatelia o OSL pár mesiacoch (zväčša v nadväznosti na zhoršenie zdravotného stavu a potrebu intenzívnejšej starostlivosti) žiadali o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu v ZSS (ZpS alebo ZOS). Okrem Mesta vydáva rozhodnutia o odkázanosti na sociálne služby aj vyšší územný celok, a to v prípade služieb poskytovaných v domove sociálnych služieb (DSS), špecializovanom zariadení (ŠZ), rehabilitačnom stredisku (RS) alebo v zariadení podporovaného bývania (ZPB). Z tohto dôvodu počet vydaných rozhodnutí o odkázanosti zo strany Mesta neodzrkadľuje celkový počet osôb, u ktorých sa v danom roku preukázala potrebnosť sociálnej služby.

Tabuľka č. 32 Prehľad o vykonávanej posudkovej činnosti a vydaných rozhodnutiach o odkázanosti na sociálnu službu, Mesto Piešťany, roky 2016 – 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet vykonaných sociálnych posudkov	156	167	196	168	177
Počet vykonaných zdravotných posudkov	172	156	183	159	161
Počet vydaných rozhodnutí o odkázanosti na SS	172	173	198	162	179

Zdroj: Odbor sociálnych služieb, Mestský úrad Piešťany

S cieľovou skupinou seniorov, resp. osôb so ZP súvisí aj štatistika počtu **poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie** a **počtu opatrovaných osôb** v meste Piešťany.

Tabuľka č. 33 Počet poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie v Piešťanoch v r. 2016 – 2020

Peňažný príspevok na opatrovanie zákon č. 447/2008 Z. z.	Rok (stav k 31.12.)				
	2016	2017	2018	2019	2020
FO poberajúce dôchodkovú dávku, opatrujúce	<u>123</u>	<u>125</u>	<u>117</u>	<u>134</u>	<u>133</u>
- 1 osobu	118	121	114	130	128
- Viac osôb	5	4	3	4	5

¹⁶ Zdroj: ŠPROCHA, VAŇO, BLEHA: Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve

FO poberajúce PP podľa preh. ustanovenia § 66 ods.5 zákona č. 447/2008					
Ostatné FO opatrujúce	98	102	106	119	143
- Celodenne 1 osobu	92	92	99	112	134
- Čiastočne 1 osobu	3	4	3	3	3
- Celodenne viac osôb	3	6	4	4	6
Počet poberateľov PP na opatrovanie SPOLU:	221	227	223	253	276

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

V počte **poberateľov príspevku na opatrovanie** je možné pozorovať kontinuálny mierny nárast (z 221 v r. 2016 na 276 opatrovateľov v r. 2020), čo zároveň odzrkadľuje postupné zvyšovanie sa počtu opatrovaných osôb v sledovanom období. Výraznejšie stúpol počet ostatných fyzických osôb (opatrovateľov v produktívnom veku) opatrujúcich celodenne 1 osobu, ktorý sa v r. 2020 v porovnaní s rokom 2016 zvýšil o viac ako 45 %. Dôvodom nárastu môže byť postupné zvyšovanie peňažného príspevku na opatrovanie, ktorý v r. 2019 dosiahol úroveň čistej minimálnej mzdy v SR (430,35 €) a podľa toho sa zvýšil aj v r. 2020 na 476,74 €. Od 1. júla 2021 je výška príspevku na opatrovanie pre produktívne osoby 508,44 €. Pre účely KPSS je zaujímavá skutočnosť, že významná časť domácich opatrovateľov, ktorí sa starajú o svojich blízkych, **sú sami v dôchodkovom veku**. V r. 2020 bolo až **52 %** neformálnych opatrovateľov **vo veku viac ako 60 rokov** (144 osôb). S pribúdajúcim vekom sa preto sami môžu stať odkázanými na pomoc, a v tom prípade budú opatrované osoby potrebovať zabezpečiť pomoc inou formou.

Tabuľka č. 34 Počet poberateľov príspevku na opatrovanie podľa vekovej štruktúry v meste Piešťany v rokoch 2016 – 2020

Poberatelia príspevku na opatrovanie podľa veku	Rok (stav k 31.12.)				
	2016	2017	2018	2019	2020
- do 17 rokov	x	x	x	x	x
- 18 – 60 rokov	99	105	107	113	132
- Viac ako 60 rokov	122	122	116	140	144
SPOLU:	221	227	223	253	276

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Zo štatistických dát sme zisťovali aj vekovú štruktúru opatrovaných, aby sme z hľadiska cieľových skupín vedeli, či ide o osoby v dôchodkovom veku (čiže seniorov) alebo o osoby v produktívnom veku s ŤZP. V tomto prípade by SS mali byť zamerané na ich podporu v začleňovaní sa do bežného života, a to pracovného i spoločenského.

Tabuľka č. 35 Počet opatrovaných podľa vekovej štruktúry v meste Piešťany v rokoch 2016 – 2020

Počet opatrovaných	Rok (stav k 31.12.)				
	2016	2017	2018	2019	2020
- do 17 rokov	20	21	22	22	24
- 18 – 60 rokov	76	78	73	77	81
- Viac ako 60 rokov	133	138	135	162	182
SPOLU:	229	237	230	261	287

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Z hľadiska veku tvoria najväčšiu skupinu opatrovaných **osoby vo veku viac ako 60 rokov**, v r. 2020 predstavovali až **63,4 %** z celkového počtu. Medzi opatrovanými mali ďalej zastúpenie aj osoby v produktívnom veku (28 %) a podiel mladistvých bol v r. 2020 približne 8 %. V období 2016 – 2020 sa celkový počet opatrovaných zvýšil z 229 na 287 osôb, čo predstavuje **nárast o 25 %**. V období 2016 –

2020 sa pritom zvýšil počet opatrovaných vo všetkých troch vekových kategóriách, najviac však v kategórii osoby vo veku 60 a viac rokov, a to z 58 % na viac ako 63 % z celkového počtu opatrovaných.

Informácie o **počte fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím** žijúcich v Piešťanoch podľa skupín postihnutia v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP a o zmene a doplnení niektorých zákonov má k dispozícii ÚPSVR. Z dostupných údajov za roky 2016 – 2020 vyplýva, že **početnosť skupiny osôb s ŤZP** sa pohybuje v rozpätí **9,2 – 9,7 % z celkového počtu obyvateľov mesta**. V r. 2020 bolo v databáze ÚPSVR evidovaných celkovo **2 634 osôb s ŤZP**, čo predstavuje 9,7 % z celkového počtu obyvateľov mesta.

Tabuľka č. 36 Prehľad počtu osôb s ŤZP podľa druhu postihnutia v meste Piešťany za roky 2016 - 2020

Počet ŤZP/ Druh postihnutia (skupina postihnutia*)	31.12.2016		31.12.2017		31.12.2018		31.12.2019		31.12.2020	
	do 18 rokov	18 a viac	do 18 rokov	18 a viac	do 18 rokov	18 a viac	do 18 rokov	18 a viac	do 18 rokov	18 a viac
Sk. postihnutia - I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sk. postihnutia - II	0	38	1	37	2	40	2	40	2	40
Sk. postihnutia - III	2	343	2	344	2	357	2	372	2	375
Sk. postihnutia - IV	8	123	7	133	6	144	7	156	8	163
Sk. postihnutia - V	5	231	3	229	3	233	2	246	2	253
Sk. postihnutia - VI	1	58	1	57	1	58	1	56	0	63
Sk. postihnutia - VII	1	41	1	46	1	49	1	49	1	53
Sk. postihnutia - VIII	0	317	0	312	0	315	0	320	0	301
Sk. postihnutia - IX	0	38	0	36	0	35	0	40	0	49
Sk. postihnutia - X	9	189	7	202	6	209	5	211	3	213
Sk. postihnutia - XI	0	24	0	23	0	25	0	27	1	30
Sk. postihnutia - XII	5	454	4	463	4	487	3	523	2	535
Sk. postihnutia - XIII	2	49	1	52	1	55	3	56	3	63
Sk. postihnutia - XIV	0	103	0	106	0	113	0	132	0	132
Sk. postihnutia - XV	0	13	0	13	0	13	0	12	0	12
Sk. postihnutia - XVI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nezaradené	3	692	4	649	3	604	1	574	1	536
SPOLU	36	2 526	31	2 510	29	2 546	26	2 612	24	2 610

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

* I. Infekčné a parazitárne choroby, II. Choroby krvi, krvotvorných orgánov a poruchy imunitných mechanizmov, III. Endokrinné poruchy, poruchy výživy a premeny látok, IV. Duševné poruchy a poruchy správania, V. Nervový systém (poškodenie mozgu, miechy a periférnych nervov), VI. Zrak, VII. Poškodenie ORL orgánov (sluchový, rovnovážny orgán, dýchacie a hltacie orgány) a ďalšie ORL postihnutia, VIII. Srdce a obehové ústrojenstvo, IX. Dýchacia sústava, X. Trávacie ústrojenstvo, XI. Ochorenie kože, XII. Pohybový a podporný aparát, XIII. Močové ústrojenstvo, XIV. Pohlavné orgány, XV. Hlava a tvár, XVI. Kombinované postihnutie zraku a sluchu (Príloha č. 3 k zákonu 447/2008 Z. z.).

Z hľadiska veku predstavujú **najpočetnejšiu skupinu medzi osobami s ŤZP obyvatelia vo veku 60 a viac rokov**, v roku 2020 to bolo až **60,5 % osôb**. Tento údaj zahŕňa seniorov s rôznym druhom postihnutia (fyzickým, mentálnym, zrakovým, sluchovým, prípadne kombinovaným). Okrem ochorení pohybového aparátu, ktoré sú častým sprievodným javom starnutia, výrazne narastá počet seniorov s pridruženým ochorením psychického charakteru (Alzheimerova choroba, Parkinsonova choroba, starecká demencia a pod.), ktorí potrebujú špecifickú starostlivosť a sociálne služby. Medzi osobami s ŤZP boli zároveň **osoby v produktívnom veku**, ktorí predstavovali **36,6 % z celkového počtu osôb s ŤZP žijúcich v meste**. Osobitnú kategóriu tvoria deti a mládež so ZP vo veku 0 – 17 rokov, ktorých bolo podľa údajov ÚPSVR evidovaných na území mesta v roku 2020 **76 (2,9%)**.

Tabuľka č. 37 Počet osôb s ŤZP v meste Piešťany podľa vekovej štruktúry v rokoch 2016 – 2020

Počet osôb s ŤZP	Rok (stav k 31.12.)
------------------	---------------------

	2016	2017	2018	2019	2020
do 17 rokov	90	82	85	79	76
- z toho ženy	40	35	37	34	33
18 – 60 rokov	1 012	993	992	986	964
- z toho ženy	580	565	558	558	542
Viac ako 60 r.	1 460	1 466	1 498	1 573	1 594
- z toho ženy	914	924	951	997	1 009
SPOLU	2 562	2 541	2 575	2 638	2 634
Podiel na celkovom počte obyvateľov:	9,2 %	9,18 %	9,35 %	9,65 %	9,7 %

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Vývoj počtu osôb s ŤZP v jednotlivých vekových kategóriách odzrkadľuje populačné trendy, a to znižovanie pôrodnosti (a k tomu znižujúci sa počet detí so ZP) a nárast počtu seniorov, ktorí tvoria prevažnú časť osôb s ŤZP žijúcich v Piešťanoch. Občanom s ŤZP sú poskytované peňažné príspevky na **kompensáciu sociálnych dôsledkov ŤZP** v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z.. Cieľom poskytovania kompenzácie, je **podpora sociálneho začlenenia** občanov s ŤZP do spoločnosti za ich aktívnej účasti pri zachovaní ich ľudskej dôstojnosti a v ustanovených oblastiach. Sociálne dôsledky ŤZP sa kompenzujú v oblastiach:

- **mobility a orientácie** – kompenzuje sa znížená pohybová schopnosť alebo znížená orientačná schopnosť,
- **komunikácie** – kompenzuje sa narušená schopnosť komunikácie,
- **zvýšených výdavkov** – kompenzujú sa zvýšené výdavky
 - na diétne stravovanie,
 - súvisiace s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
 - súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
 - súvisiace so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom,
- **sebaobsluhy** – kompenzuje sa obmedzená schopnosť sebaobsluhy alebo strata schopnosti sebaobsluhy.

Tabuľka č. 38 Počet poberateľov vybraných peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia v rokoch 2016 – 2020 v meste Piešťany

Peňažné príspevky na kompenzáciu ŤZP	Rok (stav k 31.12.)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Počet poberateľov PP na kompenzáciu ŤZP	1 116	1 075	1 041	1 016	1 015
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov – diétne stravovanie	362	360	346	332	334
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov – hygiena alebo opotrebovanie šatstva ...	719	684	656	643	630
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov – prevádzka OMV	481	473	462	453	441
PP na osobnú asistenciu	84	84	86	93	94
PP na prepravu	51	52	54	54	63

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Z údajov ÚPSVR vyplýva, že počet poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP za obdobie rokov 2016 – 2020 mal mierne klesajúcu tendenciu, v roku 2020 ich bolo spolu **1 015**, čo predstavuje **3,7 %** z celkového počtu obyvateľov mesta. Na základe porovnania údajov o počte osôb s ŤZP v Piešťanoch a počte poberateľov vybraných peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP je možné konštatovať, že iba časť občanov spadajúcich do tejto kategórie poberá príspevky, v roku 2020 to bolo **38,5 %**. V prípade peňažného príspevku na osobnú asistenciu je možné za sledované obdobie pozorovať mierny nárast, v roku 2020 tento príspevok poberalo 94 občanov.

Zmierňovať sociálne dôsledky zdravotného postihnutia je možné aj prostredníctvom sociálnych služieb. Z uvedeného dôvodu je dôležité poznať veľkosť cieľovej skupiny – osôb so zdravotným postihnutím, aby bolo možné plánovať sociálne služby s dostatočnými kapacitami.

2.3.3. Štatistiky trhu práce a ekonomickej situácie obyvateľov, nezamestnanosť a chudoba

Trh práce sa každým rokom vyvíja a mení. Menia sa možnosti firiem, očakávania uchádzačov o prácu, v závislosti od celospoločenskej situácie sa mení percento nezamestnanosti, ktoré vplyva na dostupnosť kvalitnej pracovnej sily. Do vývoja nezamestnanosti v roku 2020 významne zasiahla pandémia koronavírusu, v dôsledku ktorej sa na prelome marca a apríla 2020 na Slovensku i v celej EÚ po období dlhodobého kontinuálneho poklesu výrazne zvýšil počet ľudí bez platenej práce. **Miera nezamestnanosti v SR sa v súhrne za celý rok 2020 zvýšila o 0,9 p. b. na 6,7 %**. Počet osôb bez práce medziročne vzrástol o 15 % a počet nezamestnaných dosiahol 181,4 tis. osôb. Zvýšila sa najmä krátkodobá nezamestnanosť, najviac pribudli nezamestnaní do 1 mesiaca. Z podielovo významnejších odvetví za celý rok 2020 sa najvýraznejšie zvýšil počet nezamestnaných, ktorí naposledy pracovali v priemysle a v ubytovacích a stravovacích službách.¹⁷

Obrázok č. 9 Vývoj nezamestnanosti v SR v období 2016 – 2020 a počet nezamestnaných

Zdroj: ŠÚ SR, <https://slovak.statistics.sk/>

Tabuľka č. 39 Prehľad uchádzačov o zamestnanie v meste Piešťany v rokoch 2016 - 2020

Stav uchádzačov o zamestnanie (UoZ)	Rok (stav k 31.12.)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu	592	416	370	354	673
- z toho ženy	320 (54%)	211 (50,7%)	187 (50,5%)	203 (57,3%)	344 (51,1%)

¹⁷ Zdroj: ŠÚ SR

Rozdelenie UoZ podľa veku					
- <25 rokov	68	29	30	23	67
- ≥25 do <55 rokov	426	309	272	263	483
- ≥55 rokov	98	78	68	68	123

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Počet uchádzačov o zamestnanie mal v priebehu rokov 2016 – 2019 v Piešťanoch klesajúcu tendenciu, avšak v r. 2020 sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšil takmer dvojnásobne, a to v dôsledku pandémie. Z hľadiska pohlavia uchádzačov o zamestnanie za celé sledované obdobie mierne prevyšovali ženy (50,5 – 57,3%). Z hľadiska veku najväčšiu skupinu uchádzačov o zamestnanie tvorí veková skupina medzi 25 – 55 rokov, 71,8 - 74,3 % v celom sledovanom období.

Tabuľka č. 40 Prehľad uchádzačov o zamestnanie v meste Piešťany z hľadiska dĺžky evidencie a vzdelania v rokoch 2016 - 2020

Rozdelenie uchádzačov o zamestnanie	Rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
Podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania					
- Neurčené	1	2	0	1	0
- Neukončené základné	0	0	0	1	1
- Základné vzdelanie	55	36	41	35	69
- Nižšie stredné odborné	0	1	0	1	1
- SO vzdelanie	143	93	81	56	142
- ÚSO vzdelanie	213	141	120	123	244
- ÚSV vzdelanie	35	19	24	15	45
- VO vzdelanie	14	7	5	8	12
- VŠ vzdelanie I. stupňa	16	17	10	14	30
- VŠ vzdelanie II. stupňa	112	97	88	97	127
- VŠ vzdelanie III. stupňa	3	3	1	3	2
Podľa dĺžky evidencie na ÚPSVR					
- 0 – 6 mesiacov	314	255	253	229	362
- 7 – 12 mesiacov	129	77	68	76	186
- 13 – 24 mesiacov	60	37	18	20	86
- 25 – 36 mesiacov	27	8	7	8	14
- 37 – 48 mesiacov	17	11	5	4	7
- nad 48 mesiacov	45	28	19	17	18

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Medzi UoZ z hľadiska vzdelania tvorili v sledovanom období stabilne najpočetnejšiu skupinu uchádzači s **úplným stredným odborným vzdelaním** (v r. 2020 až **36,2 %**) alebo **stredným odborným vzdelaním** (21,1%). Ďalšiu početnú skupinu tvorili uchádzači s **vysokoškolským vzdelaním II. stupňa**, ktorí v roku 2020 predstavovali takmer **18,9%** z celkového počtu UoZ. Z hľadiska dĺžky evidencie UoZ sú najvyšším podielom zastúpení uchádzači o zamestnanie s **dĺžkou evidencie do 6 mesiacov**. Aj v tomto prípade sa na vývoji ukazovateľa negatívne podpísala pandémia, ktorá spôsobila nárast nezamestnanosti prakticky u všetkých skupín.

Tabuľka č. 41 Prehľad uchádzačov o zamestnanie v meste Piešťany podľa profesie posledného zamestnania v rokoch 2016 - 2020

Rozdelenie UoZ podľa profesie posledného zamestnania	Rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
- Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	25	22	31	32	49
- Špecialisti	46	41	36	36	62

- Technici a odborní pracovníci	45	53	34	39	71
- Administratívni pracovníci	88	42	27	46	71
- Pracovníci v službách a obchode	137	82	82	72	191
- Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	6	5	2	0	0
- Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	36	25	22	21	29
- Operátori a montéri strojov a zariadení	45	40	36	25	47
- Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	86	72	62	53	105
- Neurčené	78	34	38	30	48

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Z pohľadu profesie posledného zamestnania mali počas celého obdobia 2016 – 2020 najpočetnejšie zastúpenie **pracovníci v službách a obchode**, pričom zatvorenie viacerých služieb, obchodov a prevádzok z dôvodu pandémie početnosť tejto skupiny ešte zväčšila. Nárast počtu UoZ v r. 2020 však zaznamenali všetky sledované profesie s výnimkou skupiny kvalifikovaných pracovníkov v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve, ktorá neevidovala k 31.12. žiadneho uchádzača.

Tabuľka č. 42 Prehľad znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v meste Piešťany v r. 2016 – 2020

Kategória znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie	Rok				
	2016	2017	2018	2019	2020
Absolvent školy	42	16	16	16	23
Občan starší ako 50 rokov	160	113	104	102	188
Dlhodobo nezamestnaný občan	149	85	52	51	125
Občan – vzdelanie nižšie ako stredné odborné	55	37	41	37	71
Občan – 12 kal. mesiacov nemal pravidelne platené zamestnanie	317	187	161	141	302
Štátny príslušník tretej krajiny - azyl/doplňková ochrana	0	0	0	0	0
Osamelý občan – starostlivosť o odkázanú osobu / starajúci sa o dieťa	0	0	1	0	1
Občan so zdravotným postihnutím	26	12	19	20	23
SPOLU	450	283	255	236	474
Percento z celkového počtu UoZ	76%	68%	68,9%	66,7%	70,4%

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,

Najvyšší podiel medzi znevýhodnenými UoZ tvoria občania, ktorí najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie nemali pravidelne platené zamestnanie (v rozpätí 39,9 - 53,5 % za sledované obdobie). Z celkového počtu UoZ za sledované obdobie **znevýhodnení uchádzači o zamestnanie** tvorili takmer **tri štvrtiny evidovaných uchádzačov o zamestnanie** (v priemere za sledované obdobie 70 %). Pri návrhu KPSS je potrebné mať na zreteli

túto skutočnosť, pretože môžu byť potencionálnymi záujemcami o sociálne služby z dôvodov kumulácie sociálnych udalostí (nezamestnanosť, zdravotné znevýhodnenie, vek, osoba starajúca sa o členov domácnosti a pod.)

Zamestnávanie občanov so zdravotným znevýhodnením

Občania so ZP sú zamestnávaní predovšetkým v chránených dielňach, na chránených pracoviskách (v zmysle § 55 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov) a v posledných rokoch sú pre nich pracovné príležitosti vytvárané aj v sociálnych podnikoch. Podľa údajov ÚPSVR na území Piešťan bolo k 31.12.2020 registrovaných spolu **9 chránených dielní a 29 chránených pracovísk**, ktoré zamestnávali spolu **115 osôb so zdravotným postihnutím**.

S účinnosťou od 1. mája 2018 vytvára zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov legislatívny rámec nielen pre sociálne podniky, ale aj pre sektor celej sociálnej ekonomiky. Zákon definuje **sociálne podnikanie ako osobitný typ podnikania**, ktorého **hlavným cieľom je dosahovať pozitívny sociálny vplyv**¹⁸. Kľúčovou charakteristikou sociálneho podniku je teda dosahovanie pozitívneho sociálneho vplyvu, ktorý je v zákone definovaný ako **napĺňanie verejného alebo komunitného záujmu**. Podľa Registra sociálnych podnikov zverejneného na webovej stránke MPSVR SR bolo v Trnavskom samosprávnom kraji k 1. 4. 2021 zaregistrovaných spolu 20 sociálnych podnikov, v okrese Piešťany, ani v meste Piešťany k danému dátumu nepôsobil ani jeden. Z informácií od členov pracovných skupín v procese prípravy KPSS však vyplynulo, že v blízkej dobe plánujú založiť v Piešťanoch sociálny podnik dva subjekty, a to: Slovenská chránená dielňa s. r. o. a Apolin o. z..

Nezamestnanosť a chudoba

S nezamestnanosťou a ekonomickou aktivitou obyvateľov súvisí aj aspekt chudoby. Zdrojom údajov a nástrojom pre meranie chudoby a sociálneho vylúčenia je harmonizované štatistické **zisťovanie o príjmoch a životných podmienkach – EU SILC**¹⁹, ktoré uskutočňuje ŠÚ SR pravidelne v ročných intervaloch už od roku 2005. EU SILC sa realizuje vo všetkých členských štátoch EÚ.

Z medzinárodného hľadiska patrí Slovensko ku krajinám s najnižšou mierou chudoby a sociálneho vylúčenia v EÚ. Podľa dát za rok 2019 bola SR s podielom ľudí vystavených chudobe **na tretej priečke** v EÚ. Z **EU SILC 2019** vyplýva, že **príjmovou chudobou** bolo na Slovensku v roku 2019 ohrozených celkovo **11,9 % obyvateľov**, čo predstavuje približne 638 tisíc osôb. Z hľadiska vývoja sa miera rizika chudoby celej populácie SR znížila v priebehu rokov 2010 - 2019 o 0,1 p. b.. Početnosť skupiny obyvateľov, ktorá má mesačne menšie príjmy ako je hranica chudoby už niekoľko rokov na Slovensku klesá. Pod hranicou chudoby žili v roku 2019 jednočlenné domácnosti, ak mali mesačné súhrnné príjmy nižšie ako 406 Eur (4 872 € na rok). V prípade štandardných úplných domácností (dvaja dospelí a dve deti do 14 rokov) bola hranica chudoby v roku 2019 na úrovni 853 € za mesiac. V tejto skupine bolo rizikom chudoby ohrozených **10,2 % domácností**.

K chudobou najviac ohrozeným skupinám patrili v roku 2019 najmä **nezamestnané osoby** (až **56,7 %**). Výsledky zisťovania v roku 2019 zároveň potvrdili dlhodobé trendy, že **deti a mladí vo veku 0 - 17 rokov** sú vystavení vyššiemu riziku chudoby ako dospelé a staršie osoby a **tvoria najzraniteľnejšiu vekovú skupinu**. Pod hranicou chudoby žilo v SR približne **každé piate dieťa**, presne **19,0 % osôb** z uvedenej vekovej skupiny, čo predstavuje približne 187-tisíc osôb do 18 rokov. Tento stav je odrazom príjmovej situácie domácnosti, v ktorej dieťa žije. Nárast bol zaznamenaný aj v **kategórii seniorov**, z ktorých bolo v roku 2019 ohrozených chudobou **8,6 %**.

¹⁸ <https://www.podnikajte.sk/pravne-formy/socialny-podnik-socialna-ekonomika>

¹⁹ The European Union Statistics on Income and Living Conditions

Obrázok č. 10 Miera rizika chudoby osôb podľa najčastejšieho statusu aktivity

Zdroj: ŠÚ SR, Slovenská republika v číslach, 2020

Na mieru rizika chudoby významne vplýva počet členov domácnosti. **Domácnosti so závislými (t. j. nezaopatrenými) deťmi sú dvojnásobne viac vystavené riziku chudoby ako domácnosti bez závislých detí**, každá šiesta domácnosť so závislými deťmi (**15,2 %** domácností) je ohrozená chudobou. Najviac ohrozenou skupinou boli tiež **úplné domácnosti s viac deťmi** (dvaja dospelí s tromi či viac závislými deťmi), pod hranicou príjmovej chudoby aktuálne žije až **37,8 %** takýchto domácností. Podobne veľmi vysoký podiel domácností, ktoré majú mesačné príjmy pod hranicou chudoby, je v skupine **neúplné rodiny**, teda rodiny s jedným či viacerými závislými deťmi, kde deti vychováva len jeden rodič. Až **32,1 %** domácností z tejto skupiny bolo pod hranicou chudoby. V úplných rodinách s viac deťmi, resp. v neúplných rodinách sa situácia už dlhodobo zhoršuje. Sú to typy domácností, ktoré sa oveľa častejšie dostávajú do rizika chudoby. Nárast rizika chudoby bol zaznamenaný aj v prípade **osamelého žijúcich seniorov** (domácnosť jednotlivca vo veku 65 a viac rokov), kde až **20,1 %** čelí riziku chudoby. Vývoj miery rizika chudoby podľa typu domácností v období rokov 2010 – 2019 znázorňuje obrázok nižšie:

Obrázok č. 11 Miera rizika chudoby podľa typu domácností

Zdroj: ŠÚ SR, Slovenská republika v číslach, 2020

Slovensko sa dlhodobo zaraďuje medzi **krajiny s výraznými hospodárskymi a sociálnymi rozdielmi medzi regiónmi**, čo sa prejavuje aj v miere rizika chudoby. Dlhodobo je vyššie percento obyvateľov pod hranicou príjmovej chudoby v Prešovskom kraji (cca 17,5 % obyvateľov ohrozených chudobou) a Košickom kraji (16,6 % obyvateľov ohrozených chudobou). Najvýraznejšie zhoršenie situácie z regionálneho hľadiska sa prejavilo v roku 2019 v Banskobystrickom kraji, keď sa pod hranicou chudoby ocitlo 19,3 % obyvateľov kraja. Najmenej osôb ohrozených chudobou bolo naďalej v Bratislavskom kraji, kde sa pod hranicou chudoby nachádzalo len 4,3 % obyvateľov. Pod celoslovenským priemerom, teda menší podiel obyvateľov pod hranicou chudoby mali tiež **Trnavský kraj (10,7 %)**, Nitriansky (6,6 %) a Trenčiansky kraj a (5,1 %). K nárastu podielu obyvateľov ohrozených chudobou oproti roku

2018 došlo v troch regiónoch – v Košickom, Banskobystrickom a **Trnavskom kraji**.²⁰ (pozn. V rámci zisťovania EU SILC sú k dispozícii údaje iba na úrovni SR a krajov, preto pre potreby plánovania sociálnych služieb v meste Piešťany budeme vychádzať z dát za trnavský kraj).

Údaje zo zisťovania EU SILC 2019 poukazujú na fakt, že najviac ľudí z hľadiska jednotlivých depriváčnych položiek – až **37,3 %** si **nemôže dovoliť zaplatiť raz ročne týždennú dovolenku** mimo domu (pozn. v TTSK je to 36 % obyvateľov). Druhým najčastejším problémom je **neschopnosť čeliť neočakávaným finančným výdavkom**, ktorá bola zaznamenaná u **30 % osôb** (v TTSK – 23,2%). Jeť jedno mäsité jedlo každý druhý deň si nemôže dovoliť 12,3 % osôb na Slovensku (v TTSK – 9,2%) a problém s nedoplatkami pri platení hypotéky, pôžičiek, pri splácaní nákupov na splátky a pri platení výdavkov za bývanie (nájomné, energie, financovanie tepla) uvádza 10,2 % obyvateľov (TTSK – 5,5 %). V roku 2019 klesla **miera materiálnej deprivácie** v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 2,0 p. b. (zo 17,2 % na **15,2 %, v TTSK na 11,9%**), avšak miera závažnej materiálnej deprivácie stúpila zo 7,0 % na 7,9 %. Na Slovensku teda v roku 2019 pociťovalo **závažnú materiálnu depriváciu 7,9 %** obyvateľov, čo predstavovalo 423 tisíc ľudí, v TTSK to bolo **4,8 %** obyvateľstva. Miera závažnej materiálnej deprivácie z hľadiska veku sa najviac prejavila na vekovej skupine 0 – 17 roční, t. j. **zo všetkých vekových kategórií boli najviac deprivované deti (8,7 %)**.²¹

Výsledky zisťovania EU SILC 2019 teda potvrdzujú, že z hľadiska miery rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú najzraniteľnejšími skupinami: **nezamestnaní, deti a mladí vo veku 0 - 17 rokov, úplné rodiny s tri a viac deťmi, neúplné rodiny s viacerými závislými deťmi a seniori (najmä ženy vo veku nad 65 rokov)**. Týmto cieľovým skupinám je v procese komunitného plánovania sociálnych služieb potrebné venovať osobitnú pozornosť, a to najmä:

- zamerať sa na včasnú identifikáciu obyvateľov mesta, ktorí do uvedených skupín spadajú,
- v spolupráci s rôznymi subjektami v meste pripraviť dlhodobé preventívne programy pre zraniteľné cieľové skupiny (napr. programy pracovného začlenenia, programy dostupného bývania, programy zamerané na získavanie potrebných pracovných zručností, dobrovoľnícka pomoc v komunite a pod.), vďaka ktorým bude možné predchádzať riziku chudoby a sociálnemu vylúčeniu, alebo ktoré prispievajú k eliminácii dopadov už vzniknutej chudoby a sociálneho vylúčenia,
- vytvoriť efektívnu záchranú sieť, ktorá zabráni zhoršovaniu sa sociálnej situácie jednotlivcov i rodín a prostredníctvom ktorej bude možné poskytnúť adresné sociálne služby a intervenciu cieľovým skupinám v krízovej situácii.

Pandémia COVID-19, ktorej Slovensko čelí od roku 2020, bude mať s vysokou pravdepodobnosťou za následok prehlbenie chudoby, v dôsledku čoho sa predpokladá, že v kategórii obyvateľov ohrozených rizikom chudoby alebo sociálnym vylúčením sa môže ocitnúť ďalších 50-tisíc ľudí.²² Zhoršenie situácie je možné očakávať naprieč celou krajinou, teda aj v meste Piešťany.

2.3.4. Občania v krízových situáciách

S témou chudoby súvisí **hmotná núdza** - stav, keď príjem členov domácnosti nedosahuje sumy životného minima a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť príjem. Podľa údajov z ÚPSVR v posledných rokoch klesá počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi na území mesta. Celkový pokles začal už v r. 2014, čo pravdepodobne súvisí so zmenou Zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, z ktorého vyplynula povinnosť pre poberateľa dávky hmotnej núdzi zúčastniť sa na verejno-prospešných prácach.

Tabuľka č. 43 Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi (DHN) v meste Piešťany za roky 2016 – 2020

²⁰ Zdroj: ŠÚ SR, <https://slovak.statistics.sk/>

²¹ Zdroj: EU SILC 2019 - Indikátory chudoby a sociálneho vylúčenia

²² Zdroj: <https://www.slsp.sk/sk/aktuality/2020/5/15/covid-19-prehlbuje-chudobu-vo-svete-do-extremnej-chudoby-upadne-40-az-60-milionov-ludi-u-nas-priblizne-50-tisic>

Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi	Rok (stav k 31.12.)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Počet poberateľov DHN a príspevkov k dávke spolu:	234	174	148	122	124
- z toho jednotlivcov	169	134	118	96	91
- jednotlivcov s 1 – 4 deťmi	35	21	16	11	15
- jednotlivcov s viac ako 4 deťmi	1	0	0	0	0
- dvojica	11	6	5	5	7
- dvojica s 1 – 4 deťmi	18	13	9	10	11
Počet poberateľov DHN - uchádzači o zamestnanie	66	35	29	20	34
Počet poberateľov DHN - základné životné podmienky	74	53	53	35	44
Počet spoločne posudzovaných osôb v HN	337	237	197	170	182
Počet osôb v HN z počtu obyvateľov mesta PN v %	1,2%	0,86 %	0,54 %	0,45 %	0,46 %

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Z hľadiska plánovania SS je dôležitý aj údaj o **počte spoločne posudzovaných osôb v hmotnej núdzi**, ktorý sa v roku 2020 dostal v Piešťanoch na úroveň **182 osôb**. Je vysoký predpoklad, že tieto osoby potrebujú, príp. budú potrebovať v menšej či väčšej miere krízovú intervenciu.

Mesto Piešťany poskytuje každoročne občanom, ktorí sa ocitli v hmotnej núdzi **jednorazovú dávku na úhradu mimoriadnych výdavkov** s cieľom prispieť k zlepšeniu sociálnej situácie obyvateľov mesta, ktorí sa ocitli v hmotnej a sociálnej núdzi. Počet schválených žiadostí o túto dávku v priebehu rokov 2016 – 2020 postupne klesal, z počtu 35 v r. 2016 na 11 v roku 2020. Jednou z podmienok poskytnutia tejto dávky je rozhodnutie o hmotnej núdzi žiadateľa z ÚPSVR, čo je pravdepodobne dôvodom znižujúceho sa počtu schválených dávok.

Tabuľka č. 44 Prehľad o počte schválených žiadostí o jednorazovú dávku v hmotnej a sociálnej núdzi za roky 2016 – 2020, Mesto Piešťany

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet schválených žiadostí o dávku	35	24	25	12	11
Suma v eurách	3 924,50	2 710,00	3 900,00	1 660,00	1 870,00

Zdroj: OSS, Mesto Piešťany

Napriek poklesu poberateľov DHN i prijímateľov jednorazovej dávky na úhradu mimoriadnych výdavkov evidencia klientov TADCH, ktorá v Piešťanoch poskytuje špecializované sociálne poradenstvo osobám v ťažkej životnej situácii, má stúpajúcu tendenciu. Poskytovateľ zaznamenal **enormný nárast počtu klientov najmä v r. 2020 v súvislosti s pandémiou Covid-19**, ktorý pokračuje aj v roku 2021 (pozn. údaj k 31.3.2021). V prípade klientov z mesta Piešťan ide o nárast až o **133 %**. Do nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu pandémie sa dostali jednotlivci i rodiny s deťmi.

Tabuľka č. 45 Počet klientov v evidencii TADCH, ktorým bolo poskytované špecializované sociálne poradenstvo v období 2018 - 2021

Rok (k 31.12.)

Počet klientov TADCH - špecializované sociálne poradenstvo	2018	2019	2020	2021 (k 31.3.)
Celkový počet klientov	69	93	166	178
Z toho mužov	49 (71%)	62 (66,6%)	96 (57,8%)	105 (58,9%)
Z toho počet klientov z Piešťan	36	42	88	98

Zdroj: Trnavská arcidiecézna charita

O krízových situáciách v Piešťanoch čiastočne vypovedá aj štatistika riešených prípadov zamestnancami OSS MsÚ Piešťany v súčinnosti s mestskou políciou (MsP). Zamestnanci samosprávy spolupracujú s MsP a v urgentných prípadoch sa zúčastňujú na výjazdoch MsP (napr. pri domácom násilí, nezabezpečovaní riadnej starostlivosti o maloleté deti, pri krízových situáciách s ľuďmi na ulici a pod.)

Tabuľka č. 46 Počet riešených prípadov v súčinnosti s MsP, 2016 – 2020, Mesto Piešťany

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet riešených prípadov v súčinnosti s MsP ročne	43	45	30	32	49

Zdroj: OSS, Mesto Piešťany

S témou chudoby je priamo prepojená problematika **bezdomovectva**. V sociálnej legislatíve SR, ako aj na úrovni EÚ absentuje spoločná ustálená definícia človeka bez domova. Nadnárodná organizácia FEANTSA (Európska federácia národných organizácií pracujúcich s bezdomovcami) vyvinula **európsku typológiu bezdomovectva a vylúčenia z bývania – tzv. ETHOS²³** ako prostriedok na zlepšenie porozumenia a meranie bezdomovectva v Európe, ktorú správa EÚ prijala. Podľa ETHOS do kategórie bezdomovcov či ľudí ohrozených bezdomovectvom patrí osoba²⁴:

1. **bez prístrešku** (bez možnosti pobytu pod strechou 24 hodín denne, napr. na ulici, v kanáloch či v nocľahárni),
2. **bez bytu** (osoby v rôznych zariadeniach, napr. v útulkoch, verejných ubytovniach, ako aj osoby, ktoré opúšťajú inštitúcie),
3. **bývajúca v neistých podmienkach** (osoby, ktorým hrozí vysťahovanie, obeť domáceho násillia, domácnosti v bytoch bez právneho nároku),
4. **bývajúca v neprimeraných podmienkach** (priveľa ľudí v byte, zlý technický stav budovy, mimo pitnej vody a elektriny, rôzne provizórne stavby, maringotky).

V praxi to znamená, že v EÚ sa za bezdomovcov nepovažujú len ľudia, ktorí sú priamo viditeľní na ulici či v nocľahárňach a útulkoch, ale aj tí **skrytí**, potulujúci sa z ubytovne na ubytovňu alebo z bytu do bytu, s občasnými zastávkami na ulici. Tiež ľudia, ktorí sa zatiaľ nachádzajú v rôznych inštitúciách, napr. vo väzniciach, zdravotníckych zariadeniach či azylových domoch, avšak keď ich opustia, nemajú kam ísť. Za potenciálnych bezdomovcov sa považujú aj ľudia, ktorým bezprostredne hrozí strata ich prístrešku, napríklad obeť domáceho násillia alebo nezamestnaní bez príjmu, ktorí nie sú schopní platiť nájomné, hypotéky alebo exekúcie. Takisto ľudia, ktorí bývajú v neprimeraných podmienkach, t. j. bez vody, bez elektriky, v chátrajúcich obydliach či príbytkoch, ktoré vôbec nespĺňajú kritériá domova, ako napr. maringotky či záhradné chatky. **Táto cieľová skupina je vzhľadom na „skryté bezdomovectvo“ preto významne väčšia.** Najväčšiu skupinu bezdomovcov tvoria najmä muži od 30 do 50 rokov. V poslednom období však k tejto skupine pribúda aj veľa žien a dokonca úplných rodín s maloletými deťmi, ako dôsledok príjmovej chudoby. **Riziková skupinu tvorí aj mládež od 18 do 25 rokov.** Veľa mladých ľudí prichádza na ulicu z centier pre deti a rodiny (detské domovy), či pre zlú rodinnú situáciu (alkoholizmus rodičov, katastrofálna finančná situácia) alebo pre drogy. Väčšinou sú to ľudia bez stabilných sociálnych väzieb, čo v praxi znamená, že sa pri riešení krízovej situácie nemajú o koho oprieť. Riešenie problémov

²³ European Typology of Homelessness and housing exclusion

²⁴ zdroj www.feantsa.org

býva pre nich oveľa ťažšie ako pre človeka z bežnej spoločnosti. To spôsobuje ich „zlyhanie“ uplatnenia sa v spoločnosti a odsúva ich do kolónky „bezdomovec“²⁵. Je problematické identifikovať presný počet ľudí bez domova, resp. ľudí, ktorým bezdomovecť hrozí, ktorí sa nachádzajú na území mesta Piešťany. **Orientačnú početnosť tejto skupiny** je možné zistiť napr. z evidencie klientov MsÚ Piešťany a poskytovateľov SS krízovej intervencie, ktorí pôsobia v meste (ZSS Domum, TADCH).

S problematikou ľudí bez domova, avšak nielen s touto cieľovou skupinou je úzko spojená **neschopnosť nájsť si cenovo dostupné bývanie**. Dostupnosť lacného bývania je kľúčová pri sociálnom začleňovaní človeka. Keď má vyriešenú otázku bývania, je schopný sústrediť sa na riešenie ostatných problémov a pracovný život. Z hľadiska podmienok bývania sa v rámci EU SILC o. i. zisťuje, aký je podiel ľudí žijúcich v obydliach, ktoré sú považované za preplnené. V r. 2017 sa SR v rámci EÚ umiestnila na 7. mieste z hľadiska preplnenosti obydlií - až **37,9 %** občanov vo veku 18 – 64 rokov a **18,4 %** z občanov vo veku 65 a viac rokov žilo v preplnených obydliach. Priemer EÚ28 bol v danom roku 16,8% u osôb vo veku 18 – 64 rokov a 6,2% u osôb vo veku 65 a viac rokov, údaje za Slovensko teda významne prevyšujú priemer EÚ.

Občania, ktorí nemajú dostatočne vysoký príjem na to, aby si dokázali zabezpečiť vlastné bývanie, resp. hradiť komerčný nájom, sa spravidla uchádzajú o bývanie v mestských nájomných bytoch s regulovaným nájomným. Z tohto dôvodu dopyt po **mestských nájomných bytoch** môže byť významným ukazovateľom dostupnosti bývania. Mesto Piešťany má vo svojom vlastníctve spolu **99 bytov**, a to:

- 17 bytov, ktoré zostali nájomnými bytmi po odpredaji podľa zákona č. 182/1993 Z. z.
- 72 nájomných bytov postavených z prostriedkov štátu
- 10 reštitučných bytov, ktoré sú vo vlastníctve mesta

K 1.3.2021 boli všetky nájomné byty obsadené, t. j. s uzatvorenou platnou nájomnou zmluvou. K danému termínu zároveň Mesto Piešťany evidovalo **14 žiadostí** o pridelenie nájomného bytu.

Z vyššie realizovanej analýzy sociálnej situácie na základe štatistických údajov je potrebné pri plánovaní sociálnych služieb venovať pozornosť nasledovným zisteniam a skutočnostiam:

- nárastu počtu seniorov odkázaných na pomoc druhých v populácii,
- neformálnym (domácim) opatrovateľom, z ktorých je značné % v dôchodkovom veku a ich podpore
- pomerne vysokému % osôb s ŤZP žijúcich v meste
- podpore mladých rodín
- podpore rodín s deťmi a mladými dospelými so ZP
- podpore neúplných a mnohopočetných rodín, ktoré sú vo väčšej miere vystavené riziku chudoby, s dôrazom na rodiny, ktoré sa ocitli v hmotnej núdzi
- zraniteľným skupinám, ktoré sú vo zvýšenej miere vystavené riziku chudoby (nezamestnané osoby, deti a mladí do 17 rokov, osamelí žijúci seniori)
- znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie

2.4. Ekonomická analýza sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Piešťany za roky 2016 – 2020

Dôležitou súčasťou analytickej fázy je ekonomická analýza sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany, ktoré je hlavným poskytovateľom SS v meste. Čiastočné čerpanie finančných prostriedkov na sociálne služby je zahrnuté vo vyhodnotení KPSS mesta Piešťany na roky

²⁵ Zdroj: Nina Beňová : Bezdomovci, ľudia ako my, 2008

2016 – 2020, a to v nadväznosti na vyhodnotenie plnenia konkrétnych úloh (aktivít). Celkový obraz o objeme finančných prostriedkov, ktoré samospráva v uplynulom období vynaložila na úhradu výdavkov spojených s poskytovaním SS pre obyvateľov mesta, je možné získať z údajov v Záverečných účtoch mesta Piešťany.

Tabuľka č. 47 Bežné výdavky a kapitálové výdavky Mesta Piešťany do sociálnych služieb za obdobie rokov 2016 – 2020, Program 5: Sociálna starostlivosť a bývanie

Rok	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Spolu v €
2016	1 466 941,51	8 138,54	1 475 080,05
2017	1 546 454,80	34 327,45	1 580 782,25
2018	1 758 892,45	16 143,25	1 775 035,70
2019	2 085 947,00	4 539,00	2 090 486,00
2020	2 280 877,00	21 846,00	2 302 723,00

Zdroj: Záverečné účty mesta Piešťany za roky 2016 – 2020 a podklady OSS MsÚ Piešťany

Z vyššie uvedeného prehľadu je vidieť, že za obdobie 2016 – 2020 sa **výdavky do sociálnych služieb každoročne zvyšovali**. Pri porovnaní rokov 2016 a 2020 prišlo k zvýšeniu výdavkov do sociálnej oblasti až o 827 tisíc euro, čo predstavuje **nárast o 56 %**. Kapitálové výdavky boli využívané najmä na materiálno-technické vybavenie ZSS, ktoré prispieva k skvalitneniu poskytovaných služieb. V r. 2020 boli napríklad zakúpené polohovateľné postele do ZpS a ZOS, zabezpečená klimatizácia v ZSS DOMUM, germicídny žiarič, stoličkový výťah (ZOS Kalinčiakova), a iné.

Tabuľka č. 48 Podiel bežných výdavkov do SS z celkových bežných výdavkov mesta Piešťany

Rok	Bežné výdavky (BV) Program: Sociálna starostlivosť a bývanie	Bežné výdavky spolu: Programový rozpočet	% podiel BV-SS/BV- mesto
2016	1 466 941,51	17 145 058,56	8,56
2017	1 546 454,80	18 065 322,55	8,56
2018	1 758 892,45	18 858 483,07	9,33
2019	2 085 947,00	20 801 836,00	10,03
2020	2 280 877,00	22 449 131,00	10,16

Zdroj: Záverečné účty mesta Piešťany za roky 2016 – 2020 a podklady OSS MsÚ Piešťany

Vyššie uvedená tabuľka dokumentuje nárast podielu výdavkov do SS na celkových bežných výdavkoch samosprávy za sledované obdobie. Za rok 2020 prekročil podiel výdavkov do sociálnej oblasti 10 % z celkových bežných výdavkov rozpočtu mesta Piešťany.

Samospráva by financovanie svojich originálnych kompetencií, teda aj sociálnych služieb, mala okrem iných príjmov zabezpečiť z **výnosu dane z príjmov fyzických osôb** (DPFO). Jednotlivé kritériá, na základe ktorých sú samospráve poskytnuté finančné prostriedky z DPFO a ich váha boli zostavené tak, aby objem prostriedkov na jednotlivé kompetencie zodpovedal stavu pred realizáciou fiškálnej decentralizácie. Preto je súčasťou vzorca aj kritérium *počet obyvateľov obce, ktorí dovŕšili vek 62 rokov*, ktorému bola priznaná váha 5% z celkovej sumy DPFO, čo zodpovedalo dovtedy vynakladaným prostriedkom štátu na sociálne služby. Ako sa neskôr ukázalo bola táto oblasť zo strany štátnej správy výrazne podfinancovaná. V súlade so zákonom konečné rozhodnutie o použití výnosu z DPFO je výhradnou kompetenciou volených predstaviteľov miestnej samosprávy. Inými slovami, koľko zdrojov poskytne konkrétne mesto, obec napr. na sociálne služby je vecou rozhodnutia obecného zastupiteľstva. Na základe Zákona o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy č. 564/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy č. 668/2004 Z. z. a v zmysle východiskových štatistických údajov mesto Piešťany

pre roky **2019 - 2021** získalo príjem z DPFO uvedený v tabuľke nižšie. V tabuľke je zároveň vyčíslená suma, ktorú mesto obdržalo cestou kritéria počet obyvateľov obce, ktorí dovърšili vek 62 rokov.

Tabuľka č. 49 Výška finančných zdrojov z príjmu z DPFO pre účely sociálnych služieb, Mesto Piešťany

Rok	Počet obyvateľov k 1.1.	Počet obyvateľov 62+ k 1.1.	% podiel 62+/celkový počet obyvateľov	Výška DPFO v €	Objem zdrojov z kritéria počet obyv. 62+	Minimálna mesačná čiastka v € pre daný rok
Rok 2018	27 666	7 430	26,9%	Pre rok 2019 10 568 139	528 407	44 034
Rok 2019	27 534	7 607	27,6%	Pre rok 2020 /prognóza 06/2020 10 616 884	530 844	44 237
Rok 2020	27 336	7 764	28,4%	Pre rok 2021/ prognóza 02/2021 11 063 451	553 173	46 098

Zdroj: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/verejne-financie/fiskalna-decentralizacia/>, vlastné spracovanie apríl 2020

Z vyššie uvedených prehľadov vyplýva, že mesto Piešťany v roku 2019 na bežné výdavky na sociálne služby použilo **2 085 947,- €**, čo predstavuje takmer **štvornásobok sumy** z príjmu do rozpočtu z DPFO pre rok 2019 (528 407 €). Dokonca samotné výdavky na opatrovateľskú službu za r. 2019 (614 919,00 €) boli vyššie. V roku 2020 bola situácia podobná, reálne výdavky na sociálnu oblasť boli vyššie než štvornásobok sumy, ktorá bola v rámci výnosu z podielových daní pridelená podľa počtu obyvateľov vo veku 62+. Z uvedeného porovnania vyplýva, že váha kritéria počet obyvateľov vo veku 62+ (5% podiel na výnose dane z príjmu fyzických osôb) je pre mestá s obdobnou demografickou štruktúrou nespravodlivá a vzhľadom na súčasný stav a budúci demografický vývoj na Slovensku, a najmä v meste Piešťany, je potrebné požadovať od vlády SR, ktorá je nositeľom nariadenia vlády (668/2004 Z. z.) upravujúceho tieto kritéria, zmenu kritérií a ich váhy. Porovnanie zároveň ukazuje, že MsZ mesta Piešťany reaguje na demografickú štruktúru obyvateľov a na sociálne služby vynakladá takmer 20% výnosu dane z príjmu fyzických osôb. O tom, či sú zdroje efektívne použité a či je objem dostatočný, píšeme ďalej.

Výška výdavkov do sociálnej sféry zo strany Mesta Piešťany odzrkadľuje fakt, že samospráva je aktívnym poskytovateľom viacerých druhov sociálnych služieb pre rôzne cieľové skupiny, prevádzka ktorých je spojená s finančnými nákladmi. O bežných výdavkoch na jednotlivé druhy sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta vypovedá nasledujúca tabuľka:

Tabuľka č. 50 Bežné výdavky do SS mesta Piešťany za obdobie 2016 – 2020 v členení na podprogramy:

PODPROGRAM	2016	2017	2018	2019	2020
5.1 Podujatia a služby zabezpečené MsÚ (aj posudková činnosť, správa nájomných bytov)	181 124,62	143 618,22	169 616,53	152 521,00	99 078,00
5.2 Dotácie do sociálnej a zdravotnej oblasti	15 640,00	14 640,00	16 640,00	16 640,00	16 400,00
5.3 Zadržané rodinné prídavky	4 371,41	4 448,59	2 588,66	3 549,00	3 362,00
5.4 Sociálne dávky	11 656,79	6 000,83	6 061,02	4 558,00	4 681,00
5.5 OSL v domácnosti	317 009,52	381 228,22	445 175,16	614 919,00	713 346,00

5.6 Jedáleň, Staničná 22	157 621,73	156 803,74	179 971,60	205 076,00	212 333,00
5.7 Zariadenie pre seniorov Vila Julianna (vrátane výdavkov za jedáleň)	258 503,31	279 275,36	313 556,19	351 890,00	418 296,00
5.8 Denné centrá	10 860,31	11 157,37	13 750,37	14 879,00	6 868,00
5.9 ZOS, Kalinčiakova ulica	141 753,78	154 955,06	176 786,17	197 732,00	235 028,00
5.10 ZSS DOMUM	154 271,04	174 173,86	192 512,71	232 109,00	247 154,00
5.11 ZOS LUMEN	77 820,18	79 654,99	88 445,45	117 251,00	139 250,00
5.12 Zariadenie starostlivosti o deti do 3.r. veku dieťaťa	136 308,82	140 498,56	153 788,59	174 823,00	185 082,00
Spolu	1 466 941,51	1 546 454,80	1 758 892,45	2 085 947,00	2 280 877,00

Zdroj: Záverečné účty mesta Piešťany za roky 2016 – 2020 a podklady Odboru sociálnych služieb, MsÚ Piešťany

Z rozdelenia bežných výdavkov je zrejmé, že **najvyšší podiel výdavkov v rámci sociálnych služieb je na domácu opatrovateľskú službu**. V roku 2016 tieto výdavky predstavovali 21,6 % z celkových bežných výdavkov na sociálne služby, v r. 2020 to bolo až **31,3 %**. Za uvedené obdobie prišlo k zvýšeniu počtu opatrovaných klientov zo 107 na 120 (nárast o 12 %) a počet opatrovateliek sa zvýšil tiež o 12 % (z 58 na 65). Mesto Piešťany intenzívnou podporou opatrovateľskej služby postupuje v zmysle § 1 ods. (6) Zákona o sociálnych službách, podľa ktorého má poskytovanie terénnej alebo ambulantnej formy SS prednosť pred pobytovou sociálnou službou. Nárast výdavkov je možné sledovať aj v súvislosti so zabezpečením stravovania seniorov a osôb, ktoré sa ocitli v ťažkej životnej situácii.

Mesto Piešťany je prevádzkovateľom viacerých zariadení sociálnych služieb, a to pre cieľovú skupinu seniori a osoby so ZP (ZpS Vila Julianna, ZOS Kalinčiakova a ZOS Lumen), pre rodiny s deťmi (zariadenie starostlivosti o deti do 3 rokov veku - ZSoD) i pre jednotlivcov a rodiny v kríze (ZSS DOMUM). Za obdobie 2016 – 2020 je **evidentný každoročný nárast prevádzkových nákladov u všetkých zariadení**, pričom do nárastu sa premietlo najmä zvyšovanie cien energií, valorizácia miezd, ale aj výdavky spojené s nevyhnutnou údržbou objektov.

Tabuľka č. 51 Ø ekonomicky oprávnené náklady za roky 2018 – 2020 – sociálne služby, mesto Piešťany

Druh sociálnej služby	Ekonomicky oprávnené náklady v €			Ø EON na jednotku/mesiac v €		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
OSL v domácnosti	459 858	628 569	718 525	5,21	6,63	7,37
Jedáleň, Staničná 22	137 029	163 762	166 428	4,82	5,32	4,71
Vila Julianna ZpS (20 miest), VJ Jedáleň (120 obedov)	282 324 57 447	316 322 57 960	376 185 50 856	1176,35 /lôžko	1318,01 /lôžko	1567,44/ lôžko 4,54 /obed
Denné centrá (2)	13 750	14 879	6 868	572,92	619,96	286,17
ZOS, Kalinčiakova ul. (16 miest)	185 569	207 910	240 547	966,50	1082,86	1252,85
ZSS DOMUM – ZNB (30 miest)	112 051 87 030	133 738 94 165	136 019 102 051	311,25 268,61	371,49 290,63	377,83 314,97
Útulok (27 miest)	26 191	30 349	29 322	242,51	281,01	271,50
Nocľaháreň (9 miest)						
ZOS LUMEN (8 miest)	135 555	162 031	176 399	1 412,03	1 687,82	1837,49
ZSoD (30 miest)	169 609	199 701	182 243	471,14	554,73	506,23

Zdroj: podklady Odboru sociálnych služieb, MsÚ Piešťany

Ekonomicke oprávnené náklady za jednotlivé druhy SS vypočítané v zmysle § 72 (5) zákona o sociálnych službách podobne ako bežné výdavky v sledovanom období rástli. Výnimkou sú denné centrá a ZSoD, kde boli EON za r. 2020 v porovnaní s predchádzajúcim rokom nižšie, a to z dôvodu obmedzenej činnosti týchto služieb vzhľadom na COVID 19. EON v pobytových zariadeniach dlhodobej starostlivosti (ZOS a ZpS) Mesta Piešťany **sú pomerne vysoké, a to z dôvodu nízkych kapacít týchto zariadení**. Dobrým príkladom sú ZOS v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy – kým v ZOS Kalinčiakova s kapacitou 16 miest boli Ø EON za r. 2020 1253 € na jednotku/mesiac, v ZOS LUMEN, kapacita ktorého je 8 miest, boli Ø EON až 1838 €. Prevádzkou nízko kapacitných zariadení sociálnych služieb komunitného typu samospráva napĺňa *Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030, a to* NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb. Zároveň zákon o sociálnych službách v § 61 ods. (6) uvádza, že poskytovanie sociálnej služby v ZpS aj v ZOS s kapacitou nižšou ako 40 miest má prednosť pred poskytovaním sociálnej služby v zariadení s vyššou kapacitou. V záujme dlhodobej udržateľnosti financovania sociálnych služieb zo strany Mesta Piešťany je však potrebné prehodnotiť efektívnosť vynakladaných finančných prostriedkov. Zvýšenie kapacít zariadení sociálnych služieb do 40 miest (napr. rekonštrukciou existujúcich zariadení) by nielen znížilo EON na jednotku/mesiac, no zároveň by sa tým znížil tlak na dopyt po týchto službách v meste.

Financovanie sociálnych služieb sa v súčasnosti na Slovensku riadi určitými **princípami**²⁶:

- kombinácia verejných (štátnych, regionálnych, miestnych) zdrojov so zdrojmi (príjmom a majetkom) užívateľa sociálnej služby a jeho rodiny,
- vyživovacia povinnosť členov rodiny pri spolufinancovaní sociálnych služieb,
- ochrana príjmu užívateľa a jeho rodiny pred neprimerane vysokou úhradou za sociálnu službu,
- preferencia vybraných druhov sociálnych služieb na miestnej úrovni pre účely štátneho kofinancovania,
- možnosť samoplatcovstva v sociálnych službách,
- využívanie iných zdrojov pre financovanie.

Rešpektujúc tieto princípy sú sociálne služby na Slovensku financované z nasledujúcich zdrojov:

- verejných zdrojov (z MPSVR SR vo forme finančného príspevku pre obce na poskytovanie soc. služieb, z rozpočtov regionálnej a miestnej samosprávy),
- z úhrady za poskytovanie sociálnej služby od jej prijímateľa, príp. od jeho rodiny,
- z darov,
- z výsledkov hospodárenia poskytovateľov sociálnych služieb,
- z príjmu zo sociálneho podniku, príp. iného príjmu.

Tabuľka č. 52 Zdroje príjmov do sociálnej oblasti a ich podiel na celkových bežných výdavkoch do sociálnej oblasti, Mesto Piešťany, 2016 - 2020

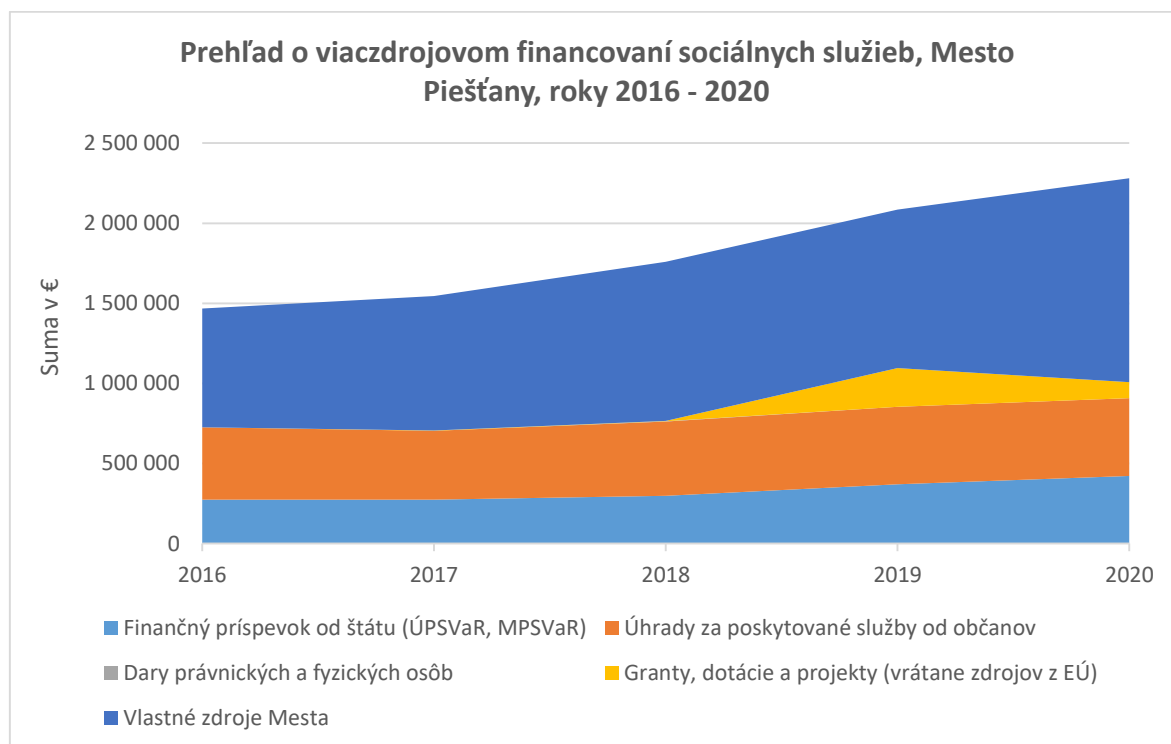
Zdroj finančných prostriedkov	2016	2017	2018	2019	2020
Finančný príspevok od štátu (MPSVaR) v €	274 800	274 800	297 738	370 943,46	422 385,85
Úhrady za poskytované služby od občanov v €	451 552	429 887	464 762,47	482 305,50	484 893,54
Dary právnických a fyzických osôb v €	0	325	1 835,40	123,40	131,40

²⁶ REPKOVÁ, K. 2012. Sociálne služby v kontexte komunálnej sociálnej politiky. Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny, 2012.

Granty, dotácie a projekty (aj napr. národné projekty, granty zo EIŠIF) v €	650	1 100	2 000	243 277	100 552,91
Iné zdroje spolu v €:	727 002	706 112	766 335,87	1 096 649,36	1 007 963,70
Bežné výdavky na SS spolu v €:	1 466 941,51	1 546 454,80	1 758 892,45	2 085 947,00	2 280 877,00
Podiel iných zdrojov na celkových výdavkoch na SS v €:	49,5 %	45,7%	43,6%	52,6%	44,2 %

Graf č. 9 Prehľad viaczdrojového financovania sociálnych služieb Mesta Piešťany

Z vyššie uvedeného prehľadu viaczdrojového financovania sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Piešťany za roky 2016 – 2020 je možné konštatovať nasledovné:

- **Finančný príspevok od štátu** (z MPSVR SR) na poskytovanie SS, ktorého výšku určuje priamo zákon o sociálnych službách podľa druhu poskytovanej služby, v sledovanom období mierne rástol. V r. 2016 predstavoval **18,7 %** a v r. 2020 približne **18,5 %** z celkových bežných výdavkov na sociálne služby. Podiel finančného príspevku zo štátneho rozpočtu na úhrade výdavkov spojených so sociálnymi službami zostáva teda na približne rovnakej úrovni.
- **Úhrady prijímateľov SS za sociálne služby** (pozn. povinnosť klienta platiť za poskytovanú službu určuje zákon o sociálnych službách v § 72) v priebehu rokov 2016 - 2020 zaznamenali iba veľmi mierny nárast, a to napriek zvyšujúcim sa celkovým nákladom za služby. Kým v r. 2016 predstavovali platby klientov **30,8 %** z celkových bežných výdavkov na SS, v roku 2020 to bolo už iba **18,5 %** z celkových výdavkov. Znamená to, že samospráva napriek zvyšujúcim sa výdavkom na prevádzku sociálnych služieb, zvyšovala úhrady klientov iba veľmi mierne. Výšku úhrady za konkrétny druh sociálnej služby pre jej prijímateľa stanovuje samospráva vo svojom všeobecne záväznom nariadení. Aj keď sa na tento účel berie do úvahy príjem a majetok prijímateľa, prípadne príjem a majetok výživou povinných členov rodiny (rodičov nezaopatrených detí, či naopak dospelých detí rodičov či

manželských partnerov), zákon presne vymedzuje, ako je tento príjem a majetok „chránený“ v prípade, že sú nízke a nedostatočné na platenie plnej výšky úhrady. V praxi to znamená, že ak prijímateľ SS, resp. jeho rodina nemá dostatočné finančné prostriedky na úhradu SS, má stále právo na poskytnutie tejto služby, pričom nedoplatky si samospráva môže uplatňovať v dedičskom konaní. Zvyšovanie úhrad prijímateľov za sociálne služby teda nemusí nevyhnutne znamenať zníženie výdavkov samosprávy v tejto oblasti. Zvyšovanie úhrad by malo zohľadňovať príjmovú situáciu potenciálnych prijímateľov služieb a ich rodín, zároveň však reflektovať celkové náklady za sociálne služby.

- **Granty, dotácie (prostriedky z EŠIF)** – tento zdroj financovania využívala samospráva najmä posledné dva roky, a to v súvislosti s čerpaním nenávratného finančného príspevku (NFP) na opatrovateľskú službu poskytovanú v domácnosti z Národného projektu TOS (cca 4,4 % z celkových bežných výdavkov v r. 2020). Prostriedky zo zdrojov EÚ môžu byť významným zdrojom financovania sociálnych služieb najmä v prípade budovania novej sociálnej infraštruktúry, t. j. na investičné projekty výstavby nových, resp. rekonštrukciu existujúcich ZSS, na ktoré samospráva spravidla nemá dostatočné financie. Granty a dotácie môžu byť nápomocné aj pri rozvoji nových SS, napríklad na úhradu mzdových výdavkov a mat.– technické vybavenie služieb. Financovanie bežných výdavkov v sociálnych službách prostredníctvom NFP z EŠIF môže samospráve v určitom období šetriť finančné prostriedky, avšak po ukončení realizácie projektu môže hroziť riziko neschopnosti zabezpečiť potrebné financie na pokračovanie prevádzky danej služby z vlastných zdrojov.
- **Vlastné prostriedky Mesta (vrátane podielu z DPFO)** sú hlavným zdrojom financovania sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy. V roku 2016 samospráva znášala výdavky v rozsahu 50,5 % z celkových bežných výdavkov na SS a v r. 2020 to bolo už 55,8 %. V Piešťanoch vzhľadom na starnutie populácie a ďalšie identifikované potreby cieľových skupín bude nevyhnutné nielen udržať prevádzku existujúcich služieb, ale rozvíjať nové komunitné služby a dobudovať chýbajúce kapacity ZSS, čo prinesie ďalšie výdavky. Existujúci model financovania soc. služieb bude pravdepodobne pre samosprávu dlhodobo neudržateľný, pretože enormne zaťažuje mestský rozpočet.

Z ekonomickej analýzy je zrejmé, že väčšina finančných prostriedkov vynaložených v uplynulých 5 rokoch do sociálnych služieb bola použitá na úhradu prevádzkových nákladov. V prípade kapitálových výdavkov išlo iba o nevyhnuté opravy a materiálno–technické vybavenie ZSS. Vzhľadom na nevyhovujúci technický stav súčasných objektov ZSS, nedostatočné kapacity pobytových SS dlhodobej starostlivosti, ďalšie chýbajúce služby a dynamizáciu procesu starnutia, **je nevyhnuté začať bezodkladne investovať do vybudovania novej sociálnej infraštruktúry v Piešťanoch. V opačnom prípade samospráva nedokáže zabezpečiť dostupnosť SS pre obyvateľov mesta. Uvedeným investíciám sa Mesto Piešťany nevyhne, naopak, čím skôr sa zrealizujú, tým budú finančne menej nákladné.** Na financovanie projektov vybudovania nových, prípadne rekonštrukcie existujúcich ZSS je možné využiť napr.:

- nenávratné finančné prostriedky z EŠIF (sú však limitované podmienkami EÚ),
- **úver zo Štátneho fondu rozvoja bývania** (ďalej iba „ŠFRB“). ŠFRB poskytuje samosprávam výhodné úvery (s úrokovou sadzbou 0,5 %) na výstavbu, prístavbu alebo nadstavbu ZSS alebo stavebnú úpravu bytovej budovy alebo nebytovej budovy, ktorou vznikne ZSS, ďalej na kúpu ZSS, obnovu, zateplenie a modernizáciu ZSS²⁷,
- komerčné úvery, aj za cenu zvýšenia zadlženia mesta, vzhľadom na očakávanú kritickú situáciu,
- zisk z odpredaja nevyužívaného mestského majetku.

²⁷ <https://www.sfrb.sk/ziadatel/dostojna-staroba/>

2.5. Analýza poskytovateľov sociálnych služieb v meste Piešťany a blízkom okolí podľa zákona o sociálnych službách

2.5.1. Prehľad poskytovateľov sociálnych služieb v Piešťanoch a okolí poskytujúcich sociálne služby podľa zákona o sociálnych službách

Prehľad poskytovateľov SS pôsobiacich na území mesta Piešťany a v okolitých obciach bol spracovaný na základe informácií z *Centrálneho registra poskytovateľov sociálnych služieb* (ďalej iba „register poskytovateľov“) a z informácií *Registra poskytovateľov sociálnych služieb TTSK*, zverejneného na webovej stránke TTSK. V zmysle registra poskytovateľov poskytovali k 31. 1. 2021 v Piešťanoch sociálne služby spolu **1 verejný poskytovateľ** (Mesto Piešťany) a **5 neverejných poskytovateľov SS**. K uvedenému dátumu verejní a neverejní poskytovatelia zabezpečovali spolu **19 druhov sociálnych služieb** primárne pre obyvateľov mesta Piešťany, ale aj okresu, a to:

a) sociálne služby krízovej intervencie

- poskytovanie sociálnej služby v zariadení núdzového bývania
- poskytovanie sociálnej služby v útulku
- poskytovanie sociálnej služby v nocľahárni
- nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu
- špecializované sociálne poradenstvo

b) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi

- služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
- služba včasnej intervencie

c) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ŤZP, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku

- domáca opatrovateľská služba
- zariadenie opatrovateľskej služby (2 zariadenia)
- zariadenie pre seniorov
- špecializované zariadenie
- domov sociálnych služieb
- základné sociálne poradenstvo (Charita sociálnej starostlivosti a služieb pre zrakovo postihnutých občanov)

d) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií:

- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci

e) podporné služby:

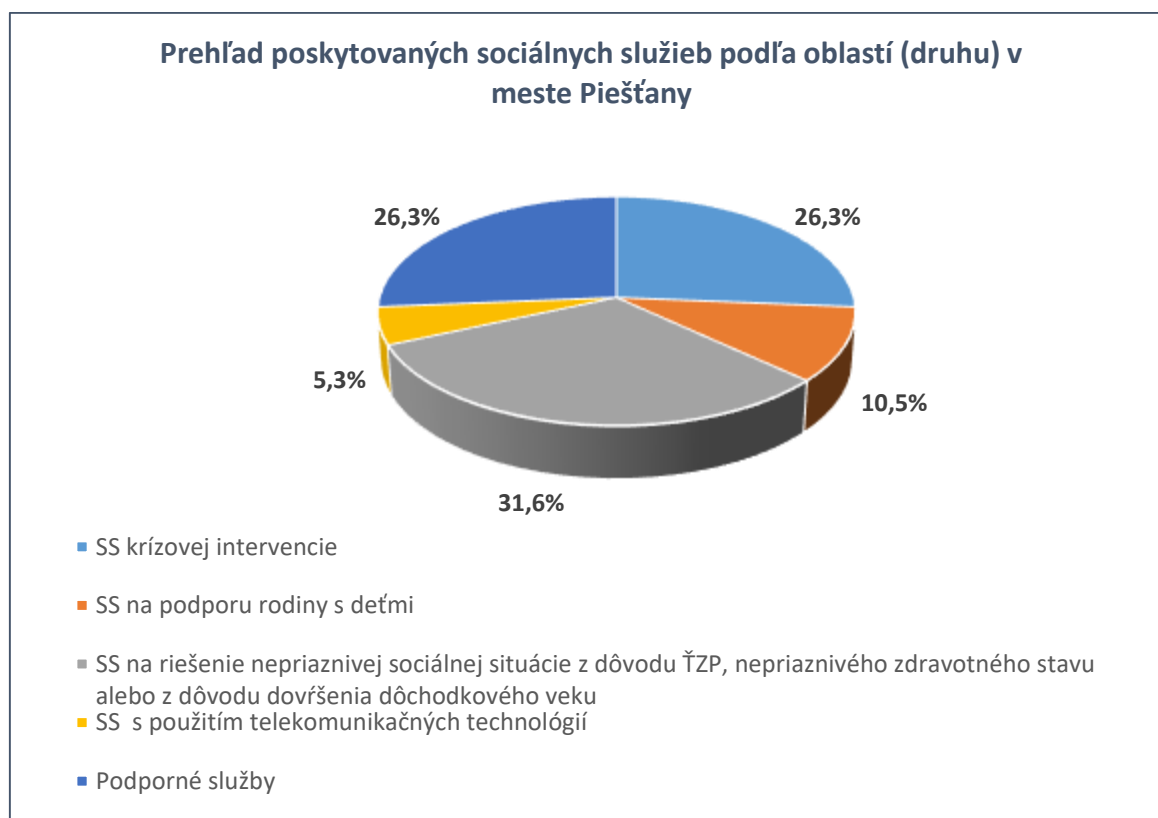
- odľahčovací služba (pozn. táto služba nie je samostatne registrovaná, avšak samospráva ju zabezpečuje pobytovou formou v ZOS)
- poskytovanie sociálnej služby v dennom centre (2 centrá)
- poskytovanie sociálnej služby v jedálni (2 jedálne)
- poskytovanie sociálnej služby v práčovni,
- poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny

Podľa informácií MsÚ Piešťany subjekt MADA-MN, s. r. o. sociálne služby v meste dlhodobo neposkytuje, napriek tomu, že je v registri stále uvedený ako poskytovateľ OSL. Uvedený poskytovateľ preto nebol zaradený do analýzy poskytovateľov SS. Zároveň podľa informácií neverejného poskytovateľa Charita sociálnej starostlivosti a služieb pre zrakovo postihnutých občanov, ktoré uviedol v dotazníku pre poskytovateľov SS, tento subjekt tiež už neposkytuje OSL, napriek tomu, že služba je stále registrovaná. Stále však poskytuje klientom základné sociálne poradenstvo, preto bol do analýzy zaradený.

V meste Piešťany mali k 31.1.2021 svoje zastúpenie **všetky oblasti sociálnych služieb**. Najviac druhov služieb, až **31,6 %** je zameraných na **riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ŤZP, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku** (pozn. 6 druhov SS). V rovnakej miere (**26,3 %**) sú poskytované sociálne **služby krízovej intervencie** a **podporné služby** (5 druhov SS v každej oblasti). V rámci **služieb na podporu rodiny s deťmi** sú poskytované dva druhy služieb, čo predstavuje **10,5 %** z celkového počtu. V meste sú zastúpené aj sociálne služby **s použitím telekomunikačných technológií**, a to vďaka službe monitorovanie a signalizácia potreby pomoci.

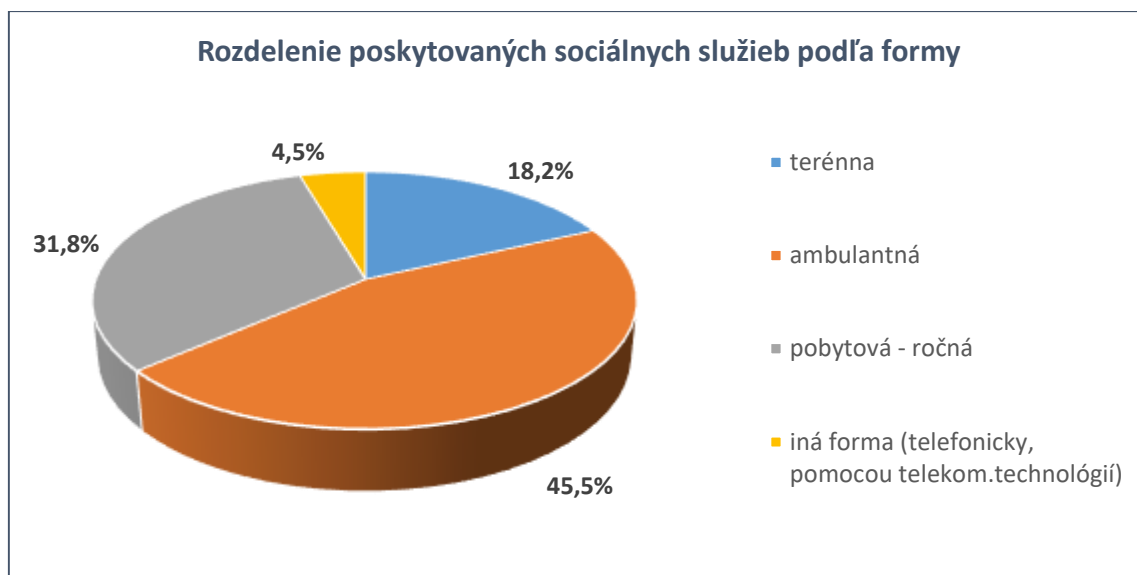
Graf č. 10 Prehľad poskytovaných sociálnych služieb podľa druhu v meste Piešťany, k 31.1.2021

Z pohľadu **formy poskytovaných služieb** sú v Piešťanoch najviac zastúpené **ambulantné služby** (10 druhov SS, t. j. **45,5 %**) a následne **pobytové ročné služby**, ktoré predstavujú takmer **32 %** (7 druhov SS). **Terénne služby**, ktoré predstavujú približne **18 %** z celkového počtu služieb poskytovaných v meste (pozn. spolu 4 služby) spolu s ambulantnými sociálnymi službami podporujú zotrvanie ľudí odkázaných na pomoc čo najdlhšie v ich prirodzenom rodinnom prostredí, čo je jednou z priorít v oblasti poskytovania sociálnych služieb. V prípade služieb: špecializované sociálne poradenstvo, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu a služba včasnej intervencie sú tieto poskytované terénou aj ambulantnou formou. Tiež služba v špecializovanom zariadení, prevádzkovateľom ktorého je Alzheimercentrum Piešťany, n. o., je poskytovaná pobytovou ročnou formou a zároveň aj ambulantnou formou.

Graf č. 11 Rozdelenie poskytovaných sociálnych služieb podľa formy

Mesto Piešťany, ako verejný poskytovateľ prevádzkuje spolu **12 druhov** sociálnych služieb (vrátane odľahčovacej služby), pričom tri druhy služieb sú zabezpečované v dvoch prevádzkach, a to ZOS, denné centrá a jedáleň. **Neverejní poskytovatelia** poskytujú spolu **7 druhov** sociálnych služieb. **Mesto Piešťany je teda hlavným poskytovateľom sociálnych služieb na území mesta**, zabezpečuje až **63,2 %** zo všetkých druhov služieb dostupných v Piešťanoch. Trnavský samosprávny kraj k 31.1.2021 na území mesta Piešťan neposkytoval, ani nezabezpečoval poskytovanie žiadnej sociálnej služby.

Graf č. 12 Prehľad poskytovateľov SS v meste Piešťany, k 31.1.2021

Vzhľadom na skutočnosť, že viacerí obyvatelia Piešťan (najmä seniori) sú prijímateľmi SS v zariadeniach sociálnych služieb **v okolitých obciach** (Veľké Kostoľany, Moravany nad Váhom, Vrbové, Modrová, Krakovany), boli do analýzy poskytovateľov zaradení aj títo poskytovatelia. Svojimi kapacitami pomáhajú uspokojovať dopyt po sociálnych službách pre cieľovú skupinu seniorov.

Prehľad poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Piešťany a v blízkom okolí podľa jednotlivých druhov služieb:

Sociálne služby krízovej intervencie na území mesta Piešťany k 31.1.2021				
Poskytovateľ	Druh sociálnej služby	Forma sociálnej služby/rozsah	Cieľová skupina	Miesto poskytovania SS/ kapacita
Mesto Piešťany /verejný poskytovateľ SS	Zariadenie núdzového bývania	pobytová ročná – / určitý čas	osamelí rodičia, rodič s deťmi, tehotné ženy, osoby, na ktorých je páchané násilie	ZSS Domum, Bodona 55, 921 01 Piešťany Kapacita: 30 miest
	Útulok	Pobytová ročná / určitý čas	osoby, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb (ZŽP) a ubytovanie	ZSS Domum, Bodona 55, 921 01 Piešťany Kapacita: 27 miest
	Nocľaháreň	pobytová ročná /určitý čas	osoby, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie ZŽP a ubytovanie	ZSS Domum, Bodona 55, 921 01 Piešťany Kapacita: 9 miest
Trnavská arcidiecézna charita/ neverejný poskytovateľ	Špecializované sociálne poradenstvo	ambulantná/ terénna	osoby bez domova, osoby a rodiny bez stáleho trvalého bydliska, osoby a rodiny v hmotnej núdzi, v nepriaznivej situácii, ktorým hrozí strata trvalého bývania alebo bezdomovectvo	Centrum pomoci človeku A. Hlinku 41, 921 01 Piešťany
	Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	ambulantná/ terénna	osoby v nepriaznivej sociálnej situácii pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností	Centrum pomoci človeku A. Hlinku 41, 921 01 Piešťany
KAPACITA ZARIADENÍ SPOLU:				
Zariadenie núdzového bývania:				30 miest
Útulok:				27 miest
Nocľaháreň:				9 miest

Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi na území mesta Piešťany k 31.1.2021

Poskytovateľ	Druh sociálnej služby	Forma sociálnej služby	Cieľová skupina	Miesto poskytovania SS/ kapacita
Mesto Piešťany /verejný poskytovateľ SS	Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	ambulantná	deti do troch rokov veku	Javorová ul. č. 27, 921 01 Piešťany Kapacita: 30 miest
Centrum včasnej intervencie Trnava, n. o. /neverejný poskytovateľ	Služba včasnej intervencie	Ambulantná / terénna	dieťa do 7 rokov veku, ak je jeho vývoj ohrozený z dôvodu ZP a rodine tohto dieťaťa	Ambulantná forma: Mozartova 10, 917 01 Trnava terénna forma: trnavský kraj
KAPACITA ZARIADENÍ SPOLU:				
Zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa:				30 miest

Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku na území mesta Piešťany a v blízkom okolí k 31.1.2021				
Poskytovateľ	Druh sociálnej služby	Forma sociálnej služby	Cieľová skupina	Miesto poskytovania SS/ kapacita
Charita sociálnej starostlivosti a služieb pre zrakovo postihnutých občanov/neverejný poskytovateľ SS	Opatrovateľská služba (OSL), základné sociálne poradenstvo	Terénna, poradenstvo ambulantná	osoby nevidiace a slabozraké odkázané na pomoc iných FO	Sídlo: Partizánska 2412/46, 921 01 Piešťany Pôsobnosť: okres PN Pozn. Subjekt už OSL neposkytuje, iba soc. poradenstvo.
MADA-MN, s. r. o./ neverejný poskytovateľ SS	Opatrovateľská služba	terénna	Osoby odkázané na pomoc inej FO	Sládkovičova 2047/11, Piešťany Pozn. Subjekt je registrovaný, avšak OSL neposkytuje.
	Opatrovateľská služba	terénna	plnoleté osoby odkázané na pomoc iných FO	mesto Piešťany Počet klientov: 115 Počet opatrovateliek: 64

Mesto Piešťany /verejný poskytovateľ SS	Zariadenie opatrovateľskej služby	pobytová – ročná	plnoleté osoby odkázané na pomoc iných FO	Kalinčiakova 12, 921 01 Piešťany Kapacita: 16 miest V ZOS je poskytovaná aj odľahčovací služba.
	Zariadenie opatrovateľskej služby Lumen	pobytová ročná	plnoleté osoby odkázané na pomoc iných FO	Staničná 22, 921 01 Piešťany Kapacita: 8 miest V ZOS je poskytovaná aj odľahčovací služba
	Zariadenie pre seniorov Vila Julianna	pobytová – ročná	seniori odkázaní na pomoc iných FO alebo seniori, ktorí potrebujú SS z iných vážnych dôvodov	Štefánikova 125, 921 01 Piešťany Kapacita: 20 miest
Alzheimercentrum Piešťany, n. o. /neverejný poskytovateľ SS	Špecializované zariadenie	Pobytová ročná /Ambulantná	dospelé osoby odkázané na pomoc iných FO s alzheimerovou chorobou	Rekreačná 7, 921 01 Piešťany Kapacita: 95 miest – pobytová forma, 20 miest - ambulantná f.
	Domov sociálnych služieb	Pobytová ročná	plnoleté osoby odkázané na pomoc iných FO	Rekreačná ul. 7, 921 01 Piešťany Kapacita: 8 miest
ZSS v okolí mesta Piešťany				
NOEMI n. o./ neverejný poskytovateľ	Zariadenie pre seniorov	Pobytová ročná	seniori odkázaní na pomoc iných FO alebo seniori, kt. potrebujú SS z iných vážnych dôvodov	Cypriána Majerníka 44, 922 07 Veľké Kostoľany Kapacita: 24 miest
	Zariadenie opatrovateľskej služby	Pobytová ročná	plnoleté osoby odkázané na pomoc iných FO	Cypriána Majerníka 44, 92207 Veľké Kostoľany Kapacita: 3 miesta

SENIOR CLUB STRIEBORNICA/ neverejný poskytovateľ	Zariadenie pre seniorov	Pobytová ročná	osoby odkázané na pomoc iných FO a kt. dovŕšili dôchodkový vek	Nadbrežná 806/6A, 922 21 Moravany nad Váhom Kapacita: 56 miest
Zariadenie pre seniorov, Moravany nad Váhom /zriadený obcou/mestom	Zariadenie pre seniorov	Pobytová ročná	seniori odkázaní na pomoc iných FO alebo seniori, ktorí potrebujú SS z iných vážnych dôvodov	Kostolecká 110/2, 922 21 Moravany nad Váhom Kapacita: 38 miest
Domov Klas n. o. / zriadený alebo založený obcou/mestom	Zariadenie pre seniorov	Pobytová ročná	seniori odkázaní na pomoc iných FO alebo seniori, kt. potrebujú SS z iných vážnych dôvodov	Pavla Jantauscha 1136/19, 922 03 Vrbové Kapacita: 10 miest
	Domov sociálnych služieb	Pobytová ročná	plnoleté osoby odkázané na pomoc iných FO	Nám. Sv. Cyrila a Metoda 6/8, 92203 Vrbové Kapacita: 3
	Zariadenie pre seniorov	Pobytová ročná	seniori odkázaní na pomoc iných FO alebo seniori, kt. potrebujú SS z iných vážnych dôvodov	Nám. Sv. Cyrila a Metoda 6/8, 922 03 Vrbové Kapacita: 49
Senior Modrová, n. o. / neverejný poskytovateľ	Zariadenie pre seniorov	Pobytová ročná	seniori odkázaní na pomoc iných FO alebo seniori, kt. potrebujú SS z iných vážnych dôvodov	Modrová 298, 916 35 Modrová (Trenčiansky kraj) Kapacita: 40 miest
	Zariadenie opatrovateľskej služby	Pobytová ročná	plnoleté osoby odkázané na pomoc iných FO	Modrová 298, 916 35 Modrová Kapacita: 40 miest
	Špecializované zariadenie	Pobytová ročná	Plnoleté osoby odkázané na pomoc iných FO s pridruženým ZP (psychiatrická diagnóza)	Modrová 298, 91635 Modrová Kapacita: 25 miest
Obec Krakovany/ verejný poskytovateľ	Zariadenie opatrovateľskej služby	Pobytová ročná	plnoleté osoby odkázané na pomoc iných FO	Dolná 72/23, 922 02 Krakovany Kapacita: 14 miest

				(pozn. pozastavená činnosť z dôvodu rekonštrukcie ZSS)
KAPACITA ZARIADENÍ SPOLU: Zariadenie opatrovateľskej služby: Zariadenie pre seniorov: Špecializované zariadenie – pobytová forma: Špecializované zariadenie – ambulantná forma: Domov sociálnych služieb:				24 + 57 (mimo PN) 20 + 217 (mimo PN) 95 + 25 (mimo PN) 20 8 + 3 (mimo PN)

Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií na území mesta Piešťany k 31.1.2021				
Poskytovateľ	Druh sociálnej služby	Forma sociálnej služby	Cieľová skupina	Miesto poskytovania SS/ kapacita
Asociácia Samaritánov Slovenskej Republiky, Lipová Alej 1, 065 44 Plaveč (ASSR) /neverejný poskytovateľ	monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	iná forma (telefonicky, pomocou telekomunikačných technológií)	Fyzické osoby s nepriaznivým zdravotným stavom	Územie trnavského kraja Kapacita: 21

Podporné služby na území mesta Piešťany k 31.1.2021				
Poskytovateľ / Zriaďovateľ	Druh sociálnej služby	Forma sociálnej služby	Cieľová skupina	Miesto poskytovania SS/ kapacita
Mesto Piešťany /verejný poskytovateľ SS	Jedáleň	Ambulantná	osoby, kt. nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie ZŽP, osoby ŤZP, seniori	Staničná 22, 921 01 Piešťany kapacita: 200 obedov
	Jedáleň	Ambulantná	osoby, kt. nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie ZŽP, osoby ŤZP, seniori	Štefánikova 125, 921 01 Piešťany, kapacita: 120 obedov
	Denné centrum Svornosť	Ambulantná	Seniori	DC Svornosť Vážska 4, 921 01 Piešťany kapacita 70 miest

	Denné centrum Rozmarín	Ambulantná	Seniori	DC Rozmarín Teplická ul. 144, 921 01 Piešťany kapacita 70 miest
	Práčovňa	Ambulantná	osoby, kt. nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie ZŽP, osoby ŤZP, seniiori	ZSS Domum, Bodona 55, 921 01 Piešťany
	Stredisko osobnej hygieny	Ambulantná	osoby, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie ZŽP, osoby ŤZP, seniiori	ZSS Domum, Bodona 55, 921 01 Piešťany
KAPACITA ZARIADENÍ SPOLU:				
				jedáleň: 320 obedov Denné centrum: 140

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Centrálného registra poskytovateľov sociálnych služieb

Ďalšie informácie o poskytovateľoch sociálnych služieb pôsobiach v meste Piešťany, resp. v okolitých obciach boli získané z dotazníkového prieskumu poskytovateľov sociálnych služieb.

2.5.2. Analýza poskytovateľov sociálnych služieb na základe výsledkov prieskumu poskytovateľov sociálnych služieb

Do dotazníkového prieskumu poskytovateľov SS, ktorý bol zrealizovaný v rámci spracovania KPSS mesta Piešťany 2021 – 2027, sa z celkového počtu poskytovateľov pôsobiach v Piešťanoch (1 verejný a 5 neverejných poskytovateľov) zapojil **verejný poskytovateľ a 3 neverejní poskytovatelia**. Dvaja neverejní poskytovatelia SS, a to Alzheimercentrum Piešťany, n. o. a Asociácia Samaritánov Slovenskej republiky s. r. o., sa do zisťovania nezapojili. V prípade, že poskytovatelia sociálnych služieb poskytujú viac ako jeden druh SS, vyplnili dotazník pre každý druh služby osobitne. V rámci dotazníkového prieskumu boli dotazníky zaslané aj poskytovateľom pobytových SS, ktorí prevádzkujú ZSS v okolitých obciach, nakoľko ich služby využívajú aj obyvatelia mesta Piešťany. Oslovení boli nasledujúci poskytovatelia:

- NOEMI n. o./ neverejný poskytovateľ
- SENIOR CLUB STRIEBORNICA/ neverejný poskytovateľ
- Zariadenie pre seniorov, Moravany nad Váhom /zriadený obcou/mestom
- Domov Klas n. o. / zriadený alebo založený obcou/mestom
- Senior Modrová, n. o. / neverejný poskytovateľ
- Obec Krakovany/ verejný poskytovateľ

Vyplnené dotazníky zaslali dvaja z týchto poskytovateľov SS, a to: Zariadenie pre seniorov, Moravany nad Váhom a Senior Modrová, n. o.. Ďalší dvaja poskytovatelia SS (NOEMI n. o. a Domov Klas n. o.) poskytli informácie o počte klientov, resp. počte žiadateľov o zabezpečenie poskytnutia SS s trvalým pobytom v meste Piešťany. V záujme zabezpečenia prehľadnosti údajov boli dotazníky poskytovateľov

SS pôsobiach v meste Piešťany vyhodnotené samostatne. Údaje od poskytovateľov SS v okolitých obciach boli vyhodnotené osobitne pri otázkach, ktoré sú relevantné pre proces komunitného plánovania sociálnych služieb v meste Piešťany.

Najdôležitejšie závery z dotazníkového prieskumu poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Piešťany a v okolitých obciach:

- V meste Piešťany poskytujú sociálne služby **verejní aj neverejní poskytovatelia sociálnych služieb**, pričom najväčším poskytovateľom je samospráva - **Mesto Piešťany**.
- Z hľadiska druhu a foriem SS je v Piešťanoch poskytované široké spektrum služieb pre rôzne cieľové skupiny. Najviac druhov služieb (9) je určených pre **osoby v nepriaznivej sociálnej situácii**, kam spadajú jednotlivci i jednotlivci/rodiny s deťmi, naopak najmenej služieb je zameraných na rodiny s deťmi (1 služba) a na rodiny s deťmi so zdravotným znevýhodnením (1 služba).
- Z celkového počtu sociálnych služieb zapojených do prieskumu (18) je až **polovica poskytovaných nepretržite, resp. celoročne** (každý deň v týždni). Ide najmä o služby krízovej intervencie a služby dlhodobej starostlivosti v ZSS.
- Žiadateľov o zabezpečenie poskytovania SS evidujú služby zamerané na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ŤZP, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, a to najmä pobytové sociálne služby v **zariadení pre seniorov** (69 žiadateľov v meste + 37 v okolitých obciach), v **zariadení opatrovateľskej služby** (57 žiadateľov Piešťanoch), neuspokojených záujemcov eviduje aj **opatrovateľská služba** (5 žiadateľov). V prieskume sa potvrdilo, že najmä pobytové služby dlhodobej starostlivosti (pre ľudí v seniorskom veku, ako aj pre ľudí s pridruženým zdravotným postihnutím) sú **kapacitne poddimenzované** a nie sú schopné pokrývať dopyt.
- Neuspokojených žiadateľov však eviduje aj ZSS DOMUM v rámci SS v **útulku** (5 záujemcov), čo je pravdepodobne spôsobené nedostatkom cenovo dostupného bývania v meste, nízkymi príjmami klientov (nízko platené pracovné miesta) a vysokými cenami komerčného bývania v Piešťanoch.
- Sociálne služby poskytované v Piešťanoch primárne využívajú najmä **občania s trvalým pobytom v meste** (takmer **70 %**), občania s trvalým pobytom v okrese Piešťany (okrem samotného mesta) predstavujú približne **18 %** z celkového počtu klientov a takmer **9 %** tvoria obyvatelia Trnavského kraja (mimo okresu Piešťany). Zastúpenie klientov s trvalým pobytom mimo Piešťan majú vo väčšej miere **služby krízovej intervencie**.
- Na druhej strane občania s trvalým pobytom v meste Piešťany využívajú **pobytové SS dlhodobej starostlivosti mimo Piešťan**, z celkovej kapacity ZSS, ktoré sa zapojili do prieskumu, využívali obyvatelia Piešťan štvrtinu (t. j. **25 %**).
- U poskytovateľov SS **prevládajú odborní zamestnanci** nad ostatnými zamestnancami. Až na jednu výnimku všetci poskytovatelia pri službách uviedli, že **všetci ich zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady** na pracovnú pozíciu. Pomoc pravidelných dobrovoľníkov využívajú iba neverejní poskytovatelia SS.
- Z celkového počtu zamestnancov, ktorí pracovali u poskytovateľov SS pôsobiach v meste Piešťany, absolvovalo **ďalšie vzdelávanie** v r. 2018 **32 %**, v roku 2019 až **81,6 %** a v roku 2020 **36,7 %** zamestnancov.
- V priebehu rokov 2018 – 2020 sa počet zamestnancov, ktorí absolvovali **supervíziu**, postupne zvyšoval z **25,4 %** na **34,6 %** z celkového počtu odborných zamestnancov.
- Pri viacerých službách poskytovatelia identifikovali **problém so zabezpečením odborných zamestnancov**, pričom išlo o pozície: zdravotná sestra, opatrovateľka, sociálny pracovník a poradca pre špecializované sociálne poradenstvo.
- Väčšina ambulantných a pobytových služieb poskytovaných v Piešťanoch (až **70,6 %**) je poskytovaných v **objektoch vo vlastníctve poskytovateľa**, resp. zriaďovateľa sociálnej služby.

- Väčšina objektov sociálnych služieb je podľa poskytovateľov v dobrom technickom stave (**88,2 %**), nevyhovujúci technický stav s potrebou rekonštrukcie avizovala iba služba v ZOS Lumen.
- Väčšina poskytovateľov zároveň v dotazníku identifikovala potrebu realizovať v horizonte 1 – 5 rokov úpravy priestorov, a to vonkajších a/alebo vnútorných.
 - Z pohľadu **bezbariérovosti interiérov a exteriérov** sociálnych služieb sú medzi službami poskytovanými v Piešťanoch pomerne veľké rozdiely. 10 zo 17 služieb má priestory interiéru bezbariérové (známka 1 a 2), v prípade exteriéru je situácia lepšia, bezbariérovosť v plnej resp. dostatočnej miere deklaruje 15 zo 17 služieb.
 - Z pohľadu financovania z 18 sociálnych služieb, ktoré sa zapojili do prieskumu, je minimálne sedem služieb **bezplatných**, t. j. takmer **39 %**. Ide najmä o **služby krízovej intervencie**. V prípade spoplatnených služieb poskytovateľom ktorých je samospráva, sa platby klientov pohybujú v rozpätí od **8,5 – 66 %** z celkových nákladov na službu, v prípade opatrovateľskej služby je to napr. 21,7 % a služieb v ZOS (11,3 – 28%). Vyššie úhrady klientov sú v prípade Zariadenia starostlivosti o deti do 3 rokov (52,7 %) a v prípade služby v jedálňach (64 – 66%), avšak iba v prípade, že príjem prijímateľa služby je vo vyššej sume.
 - Z hľadiska **zdrojov financovania** sociálnych služieb poskytovaných v meste Piešťany sú v najväčšej miere využívané ako hlavné zdroje: **finančný príspevok samosprávy** (až **47 %** z celkových výdavkov), **úhrada klienta** (16 %), **finančný príspevok z MPSVaR SR** (15 %).
 - **Dostatok financií na zabezpečenie SS** deklarovalo iba **38,9 %** poskytovateľov v meste Piešťany a nedostatok **33,3 %**. Až **66,7 %** zo zapojených služieb v meste Piešťany vyjadrili, že majú **nedostatok financií potrebný na ďalší rozvoj poskytovaných služieb**.

Kompletné vyhodnotenie dotazníkového prieskumu poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Piešťany a v okolitých obciach tvorí samostatnú prílohu tohto dokumentu (*Príloha 3*).

Záver:

Z analýzy poskytovateľov SS na území mesta Piešťany vyplýva, že v meste je zabezpečené pomerne široké spektrum sociálnych služieb, pričom svoje zastúpenie majú služby pre všetky cieľové skupiny. Niektoré služby, ktoré definuje zákon o sociálnych službách, sa v meste aktuálne neposkytujú, resp. sú poskytované formou sociálneho poradenstva bez registrácie služby, a to:

- a) v rámci služieb krízovej intervencie sú to: nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum a domov na polceste,
- b) v rámci služieb na podporu rodiny s deťmi nie sú poskytované služby: pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti a služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života,
- c) zo sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ŤZP, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, neboli k 31.1.2021 v meste poskytované služby: zariadenie podporovaného bývania, rehabilitačné stredisko, denný stacionár, prepravná služba, sprievodcovská služba a predčitateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie tlmočníckej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie a požíčanie pomôcok,
- d) v rámci služieb s použitím telekomunikačných technológií nebola k vyššie uvedenému dátumu registrovaná krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií, avšak Mesto Piešťany (MsÚ) rieši krízové situácie aj telefonicky, a to poskytnutím sociálneho poradenstva.
- e) z podporných služieb nie je poskytovaná podpora samostatného bývania. Služba pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností je poskytovaná nie ako registrovaná služby, ale prostredníctvom sociálneho poradenstva počas terénnej sociálnej práce alebo v priestoroch MsÚ.

V zmysle zákona o sociálnych službách obec a VÚC v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečujú **dostupnosť sociálnych služieb** pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na sociálnu službu. Zabezpečenie

dostupnosti sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín je zároveň jednou z priorít v rámci *Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030*. Je dôležité podporovať a budovať vybrané druhy terénnych, ambulantných a pobytových služieb na komunitnej úrovni, ktoré posilňujú nezávislý život a umožňujú klientovi zotrvať čo najdlhšie v prirodzenom prostredí, resp. vo svojej komunite.

Na obdobie rokov 2021 – 2027 je dôležité plánovať zabezpečenie vyššie uvedených služieb v nadväznosti na potreby identifikované v pracovných skupinách, z výsledkov prieskumu potrieb obyvateľov mesta v sociálnej oblasti ako aj z ďalších relevantných zdrojov. Na základe zmapovaných potrieb cieľových skupín je žiaduce vhodne posilňovať fungujúce služby, resp. zabezpečiť etablovanie nových služieb, ktoré doplnia existujúcu sieť služieb v meste.

2.5.3. Prehľad ďalších subjektov pôsobiach v sociálnej oblasti v meste Piešťany

Okrem registrovaných poskytovateľov SS pôsobia v Piešťanoch viaceré subjekty, ktoré síce nie sú registrované v zmysle zákona o sociálnych službách ako poskytovatelia, no svojou činnosťou **aktívne prispievajú ku skvalitňovaniu života rôznych skupín obyvateľov mesta i k riešeniu ich sociálnej situácie**. Prehľad uvedených organizácií tvorí *Prílohu 4* tohto dokumentu.

2.5.4. Kvantifikácia potrebnej kapacity sociálnych služieb na území mesta Piešťany

Vzhľadom na to, že neexistuje záväzná metodika ku kvantifikácii potrebnosti kapacít SS v určitom území a v určitom čase, vychádzame pri určovaní potrebnosti z poznatkov a skúseností z Českej republiky. K všeobecne používanému pojmu „potreba“ neexistuje v súvislosti s plánovaním sociálnych služieb aktuálne jednoznačný výklad. V prostredí plánovania SS ich vnímame ako potreby, ktorých uspokojenie je možné dosiahnuť prostredníctvom špecifických činností, ktoré prijímateľom poskytujú práve SS. To znamená, že tieto potreby sú spojené s riešením nepriaznivej situácie (vyplýva to zo zákona o sociálnych službách).

Ako východisko pre kvantifikáciu potrebnej kapacity sociálnych služieb v meste Piešťany boli využité:

1. **Objektívne dáta o výskyte cieľových skupín a o miere ich potrieb v sociálnej oblasti** získané z demografických údajov prostredníctvom normatívov potrieb ktoré uvádzajú, aký podiel osôb z konkrétnej cieľovej skupiny bude potrebovať danú sociálnu službu. Normatívy pre vybavenosť sociálnymi službami boli formulované v roku 1997 pre ČR v publikácii *Obce, města, regiony a sociální služby, Socioklub, Praha*. Tento dokument bol zapracovaný aj v rámci slovenskej príručky: Holúbková, S., Krupa, S. *Sociálne služby pre občanov, Manuál pre obecné a mestské úrady*, Bratislava, 2001. Normatívy pre ČR boli z časti aktualizované v roku 2010 a publikované boli v: Víšek, P., Průša, L. (2012). *Optimalizace sociálních služeb*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i. Tieto normatívy majú len informačno-orientačný charakter. Pri ich aplikácii je potrebné rešpektovať regionálne a lokálne podmienky.
2. **Kvalitatívne (subjektívne) dáta** – získané na základe mapovania potrieb obyvateľov mesta v sociálnej oblasti. Pre tento účel boli použité výsledky z dotazníkového zisťovania potrieb obyvateľov mesta, ktoré bolo realizované v rámci prípravy KPSS mesta Piešťany 2021 – 2027.
3. **Informácie o využívaní existujúcich sociálnych služieb v území** (počet žiadateľov o zabezpečenie poskytovania SS, ktorí z kapacitných dôvodov neboli uspokojení) a o štruktúre druhu a foriem sociálnych služieb z hľadiska ich územnej dostupnosti.

Mesto Piešťany pri plánovaní potrebnosti sociálnych služieb aplikovalo:

- princíp skutočných potrieb - bol analyzovaný existujúci stav sociálnych služieb, z demografických údajov vypočítaná orientačná potrebnosť kapacít jednotlivých služieb na základe normatívov potrieb, pričom sa dôraz kládol na zisťovanie skutočných potrieb obyvateľov mesta,
- princípy realizovateľnosti a udržateľnosti – realizovateľnosť a udržateľnosť plánovaných služieb musí byť prispôsobená skutočným potrebám obyvateľov a zároveň ľudským a materiálnym zdrojom miestnej komunity (vrátane finančných zdrojov).

Pri kvantifikácii potrebnosti kapacít jednotlivých sociálnych služieb je ďalej potrebné rešpektovať rozdelenie kompetencií pri zabezpečovaní sociálnych služieb medzi obcou a vyšším územným celkom v zmysle zákona o sociálnych službách. Sociálne služby v kompetencii VÚC je nevyhnutné plánovať na regionálnej úrovni so zohľadnením miestnych potrieb jednotlivých miest a obcí daného kraja a možností VÚC zabezpečiť uvedené služby. V prípade, že potreba rozvoja týchto služieb bude v území identifikovaná, budú zaradené do KPSS.

Určenie potrebnej kapacity SS na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ŤZP, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku:

Tabuľka č. 53 Údaje vymedzujúce potrebu SS vo väzbe na mieru závislosti a vek osôb vyššieho veku

Vek	Počet obyvateľov Piešťan vo vekovej kategórii k 31.12.2020	Podiel osôb v %				
		Miera závislosti				
		Celkom odkázaných (podiel osôb/počet)	Minimálna (II.st.) (podiel osôb/počet)	Ľahká (III.st.) (podiel osôb/počet)	Stredná (IV.st.) (podiel osôb/počet)	Ťažká (V. a VI.st.) (podiel osôb/počet)
65 - 69	2179	3% - 66	1,5 % - 33	1,5 % - 33	-	-
70 - 74	1739	7 % - 122	3% - 52	2 % - 35	2% - 35	-
75 - 79	1300	10,5 % - 137	4% - 52	3% - 39	3% - 39	0,5% - 7
80 - 84	798	15,5 % - 124	6,5 % - 52	4 % - 32	4% - 32	1% - 8
85 - 89	426	27 % - 116	9% - 39	8% - 34	8% - 34	2% - 9
90 a viac	160	80 % - 128	20% - 32	20% - 32	20% - 32	20% - 32
Spolu	6 602	693	260	205	172	56

Vlastné spracovanie na základe Višek, P., Průša, L. (2012). Optimalizace sociálních služeb

K 31.12.2020 podiel občanov vo veku 65 a viac rokov na celkovom počte obyvateľov mesta Piešťany tvoril 24,3 % obyvateľstva. Podľa normatívnych prepočtov z celkového počtu obyvateľov vo veku 65 rokov a viac v roku 2020 by mohlo byť odkázaných na pomoc iných fyzických osôb približne **10,5 %** občanov (**693 osôb**). Títo občania budú mať rôznu mieru odkázanosti na pomoc a sociálne služby. Starostlivosť o seniorov s minimálnou a ľahkou mierou odkázanosti (spolu približne **67 %** z celkového počtu odkázaných) vo väčšine prípadov dokáže zabezpečiť rodina, prípadne známi, či širšia komunita (možnosť využitia dobrovoľníckej pomoci). V opačnom prípade môže byť starostlivosť zabezpečená najmä prostredníctvom OSL v domácnosti občana (od stupňa odkázanosti najmenej II), prípadne v dennom stacionári počas dňa (pozn. od stupňa odkázanosti III). Stredná miera závislosti predpokladá intenzívnejšiu potrebu pomoci pri bežných úkonoch, pričom túto je možné zabezpečiť opäť prostredníctvom domácej OSL, pomocou neformálnych opatrovateľov, v dennom stacionári počas dňa alebo pobytovou formou v ZpS (od stupňa odkázanosti IV). Starostlivosť o klientov s ťažkou mierou závislosti (stupne odkázanosti V a VI.), ktorá je často spojená s imobilitou klienta a potrebou 24 starostlivosti je spravidla poskytovaná v pobytových ZSS, pokiaľ sa o klienta nedokáže postarať rodina v domácom prostredí.

Tabuľka č. 54 Počet miest pre seniorov a osoby so ZP na základe odporučených normatívov na 1000 osôb starších ako 65 rokov

	Normatívy (r. 2012)	2020
	Na 1000 osôb 65 +	Mesto Piešťany 6 602 obyvateľov 65+ k 31.12.2020
Vybavenosť miestami v zariadeniach pre starších občanov celkom:	53,00	350
Z toho:		
V zariadeniach pre seniorov	26,00	172
V špecializovaných zariadeniach	9,00	59
V domoch s opatrovateľskou službou	18,00	119
Počet osôb, ktorým je poskytovaná opatrovateľská služba:	75,00	495

Zdroj: Podľa – Makroekonomická analýza sociálnych služieb, Pruša, Víšek, Praha 2012

Z analýzy poskytovateľov SS vyplýva, že v r. 2020 bola poskytovaná **opatrovateľská služba** na území Piešťan spolu **115 klientom**, čo je hlboko pod odporúčaným normatívom (rozdiel je až 380 klientov). K 31. 12. 2020 evidovala samospráva iba 5 žiadateľov čakajúcich na poskytovanie tejto terénnej služby, z čoho je možné usudzovať, že aktuálne je dopyt po službe uspokojený. V dotazníkovom prieskume potrieb obyvateľov mesta však prejavilo záujem o OSL v horizonte najbližších 5 rokov spolu **131 občanov** (seniorov aj občanov so ZP) a respondenti zároveň upozornili na nedostatok kvalifikovaných opatrovateľiek.

Vzhľadom na odpovede respondentov v prieskume i v nadväznosti na dynamizáciu procesu starnutia Piešťan je možné očakávať zvyšovanie tlaku občanov na zabezpečenie tejto SS zo strany samosprávy. Mesto Piešťany by sa preto malo zamerať na **systematické rozširovanie a podporu poskytovania opatrovateľskej služby**. Tá by mala zahŕňať: 1. zdefinovanie možných poskytovateľov tejto služby, ich oslovenie a zapojenie do spolupráce (okrem samosprávy aj neverejní poskytovatelia – napr. TADCH, resp. ďalší), 2. rozšírenie rozsahu poskytovanej služby (aj počas víkendov, viac ako 7,5 hodiny denne), 3. opatrenia smerujúce k zabezpečeniu dostatočného počtu kvalifikovaných opatrovateľiek a udržanie si ich (zabezpečenie kurzov, zatraktívnenie tohto povolania – napr. prostredníctvom benefitov – služobné nájomné byty, poukazy do kúpeľov a ocenenie komunity), 4. opatrenia zamerané na uľahčenie práce opatrovateľov/opatrovateľiek (napr. vybavenie domácností klientov kompenzačnými pomôckami, zdvíhacími zariadeniami, pomoc dobrovoľníkov opatrovateľkám pri starostlivosti o imobilných klientov a pod.). Popri rozvoji OSL je ako súčasť zabezpečenia starostlivosti o klientov v domácom prostredí dôležitá systematická podpora rodinných príslušníkov a neformálnych opatrovateľov, ktorí sa starajú o svojich príbuzných alebo o iné FO. Nevyhnutné bude stabilne mapovať, či poskytovaný rozsah OSL zodpovedá skutočným potrebám, či majú občania dostatok informácií a či je OSL dostupná. Výhodou tejto terénnej služby je pomerná flexibilita v rozsahu jej zabezpečenia, pričom základnými predpokladmi sú dostatok kvalifikovaných opatrovateľiek a viaczdrojové udržateľné financovanie služby.

Aj v prípade pobytových služieb dlhodobej starostlivosti je kapacita existujúcich ZSS v Piešťanoch v porovnaní s kapacitami odporúčanými na základe normatívov nedostatočná. Súčasná kapacita **zariadení pre seniorov** v meste je **20 miest**, čo tvorí iba **11,6 %** z odporúčanej kapacity, v **zariadení opatrovateľskej služby** je **24 miest (20%)** z odporúčanej kapacity). Chýbajúce kapacity čiastočne nahrádzajú miesta v ZSS v okolitých obciach, ktoré poskytujú služby aj obyvateľom Piešťan. Pozitívnejšia situácia je v prípade **špecializovaného zariadenia**, ktoré v Piešťanoch má kapacitu **95 miest**, čím prevyšuje požadovaný normatív. Je však pravdepodobné, že služby Alzheimercentra Piešťany, n. o., ktoré je prevádzkovateľom ŠZ, využívajú aj občania s trvalým pobytom mimo mesta. Ak vezmeme do úvahy, že na území mesta Piešťany bolo k 31.1.2021 pre osoby v seniorskom veku a osoby so ZP v pobytových zariadeniach (ZpS, ŠZ, ZOS) celkom **139 miest**, pričom na základe normatívneho

prepočtu by malo byť miest v ZSS spolu **350**, tak v KPSS je možné uvažovať **s rozšírením kapacít minimálne o 211 miest**. Rozširovanie kapacít terénnych, ambulantných i pobytových služieb je možné realizovať buď rozširovaním existujúcich služieb alebo etablovaním nových služieb, a to buď zo strany verejných poskytovateľov (Mesto Piešťany, TTSK), ale aj neverejných poskytovateľov.

Tabuľka č. 55 Určenie potrebnej kapacity sociálnych služieb pre cieľovú skupinu rodiny s deťmi

Sociálna skupina		na 1 000 rodín	Mesto Piešťany	na 10 000 obyvateľov	Mesto Piešťany**
rodiny s deťmi (0-18 r.), ktoré potrebujú sociálno-právnu ochranu alebo iný druh sociálnej pomoci	u ktorých vznikne v priebehu roka potreba pomoci	50 detí	145 detí*	80 detí	217 detí
	ktoré potrebujú trvalú pozornosť	175 detí	507 detí*	270 detí	733 detí
		Na 1000 detí			
Deti ohrozené syndrómom CAN (týrané a zneužívané deti)	u ktorých vznikne v priebehu roka potreba pomoci	8 detí	33 detí***	20 detí	54 detí
	ktoré potrebujú trvalú pozornosť v dôsledku CAN	140 detí	567 detí***	340 detí	923 detí

Zdroj: Podľa – Makroekonomická analýza sociálnych služieb, Pruša, Víšek, Praha 2012

*z počtu rodín 2 904

** z počtu obyvateľov k 31.12.2020 – 27 140

*** z počtu detí do 18 r. k 31.12.2020 – 4 052

Podľa informácií UPSVR k 31.12.2020 o počte poberateľov prídavku na dieťa je možné identifikovať počet rodín v Piešťanoch (spolu **2 904 rodín**, úplné aj neúplné rodiny), pričom ide o rodiny s nezaopatrenými deťmi až do 25 roku života. V týchto údajoch sú síce zahrnuté aj rodiny s mladými dospelými do 25 rokov, avšak pre orientačný výpočet nemáme k dispozícii presnejší údaj. Na celkový počet rodín s nezaopatrenými deťmi v Piešťanoch teda podľa normatívoov pripadá približne **145 detí**, u ktorých môže vzniknúť **potreba pomoci počas roka** a spolu približne **500 detí**, ktoré môžu potrebovať **trvalú pozornosť**. Pri prepočte na základe počtu obyvateľov sú tieto čísla ešte vyššie, približne **217 detí** môže potrebovať pomoc v priebehu roka a trvalú pozornosť môže potrebovať až **733 detí**. Osobitnú pozornosť treba venovať deťom, ktoré sú **ohrozené syndrómom CAN** (týrané a/alebo zneužívané deti), ktorých normatívny výskyt v populácii na počet obyvateľov je pomerne významný – v Piešťanoch na základe prepočtu môže predstavovať až **923 detí**. Sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej pomoci rodinám s deťmi sa v Piešťanoch venujú inštitúcie (ÚPSVR, Mesto Piešťany, CDR) i viaceré mimovládne organizácie (Materské centrum Úsmev, OZ Pomoc ohrozenému dieťaťu, Centrum pomoci pre rodinu a pod.) Vo vzťahu k podpore rodín je potrebné klásť dôraz na preventívne aktivity, včasné podchytenie rodín v spolupráci s komunitou a vzdelávacími inštitúciami.

Tabuľka č. 56 Určenie potrebnej kapacity sociálnych služieb pre osoby v krízovej situácii

Počet osôb vyžadujúcich azylové (krízové) ubytovanie na 10 tis. obyvateľov	Normatívy Rok 2012	Mesto Piešťany
Ľudia bez domova	14	38
z toho v nocľahárni	7	19
Matky s deťmi	6	16
Osoby po prepustení z výkonu trestu	27	73

Osoby z dôvodu závislosti na drogách min. – max.

17 - 34

46 - 92

Zdroj: Podľa – Makroekonomická analýza sociálnych služieb, Pruša, Víšek, Praha 2012

* z počtu obyvateľov k 31.12.2020 – 27 140

V oblasti služieb krízovej intervencie Mesto Piešťany zabezpečuje tri kľúčové služby (nocľaháreň – 9 miest, útulok – 27 miest a zariadenie núdzového bývania – 30 miest), pričom dve z týchto služieb samospráva poskytuje nad rámec zákona. Podľa normatívov by kapacity **nocľahárne** bolo vhodné rozšíriť na **19 miest** (t. j. navýšenie o 10 miest), vhodné by bolo zriadiť práve **nízkoprahovú nocľaháreň**, ktorá v meste chýba. Útulok s kapacitou 27 miest by mal byť na počet obyvateľov mesta postačujúci, avšak analýza poskytovateľov SS ukázala, že služba v súčasnosti už nepokrýva dopyt. Z klientov útulku (k 31.12.2020) bolo 20 občanov s trvalým pobytom v meste Piešťany, ostatní klienti mali trvalý pobyt v rámci okresu, či kraja. Útulok v Piešťanoch tak saturuje nielen potreby samotného mesta, ale i okolitých samospráv. Veľmi pozitívne je, že mesto má k dispozícii aj zariadenie núdzového bývania pre matky s deťmi. Nakoľko túto službu v značnej miere využívajú aj klienti s trvalým pobytom mimo Piešťan, je kapacitne naplnená. Služby krízovej intervencie terénnej a ambulantnej formy v meste poskytuje neverejný poskytovateľ (TADCH), čím vhodne dopĺňa spektrum služieb pre cieľovú skupinu jednotlivcov a rodín v ťažkej životnej situácii. Vo vzťahu k cieľovej skupine občanov v krízovej situácii je potrebné zintenzívniť najmä terénnu prácu, posilniť sieť existujúcich služieb (**nízkoprahová nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum pre jednotlivcov**), no vhodné by bolo pozornosť venovať aj programom typu **Housing first**, kedy klient má v prvom rade zabezpečené bývanie na základe nájomnej zmluvy so zníženým nájomným v prvej fáze a následne s odborným tímom rieši svoju situáciu. Model Housing first je možné využívať pri riešení krízovej situácie rôznych cieľových skupín – jednotlivcov, rodín s deťmi, ako aj odchovancov z CDR, či osôb po prepustení z výkonu trestu alebo závislých osôb po ukončení pobytu v resocializačnom zariadení.

Z kvantifikácie potrebnej kapacity sociálnych služieb na území mesta Piešťany vyplýva potreba posilniť existujúce služby (niektoré vo výraznej miere) a zároveň vytvárať nové služby, ktoré v meste aktuálne dostupné nie sú. Nové služby môže pritom zabezpečiť samospráva, VÚC alebo neverejný poskytovateľ. Samospráva je v súčasnosti hlavným poskytovateľom SS v meste, pričom z hľadiska inštitucionálneho zabezpečenia všetky služby a ZSS spadajú priamo pod mestský úrad, t. j. nemajú právnu subjektivitu. V prípade rozširovania SS je potrebné prehodnotiť **inštitucionálnu udržateľnosť služieb**, zriaďovateľom ktorých je samospráva a personálne posilniť Odbor sociálnych služieb, MsÚ alebo zvážiť napr. vytvorenie samostatnej organizácie (rozpočtovej alebo príspevkovej) mesta, ktorá by sociálne služby zriadené samosprávou zastrešila.

2.6. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb v meste Piešťany

Súčasťou prípravy KPSS mesta Piešťany 2021 – 2027 bolo aj **zisťovanie požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb v meste Piešťany** a ich spokojnosti so službami, ktoré sú im poskytované. Získané dáta poskytujú spätnú väzbu o spokojnosti klientov so sociálnou službou a súčasne mapujú ich potreby a požiadavky. Sú dôležitým informačným vstupom pri určovaní priorít rozvoja SS v ďalšom období, pretože indikujú ich aktuálny stav, kvalitu z pohľadu prijímateľov a možné okruhy ich zlepšenia do budúcnosti.

Zisťovanie sa uskutočnilo v období marec – apríl 2021 formou dotazníkového prieskumu medzi **prijímateľmi SS v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy**, ktorá je hlavným poskytovateľom SS v Piešťanoch. Do prieskumu sa zapojili klienti terénnej opatrovateľskej služby, ďalej klienti pobytových služieb poskytovaných v ZOS a ZpS a klienti ZSS DOMUM. Nepriaznivá situácia spojená s COVID 19 skomplikovala distribúciu dotazníkov u neverejných poskytovateľov SS, ich klienti sa preto do prieskumu nezapojili. Vzhľadom na epidemiologické opatrenia bola distribúcia dotazníkov medzi

klientmi v plnej kompetencii personálu zariadení, resp. poskytovaných služieb, ktorí ako jediní mali fyzický prístup ku klientom. Kompletne vyhodnotenie dotazníkového prieskumu je uvedené v samostatnej prílohe (Príloha 5).

Dotazník bol spracovaný univerzálne pre všetky druhy poskytovaných služieb. Zahŕňal 4 okruhy otázok:

1. Modul – Všeobecné otázky týkajúce sa spokojnosti s poskytovanou sociálnou službou
2. Modul – Práva prijímateľov sociálnej služby
3. Modul – Odporúčania, návrhy respondentov
4. Modul – Identifikačné údaje prijímateľa sociálnej služby

Najdôležitejšie závery z prieskumu potrieb prijímateľov sociálnych služieb v meste Piešťany:

- ✓ Do prieskumu sa zapojili prijímatelia SS podmienených odkázanosťou z dôvodu ŤŽP, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, a to klienti **OSL v domácnosti (53,8 %)**, ďalej klienti **ZpS a ZOS** (v prieskume mali rovnaké zastúpenie po **11,4 %**) a klienti **ZSS DOMUM** (takmer **22 %**), ktorý poskytuje SS krízovej intervencie. Zapojenie prijímateľov viacerých druhov SS do zisťovania umožnilo zmapovať názory a **identifikovať potreby viacerých cieľových skupín** (seniori, občania so ZP, jednotlivci v ťažkej životnej situácii, jednotlivci s deťmi v kríze), ktoré budú zohľadnené pri plánovaní sociálnych služieb na nadchádzajúce obdobie.
- ✓ Zo **132 respondentov**, ktorí sa zapojili do zisťovania, bolo viac ako **74 % žien**, čo odzrkadľuje fakt, že prijímateľom SS dlhodobej starostlivosti (s dôrazom na osoby v seniorskom veku) sú **vo výrazne väčšej miere ženy**. Pri plánovaní pobytových sociálnych služieb je potrebné tento fakt zohľadniť.
- ✓ Zloženie respondentov z pohľadu veku **kopíruje vekové zloženie prijímateľov SS**, v rámci ktorých bol dotazník distribuovaný, až **80 % z nich je v seniorskom veku nad 61 rokov**. Najpočetnejšou skupinou z pohľadu veku sú jednoznačne **klienti nad 80 rokov** (až **50,8 %** z celkového počtu respondentov). Z respondentov využívajúcich sociálne služby v ZSS DOMUM je v produktívnom veku takmer **83 % z nich**.
- ✓ Z pohľadu rodinného stavu majú jednoznačne najpočetnejšie zastúpenie **ovdovelé osoby**, tvoria až **51,5 %**. Za nimi v početnosti nasledujú rozvedení/rozvedené (25 %) a slobodní/ slobodné (14,4 %) respondenti/respondentky. Najviac respondentov uviedlo, že **žijú sami (45,5 %)**, viac ako štvrtina označila, že **žije v pobytovom zariadení**.
- ✓ Údaje o rodinnom stave respondentov a zložení ich domácnosti dokresľujú obraz o prijímateľoch sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Piešťany: v prípade služieb dlhodobej starostlivosti jednoznačne **prevládajú klienti vo veku nad 80 rokov**, ktorí sú ovdovelí, rozvedení alebo slobodní a **žijú sami**. Takmer 80 % z nich sú ženy. Práve vysoký vek, ktorý sa premieta do zvýšenej miery odkázanosti na pomoc druhých a rodinné zázemie (osamelo žijúci seniori) sú dôležitými faktormi, ktoré zvyšujú potrebu sociálnych služieb.
- ✓ Aj v prípade služieb krízovej intervencie (ZSS DOMUM) prevažujú respondenti, ktorí z pohľadu rodinného stavu **žijú sami** (takmer **80%**) a pravdepodobne sa nemajú na koho obrátiť v náročnej životnej situácii. **Takmer štvrtina** opýtaných využívajúcich služby ZSS DOMUM sú **jednotlivci s deťmi**, ktorým je poskytovaná služba v zariadení núdzového bývania. Z 29 klientov ZSS DOMUM, ktorí sa zapojili do prieskumu, je 55% žien.
- ✓ Až **71 %** respondentov čakalo na poskytnutie sociálnej služby **menej ako 3 mesiace**, čo je veľmi pozitívne. 16,7 % respondentov uviedlo, že ich žiadosť o poskytnutie SS bola vybavená v intervale 3 – 5 mesiacov, 3,8 % opýtaných čakalo na službu 5 – 12 mesiacov a viac ako rok spolu 6,8 % opýtaných. V prípade doby čakania na sociálnu službu je zásadná **jej naliehavosť**, t. j. či klient potrebuje zabezpečiť službu **bezodkladne** alebo či sa zabezpečenie služby plánuje na neskoršie

- obdobie (napr. v prípade zhoršenia zdravotného stavu občana). **Služby krízovej intervencie** z hľadiska svojho zamerania riešia krízovú situáciu, ktorá spravidla neznesie odklad. Avšak iba **62 %** klientom zo ZSS DOMUM zapojeným do prieskumu bola služba poskytnutá **bezodkladne, resp. do 3 mesiacov**, 24 % čakalo na službu 3 – 5 mesiacov, traja klienti čakali 1 – 2 roky a jeden dokonca viac ako 2 roky.
- ✓ Takmer **42 %** opýtaným je sociálna služba poskytovaná **viac ako 3 roky**. V rozpätí 1 – 2 roky je služba poskytovaná 13,6 % opýtaným a viac ako 15 % respondentov využíva službu 2 – 3 roky. Iba 6% prijímateľov využíva sociálnu službu krátko (0 – 3 mesiace). Pri **službách dlhodobej starostlivosti** (ZOS, ZpS, OSL) pretrvávajúca potreba sociálnej služby **vyplýva z odkázanosti klienta na pomoc druhých**, pričom miera odkázanosti sa vekom spravidla zvyšuje. Prijímatelia tak môžu sociálnu službu využívať aj veľa rokov, neraz, až do svojej smrti. V prípade **služieb krízovej intervencie** by mala sociálna služba primárne pomôcť klientovi preklenúť náročné obdobie. Jej poskytovanie by malo byť **viazané na obmedzený čas**, počas ktorého si klient s pomocou sociálneho pracovníka aktívne rieši svoju nepriaznivú situáciu. Až **34,5 %** klientov ZSS DOMUM zapojených do prieskumu však uviedlo, že služby zariadenia využívajú viac ako 3 roky. Dlhodobé využívanie služieb krízovej intervencie môže mať viacero príčin, ktorými je potrebné sa zaoberať (napr. nedostatok cenovo dostupného bývania v meste).
 - ✓ Z hodnotenia činností poskytovaných v rámci jednotlivých SS vyplýva **celková spokojnosť prijímateľov s poskytovanými sociálnymi službami**; pri OSL sa priemerné hodnotenie jednotlivých činností pohybuje v rozpätí **4,71 – 3,90** (z maximálneho počtu bodov 5.), v prípade **pobytových služieb poskytovaných v ZOS a ZpS** sa priemerné hodnotenie jednotlivých činností pohybuje v rozpätí **4,79 – 4,16** a prijímatelia sociálnych služieb v **ZSS DOMUM** ohodnotili jednotlivé činnosti poskytované v rámci služby priemernými známками v rozpätí **4,88 – 3,88** bodov. Najlepšie boli hodnotené nasledujúce činnosti: pomoc pri odkázanosti osoby na pomoc inej FO (OSL), sociálne poradenstvo (základné/specializované) pri službách poskytovaných v ZpS, ZOS a ZSS DOMUM. Najhoršie hodnotenie získali činnosti: zabezpečenie záujmovej činnosti (OSL, ZSS DOMUM) a stravovanie (ZOS, ZpS).
 - ✓ Iba necelá štvrtina respondentov (**23,5 %**) **má s rodinou pravidelný kontakt**. 16,6 % opýtaných uviedlo, že príbuzní ich navštevujú a majú prístup na ich izbu a takmer 30 % je v kontakte s príbuznými prostredníctvom mobilného telefónu. Možnosť telefonickú komunikáciu sa ukázala ako kľúčová v čase COVID 19, keď sa z dôvodu opatrení (zákaz návštev v ZSS) najmä klienti pobytových zariadení nemohli stretnúť so svojou rodinou osobne. Až **62 %** klientov ZSS DOMUM zapojených do prieskumu uviedlo, že **kontakt s príbuznými neudržiavajú**, naopak, pravidelný kontakt deklarovali iba 4 opýtaní a ďalší 4 udržiavajú kontakt s príbuznými cez mobilný telefón. Chýbajúca rodina, resp. nefunkčná rodina, narušenie rodinných vzťahov a prerušenie kontaktov bývajú častou príčinou, prečo sa klient ocitá v náročnej životnej situácii a potrebuje sociálne služby krízovej intervencie.
 - ✓ **81,8 %** opýtaných uviedlo, že pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní sociálnej služby boli **zrozumiteľne oboznámení s podmienkami poskytovania služby**, až 16,6 % neuviedlo žiadnu odpoveď.
 - ✓ **73,5 %** respondentov konštatovalo, že **výška úhrady za poskytovanú službu zodpovedá kvalite služby a je podľa nich primeraná**. Opačný názor má 6 % respondentov a viac ako 20% sa opäť nevyjadrilo.
 - ✓ **31 %** opýtaným po zaplatení úhrady za sociálnu službu **nezostane dostatok peňazí na uspokojovanie ich potrieb**. V prípade klientov ZSS DOMUM to bolo takmer **83 %**, čo potvrdzuje všeobecný problém s nedostatkom finančných prostriedkov u tejto skupiny klientov. Nedostatok

finančných prostriedkov po zaplatení SS však označili aj klienti poberajúci opatrovateľskú službu (14 %) a služby v ZOS a ZpS (22 %).

- ✓ **K zlepšeniu kvality života** by najviac respondentom pomohli **peniaze (32,6%)**, pričom viac ako polovica z nich boli práve klienti ZSS DOMUM (pozn. takmer 83% z celkového počtu klientov tohto zariadenia zapojených do prieskumu). Takmer **30%** opýtaných uviedlo, že **nič nepotrebuje**, personál v zariadení a rodina sa postarajú o zabezpečenie starostlivosti bez väčších problémov. **Zvýšenie kvality bývania** by uvítalo viac ako **14 % opýtaných**, pričom až na 1 výnimku išlo o klientov ZSS DOMUM. Takmer **13 %** respondentov prejavilo záujem o **pomoc dobrovoľníkov**, z toho väčšina boli prijímatelia opatrovateľskej služby, ktorí pravdepodobne aj napriek tomu, že im je poskytovaná OSL, vnímali potrebu ďalšej pomoci.
- ✓ Podľa prijímateľov SS zapojených do prieskumu by sa Mesto v budúcnosti malo viac zamerať na sociálne **služby pre seniorov (až 59%)**. Je prirodzené, že respondenti vyjadrili potrebu zamerať sa práve na služby, ktoré sami vzhľadom na svoj vek a /alebo zdravotné znevýhodnenie potrebujú a na poskytnutie ktorých určitú dobu čakali. Viac ako tretina respondentov (takmer **38 %**) označila za dôležité zabezpečenie **dostupného bývania pre rôzne skupiny občanov**. Túto potrebu si uvedomovali respondenti rôznych vekových kategórií a prijímatelia rôznych druhov SS. Prevalu mali samozrejme klienti ZSS DOMUM – potrebu dostupného bývania označilo až 72,4 % z počtu klientov tohto zariadenia zapojených do prieskumu. Klienti z tohto zariadenia zároveň vo väčšej miere označili potrebu riešiť služby pre jednotlivcov v ťažkej životnej situácii a/ alebo služby pre rodiny/jednotlivcov s deťmi v kríze, čo pravdepodobne reflektuje ich vlastné problémy, ktoré nedokážu bez sociálnych služieb riešiť. Pomerne veľký záujem bol aj o zabezpečenie nákupov, zdravotníckych potrieb, liekov pre osamelo žijúcich seniorov (takmer **32 %**) a o domácu ošetrovateľskú starostlivosť (**26,5 %**).

2.7. Analýza požiadaviek obyvateľov mesta Piešťany v oblasti sociálnych služieb

Identifikácia potrieb a analýza požiadaviek obyvateľov mesta v sociálnej oblasti je dôležitým východiskom pri určovaní priorít rozvoja sociálnych služieb na nadchádzajúce obdobie. Zisťovanie potrieb, názorov a očakávaní občanov je možné realizovať viacerými spôsobmi, napríklad rozhovormi so zástupcami cieľových skupín, ďalej fokusovými alebo pracovnými skupinami, či formou dotazníkového zisťovania.

Vzhľadom na pretrvávajúce obmedzenia v súvislosti s pandémiou COVID-19 na jar 2021 bolo zisťovanie potrieb a požiadaviek obyvateľov mesta Piešťany vo vzťahu k poskytovaním sociálnym službám a ich ďalšiemu rozvoju v rámci spracovania KPSS na roky 2021 - 2027 zrealizované formou **dotazníkového zisťovania**. Občania mali zároveň možnosť zapojiť sa do niektorej zo štyroch **pracovných skupín**, ktoré boli vytvorené s cieľom zabezpečiť participáciu všetkých relevantných aktérov v procese komunitného plánovania.

Dotazník bol určený širokej verejnosti, pričom zahŕňal otázky zamerané na zistenie základných údajov o respondentoch a ich sociálno-ekonomickej situácii, ďalej otázky týkajúce sa informovanosti o sociálnych službách. Samostatná časť bola venovaná zisteniu miery využívania služieb zo strany respondentov v súčasnosti a spokojnosti s nimi, ako aj zistenie záujmu o služby v horizonte 3 – 5 rokov. Otázky v záverečnej časti dotazníka boli zamerané na zistenie potrebnosti sociálnych služieb a pomoci zo strany obyvateľov, ako aj na ich vnímanie potreby rozvoja služieb pre jednotlivé cieľové skupiny a identifikáciu sociálnych skupín, ktoré najviac potrebujú pomoc. Dotazníky boli spracované v slovenskom jazyku a boli distribuované prostredníctvom viacerých informačných kanálov

samosprávy počas mesiaca marec 2021. S cieľom sprístupniť dotazník čo najväčšiemu počtu obyvateľov boli využité nasledujúce formy jeho distribúcie:

- dotazník v elektronickej verzii (online forma) bol zverejnený na webovej stránke samosprávy www.piestany.sk a opakovane na facebookovej stránke mesta, občania boli o spustení dotazníkového prieskumu informovaní prostredníctvom výzvy,
- dotazníky v tlačenej forme boli distribuované do domácností obyvateľov mesta v periodiku Radnica informuje,
- dotazníky v tlačenej forme boli zároveň k dispozícii na MsÚ v Piešťanoch,
- prostredníctvom emailovej komunikácie boli o dotazníku informovaní a oslovení na zapojenie sa členovia pracovných skupín, poslanci mestského zastupiteľstva, zamestnanci mestského úradu a organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany.

V stanovenom termíne bolo doručených spolu **416 dotazníkov** (v elektronickej aj tlačenej forme). Domnievame sa, že mimoriadna situácia vo vzťahu s COVID-19 mohla negatívne ovplyvniť návratnosť dotazníkov, napriek snahe samosprávy sprístupniť dotazník čo najväčšiemu počtu občanov. Z dôvodu obmedzenej, resp. pozastavenej činnosti inštitúcií, ako aj organizácií, ktoré združujú rôzne skupiny obyvateľov, nebolo možné distribuovať im dotazníky v tlačenej verzii. Veľmi limitované boli možnosti osobnej komunikácie a stretnutí s občanmi mesta v danom období, počas ktorých by bolo možné hovoriť o dôležitosti spätnej väzby od občanov k téme sociálnych služieb. Z pohľadu veľkosti vzorky populácie a úrovne spoľahlivosti dotazníka je pri veľkosti populácie 10 000 obyvateľov zabezpečená 90% úroveň spoľahlivosti (s 5 % toleranciou chýb) pri počte vyplnených dotazníkov 264 a 95 % úroveň spoľahlivosti (s 5 % toleranciou chýb) je zabezpečená pri počte vyplnených dotazníkov 370²⁸. Vzhľadom na odovzdaný počet dotazníkov (416) je možné konštatovať, že výsledky odrážajú základný súbor – populáciu mesta Piešťan.

Dotazník bol rozdelený na tri okruhy:

- I. Základné údaje o respondentoch
- II. Informovanosť o sociálnych službách
- III. Potrebnosť sociálnych služieb a pomoci

Najdôležitejšie závery z dotazníkového prieskumu:

- Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo spolu **416 respondentov**, z toho 85,3 % sú obyvatelia mesta Piešťany a 14,2 % žije mimo Piešťan. V prieskume mali svoje zastúpenie ženy i muži, všetky kategórie občanov z pohľadu veku, sociálno-ekonomického zaradenia, zdravotného a rodinného stavu, zloženia domácností a príjmu domácností. **Rôznorodosť zloženia respondentov prispieva k objektivite dotazníkového prieskumu.** Časť respondentov neodpovedala na niektoré otázky, čo spôsobilo miernu odchýlku vo výsledkoch pri porovnávaní jednotlivých otázok.
- Z pohľadu veku boli respondenti rozdelení do troch skupín, a to na skupinu **mladých dospelých** (do 30 rokov) – **7 %** zapojených, **stredný vek** (31 – 60 rokov) – **59,1%** respondentov a **poproduktívny vek** (61 a viac rokov) – **33,2 %** respondentov.
- Z celkového počtu respondentov vo veku nad 61 rokov (138 osôb) žije osamelo **36,2 %**.
- **15,6 %** z opýtaných **má zdravotné znevýhodnenie**, z toho 8,4% predstavujú občania s ŤZP. 61,5 % so zapojených respondentov so ZP sú osoby vo veku 61 a viac rokov.
- Minimálne **8,7 %** respondentov sa vzhľadom na výšku príjmu a zloženia svojej domácnosti **nachádza v pásme ohrozenia rizikom chudoby.**

²⁸ V. Prachárová, M. Sloboda, M. Kollárik - *Manuál komunitného plánovania sociálnych služieb, 2020 Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť*

- Najčastejšie využívaným zdrojom informácií o potrebných sociálnych službách je pre respondentov **internet** (56 %) a získavanie **informácií na úradoch** (51,4 %).
- V súčasnosti **potrebuje pomoc približne 13,7 %** z celkového počtu zapojených respondentov, pričom 10,8 % z nich potrebuje pomoc v oblasti SS dlhodobej starostlivosti (s dôrazom na osoby so ZP a v seniorskom veku). Z pohľadu veku potrebuje pomoc najviac skupina respondentov v strednom veku (**48,4 %**) a následne seniorov vo veku 61 a viac rokov (**46,9 %**). Uvedený výsledok korešponduje so skutočnosťou, že osoby v strednom veku (31 – 60 rokov) sa v najväčšej miere starajú so svojich príbuzných, či už ide o starostlivosť o deti alebo o člena rodiny s nepriaznivým zdravotným stavom a ŤZP.
- Približne 62 % opýtaných sa môže spoľahnúť na podporu rodiny (z toho 46,2 % vždy), avšak **38 % túto istotu podpory zo strany rodiny a príbuzných v prípade krízy nemá**, resp. sa k tomu nevedeli vyjadriť.
- V súčasnosti **využíva sociálne služby 16 %** respondentov (resp. ich rodinných príslušníkov), z toho bolo 49,3 % opýtaných so službou spokojných a 50,7 % opýtaných službu síce využívalo, ale neboli s ňou spokojní. Z hľadiska druhov služieb sú najviac využívané služby pre seniorov a poradenstvo (sociálne, psychologické, právne a iné).
- **7,7 %** respondentov uvažuje v horizonte do troch rokov o využití **sociálnych služieb pre rodiny s deťmi**, najväčší záujem je o službu v zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku dieťaťa (jasle), ktorý prejavilo 22 opýtaných.
- O sociálne **služby pre seniorov** prejavilo predbežný záujem až **52,6 %** z celkového počtu opýtaných, v prípade respondentov vo veku nad 61 rokov uvažuje o využití niektorej zo SS pre seniorov až 76 %. Jednoznačne najväčší záujem je o **stravovanie** (140 záujemcov) a o **opatrovateľskú službu v domácnosti** (116 záujemcov), čo poukazuje na záujem opýtaných zostať žiť vo svojej komunite s využitím podpory sociálnych služieb. Z pobytových sociálnych služieb prejavili respondenti najväčší záujem o **zariadenie pre seniorov** (71 osôb).
- **Sumárny orientačný prehľad dopytu po sociálnych službách** určených pre seniorov a zároveň pre občanov so ZP so zohľadnením jednotlivých záujemcov iba raz v prípade, že jeden druh služby označili pri oboch kategóriách: **opatrovateľská služba** (131 unikátnych záujemcov), **požičiavanie kompenzačných pomôcok** (82 záujemcov), **prepravná služba** (74 záujemcov) a **denný stacionár** (60 záujemcov).
- Zo SS **pre občanov so zdravotným postihnutím** bol najväčší záujem o **rehabilitačné stredisko** (80 záujemcov), tu však predpokladáme že respondenti mali na mysli skôr liečebnú, nie sociálnu rehabilitáciu. Záujem bol tiež o **podporu samostatného bývania** (36 záujemcov) a o **domov sociálnych služieb** (33 záujemcov).
- Približne **27 %** opýtaných (112 osôb) sa v súčasnosti **stará osobne /v domácnosti o svojho blízkeho**, a to najmä o seniora (cca 16% respondentov) alebo o dieťa (takmer 9 %). **31,3 %** respondentov, ktorí sa v súčasnosti starajú o blízkeho uviedlo, že **by potrebovali pomoc**, vo väčšine prípadov práve pri starostlivosti o blízku osobu. Iba 21,4 % z týchto respondentov aktuálne využívali niektorú zo sociálnych služieb, napriek tomu že až **42 %** respondentov sa stará o člena rodiny, **ktorý vyžaduje celodennú** (24 hodinovú) starostlivosť. Sociálne služby môžu významne uľahčiť rodine starostlivosť o svojho príbuzného (napr. OSL, odľahčovacia služba, pri neformálnych opatrovateľoch, zapožičiavanie kompenzačných pomôcok, prepravná služba a pod.) a poskytnúť členovi rodiny, ktorý je odkázaný na starostlivosť druhých, možnosti sebarealizácie, socializácie a skvalitnenia života.
- Pri starostlivosti o svojho blízkeho **6,5 %** z celkového počtu respondentov uviedlo, že služby na podporu starostlivosti o blízkeho **nie sú dostupné**, približne **5 %** opýtaných **nevyhovuje cena služieb** (finančná nedostupnosť) a **6,7 %** nemá **dostatočné informácie** o týchto službách.
- Až **49,5 %** zo všetkých respondentov by uvítali pomoc, ktorá by im uľahčila starostlivosť o člena svojej rodiny. Najviac by uvítali pomoc vo forme kvalifikovanej opatrovateľky (13,2 %), nasledovali

- rehabilitácie (12 %), služby v dennom stacionári (takmer 11 %), preprava (sociálny taxík) – 9,9 % a služby ADOS (9,4%). 9,7 % respondentov by využilo neplatenú formu pomoci, a to buď susedskú výpomoc (2,2 %) alebo pomoc dobrovoľníkov (7,5%).
- Približne 6,5 % opýtaných by v prípade dlhodobej starostlivosti o člena rodiny uvítalo finančnú pomoc, pričom miera potreby finančných prostriedkov nie je závislá od výšky príjmu domácností respondentov.
 - V prípade trvalého zdravotného postihnutia člena rodiny by spolu takmer **55,5 %** respondentov **využilo sociálne služby**, a to prioritne **služby poskytované v domácom prostredí** (41,3 %), cca 14 % opýtaných by sa spoliehali na pomoc inštitúcií, ktoré by poskytli trvalú starostlivosť o člena rodiny.
 - **Spokojnosť so službami** deklarovalo spolu **11,5 % respondentov**, z toho bolo 1,9 % veľmi spokojných. Naopak, svoju **nespokojnosť so zabezpečením a kvalitou služieb** v meste Piešťany vyjadrilo až **13,7 %** opýtaných, z toho takmer 3 % boli veľmi nespokojní. Takmer 70 % opýtaných nemá vyhranený názor na kvalitu sociálnych služieb v meste, resp. sa nevedeli k veci vyjadriť. Je to zrejme spôsobené tým, že väčšina týchto respondentov doposiaľ žiadnu zo sociálnych služieb nevyužívala, alebo ju nepotrebovala.
 - Najčastejšími **dôvodmi nespokojnosti respondentov so sociálnymi službami** v meste je najmä **nedostupnosť služieb** - nedostatok ZSS na počet seniorov v meste, absencia niektorých druhov služieb (napr. denný stacionár pre seniorov), nedostatočné kapacity existujúcich služieb (terénnych aj pobytových), dlhé čakacie lehoty na služby, nedostatok kvalifikovaných opatrovateliek, schopných postarať sa aj o imobilných klientov vyžadujúcich zvýšenú mieru starostlivosti, ďalej to bola **nevyhovujúca cena služieb** a **slabá informovanosť** o službách a možnostiach podpory.
 - Z pohľadu služieb, na ktoré by sa malo **mesto v budúcnosti viac zamerať**, jednoznačne prevládajú **sociálne služby pre seniorov** (až 37% respondentov). Po nich nasleduje zabezpečenie **dostupného bývania pre rôzne skupiny občanov**, ktoré síce nie je sociálnou službou, no potrebu riešiť túto oblasť identifikovalo viac ako **30%** opýtaných. Trojicu oblastí pomoci, ktorú z pohľadu respondentov treba urgentne riešiť, uzatvára **domáca ošetrovateľská starostlivosť** (25% respondentov). Potrebu podpory SS pre občanov so ZP vníma 17 % opýtaných a služieb na podporu rodín s deťmi 8,7 %. 14 % respondentov odporúčalo zamerať sa na sociálne služby krízovej intervencie (a to pre jednotlivcov alebo pre rodiny v ťažkej životnej situácii) a ďalších 13 % upozornilo na potrebu starostlivosti o osoby ohrozené závislosťou (záchytná izba, resocializačné centrá a pod.).
 - Zvýšenú mieru pomoci zabezpečovanú prostredníctvom sociálnych služieb potrebujú, resp. budú podľa respondentov potrebovať najmä **seniori** (60,8 %) a **obyvatelia s nepriaznivým zdravotným stavom a ŤZP** (57,5 %). Odpovede významne reflektujú starnutie populácie v meste a fakt, že tento trend vnímajú aj mladšie ročníky, nielen samotní seniori. **Rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím** identifikovalo ako skupinu so zvýšenou potrebou pomoci takmer **40 %** respondentov. Z ďalších cieľových skupín boli ako zraniteľné a s potrebou pomoci vnímané najmä mladí dospelí po ukončení pobytu v centre pre deti a rodiny (takmer 29 %) a tiež ľudia bez domova (takmer 23 %).

Výsledky dotazníkového zisťovania významne korešpondujú so závermi demografickej a sociálnej analýzy a poukazujú na **výrazné populačné starnutie obyvateľov Piešťan**, ktoré sa premietne do **nárastu potenciálnych prijímateľov sociálnych služieb**. Napriek tomu, že prevažná časť respondentov aktuálne nepotrebuje pomoc, ani sociálne služby, v horizonte do 5 rokov pomerne veľká časť využítie niektorej zo služieb plánuje, resp. by uvítala pomoc pri domácej starostlivosti o člena svojej rodiny. Pozitívne je, že aj zdravá populácia bez potreby pomoci citlivo vníma sociálnu situáciu v meste, starnutie obyvateľstva a uvedomuje si zraniteľnosť viacerých skupín obyvateľstva.

Výsledky prieskumu poukazujú na potrebu venovať sa aj ďalším okruhom problémov, ktoré nespádajú priamo pod sociálne služby, avšak zo strany občanov sú vnímané ako dôležité. Patrí sem napríklad **zabezpečenie dostupného bývania pre rôzne skupiny občanov**, ktorého nedostatok sa môže priamo premietnuť do zvýšenia dopytu po sociálnych službách krízovej intervencie. V prieskume boli zachytení respondenti, ktorí už dnes spadajú medzi zraniteľné skupiny a potrebujú pomoc, či už pri zabezpečení základných životných potrieb alebo v oblasti sociálnych služieb dlhodobej starostlivosti.

Prieskum zároveň ukázal, že takmer **9 %** respondentov sa vzhľadom na výšku príjmu a zloženia svojej domácnosti s vysokou pravdepodobnosťou nachádza **v pásme ohrozenia rizikom chudoby**. Je zrejmé, že mimoriadna situácia spôsobená ochorením COVID-19 má a bude mať negatívny dopad práve na oblasť zamestnanosti a následne na schopnosť obyvateľov mesta zabezpečiť si dostatočný príjem na pokrytie svojich základných životných potrieb. Následkom toho sa môže v riziku ohrozenia chudobou ocitnúť oveľa viac obyvateľov mesta. Vo vzťahu k plánovaniu sociálnych služieb do nadchádzajúceho obdobia je dôležité tiež zohľadniť, že časť respondentov bude odkázaná na pomoc a služby zo strany poskytovateľov sociálnych služieb, keďže im nedokáže pomôcť ich rodina. Rovnako v prípade trvalého zdravotného postihnutia člena rodiny sa potvrdil trend využívania sociálnych služieb s dôrazom na služby poskytované v domácom prostredí. Kompletné vyhodnotenie dotazníkového prieskumu je uvedené v samostatnej *Prílohe 6*.

2.8. SWOT analýzy

SWOT analýza pre oblasť Rodiny s deťmi

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- pôsobenie zariadení sociálnych služieb zameraných na podporu rodín s deťmi v meste (ZSoD do 3.r. veku, služba včasnej intervencie (SVI), služby krízovej intervencie pre rodiny a jednotlivcov s deťmi) - kapacita ZSoD do 3.r. veku dokáže pokryť súčasný dopyt - podpora SVI (neverejný poskytovateľ SS) zo strany samosprávy (finančná dotácia) - aktívny tretí sektor a organizácie v tejto oblasti - vzájomná spolupráca organizácií a sieťovanie - existencia nájomných bytov pre rodiny s deťmi - spolupráca s odborom školstva pri zabezpečovaní inkluzívneho vzdelávania - dostupnosť špeciálnych MŠ a ZŠ v meste, okrese - adrešná pomoc so strany ÚPSVAR pri pomoci rodinám a deťom, včasná eliminácia ohrozenia dieťaťa v prípade, že sa ocitne v krízovej situácii	- nedostatočný počet mestských nájomných bytov pre rodiny s deťmi - slabá podpora rodín so začínajúcimi problémami (ako prevencia zhoršenia situácie v rodine)* - absencia pomoci mladým rodinám pri zabezpečení krátkodobej starostlivosti o deti (stráženie) - pre klientov mimo Piešťan náročná administratíva pri zabezpečení služby v zariadeniach krízovej intervencie - absencia odľahčovacej služby pre deti so ZP do 18 rokov - nedostatočná pomoc rodinám so znevýhodnením členom rodiny - nepriznanie kompenzačného príspevku na osobnú asistenciu pri niektorých diagnózach - nedostatočné poradenstvo o možnostiach získania kompenzačných príspevkov pre rodiny s členom so ZP - nedostatok miest v materských školách

- koordinácia subjektov v oblasti SPO zo strany ÚPSVR a fungujúca spolupráca (napr. s Centrom pre deti a rodinu (CDR)) - rozšírenie pôsobnosti CDR o sociálne poradenstvo rodinám (individuálna práca s rodinami) - byť pre mladých dospelých z CDR a ich podpora, kým sa osamostatnia - fungovanie Klubu rodičov v meste (riešia napr. problematiku závislostí u detí a pod) - cenovo dostupné tábory pre deti, vrátane detí so ZP (NODAM, TADCH, CVI, OZ) - aktivity organizácií zamerané na mladých ľudí (CPPR - KP, jezuiti Discovery, skauti) - programy na posilnenie zdravých manželských vzťahov a na posilnenie vzťahov medzi rodičmi a deťmi (CPPR) - podpora rodičovských zručností (SVI) - aktivity Materského centra pre rodiny s deťmi (podporná skupina dojčenia, bezplienkáči, inak obdarované deti)	- nízky počet pedagogických asistentov v základných a materských školách - nepripravenosť MŠ a ZŠ na deti so špeciálnymi potrebami (vrátane nadaných detí) - nedostatok špeciálnych pedagógov a ďalšieho odborného personálu na školách (podporný tím) - vzdelávanie detí so ZP nie je zabezpečené v plnom rozsahu na celodennej báze, iba niekoľko hodín - nedostatočná informovanosť rodín, chýba prehľad/zoznam odborníkov, ktorých by mohli rodiny osloviť a požiadať o pomoc - nedostatok voľnočasových aktivít pre znevýhodnené deti - nedostatok príležitostí pre mladých dospelých so ZP na aktívne trávenie voľného času po ukončení vzdelávania - slabá informovanosť o službách CDR - Nedostatok preventívnych a podporných aktivít pre bežné rodiny
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- možnosť krátkodobého strázenia detí v zariadení starostlivosti o deti do 3.r. veku - potenciál CDR na prácu s rodinami v rozvodovom konaní - spolupráca s pediatriami pri skorej identifikácii detí, ktoré by mohli byť prijímateľmi SVI - potenciál spolupráce SVI s MŠ a ZŠ v meste pri inkluzívnom vzdelávaní (najmä počas adaptácie detí) - potenciál pomoci CDR zo strany SVI pri podpore profesionálnych rodín (pri starostlivosti o dieťa so ZP) - rozšírenie sociálneho poradenstva rodinám s deťmi (napr. o službách, o kompenzačných príspevkoch) - kreovanie online platformy sieťujúcej odborníkov z rôznych oblastí s cieľom zabezpečiť komplexné poradenstvo rodinám (OZ Úsmev pre druhých) - organizácia väčšieho počtu cenovo dostupných denných táborov pre deti počas prázdnin (SVI + Materské centrum, ZŠ – denné školské kluby) - mapovanie možností aktivít a opatrení na podporu rodiny a informovanie verejnosti	- nárast počtu detí so ŠVVP - legislatíva neumožňuje samospráve poskytovať jednorazovú dávku v hmotnej núdzi rodinám, ktoré nespĺňajú kritéria pre hmotnú núdzu v zmysle zákona - nastavenie legislatívy a z toho vyplývajúce VZN o nájomných bytoch mesta neumožňuje poskytnúť nájomný byt určitým skupinám občanov (napr. rodičovi s dieťaťom počas rozvodu alebo opustenia spoločnej domácnosti, kým nie je právoplatné rozhodnutie o rozvode) - nedostatok pracovných príležitostí v meste (možnosť skrátených úväzkov pre matky s deťmi) - životné náklady v Piešťanoch nezodpovedajú výške bežných plátov v meste - nárast počtu klientov ÚPSVAR-u (rodičov) s väčšou psychickou záťažou - negatívny dopad pandémie COVID-19 na životy rodín - legislatíva neošetruje pôsobenie pedagogických asistentov v školských kluboch

(napr. prostredníctvom pravidelne aktualizovaný letáku) - potenciál preventívnych programov na podporu rodín s deťmi - posilnenie voľnočasových aktivít pre mladých ľudí - rozšírenie programu Buddy pre dobrovoľníkov - príprava stimulačného programu pre rodiny s deťmi so ŠVVP (CPPR)	
---	--

Vysv. * farebne zvýraznené slabé stránky boli členmi PS vybrané ako najdôležitejšie a boli rozpracované v Strome problémov

SWOT analýza pre oblasť Seniori

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
---------------	---------------

- široké spektrum sociálnych služieb pre seniorov na území mesta - terénna aj pobytová forma soc. služieb - fungovanie odľahčovacej služby (pobytovou formou v ZOS) - aktívny tretí sektor a aktívni seniori - činnosť a rôzne aktivity združenia AkSen pre seniorov z Piešťan i okresu - poskytovanie finančných dotácií zo strany Mesta subjektom tretieho sektora na ich aktivity - rozbiehajúca sa bezplatná právna pomoc v Piešťanoch (nielen) pre seniorov (projekt Centrum právnej pomoci) - spolupráca OSS MsÚ Piešťany so sociálnou sestrou z nemocnice - poskytovanie opatrovateľskej služby zo strany Mesta pre osoby opatrované neformálnymi opatrovateľmi (poberateľmi peňažného príspevku za opatrovanie) (v rozsahu 8 hod./mesačne) - rozvoz stravy do domácností seniorov - zabezpečovanie obedov obyvateľom v hmotnej núdzi (cena obeda - 1 €) - poskytovanie soc. služieb aj nízko-príjmovým klientov - jednorazová finančná pomoc pre seniorov v hmotnej núdzi z rozpočtu Mesta - prevádzka mobilného hospicu (Vrbové), ktorý pokrýva aj územie mesta pre onkologických pacientov	- na území mesta neexistuje ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK - kapacity v ZSS (ZpS, ZOS) na území mesta sú nedostatočné - nerentabilita existujúcich mestských ZSS (sú príliš nákladné na počet klientov) - staré objekty využívané na pobytové SS (zvýšené náklady na prevádzku a údržbu, limitované možnosti interiérových úprav) - chýba denný stacionár pre seniorov - nedostatočný rozsah poskytovania opatrovateľskej služby (max. 7,5 hod. denne počas pracovných dní) a jej kapacity nepostačujú - nedostatok kvalifikovaného a disponibilného odborného personálu pre sociálne služby (opatrovateľky, ošetrovatelia, zdravotné sestry....) - nízke finančné ohodnotenie odborného personálu v SS - chýba intenzívna zdravotná a ošetrovateľská starostlivosť o imobilných klientov v domácom prostredí - pri ťažkých stavoch 1 opatrovateľka nepostačuje na všetky úkony spojené so starostlivosťou o klienta (potreba pomoci) - nedostatočná informovanosť o kompenzačných dávkach a možnosti zapožičania pomôcok (+ chýba zaškolenie k používaniu týchto pomôcok) - nedostatočné, resp. zastaralé materiálo-technické vybavenie ZSS (najmä) pre imobilných klientov (napr. polohovateľné posteľe, zdvíhacie zariadenia a pod.) - chýba terénny pracovník, ktorý by mapoval potreby obyvateľov mesta priamo v teréne - chýba pobytový hospice
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- rozšírenie rozsahu poskytovania opatrovateľskej služby (na 24 hodín /7 dní v týždni, vo večerných hodinách, počas sviatkov), resp. podpora neverejného poskytovateľa SS - vytvorenie kontaktného bodu pre seniorov + online platformy (AKSEN, možná spolupráca s Mestom)	- obmedzený rozpočet samosprávy - starnutie populácie a kontinuálny nárast počtu seniorov v meste - COVID-19 a jeho dopady (izolácia seniorov, zhoršenie ich zdravotného stavu, zvýšenie odkázanosti na pomoc druhých – napr. nákupy, lekáreň)

- potenciál dobrovoľníctva (aktívni seniori pre komunitu, ale aj mladí pre seniorov) - podpora psycho-hygieny u seniorov - zatriktívnenie práce opatrovateliek (aj pre mužov) - zaškolenie rodinných príslušníkov pri starostlivosti o člena rodiny - kontinuálna a psychologická podpora domácich opatrovateľov - rozšírenie odľahčovacej služby - prepravná služba (sociálny taxík) - rozšírenie monitoringu a signalizácie pomoci - využitie prostriedkov z EÚ (nové programové obdobie, Plán obnovy) na budovanie sociálnej infraštruktúry - zintenzívnenie spolupráce s VÚC aj potenciálnymi neverejnými poskytovateľmi - motivovať neoficiálne opatrovateľky k opatrovateľskému kurzu a k práci pre Mesto - podpora programov medzigeneračnej solidarity a pomoc seniorom v rodinách	- ohrozenosť a zraniteľnosť seniorov (obavy z okradnutia, ohrozenia zdravia, dôverčivosť, neprimeraný strach) - limity opatrovateliek (fyzické, odborné zručnosti) - časová obmedzenosť národných projektov, z ktorých sú financované opatrovateľky - nárast počtu klientov, ktorí nie sú schopní hradiť náklady na SS (dlh u samosprávy) - nárast počtu klientov s vysokým stupňom odkázanosti, ktorí potrebujú sociálnu službu (zvyšované nároky na personál a zabezpečenie starostlivosti) - nárast počtu klientov s psychiatrickými diagnózami
---	---

SWOT analýza pre oblasť Osoby so zdravotným postihnutím

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- fungovanie zariadení SS poskytujúcich sociálne služby pre osoby so ZP v meste - poskytovanie odľahčovacej služby dospelým klientom so ZP - zabezpečené podporné služby (jedáleň) - finančná dostupnosť ZSS v pôsobnosti TTSK v rámci kraja - poskytovanie finančných dotácií zo strany Mesta subjektom tretieho sektora na činnosť - bezplatné poskytovanie priestoru pre MVO v denných centrách - dobrá spolupráca OZ (Liga proti rakovine) s mestom - bezplatná služba signalizácia pomoci na 1 rok vďaka projektu TTSK - existencia rehabilitačných centier v Piešťanoch - existencia chránených dielní v meste (zamestnávanie osôb s ŤZP) - nízko podlažné autobusy MHD prispôsobené na prevoz imobilných občanov, rodičov s malými deťmi	- nedostatočná kapacita ZSS (ŠZ, DS, DSS) - chýba paliatívna starostlivosť - chýbajú sociálne služby: zariadenie podporovaného bývania a podpora samostatného bývania - chýba špeciálna starostlivosť o klientov s Parkinsonovou chorobou - chýba možnosť socializácie mladých a dospelých so ZP a ich pracovné uplatnenie sa - finančná podpora pre subjekty tretieho sektora zo strany mesta, VÚC, štátu je nedostatočná - nedostatok bezbariérových bytov v meste - nedostatočná debarierizácia verejných objektov (debarierizované sú iba niektoré verejné objekty napr. ÚPSVR, knižnica...) - absencia sociálnych podnikov v meste a okrese - neprijímanie osôb so ZP zdravou populáciou (spoločenské neprijímanie)

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- investičný zámer CASA Slovensko, n. o. vybudovať v spolupráci s TTSK 3 špecializované zariadenia v Piešťanoch - vyškolenie opatrovateliek na starostlivosť o klientov s Parkinsonovou chorobou - potenciál dobrovoľníctva pre podporu socializácie mladých ľudí so ZP - pokračovanie v postupnej debarierizácii objektov a vonkajších priestranstiev v meste - pokračovanie v zavádzaní umelých vodiacich línií a ďalších prvkov na chodníkoch pre ľahšiu orientáciu osôb so ZP v priestore v rámci investičných akcií mesta - vytvorenie komunitného centra pre občanov mesta (spoločný priestor pre OZ, ktoré sa venujú občanom so ZP) - obnovenie pravidelných stretnutí zástupcov organizácií MVO v MSKS (vzájomné informovanie o pripravovaných podujatiach, spolupráca) - potenciál nevyužívaných objektov v meste - scitlivenie verejnosti k prijímaniu ľudí so ZZ - potenciál sociálnych podnikov (dva pripravované SP – APOLIN, Slovenská chránená dielňa) - možnosť založiť sociálny podnik zo strany Mesta (ľahšie zabezpečiť personálne kapacity na zriadenie a administráciu) - záujem ľudí so ZP o prácu a sebarealizáciu (chcú byť užitoční pre spoločnosť) - bezbariérové nájomné mestské byty pre rodiny so ŽP deťmi	- cena služieb u neverejných poskytovateľov SS môže byť pre záujemcov nedostupná (finančná bariéra) - nárast počtu občanov so zdravotným znevýhodnením, psychiatrickými a inými diagnózami (Parkinson) - finančná náročnosť budovania sociálnej infraštruktúry a bezbariérových nájomných bytov - COVID-19 dopady - izolácia, zhoršenie zdravotného stavu obyvateľov do ZP - fyzické i ľudské bariéry pri prijímaní ľudí s hendikepom - administratívna náročnosť a sťažený prístup k EŠIF pre menšie organizácie - administratívna a personálna náročnosť prevádzky chránených dielní a sociálnych podnikov

SWOT analýza pre oblasť Občania v krízových situáciách

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- existencia zariadení sociálnych služieb pre cieľovú skupinu v meste (verejní aj neverejní poskytovatelia SS) - služby poskytované ambulantnou a pobytovou formou - fungovanie nízkoprahovej soc. služby pre deti a rodinu v meste (poradenstvo, materiálna, potravinová a odborná pomoc pre ľudí v krízach)	- terénna práca nepokrýva potreby v meste (potreba rozvoja TSP) - nedostatok preventívnych aktivít v teréne zameraných na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodinách a vzniku bezdomovectva - nedostatočná zdravotná starostlivosť o ľudí bez domova a ľudí bez zdravotného poistenia

- špecializované sociálne poradenstvo pre ľudí v krízovej situácii (riešenie osobného bankrotu) - vytvorenie samostatnej miestnosti pre ľudí bez domova na výdaj stravy (DC Svornosť) - Zabezpečovanie obedov občanom v hmotnej núdzi zo strany Mesta (cena obeda - 1 €) - potenciál verejnosti, ktorá sa zaujíma o problémy ľudí v núdzi a je ochotná pomôcť - zosieťovanosť a spolupráca hlavných subjektov poskytujúcich sociálne služby - poskytovanie ubytovania pre ľudí, ktorí sa ocitli bez strechy nad hlavou príčinou živelnnej pohromy - nájomné byty vo vlastníctve samosprávy - motivácia /záujem ľudí bez domova získať nájomné bývanie (posunúť sa z útulku) - rozbiehajúca sa bezplatná právna pomoc v Piešťanoch pre občanov (projekt Centrum právnej pomoci) - realizácia aktivít zameraných na prevenciu predchádzania bezdomovectvu (avšak v obmedzenom rozsahu) - poskytovanie poradenstva o možnostiach pomoci pri sociálnom začleňovaní občanov vracajúcich sa z výkonu trestu odňatia slobody do spoločnosti a aktívna práca s nimi (ÚPSVR Piešťany)	- nedostatok psychológov a odbornej starostlivosti pre ľudí v krízovej situácii (ktorí napr. prežili traumy) - nedostatok financií na terapie (nie sú bezplatné) - absentuje lepšia informovanosť verejnosti o možnosti pomoci (o poskytovaných soc. službách) - nedostatočne využitý potenciál dobrovoľníkov a potenciálnych pracovníkov v meste - chýba nízkoprahová nocľaháreň a záchytka - chýba sociálne bývanie (ubytovňa, podporované bývanie) - nedostatok pobytových zariadení pre ľudí bez domova (vrátane klientov so zdravotným znevýhodnením) - chýba cenovo dostupné bývanie (pre jednotlivcov, pre rodiny a pre ľudí v kríze) - existujúce podmienky nájomného bývania (ŠFRB, Mesta) nepokrývajú všetky krízové situácie, časť ľudí tak nemá prístup k mestským bytom - slabšia spolupráca medzi samosprávou a organizáciami tretieho sektora, potreba lepšieho sieťovania - absencia karanténneho zariadenia (COVID-19)
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- zlepšenie informovanosti voči občanom, ktorým hrozí strata bývania o možnostiach podpory (finančná gramotnosť) - rozšírenie terénnej spolupráce medzi samosprávou a organizáciami - lepšie mapovanie rizikových skupín v teréne v spolupráci s rôznymi subjektami (napr. ZŠ) - motivovať klientov k práci na sebe, k seba-rozvoju - finančné prostriedky z EŠIF (progr. obdobie 2021 – 2027) najmä na investičné projekty zamerané na budovanie sociálnej infraštruktúry a projekty sociálnej pomoci - využitie potenciálu občanov pomáhať - koordinácia a podpora dobrovoľníctva v meste pre rôzne cieľ. skupiny	- zdĺhavé napojenie klienta na sociálnu pomoc a zdravotnú starostlivosť vo vzťahu k štátu - ekonomické zneužívanie sociálne slabších klientov („biele kone“) - vplyv pandémie COVID-19, strata zamestnania a bývania - nárast klientov - ohrozenie zamestnancov soc. služieb COVID-19 - náročnosť starostlivosti o zdravotne znevýhodnených klientov (klienti v hraničnom pásme mentálneho postihnutia) - zle nastavená legislatíva v oblasti soc. služieb a systém financovania - riziko straty finančných zdrojov na realizáciu soc. služieb, po ukončení ich financovania z projektov (národné projekty) - nízky záujem o prácu v sociálnej oblasti

- rozšíriť a špecifikovať databázu dobrovoľníkov a ďalších potenciálnych pracovníkov - zlepšiť informovanosť verejnosti o existujúcich soc. službách a o možnostiach pomoci - zníženie stupňa núdzového stavu pre občanov vracajúcich sa z výkonu trestu pomocou informovanosti pri poskytnutí ubytovania a jednorazového príspevku - motivovať klienta pracovať na sebe (zapojenie klienta do programov – preventívnych, aktivačných ako súčasť poskytnutia pomoci zo strany mesta, štátu, organizácií)	- zlé nastavenie exekučného systému (odoberá motiváciu klientovi pracovať, životné minimum nepostačí) - systém štátnej pomoci je zle nastavený, nemotivujúci - postoj a nezáujem klienta aktívne si riešiť svoju nepriaznivú situáciu, pracovať na sebe (chýbajúca motivácia)
--	---

2.9. Analýza problémov - stromy problémov pre jednotlivé cieľové skupiny

Prostredníctvom stromu problémov členovia jednotlivých pracovných skupín pomenovali hlavné problémové okruhy (zo slabých stránok) a definovali súvislosti v postupnosti **príčina – problém – následok**. Výsledky uvedenej analýzy sú užitočným vstupom na formulovanie strategických cieľov, keďže riešiť by sa mali príčiny problémov, nie ich dôsledky. Stromy problémov pre jednotlivé cieľové skupiny sú uvedené v *Prílohe 7*.

3. STRATEGICKÁ ČASŤ

Vízia popisuje ideálny stav sociálnych služieb a pomoci, ktorý má byť v Piešťanoch dosiahnutý na konci plánovacieho obdobia v roku 2027 (a neskôr) a určuje základný smer ich ďalšieho rozvoja. Stratégia rozvoja sociálnych služieb v meste Piešťany rešpektuje Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030, hlavné zámery Konceptcie rozvoja sociálnych služieb TTSK i priority zadefinované v PHSR mesta Piešťany. Vychádza z identifikovaných potrieb obyvateľov a organizácií poskytujúcich SS a vykonávajúcich činnosti v oblasti SPODaSK a berie do úvahy nové skutočnosti, trendy, problémy a výzvy. Zároveň zohľadňuje disponibilné zdroje na financovanie sociálnych služieb hľadajúc najlepšie riešenia ich prepojenia.

Stratégia je zložená z cieľov, opatrení a aktivít pre jednotlivé oblasti, realizácia ktorých umožní dosiahnuť víziu rozvoja sociálnych služieb v meste. Vzhľadom na to, že do spracovania komunitného plánu boli zapojení predstavitelia samosprávy, odborníci na sociálnu oblasť, poskytovatelia, ako aj užívatelia sociálnych služieb, široká verejnosť i ďalšie subjekty, je vízia odrazom potrieb všetkých zúčastnených partnerov.

V platnom PHSR mesta Piešťany na roky 2015 – 2025 bol definovaný globálny cieľ pre sociálnu oblasť: **„Zvýšenie kvality života všetkých obyvateľov mesta prostredníctvom rozvoja poskytovaných sociálnych služieb, školskej infraštruktúry a podporou športového a kultúrneho využitia“**. K naplneniu toho globálneho cieľa boli definované špecifické ciele a opatrenia, ktoré sú v tomto Komunitnom pláne rešpektované.

Komunitný plán sociálnych služieb, vo väzbe na vyššie uvedený globálny cieľ, má prispieť k tomu aby boli ***Piešťany otvoreným a priateľským mestom pre všetkých občanov. Komplexná a koordinovaná sociálna pomoc obyvateľom bude zabezpečovaná prostredníctvom fungujúcej siete sociálnych služieb, ktorá bude reflektovať individuálne potreby užívateľov sociálnych služieb a bude pre nich garanciou primeranej podpory.***

3.1. Východiská pre strategickú časť

Východiskom pre návrh strategického rámca sú strategické rámce v dokumentoch vyšších úrovní (definovaných v kapitole 1.2), stromy cieľov, ktoré vychádzajú zo stromov problémov. Zároveň pri návrhu strategickú časť vychádzame z výsledkov SWOT analýz, z prieskumov a analytických výstupov z verejne dostupných databáz.

Stanovené priority a ciele sú rozdelené podľa štruktúry do prioritných oblastí, ktoré boli definované podľa hlavných cieľových skupín:

- ❖ **Rodiny s deťmi**
- ❖ **Seniori**
- ❖ **Osoby so zdravotným postihnutím**
- ❖ **Občania v krízových situáciách**

Pre vyššie uvedené prioritné oblasti a cieľové skupiny boli zároveň zadefinované spoločné „prierezové“ oblasti (témy):

- ❖ **Informovanie, sieťovanie a osвета**
- ❖ **Podpora dobrovoľníctva a potenciálu komunit**

3.1.1. Výzvy pre Piešťany v oblasti plánovania sociálnych služieb

V tejto podkapitole uvádzame **hlavné výzvy pre mesto Piešťany v oblasti plánovania sociálnych služieb**, ktoré vzišli z analytickej fázy spracovania KPSS a na ktoré reflektuje strategický rámec.

➤ ***Piešťany starnú, do roku 2040 budú na jedno dieťa pripadať viac ako traja seniori***

Hlavnou demografickou výzvou súčasného, no najmä budúceho rozvoja sociálnych služieb v Piešťanoch bude výrazné **populačné starnutie**, ktorému bude mesto čeliť vo významnej miere. Aktuálne v Piešťanoch pripadajú na jedno dieťa dvaja seniori, čo je takmer dvojnásobok celoslovenského priemeru (pozn. Index starnutia SR za r. 2020 je 107,34% a index starnutia v Piešťanoch bol 200,61%). Podľa *Populačnej prognózy do roku 2040*²⁹ by v roku 2040 v okrese Piešťany mali na jedno dieťa pripadať **viac ako traja seniori** (pozn. v Piešťanoch to bude ešte viac). Okres Piešťany by sa tak mal stať v poradí **tretím okresom s najvyšším indexom starnutia v rámci Slovenska**.

➤ ***Počet obyvateľov mesta neustále klesá. Negatívny trend môže zastaviť udržanie mladých rodín v meste a prilákanie nových obyvateľov do Piešťan, čo si vyžaduje novú víziu a stratégiu rozvoja mesta***

Rast počtu obyvateľov mesta môže súčasne prispieť k zníženiu negatívnych dopadov spojených so starnutím populácie. Je potrebné vytvárať vhodné podmienky pre mladé rodiny a ich podporu, motivovať k prisťahovaniu nových obyvateľov, a to najmä prostredníctvom vytvárania pracovných príležitostí, zabezpečenia cenovo dostupného bývania, kvalitného vzdelávania, ako aj ďalšími motivačnými prvkami (kvalitné služby, voľnočasové aktivity a pod.)

➤ ***Nárast počtu seniorov v meste zvýši tlak na sociálne služby, ich kapacity sú už dnes nedostatočné***

Starnutie populácie, ako aj ďalšie sociálno-demografické zmeny (úbytok obyvateľstva, rast priemerného veku, rast podielu ekonomicky neaktívnych, nárast počtu občanov s civilizačnými chorobami, trend nárastu bezdetných rodín) sa nevyhnutne premietnu **do nárastu potenciálnych prijímateľov sociálnych služieb**. S pribúdajúcim vekom sa spravidla zvyšujú obmedzenia pri vykonávaní bežných denných činností a rastie odkázanosť na pomoc iných ľudí a zároveň nárast osamelo žijúcich seniorov zvýši tlak na zabezpečenie starostlivosti o túto cieľovú skupinu.

Pri aktuálnych kapacitách sociálnych služieb dlhodobej starostlivosti v Piešťanoch je zrejmé, že tieto už dnes **nepokrývajú požadovaný dopyt**. Ani pri porovnaní s normatívmi³⁰, ktoré uvádzajú že na počet seniorov v Piešťanoch vo veku 65+ je potrebných približne **350 miest v zariadeniach sociálnych služieb** a kapacita opatrovateľskej služby by mala byť cca **495 osôb, nie sú existujúce kapacity postačujúce**. Z dotazníka poskytovateľov sociálnych služieb (apríl 2021) vyplynulo, že zariadenia pre seniorov v meste a okolitých obciach evidujú viac ako 100 žiadateľov o zabezpečenie sociálnej služby s trvalým pobytom v Piešťanoch, zariadenie opatrovateľskej služby eviduje 57 žiadateľov. V prípade opatrovateľskej služby to bolo 5 žiadateľov.

➤ ***Škála sociálnych služieb poskytovaných v Piešťanoch je pomerne široká, vzhľadom na dopyt a trendy je však dôležité vytvárať nové komunitné služby pre všetky cieľové skupiny***

K 31. januáru 2021 poskytovali na území mesta Piešťany sociálne služby spolu 1 verejný poskytovateľ (Mesto Piešťany) a 5 neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí

²⁹ Zdroj: ŠPROCHA, VAŇO, BLEHA: Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve

³⁰ Víšek, P., Průša, L., 2012, Optimalizace sociálních služeb

zabezpečovali spolu **19 druhov sociálnych služieb** primárne pre obyvateľov mesta Piešťany, ale aj okresu³¹. V meste majú zastúpenie sociálne služby pre všetky cieľové skupiny.

V nadväznosti na Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 je dôležité zabezpečiť **dostupnosť rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru** v súlade s potrebami cieľových skupín, ktoré umožnia **občanom viesť čo najviac nezávislý život v prirodzenom prostredí**. Potrebne je rozvíjať najmä terénne a ambulantné sociálne služby, ktoré v meste chýbajú, napr. nízkoprahové denné centrum pre jednotlivcov v krízových situáciách, zariadenie podporovaného bývania a podpora samostatného bývania pre ľudí so zdravotným znevýhodnením, prepravná služba, zapožičiavanie kompenzačných pomôcok a zároveň posilniť kapacity existujúcich služieb (napr. opatrovateľská služba, monitoring a signalizácia pomoci).

➤ **Pobytové sociálne služby v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy sú neefektívne a pri aktuálnom nastavení finančne neudržateľné**

V roku 2020 predstavoval podiel bežných výdavkov do sociálnych služieb z celkových bežných výdavkov mesta Piešťany 10,16 % (2 302 723 €), z toho kapitálové výdavky na skvalitnenie a rozvoj služieb boli iba necelé 1%. Výdavky do sociálnej oblasti každoročne stúpajú, od roku 2016 vzrástli o 56 %, pričom do nárastu sa premietlo najmä zvyšovanie cien energií, valorizácia miezd, ale aj výdavky spojené s nevyhnutnou údržbou objektov. Existujúce pobytové zariadenia sociálnych služieb Mesta Piešťany (ZpS Vila Julianna, ZOS Kalinčiakova, ZOS Lumen) sú nízko kapacitné, čo je z hľadiska kvality života klientov pozitívny aspekt a samospráva ich prevádzkovaním napĺňa Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030. Zariadenia sú však umiestnené v starých objektoch s vysokými prevádzkovými nákladmi, čo je neekonomické. Ekonomicky oprávnené náklady v týchto zariadeniach sú vysoké, a to práve z dôvodu nízkych kapacít týchto zariadení a vysokých prevádzkových nákladov. Je potrebné prehodnotiť efektívnosť vynakladaných finančných prostriedkov vo vzťahu k existujúcim kapacitám služieb a nastaviť ich tak, aby rešpektovali princíp „hodnota za peniaze“. Zároveň nestačí udržať existujúce kapacity, naopak, najmä v oblasti služieb dlhodobej starostlivosti je potrebné začať **zásadne a systematicky posilňovať kapacity pobytových, ale aj terénnych a ambulantných služieb**, aby bola samospráva pripravená zabezpečiť dostupnosť služieb svojim občanom v zmysle platnej legislatívy. To bude spojené s tlakom na zabezpečenie dostatočných finančných prostriedkov.

➤ **Výdavky na zabezpečenie sociálnych služieb porastú, je potrebné hľadať nové možnosti pre udržateľné financovanie tejto oblasti**

V prípade sociálnych služieb sa uplatňuje **princíp viaczdrojového financovania** - kombinácia verejných (štátnych, regionálnych, miestnych) zdrojov so zdrojmi (príjmom a majetkom) prijímateľa sociálnej služby a jeho rodiny. Z celkových bežných výdavkov na sociálne služby samospráva v r. 2020 hradila 55,8 %, podiel finančného príspevku od štátu (MPSVR SR) predstavoval 18,5 % a úhrady klientov 18,5 % z celkových výdavkov. Granty a dotácie (prostriedky z EŠIF) boli vo výške cca 4,4 % z celkových bežných výdavkov na sociálne služby.

Vzhľadom na očakávané výzvy by mala samospráva zásadne **prehodnotiť a navýšiť alokáciu finančných prostriedkov z rozpočtu mesta do sociálnej oblasti**, prizvať k spolupráci súkromný sektor (PPP partnerstvá), prípadne vytvoriť sociálny podnik, z ktorého zisk by bol využitý na pokrývanie časti nákladov spojených so soc. službami. Trendom je tiež spolupráca a „spájanie sa s okolitými obcami“ s cieľom združovať finančné, personálne i materiálne zdroje pri zabezpečovaní sociálnych služieb. Samospráva má zároveň možnosť spolupracovať s neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb, resp. v spolupráci s aktívnym MVO sektorom hľadať nové, inovatívne riešenia na „zakonzervované problémy“. Časť z finančných prostriedkov (najmä na budovanie a rozvoj nových

³¹ Zdroj: Register poskytovateľov sociálnych služieb

služieb) bude možné získať z grantov EÚ (Plán obnovy a odolnosti, nové programové obdobie 2021 - 2027), no tieto zdroje budú vždy iba doplnkovou formou financovania. Posilnenie financovania najmä ambulantných a terénnych služieb je očakávané v r. 2025 vo vzťahu k novej legislatíve v oblasti financovania sociálnych služieb, ktorá predpokladá zavedenie adresnej formy financovania sociálnych služieb prostredníctvom príspevku v odkázanosti, t. j. finančné prostriedky pôjdu priamo osobe s potrebou starostlivosti. Nestačí sa však spoliehať na plánované systémové zmeny, čo najskôr je potrebné plánovať rozšírenie služieb a ich udržateľné financovanie s využitím vyššie uvedených zdrojov.

➤ **Starostlivosť o seniorov a občanov s ŤZP v Piešťanoch v nezanedbateľnej miere zabezpečujú neformálni opatrovatelia a rodinní príslušníci – je potrebné poskytovať im stabilnú podporu**

ÚPSVR evidoval v roku 2020 v Piešťanoch **276 poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie (tzv. neformálnych opatrovateľov)**, ktorí v domácom prostredí opatrovali **287 osôb**, pričom išlo o príbuzných alebo o inú fyzickú osobu. Až 63,4 % opatrovaných sú vo veku 60+. V období 2016 – 2020 sa celkový počet opatrovaných zvýšil o 25 %. Približne 52 % neformálnych opatrovateľov, ktorí sa starajú o svojich blízkych, sú sami v dôchodkovom veku. S pribúdajúcim vekom sa preto sami môžu stať odkázanými na pomoc, a v tom prípade budú opatrované osoby potrebovať zabezpečiť pomoc inou formou. Podpora členov rodín zo strany ich príbuzných pri zabezpečení základných životných potrieb a pri odkázanosti na pomoc druhých je v Piešťanoch zrejmá. Z dotazníka pre obyvateľov mesta vyplynulo, že približne 62 % opýtaných sa môže spoľahnúť na podporu rodiny (z toho 46,2 % vždy), 27 % opýtaných sa v súčasnosti stará osobne /v domácnosti o svojho blízkeho (najmä o seniora). Až 49,5 % respondentov by uvítali **pomoc, ktorá by im uľahčila starostlivosť o člena svojej rodiny**, a to najmä: pomoc kvalifikovanej opatrovateľky, rehabilitácie, služby v dennom stacionári, preprava (sociálny taxík) a služby ADOS. Súčasný systém nezabezpečuje dostatočnú podporu rodinám, ktoré sa starajú o svojich odkázaných blízkych. Záťaž týchto rodín je neprimeraná aj z dôvodu nedostatku formálnych ambulantných a terénnych služieb. Samospráva môže neformálnych opatrovateľov podporiť nielen formou odľahčovacej služby, ale aj ďalšími formami pomoci (napr. poradenstvo, pomoc dobrovoľníkov, vzdelávanie domácich opatrovateľov a pod).

➤ **S rozširovaním sociálnych služieb bude narastať potreba pracovnej sily pre zabezpečenie komplexnej starostlivosti o seniorov**

Nárast cieľovej skupiny, ktorá bude z dôvodu veku a zdravotného stavu odkázaná na pomoc iných ľudí signalizuje narastajúcu potrebu pracovnej sily, ktorá bude v nadchádzajúcom období potrebná pre zabezpečenie komplexnej starostlivosti o seniorov v meste. V nadväznosti na neustály pokles podielu ekonomicky aktívnej skupiny obyvateľov mesta, ako potenciálnej pracovnej sily, bude žiaduce robiť **aktívne opatrenia smerujúce k zatraktívneniu pracovných pozícií v sociálnych službách**. Problém so zabezpečením kvalitných odborných zamestnancov (zdravotná sestra, opatrovateľka, sociálny pracovník, atď.) signalizujú poskytovatelia sociálnych služieb už dnes, čo vyplynulo z ich odpovedí v dotazníku. Pracovné pozície v pomáhajúcich profesiách nie sú v súčasnosti atraktívne, finančne a ani spoločnosťou docenené. Z dôvodu automatizácie, ktorá v budúcnosti zásadne ovplyvní skladbu pracovných miest a so súčasným starnutím populácie, dôležitosť týchto povolání vzrastie. V prípade mesta Piešťany je dôležité už teraz nastaviť systém zabezpečenia dostatočných personálnych kapacít pre sociálne služby (s prepojením na zdravotnú starostlivosť), a to prepájaním vzdelávania s pracovnými príležitosťami v meste v sociálnych službách s možnosťou ubytovania pre začínajúcich zamestnancov a ich rodiny.

➤ **Seniori nie sú iba „objektom“ starostlivosti, sú aktívnymi občanmi s potenciálom pre Piešťany**

Vzhľadom na očakávaný dlhodobý nárast počtu seniorov v Piešťanoch bude potrebné intenzívne sa venovať **vytváraniu podmienok na ich plnohodnotný a dôstojný život** a udržanie ich nezávislosti v čo najväčšej miere, a to najmä vytváraním **prístupného (bezbariérového) prostredia** (upraviteľné bývanie, prístupné verejné budovy a priestranstvá) a **podporou aktívneho starnutia** (zamestnávanie seniorov, dobrovoľníctvo, aktivizácia v komunite, programy zamerané na podporu fyzického a psychického zdravia). Všetky tieto opatrenia majú významný preventívny charakter.

V meste je silná komunita občanov vo veku 65+, ktorí sú aktívni, združujú sa v rôznych združeniach, stretávajú sa v denných centrách. Majú potenciál, čas a záujem byť prospešní pre mesto a komunitu v rámci rôznych dobrovoľníckych aktivít, ale aj ako zamestnanci v prípade pracovných príležitostí, ktoré budú zohľadňovať ich špecifické potreby.

➤ **Poskytovanie sociálnych služieb je dôležité prepájať s ďalšími službami**

Pri riešení sociálnych problémov sa ukazuje ako najefektívnejší **holistický prístup**, t. j. intervencia sa nezameriava iba na samotné poskytovanie sociálnej služby, ale vhodne sa prepája napríklad s **podporou bývania** (napr. dostupné nájomné bývanie, housing first), **podporou zamestnávania zraniteľných skupín** (napr. cez sociálne podniky), zabezpečením zdravotnej starostlivosti, či inkluzívneho vzdelávania (v prípade detí a mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením). Iba tak je možné reálne pomôcť občanom riešiť ich problémy.

Dotazník prijímateľov sociálnych služieb napríklad ukázal, že 34,5 % klientov ZSS DOMUM, v ktorom sú poskytované služby krízovej intervencie (nocľaháreň, útulok, zariadenie núdzového bývania), využívajú sociálnu službu viac ako 3 roky. Znamená to, že vlastnými silami a napriek intervencii odborného personálu nie sú schopní posunúť sa ďalej, napríklad do nájomného bývania a viesť nezávislý život. Vzhľadom na nedostupnosť cenovo dostupného bývania zostávajú „uviaznutí“ v zariadení sociálnych služieb, na čo sú viazané finančné prostriedky. Tým sa zároveň blokujú kapacity zariadenia pre nových klientov, ktorí s ocitli v núdzi. V rámci dotazníkového prieskumu samotní občania uviedli, že Mesto by sa malo viac zamerať na **sociálne služby pre seniorov** (až 37%), ďalej na **zabezpečenie dostupného bývania pre rôzne skupiny občanov** (30%) a **domácu ošetrovateľskú starostlivosť** (25%), nepomenovali teda iba priamo sociálne služby, ale aj ďalšie oblasti, ktoré vnímajú ako súčasť sociálnej oblasti.

➤ **Piešťany potrebujú dlhodobú sociálnu politiku, ktorá v prepojení na iné politiky bude reflektovať výzvy v sociálnej oblasti**

Aktuálne pripravovaný KPSS nemá kapacitu reflektovať všetky vyššie pomenované výzvy, ktoré stoja pred mestom Piešťany a jeho obyvateľmi, jeho primárnym poslaním je plánovanie sociálnych služieb a ich kapacít. Zásadnú a potrebnú zmenu je možné zrealizovať iba nastavením **dlhodobej sociálnej politiky mesta, v rámci ktorej je zabezpečenie dostupných sociálnych služieb iba jednou časťou**. Je dôležité, aby sociálna politika bola prepojená s ostatnými politikami (bývanie, vzdelávanie, vytváranie pracovných príležitostí a pod.). Tvorba dlhodobej sociálnej politiky by mala byť realizovaná v partnerstve so všetkými relevantnými aktérmi v meste a so zapojením občanov na viac ako 1 volebné obdobie. Na jej tvorbu a implementáciu by mala dohliadať **stála pracovná skupina** zložená z poslancov MsZ, odborných zamestnancov MsÚ, zástupcov kľúčových aktérov a občanov. Vyššie popísané problémy (výzvy) sú tak závažné, že ich riešenie bude možné len so sústredením ľudských, finančných a materiálnych zdrojov nielen samosprávy, ale aj ďalších subjektov v meste. Ich riešenie by sa malo stať dlhodobou prioritou, ktorá bude zohľadňovaná pri všetkých rozhodnutiach volených zástupcov mesta.

Prínos komunitného plánovania sociálnych služieb v tomto procese spočíva najmä v identifikácii viacerých okruhy problémov, na ktoré by práve sociálna politika mala priniesť komplexné riešenia. Implementáciou KPSS na obdobie 2021 – 2027 nie je reálne vyriešiť všetky pomenované problémy, realizácia cielene navrhnutých opatrení a aktivít môže však naštartovať potrebnú zmenu.

3.1.2. Plánované zmeny v oblasti legislatívy s dopadom na poskytovanie sociálnych služieb

KPSS mesta Piešťany je spracovaný na horizont rokov 2021 – 2027. V tomto období sú plánované dôležité reformy v sociálnej oblasti, ktoré budú kľúčové pre samotné poskytovanie sociálnych služieb v budúcnosti a zabezpečenie ich udržateľnosti.

Cieľom reforiem je naplniť nielen odporúčania Európskej Komisie, ale aj Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2020 – 2024, ktorým sa vláda zaviazala vytvoriť systém dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti, zjednotiť posudkovú činnosť pri posudzovaní potreby pomoci inej osoby, zaviesť adresnú formu financovania sociálnych služieb zavedením príspevku v odkázanosti, vytvoriť podmienky na poskytovanie sociálnych služieb na komunitnom princípe, zreformovať paliatívnu starostlivosť, vytvoriť funkčný systém nezávislej kontroly sťažností a dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb a prehlbovať elektronizáciu verejnej správy a napĺňanie cieľov e-governmentu.

Plánované reformy sú popísané v *Pláne obnovy a odolnosti* (POO) v rámci *Komponentu 13: Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť*, ktorého cieľom je pripraviť Slovensko na rýchle starnutie obyvateľstva zabezpečením kvalitnej, dostupnej a komplexnej podpory ľudí s potrebou dlhodobej a paliatívnej starostlivosti. Poskytovaním takejto starostlivosti sa zvýši inklúzia osôb so ZP do spoločnosti v súlade s ich právami obsiahnutými v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ako aj miera ich sociálnej ochrany. Reformami a investíciami sa zvýši prepojenie a efektivita zdravotnej a sociálnej starostlivosti a ich odolnosť voči kritickým situáciám. Zároveň sa naštartuje proces digitalizácie verejnej správy v oblasti poskytovania integrovanej dlhodobej starostlivosti, vrátane digitalizácie rozhodovacích procesov³².

Riešené budú nasledujúce **reformy**:

- ✓ reforma integrácie a financovania dlhodobej sociálno- zdravotnej starostlivosti (plánovaný termín - Q4 2025)
- ✓ reforma posudkovej činnosti (plánovaný termín - Q1 2023)
- ✓ reforma dohľadu nad sociálnou starostlivosťou a zabezpečenie infraštruktúry pre jej implementáciu (plánovaný termín - Q1 2022)

Hlavnými cieľmi pripravovaných reforiem a následných investícií naplánovaných v POO sú:

1. Funkčné prepojenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti.
2. Systém financovania, ktorý zohľadňuje preferencie odkázanej osoby, podporuje rozvoj komunitnej starostlivosti a podporuje nábor personálu (tzv. systém osobného rozpočtu zložený z priamej finančnej dávky a poukazu na sociálne služby). Finančné prostriedky pôjdu priamo osobe s potrebou starostlivosti.
3. Spravodlivo a systematicky posúdená miera zdravotného postihnutia a potreby starostlivosti.
4. Funkčný dohľad a garantovaná kvalita sociálnej starostlivosti.
5. Ponuka služieb následnej, dlhodobej a paliatívnej starostlivosti zohľadňujúca preferencie ľudí s potrebou starostlivosti a ich ľudské práva.

Očakávaný dopad reforiem:

- Zabezpečenie poskytovania ošetrovateľskej zdravotnej starostlivosti hradenej zo zdravotného poistenia osobám so ZP a seniorom, ktorí sú klientami SS v rovnakom rozsahu, kvalite a štandarde, ako ostatnej populácií, a to v zariadení sociálnych služieb alebo v domácom prostredí.

³² <https://www.planobnovy.sk/kompletny-plan-obnovy/>

- Ošetrovateľská starostlivosť ako odborná činnosť bude môcť byť poskytovaná v rôznych druhoch sociálnych služieb a v rôznych formách služieb (terénna, ambulantná a aj pobytová).
- Financovanie ošetrovateľskej starostlivosti v rámci dlhodobej integrovanej starostlivosti bude realizované na základe úpravy financovania prostredníctvom verejného zdravotného poistenia.
- Klientom sociálnych služieb bude zabezpečená kvalitná a dostupná psychiatrická, resp. psychologická starostlivosť prostredníctvom psychosociálnych centier a ich mobilných jednotiek.
- Nový systém osobného rozpočtu zefektívni a sprehľadní systém financovania dlhodobej starostlivosti. Prostriedky pôjdu priamo osobe s potrebou starostlivosti, nie opatrovateľovi alebo poskytovateľovi. Zvýši sa dopyt po službách v teréne a v komunite a možnosť adekvátne ich zaplatiť.
- Posilnené financovanie prostredníctvom poukazu zatraktívni pozíciu opatrovateľa v teréne.
- Nový systém financovania prispeje k prepojeniu sociálnej a zdravotnej starostlivosti.
- Úpravou úhrad poisťovní za paliatívnu a ošetrovateľskú starostlivosť sa zatraktívni jej poskytovanie a zároveň zvýši dostupnosť jej poskytovania v domácom prostredí pre skupiny obyvateľstva s nižším príjmom, ktoré si služby v súčasnosti často nemôžu dovoliť.
- Jednotný a efektívny posudkový systém - posudzovanie komplexne zhodnotí potreby človeka s potrebou dlhodobej starostlivosti. Posudzovanie sa neobmedzí na oblasti mobility a sebaobsluhy, ale posúdi široké spektrum potrieb človeka so ZP, napr. v oblasti vzdelávania, pracovnej integrácie a participácie v spoločnosti, ochrany zdravia a hmotného zabezpečenia. Posudkový systém bude prepojený s nástrojmi podpory vrátane služieb pracovnej rehabilitácie, včasnej intervencie, osobnej asistencie a iných sociálnych služieb.

Implementácia vyššie uvedených reforiem a nadväzujúcich investícií môže výrazne posilniť a skvalitniť poskytovanie sociálnych služieb aj v meste Piešťany s pozitívnym dopadom pre obyvateľom mesta. Investície naplánované v POO zamerané na rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti navýšia najmä kapacity pobytových zariadení komunitného typu a umožnia vznik nových ambulantných zariadení (napr. denný stacionár, rehabilitačné stredisko), ktoré prispejú k urýchleniu deinštitucionalizácie a zároveň znížia záťaž neformálnych opatrovateľov. Investície podporia aj výstavbu nových nízkokapacitných zariadení sociálno-zdravotnej starostlivosti (napr. špecializované zariadenie) s komplexnými potrebami. **Mesto Piešťany ako verejný poskytovateľ SS sa bude môcť uchádzať o podporu z finančného balíka alokovaného v POO na rozvoj komunitných služieb. Zavedenie systému osobného rozpočtu vytvorí možnosť adekvátne zaplatiť terénne SS v oblasti dlhodobej starostlivosti, čím sa zatraktívni pozícia opatrovateľa v teréne. To prispeje k riešeniu niektorých problémov identifikovaných pre oblasť Seniori.**

Implementácia vyššie uvedených reforiem je naplánovaná počas implementácie KPSS. Po zavedení reforiem bude v prípade potreby možné aktualizovať KPSS tak, aby reflektoval legislatívne zmeny a adresnejšie reagoval na identifikované potreby občanov v oblasti zabezpečenia sociálnych služieb.

3.1.3. Potenciál a možnosti spolupráce Mesta Piešťany s obcami v rámci okresu

V období spracovania KPSS mesta Piešťany 2021 – 2027 prebiehala súčasne príprava na nové programové obdobie 2021 – 2027 pre čerpanie finančných prostriedkov z EŠIF. V gescii TTSK je *Integrovaná územná stratégia* (IÚS) pripravovaná ako komplexná rozvojová stratégia kraja integrujúca všetky aspekty rozvoja kraja a rozvojové aktivity v území podporované územnými nástrojmi EÚ. Pre prípravu IÚS je kľúčové zapojenie partnerov a plánovanie podľa potrieb území. V rámci plánovania priorít a integrovaných investícií sa uskutočnilo viacero stretnutí starostiek a starostov obcí okresu Piešťany so zástupcami Mesta Piešťany. Zo stretnutí jasne vyplynulo, že vzhľadom na očakávaný nárast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, je **prioritou obcí zaistiť dostupné sociálne služby** –

primárne terénne (OSL) a tiež pobytové služby. Starostovia v okrese Piešťany signalizovali, že nedokážu zabezpečiť všetky potrebné SS pre svojich obyvateľov vzhľadom na svoje limitované rozpočty i obmedzené personálne kapacity. Z tohto dôvodu by uvítali **spoluprácu i koordináciu v tejto oblasti**. Mikroregión nad Holeškou dokonca navrhol zväziť vytvorenie spoločnej agentúry pre okres zameranej na poskytovanie SS („všetko pod jednou strechou“), ktorá by zastrelila zabezpečenie OSL a ďalších terénnych a ambulantných SS a prepojenie na existujúce ZSS. Spolupráca obcí v sociálnej oblasti by umožnila zdieľanie kapacít ZSS, zamestnancov, spoločné financovanie služieb s finančnou participáciou všetkých zapojených obcí. Spoločné poskytovanie SS by tak bolo efektívnejšie, prinieslo by flexibilitu zamestnávania opatrovateliek a ich možný presun podľa potreby k novému klientovi do inej obce, čo v súčasnosti nie je možné.

Spolupráca mesta Piešťany s okolitými samosprávami, resp. prevádzkovateľmi ZSS (Moravany nad Váhom, Krakovany, Vrbové, Modrová, Veľké Kostoľany a ďalšie) v súčasnosti funguje pri zabezpečení pobytových služieb dlhodobej starostlivosti pre obyvateľov Piešťan, nakoľko kapacity ZSS v Piešťanoch nie sú schopné pokryť dopyt po týchto službách. Na druhej strane obyvatelia obcí okresu Piešťany využívajú najmä SS krízovej intervencie, ktoré poskytujú v Piešťanoch ZSS DOMUM a TADCH, ako aj ďalšie služby mimovládnych organizácií pôsobiach v meste. Táto spolupráca však nie je koordinovaná a systematická, skôr je zameraná na riešenie individuálnych prípadov a situácií. Mesto Piešťany si uvedomuje nevyhnutnosť a zároveň potenciál koordinovanej spolupráce s obcami v rámci okresu Piešťany, preto je táto téma riešená v rámci špecifického cieľu **2.1 Príprava Piešťan na starnutie populácie** (Opatrenia 2.1.2).

3.2. Stratégia, ciele a opatrenia pre oblasť Rodiny s deťmi

Pracovná skupina pre oblasť Rodiny s deťmi skonštatovala, že pozornosť je potrebné venovať nielen rodinám v krízovej situácii, ale aj rodinám s malými deťmi, s deťmi a mladými dospelými so zdravotným znevýhodnením, neúplným, ale aj bežným rodinám s cieľom skvalitniť ich život v meste. Popri krízovej intervencii je dôležité venovať pozornosť preventívnym a podporným aktivitám zameraným na zdravé vzťahy v rodinách, podporu rodičovských kompetencií a rozvoj detí a tým predchádzať vzniku krízových situácií v rodinách. Zo SWOT analýzy a zo stromu problémov pre cieľovú skupinu Rodiny s deťmi sú ako kľúčové problémy uvádzané:

- *Nedostatok preventívnych a podporných aktivít pre bežné rodiny*
- *Slabá podpora rodín so začínajúcimi problémami, nedostatočná prevencia*
- *Nedostatočná pomoc rodinám so znevýhodnením členom rodiny*

Ďalšími identifikovanými slabými stránkami, ktoré súvisia s nedostatočnými/absentujúcimi sociálnymi službami, resp. podpornými službami sú: absencia pomoci mladým rodinám pri zabezpečení krátkodobej starostlivosti o deti, absencia odľahčovacej služby pre deti so ZP do 18 rokov, nedostatočná informovanosť rodín (nedostatočné poradenstvo o možnostiach získania kompenzačných príspevkov pre rodiny s členom so ZP, chýba prehľad odborníkov, ktorých by mohli rodiny osloviť a požiadať o pomoc).

Ako významný problém bola zároveň identifikovaná *nedostatočná inklúzia detí a mladých ľudí so ZP a ich rodín do života v Piešťanoch*, resp. nedostatok príležitostí na inklúziu, či už z pohľadu vzdelávania, rozvoja a sebarealizácie, či voľnočasových aktivít. V oblasti inklúzie je kľúčovým problémom *Nepripravenosť materských a základných škôl na deti so špeciálnymi potrebami* a s tým súvisiace slabé stránky: nízky počet pedagogických asistentov v MŠ a ZŠ, nedostatok špeciálnych pedagógov a ďalšieho odborného personálu na školách (podporný tím), nedostatočný rozsah vzdelávania detí so ZP (nie je zabezpečené na celodennej báze). Nakoľko oblasť inkluzívneho vzdelávania nespadá do oblasti sociálnych služieb, nie je ďalej riešená v rámci KPSS. Avšak vzhľadom na dôležitosť tejto témy je potrebné venovať jej pozornosť v iných strategických dokumentoch mesta (PHSR, Koncepcia vzdelávania a pod.)

STRATEGICKÝ CIEĽ 1:

Zabezpečiť podporu rodinám žijúcim v meste Piešťany s ohľadom na ich potreby a sociálnu situáciu.

- ✓ **ŠC 1.1: Realizácia preventívnych a podporných aktivít pre rodiny s deťmi**
- ✓ **ŠC 1.2: Vyhľadávanie a podpora rodín so začínajúcimi problémami, krízová intervencia**
- ✓ **ŠC 1.3: Pomoc rodinám so znevýhodnením členom rodiny**

STROM CIEĽOV - RODINY S DEŤMI

Strategický cieľ 1: Zabezpečiť podporu rodinám žijúcim v meste Piešťany s ohľadom na ich potreby a sociálnu situáciu.

ŠC 1.1: Realizácia preventívnych a podporných aktivít pre rodiny s deťmi

ŠC 1.2: Vyhľadávanie a podpora rodín v ohrození, krízová intervencia

ŠC 1.3: Pomoc rodinám so znevýhodnením členom rodiny

Opatrenie 1.1.1 Mapovanie záujmu o službu v ZSoD a o ďalšie služby na podporu rodiny

O 1.2.1 Posilnenie vyhľadávacej činnosti a mapovania rodín so začínajúcimi problémami

O 1.3.1 Rozšírenie poradenstva a pomoci rodinám s deťmi so zdravotným znevýhodnením

O 1.1.2 Pomoc rodinám pri zabezpečení krátkodobej starostlivosti o deti

O 1.2.2. Podpora nízkoprahovej SS pre deti a rodinu v meste Piešťany

O 1.3.2 Zabezpečenie odľahčovacej služby pre deti so ZP do 18 rokov

O 1.1.3 Rozšírenie podpory preventívnych a voľnočasových aktivít pre deti

O 1.2.3 Príprava a realizácia podporných programov pre rodiny v ohrození

O 1.3.3. Vytváranie podmienok pre voľnočasové aktivity zamerané na inklúziu detí so zdravotným znevýhodnením a ich podpora

O 1.1.4 Príprava a realizácia stimulačného programu pre rodiny s deťmi

Špecifický cieľ č. 1.1	Realizácia preventívnych a podporných aktivít pre rodiny s deťmi
Krátky popis cieľa:	Cieľ je zameraný na podporu rodín pri zabezpečení krátkodobej starostlivosti o maloleté deti, ďalej na zlepšenie podmienok pre zosúladienie pracovného a rodinného života a zvýšenie zamestnanosti osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien. Podpora preventívnych programov a voľnočasových aktivít má za cieľ prispieť k zdravému vývoju detí, k ich rozvoju a zmysluplnému tráveniu voľného času.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 1.1.1 - Mapovanie záujmu o službu v ZSoD a o ďalšie služby na podporu rodiny O 1.1.2 - Pomoc rodinám pri zabezpečení krátkodobej starostlivosti o deti O 1.1.3 - Rozšírenie podpory preventívnych a voľnočasových aktivít pre deti O 1.1.4 - Príprava a realizácia stimulačného programu pre rodiny s deťmi
Opatrenie 1.1.1	Mapovanie záujmu o službu v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa (ZSoD) a o ďalšie služby na podporu rodiny
Krátky popis opatrenia:	K 31.12.2021 poskytoval v Piešťanoch sociálnu službu v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa jeden zaregistrovaný poskytovateľ s kapacitou 30 miest, pričom v danom čase dokázal priebežne uspokojiť dopyt po službe. Z celkového počtu detí do 3 rokov veku v Piešťanoch (k 31.12.2020) existujúca kapacita zariadenia pokrýva potrebu resp. záujem pre necelých 4,5 % detí do 3 rokov veku, pričom priemer v krajinách EÚ sa pohybuje okolo 28 %. Cieľom prieskumu bude informovať rodiny s deťmi o SS a zmapovať záujem rodín o túto službu, ako aj o ďalšie služby na podporu rodiny.
Predpokladané dopady opatrenia:	Dáta o reálnej potrebe jednotlivých služieb na podporu rodín s deťmi v meste, východisko pre kvalitné zadanie rozšírenia existujúcich služieb (podklady pre spracovanie projektovej dokumentácie, kapacity, špecifiká služby a pod.), resp. pre etablovanie nových služieb v meste.
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 1.1.1.1. Zisťovanie záujmu o službu v ZSoD A 1.1.1.2. Mapovanie záujmu o ďalšie služby na podporu rodiny
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	0 Eur (pozn. mapovanie bude realizované interne v rámci existujúcich personálnych kapacít MsÚ)
Predpokladané zdroje krytia:	-
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany, MsÚ – Odbor sociálnych služieb MC Úsmev
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2027, každoročne
Merateľné ukazovatele:	Počet zrealizovaných dotazníkových prieskumov ročne
Opatrenie 1.1.2	Pomoc rodinám pri zabezpečení krátkodobej starostlivosti o deti
Krátky popis opatrenia:	V rámci SWOT analýzy bola identifikovaná potreba poskytnúť pomoc rodinám s malými deťmi pri zabezpečení krátkodobej starostlivosti. Opatrenie je zamerané na poskytnutie adresnej pomoci mladým rodinám s deťmi terénou alebo ambulantnou formou, a to efektívnejším využívaním existujúcich kapacít ZSoD (starostlivosť o deti v rozsahu pol dňa) a vytvorením novej SS - pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa.

Predpokladané dopady opatrenia:	Podpora mladých rodín s deťmi, ktoré potrebujú pomoc s krátkodobou starostlivosťou o deti, podpora zamestnanosti rodičov s rodičovskými povinnosťami, ktorí majú problémy pri zosúladiení rodinného a pracovného života z dôvodu potreby starostlivosti o maloleté deti, vytvorenie nových pracovných miest (opatrovateľka detí)
Aktivity na naplnenie opatrenia:	1.1.2.1. Pomoc rodinám pri zabezpečení starostlivosti o deti – ambulantnou formou v ZSoD (v rozsahu pol dňa) 1.1.2.2. - Pomoc rodinám pri zabezpečení krátkodobej starostlivosti o deti terénou formou (vytvorenie novej SS - pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa)
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	A 1.1.2.1 - nepredpokladá sa navýšenie existujúcich nákladov, iba efektívnejšie využitie disponibilných kapacít a personálu ZSoD A 1.1.2.2 - 14 400 eur/ročne – celková cena práce opatrovateľky detí (pozn. V rámci finančného plánu predpokladáme nárast bežných výdavkov každoročne o 10%).
Predpokladané zdroje krytia:	rozpočet Mesta, príjem od klienta (úhrada za poskytovanú sociálnu službu)
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany, MsÚ – Odbor sociálnych služieb, Zariadenie starostlivosti o deti do 3 rokov veku dieťaťa, Javorová ul., PN
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet detí v ZSoD, ktorým je poskytovaná starostlivosť v rozsahu ½ dňa ročne Zaregistrovaná sociálna služba - Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa
Opatrenie 1.1.3	Rozšírenie podpory preventívnych a voľnočasových aktivít pre deti
Krátky popis opatrenia:	Finančná podpora zaregistrovaných subjektov vykonávajúcich preventívne a podporné programy pre rodiny s deťmi na území Piešťan v zmysle § 10 zákona 305/2005 Z. z. o SPODaSK a v zmysle 448/2008 Z. z. zo strany samosprávy formou dotácií a realizácia preventívnych a podporných programov zo strany subjektov pôsobiach v meste
Predpokladané dopady opatrenia:	Podpora rodiny, prevencia pred sociálno-patologickými javmi, podpora vytvárania zdravého prostredia, eliminovanie sociálnej izolácie rodiča s maloletým dieťaťom, na rodičovskej/materejskej dovolenke
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 1.1.3.1 – Finančná podpora subjektov vykonávajúcich preventívne a podporné programy pre rodiny s deťmi formou dotácií
Popis aktivity:	V rámci aktivity Mesto Piešťany podporí finančne subjekty a organizácie MVO, ktoré plánujú realizovať na území mesta preventívne a podporné programy pre rodiny s deťmi.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu aktivity:	36 640,- eur ročne (oblasť zdravotníctvo a sociálne veci)
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany, MsÚ – Odbor sociálnych služieb subjekty realizujúce preventívne a podporné programy (OZ Pomoc ohrozenému dieťaťu Piešťany, Materské centrum Úsmev, Trnavská arcidiecézna charita, Centrum pomoci pre rodinu, resp. ďalšie subjekty spĺňajúce podmienky)
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2027

Merateľné ukazovatele:	Počet podporených subjektov cez dotačný systém ročne
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 1.1.3.2 - Edukačné programy pre deti a mládež (z oblastí dôležitých pre ich budúcnosť)
Popis aktivity:	Sprostredkovanie zaujímavých a dôležitých informácií žiakom II. stupňa ZŠ formou prednášok na aktuálne témy (finančná gramotnosť, drogy, sexualita a dospievanie a iné). Prednášky môžu byť v prípade záujmu zrealizované nielen v nízkoprahovom centre Place4U, ale aj na ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Piešťany pre mládež vyšších ročníkov II. stupňa
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu aktivity:	Cca 300 eur/ročne (vzdelávacie materiály k jednotlivým prednáškam pre účastníkov, odmena pre lektorov/ prednášajúcich - 30€/prednáška, minimálne 3 prednášky ročne)
Predpokladané zdroje krytia:	TTSK, Mesto Piešťany
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Občianske združenie Pomoc ohrozenému dieťaťu Piešťany CPPR Piešťany a Trnava MsÚ Piešťany –Odbor školstva a športu, odbor sociálnych služieb ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 –2027
Merateľné ukazovatele:	Počet zrealizovaných prednášok ročne
Opatrenie 1.1.4	Príprava a realizácia stimulačného programu pre rodiny s deťmi
Krátky popis opatrenia:	Program „Zdravé ruky, zdravé nohy“ je zameraný na rozvoj dvoch dôležitých oblastí v rámci psychomotorického vývinu detí, a to rozvoj grafomotorických zručností u detí a rozvoj celkovej motorickej obratnosti detí (prevenciu plochých nôh). Cieľom je podporovať zdravé ruky a nohy u detí v dobe, keď sa čoraz viac detí od ranného veku menej hýbe a čoraz viac detí trpí rôznymi poruchami učenia. V spolupráci s odborníkmi /klinický psychológ, fyzioterapeut/ budú v rámci programu vytvorené edukatívno-interaktívne kurzy pre deti a rodičov, ktorých cieľom je najmä edukácia rodiča v danej oblasti, ukážka a nácvik interaktívnych cvičení na rozvoj daných oblastí za účelom prevencie následných ťažkostí u detí. Kurzy budú prebiehať v materských centrách, príp. v materských školách.
Predpokladané dopady opatrenia:	Edukácia rodičov, pedagógov o možnostiach prevencie v daných oblastiach, zvyšovanie povedomia o dôležitosti pohybu a grafomotoriky pre celkové učenie. Podpora celkového psychomotorického vývinu a zdravia u detí, rozvoj grafomotoriky, prevencia plochonožia, prezentácia rôznych stimulačných pomôcok v danej oblasti, vytvorenie manuálu so stimulačnými cvičeniami.
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 1.1.4.1 - Komunikácia so spolupracujúcimi subjektami a zmapovanie záujmu o program zo strany MŠ v rámci mesta Piešťany A 1.1.4.2 – Príprava jednotlivých kurzov, príprava manuálov, harmonogram kurzov v jednotlivých zariadeniach A 1.1.4.3 - Realizácia kurzov – dlhodobo, opakovane A 1.1.4.4 – Publicita programu a výstupov na webovej stránke CPPR, príp. mesta a zúčastnených subjektov
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	1 500,- eur (stimulačné pomôcky, odborná literatúra, materiál na výrobu didaktických pomôcok, lektorné fyzioterapeut, výroba manuálov /cca 50 ks)

Predpokladané zdroje krytia:	Mesto Piešťany (cez dotačný program), TTSK, 2% z dane
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Centrum pomoci pre rodinu Materské centrum Úsmev Piešťany, Materské centrum Cesta pri Jezuitskom Pastoračnom Centre Piešťany, MŠ v pôsobnosti mesta Piešťany, fyzioterapeut
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet vytvorených edukatívno-interaktívnych kurzov pre deti a rodičov

Špecifický cieľ č. 1.2	Vyhľadávanie a podpora rodín v ohrození, krízová intervencia
Krátky popis cieľa:	Podľa štatistik ÚPSVR je v posledných rokoch umiestnených do centier pre deti a rodiny (bývalé detské domovy) viac ako 1000 detí ročne, v priemere sú to tri deti denne. Dôvodom je nedostatočne fungujúca včasná podpora rodín v ohrození a ich vyhľadávanie. Taktiež chýba dostupná otvorená ponuka služieb pre tieto rodiny. Vyhľadávanie a včasná podpora rodín so začínajúcimi problémami sú teda kľúčové pri predchádzaní rozpadu rodín a umiestňovaní detí do CDR. Rodiny v ohrození si na rozdiel od bežných „zdravých“ rodín nevedia pomôcť sami, s podporou širšej rodiny a prostredia, pretože sú oslabené rôznymi faktormi – chudobou, prostredím, v ktorom žijú, osobnou históriou a minulosťou, ktorá ovplyvnila ich samých aj ich vzťahy, životnými podmienkami či prístupom a správaním ľudí, ktorí im vstupujú do života. Dôležitá je preto spolupráca rôznych subjektov pôsobiach v meste (samospráva, ÚPSVR, pediatri, školy, MVO, susedia a komunity) pri včasnej identifikácii ohrozených rodín a cielej pomoci prostredníctvom rôznych podporných programov, služieb a krízovej intervencie .
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 1.2.1 – Posilnenie vyhľadávacej činnosti a mapovania rodín so začínajúcimi problémami O 1.2.2 – Podpora nízkoprahovej SS pre deti a rodinu v meste Piešťany O 1.2.3 - Práca s rodinami, ktoré riešia problémy v CDR O 1.2.4 - Príprava a realizácia podporných programov pre rodiny v ohrození
Opatrenie 1.2.1	Posilnenie vyhľadávacej činnosti a mapovania rodín so začínajúcimi problémami
Krátky popis opatrenia:	Opatrenie je zamerané na skvalitnenie spolupráce medzi ÚPSVR SPODaSK, MsÚ Piešťany a MŠ, ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Piešťany pri vyhľadávaní a riešení detí vykazujúcich problémové správanie alebo poruchy správania. Zrealizované budú informačné stretnutia s riaditeľmi, pedagogickými a odbornými zamestnancami MŠ a ZŠ venované problematike SPODaSK, včasnej identifikácii detí s možnými problémami a skvalitneniu komunikácie a spolupráce medzi MŠ, ZŠ a ÚPSVR pri riešení problémov detí.
Predpokladané dopady opatrenia:	Zabezpečiť skorú pomoc dieťaťu a distribúcia do určených zariadení pomoci; skvalitniť komunikáciu a spoluprácu pri výkone rôznych činností týkajúcich sa sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kurately.
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 1.2.1.1 – Prípravná fáza: Úvodné stretnutie (ÚPSVR + MsÚ – zástupca OSS a odboru školstva), informovanie riaditeľov MŠ a ZŠ a príprava harmonogramu informačných stretnutí na jednotlivých MŠ, ZŠ

	A 1.2.1.2 – Realizácia informačných aktivít, identifikácia problémoch, zosieťovanie aktérov – nastavenie intenzívnejšej komunikácie a možností spolupráce (napr. poradenstvo) A 1.2.1.3 - Vyhodnotenie informačných aktivít, prínosy, možnosti opakovaných stretnutí na rôzne témy.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	0 eur (aktivity budú realizované ako súčasť pracovnej agendy zapojených aktérov)
Predpokladané zdroje krytia	-
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	ÚPSVR Piešťany v súčinnosti s Odborom školstva a športu, MsÚ Piešťany 5 MŠ a 5 ZŠ, ktorých zriaďovateľom je mesto Piešťany
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 - 2023
Merateľné ukazovatele:	Počet zrealizovaných informačných stretnutí na MŠ a ZŠ v Piešťanoch ročne
Opatrenie 1.2.2	Podpora nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu v meste Piešťany
Krátky popis opatrenia:	Nízkoprahová sociálna služby pre deti a rodinu (NSSDR) poskytuje sociálne služby v zmysle § 28 zákona o sociálnych službách. V meste Piešťany narastá počet ľudí, ktorí sa ocitajú v situácii, kedy si nevedia pomôcť vlastnými silami. NSSDR najmä prostredníctvom sociálneho poradenstva, sociálnej rehabilitácie, preventívnych aktivít, doplnkových aktivít (poskytovaním základnej materiálnej pomoci), záujmovou činnosťou a aktivitami venovanými práci s osamelými matkami, deťmi z málopodnetného prostredia a osobami a rodinami v núdzi pomáha riešiť akútne problémy. Cieľom je zlepšiť podmienky rodín, jednotlivcov a detí a ich začlenenie do spoločnosti, resp. predchádzanie sociálneho vylúčenia. Táto ambulantná služba, poskytovateľom ktorej je TADCH, je pre obyvateľov mesta i okolia prospešná a vhodne dopĺňa sociálne služby ZSS DOMUM. V období 2021 – 2027 je dôležité zabezpečiť udržateľnosť a rozvoj tejto služby. Nevyhnutná bude finančná participácia samosprávy, ktorá je v zmysle legislatívy zodpovedná za zabezpečenie tejto sociálnej služby.
Predpokladané dopady opatrenia:	Prevádzka NSSDR svojou činnosťou podporí poskytovanie odbornej pomoci v meste Piešťany pre ľudí, ktorí svoje problémy nedokážu zvládnuť vlastnými silami. Odbornými intervenciami a poskytovaním materiálnej pomoci prispieje k stabilizácii rodín a predchádzaniu prehlbovania problémov v rodinách. Poskytnutím priestoru pre deti a mládež podporí zdravý vývoj a vývin ohrozenej skupiny detí a mládeže.
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 1.2.2.1 Zabezpečenie stabilného financovania NSSDR A 1.2.2.2 Kontinuálne poskytovanie a rozvoj NSSDR
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	55 500,- eur ročne (na základe EON z predchádzajúcich rokov, ktoré zahŕňajú celkové náklady, vrátane miezd 2 odborných zamestnancov a 1 neodborného zamestnanca)
Predpokladané zdroje krytia	<u>do 08/2022 :</u> IA MPSVR SR – 80% celkových nákladov Trnavská arcidiecézna charita – 20% celkových nákladov <u>Od 09/2022:</u> Mesto Piešťany: 13 000,- € TADCH: 5 500,- €

	<u>2023 – 2027</u> Mesto Piešťany (pozn. výška spolufinancovania zo strany samosprávy bude v závislosti od získania grantov z iných zdrojov), TADCH, fondy EÚ, granty a dotácie, sponzorské dary
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Trnavská arcidiecézna charita Mesto Piešťany (OSS), ZSS Domum Piešťany, ZŠ v meste Piešťany, farnosti v Piešťanoch, farnosti príslušných obcí
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Nárast počtu klientov využívajúcich NSSDR ročne o 5%
Opatrenie 1.2.3	Príprava a realizácia podporných programov pre rodiny v ohrození
Krátky popis opatrenia:	Podporné programy pre rodiny v ohrození majú dôležitý preventívny i sanačný charakter. Adresná podpora môže pomôcť rodine riešiť vzniknuté problémy dostatočne včas, vďaka čomu je možné predísť prehlbovaniu sociálnych problémov, možnému rozpadu rodiny, či dokonca vyňatiu dieťaťa z rodiny. Mnohé problémy v rodinách sa dajú zmeniť prácou na sebe, či zmenou prístupu k problémom. Podpora rodinám formou koučingu, poradenstva, vzdelávania či sprevádzania môže byť veľmi efektívna. Cieľom je pomáhať rodinám aktívne pracovať na zlepšovaní svojej situácie, naučiť ich ako môžu žiť kvalitnejší a hodnotnejší život (a pripraviť tak zdravé prostredie a dobrý príklad pre ďalšiu generáciu, ktorú vychovávajú).
Predpokladané dopady opatrenia:	Adresnejšia podpora rodín v ohrození, predchádzanie prehlbovania ich sociálnych problémov, rozvoja krízy, následného rozpadu rodín a vyňatiu dieťaťa z rodiny, zlepšenie komunikácie a vzťahov v rodinách. Riešenie dysfunkčných a patologických prejavov v rodinách podporí rozvoj rodičovských kompetencií nevyhnutných na zvládanie náročných, krízových situácií v rodinách.
Aktivita na naplnenie opatrenia:	1.2.3.1 Sprevádzanie člena / členov rodiny v čase krízy
Popis aktivity:	Sprevádzanie jednotlivca (ale aj viacerých členov rodiny) v období krízy môže byť realizované formou koučingu, prostredníctvom ktorého môžu klienti prísť k väčšiemu sebapoznaniu, seba prijatiu, aktívnej zmene postojov a pracovaniu na sebe, ďalej prostredníctvom partnerského a rodinného poradenstva a vzdelávaním v oblasti zlepšovania vzájomnej komunikácie v rodine. Súčasťou aktivity môžu byť aj Manželské večery (program na zlepšenie a budovanie pevnejšieho vzťahu medzi manželmi / partnermi v trvaní 8 týždňov), stretnutia rodinného kruhu (unikátny a prirodzený spôsob iniciácie a zapojenia rodiny, príbuzných a iných blízkych a dôležitých osôb do plánovania a riešenia nepriaznivej životnej situácie dieťaťa a jeho rodiny) a stretnutia rodičov drogovovo závislých detí, poradenstvo pri závislostiach.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	560,- eur /ročne (výdavky spojené so zabezpečením pracovných materiálov pre programy, náklady na komunikáciu)
Predpokladané zdroje krytia	Mesto Piešťany (cez dotačný systém) TTSK Dotácie, granty z iných zdrojov (napr. MPSVR SR)
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Centrum pomoci pre rodinu Mesto Piešťany (OSS), ÚPSVR Piešťany, Pomoc ohrozenému dieťaťu, o. z., dobrovoľníci

Predpokladané obdobie realizácie:	2022 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet zrealizovaných programov (Manželské večery) ročne
Aktivita na naplnenie opatrenia:	1.2.3.2 Rozvoj kompetencií, zručností a vzdelávanie členov rodín v kríze
Popis aktivity:	Organizácia a realizovanie workshopov, vzdelávaní členov rodín v kríze a dysfunkčných rodín v oblasti zvyšovania rodičovských kompetencií.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	2 800,- eur ročne (materiálové výdavky a služby spojené s realizáciou aktivít alebo činností)
Predpokladané zdroje krytia	Dotácia MPSVR: 1300,- eur Iné dotácie: 1000,- eur TADCH: 500,- eur
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Trnavská arcidiecézna charita ZSS Domum Piešťany, ZŠ v meste Piešťany
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet realizovaných vzdelávacích aktivít ročne

Špecifický cieľ č. 1.3	Pomoc rodinám so znevýhodnením členom rodiny
Krátky popis cieľa:	Rodiny, ktoré sa starajú o dieťa, či mladého dospelého so ZP čelia v každodennom živote mnohým výzvam. Zo SWOT analýzy pre rodiny s deťmi, v rámci ktorej boli analyzované aj potreby rodín s deťmi so ZP, sa ukázal ako problém nedostupnosť niektorých sociálnych služieb pre túto cieľovú skupinu v meste (odľahčovacia služba), nedostatočná informovanosť rodín s členom so ZP o možnostiach podpory a potreba vytvárania podmienok pre inklúziu týchto rodín do života spoločnosti. Deti a mladí ľudia so ZP majú rovnako, ako ich zdraví rovesníci právo na kvalitné vzdelávanie, seberealizáciu a zmysluplné trávenie voľného času.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 1.3.1 Rozšírenie poradenstva a pomoci rodinám s deťmi so zdravotným znevýhodnením O 1.3.2 Zabezpečenie odľahčovacej služby pre deti so ZP do 18 rokov O 1.3.3 Vytváranie podmienok pre voľnočasové aktivity zamerané na inklúziu detí a mládeže so zdravotným znevýhodnením
Opatrenie 1.3.1	Rozšírenie poradenstva a pomoci rodinám s deťmi so zdravotným znevýhodnením
Krátky popis opatrenia:	Opatrenie je zamerané na prepájanie, sieťovanie a poskytovanie poradenstva a odbornej pomoci komunite ľudí so zdravotným znevýhodnením (ZZ) a ich rodinám prostredníctvom novovytvorenej sociálnej siete (online platformy) www.usmevpredruhych.sk . Súčasťou platformy budú sekcie: Poradenstvo, Poradňa (možnosť priamej podpory či nasmerovania za účelom včasnej intervencie) a ďalšie nástroje, ktoré slúžia na sociálnu a komunitnú podporu ľudí so ZZ (Príbehy, Dražba, Bazár, Médiá). Registrácia novej sociálnej služby <i>Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií</i> pre rodiny s členom so ZZ prispeje k rozšíreniu škály služieb pre túto cieľovú skupinu, pričom službu budú môcť využívať nielen obyvatelia Piešťan, ale aj okresu, kraja, či SR.

Predpokladané dopady opatrenia:	Zvýšenie informovanosti rodín s členom so ZZ o možnostiach podpory, skvalitnenie ich života vďaka poskytovaniu sociálneho poradenstva a ďalším nástrojom. Zlepšenie stavu včasnej intervencie – poskytovanie komplexných informácií rodinám s deťmi so ZZ. Sieťovanie rodín – komunitná podpora pre rodiny so ZZ, podpora ich začlenenia do spoločnosti. Pravidelné vzdelávanie rodín s členom so ZZ v sociálnych otázkach, v oblasti finančnej gramotnosti, psychologická pomoc a pod. Možná finančná pomoc prostredníctvom ďalších nástrojov soc. siete, riešenie krízovej situácii v rodine s členom so ZZ.
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 1.3.1.1 - Sociálna sieť pre rodiny s členom so ZZ usmevpredruhych.sk A 1.3.1.2 - Vytvorenie novej sociálnej služby - Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	60 600,- eur ročne (mzdy koordinátor projektov o. z., asistent, odmeny odborníkom za poradenskú činnosť)
Predpokladané zdroje krytia:	- príspevok z TTSK pre neverejného poskytovateľa SS - dotácia z rozpočtu Mesta - granty z fondov, nadácií a z EŠIF - sponzorské dary, pravidelní darcovia - 2% z dane
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Úsmev pre druhých, o. z. Pediatrické ambulancie na území okresu PN Súkromné a verejné centra špeciálno-pedagogického poradenstva na území okresu PN Špeciálne základné školy v okrese PN
Predpokladané obdobie realizácie:	2021 - 2027
Merateľné ukazovatele:	počet zaregistrovaných užívateľov z Piešťan na web. stránke vytvorená nová SS
Opatrenie 1.3.2	Zabezpečenie odľahčovacej služby pre deti so ZP do 18 rokov
Krátky popis opatrenia:	Rodinní príslušníci zabezpečujúci 24 hodinovú starostlivosť o svoje dieťa so ZP často nemajú blízku osobu, ktorá by im pomohla a odbremenila ich na niekoľko hodín. Cieľom opatrenia je preto zabezpečiť odľahčovaciu službu v zmysle § 54 zákona o sociálnych službách pre cieľovú skupinu deti a mládež so zdravotným znevýhodnením do 18 rokov. Táto služba je podpornou službou, realizovaná bude terénou formou prostredníctvom opatrovateľky.
Predpokladané dopady opatrenia:	Podpora rodín, ktoré zabezpečujú celodennú starostlivosť o svoje deti so zdravotným znevýhodnením, odbremenenie neformálnych opatrovateľov. Zabezpečenie odľahčovacej služby terénou formou umožní klientovi zostať v prirodzenom prostredí. Vytvorenie nových pracovných miest.
Aktivity na naplnenie opatrenia:	1.3.2.1 Zabezpečenie erudovanej opatrovateľky 1.3.2.2 Informovanie verejnosti a potenciálnych záujemcov o danú službu (v spolupráci s ÚPSVR Piešťany), mapovanie rodín, ktoré sa celodenne starajú o dieťa so ZP 1.3.2.3 Zabezpečenie SS podľa požiadavky rodín
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	14 400 eur /ročne (mzda opatrovateľky) pozn. V rámci finančného plánu predpokladáme nárast bežných výdavkov každoročne o 10%.
Predpokladané zdroje krytia	rozpočet Mesta, príjem od klienta (úhrada za poskytovanú sociálnu službu)
Gestor:	Mesto Piešťany, MsÚ – Odbor sociálnych služieb

Spolupracujúce subjekty:	ÚPSVaR - Odbor sociálnych vecí a rodiny
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet klientov do 18 rokov, ktorým je poskytnutá odľahčovací služba ročne
Opatrenie 1.3.3	Vytváranie podmienok pre voľnočasové aktivity zamerané na inklúziu detí so zdravotným znevýhodnením a ich podpora
Krátky popis opatrenia:	Cieľom opatrenia je vytvárať rovnaké príležitosti pre rozvoj detí a mladých ľudí, pre ich seberealizáciu a zmysluplné trávenie voľného času, bez ohľadu na ich znevýhodnenie. V Piešťanoch aktuálne nie sú vytvorené vhodné podmienky pre inklúziu osôb so ZP a ich rodín, možnosti detí a mladých so ZP na aktívne trávenie voľného času sú obmedzené. Vybudovanie vhodnej sociálnej infraštruktúry a jej prepojenie s komunitnými aktivitami môže prispieť k pozitívnej zmene v tejto oblasti. Vybudovanú infraštruktúru budú môcť využívať aj detskí návštevníci kúpeľov Piešťany a klienti rehabilitačných centier.
Predpokladané dopady opatrenia:	Zlepšenie podmienok pre inklúziu rodín s členom so ZZ do života v meste a aktívne trávenie voľného času, podpora rodín so znevýhodneným dieťaťom, prevencia pred sociálno-patologickými javmi, podpora vytvárania zdravého prostredia, eliminovanie sociálnej izolácie rodiča so znevýhodneným dieťaťom, poskytnutie včasnej pomoci a podpory rodine so znevýhodneným dieťaťom
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 1.3.3.1 – Komunitné centrum Piešťany (priestor pre inklúziu rodín s deťmi so zdravotným znevýhodnením (<i>pozn. aktivita je popísaná v rámci ŠC 6.2: Rozvoj potenciálu komunit v meste</i>))
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 1.3.3.2 – Výstavba bezbariérových detských ihrísk s inkluzívnymi prvkami
Popis aktivity:	V rámci aktivity je primárne naplánované vybudovanie detského ihriska s inkluzívnymi prvkami, ktoré bude určené najmä deťom do 10 rokov na Staničnej ul. V Piešťanoch. V danej lokalite sa nachádza zelená plocha s rozmermi cca 2000 m ² , z toho riešené územie má výmeru cca 600m ² (plocha detského ihriska je po celom obvode ohraničená betónovým lemom, ktorý je vsadený do trávinatej plochy). Na celej ploche sa nachádza fontána a vzrastlé stromy, ide o otvorený, neprehliadnuteľný priestor, dostatočne priestranný, bez dopravného obmedzenia. Výber hracích prvkov bude rešpektovať charakter verejného priestoru. Okrem inkluzívnych prvkov - dvoch hojdačiek typu hniezdo, kolotoča a pieskoviska, mesto zvažuje do priestoru umiestniť aj ďalšie hracie prvky, prípadne altánok. V ďalšom období môžu byť podobne revitalizované a o inkluzívne hracie prvky doplnené aj ďalšie detské ihriská v meste.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	80 220,- eur (DI na Staničnej ulici)
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta – 31 420,- eur dotácie zo štátneho rozpočtu - 48 800,- eur
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, Odbor investícií a majetku mesta APPA, Úsmev pre druhých, o. z.
Predpokladané obdobie realizácie:	2022

Merateľné ukazovatele:	Počet bezbariérových detských ihrísk s inkluzívnymi prvkami v meste
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 1.3.3.3 Podpora subjektov zameraných na sociálnu inklúziu
Popis aktivity:	Aktivita je zameraná na podporu registrovaných subjektov pôsobiacich v meste, ktoré zabezpečia realizáciu preventívnych, podporných a inkluzívnych aktivít a programov pre rodiny s deťmi so zdravotným znevýhodnením
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	24 000,- eur náklady na mzdu 1 pracovníka ročne
Predpokladané zdroje krytia	rozpočet Mesta, rozpočet organizácie
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, Odbor sociálnych služieb OZ Serviam Materské centrum Úsmev Trnavská arcidiecézna charita Centrum pomoci pre rodinu OZ Pomoc ohrozenému dieťaťu
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet zrealizovaných aktivít podporujúcich inklúziu detí so ZP ročne

3.3. Stratégia, ciele a opatrenia pre oblasť Seniori

Z pohľadu plánovania sociálnych služieb sú seniori najpočetnejšou cieľovou skupinou a v prípade KPSS mesta Piešťany 2021 – 2027 je zabezpečenie dostupnosti služieb pre túto cieľovú skupinu najväčšou výzvou vzhľadom na zastúpenie seniorskej populácie v meste a demografické prognózy.

Zo SWOT analýzy a zo stromu problémov pre cieľovú skupinu Seniori boli ako kľúčové problémy identifikované:

- *Nedostatočné kapacity zariadení sociálnych služieb*
- *Nedostatočný rozsah poskytovania opatrovateľskej služby*
- *Nedostatok kvalifikovaného a odborného personálu pre sociálne služby*
- *Nedostatočné technické vybavenie ZSS a ich modernizácia*

Ďalšími slabými stránkami, ktoré pomenovali členovia pracovnej skupiny sú: neefektívnosť existujúcich mestských ZSS (sú príliš nákladné na počet klientov), staré objekty využívané na pobytové SS (zvýšené náklady na prevádzku a údržbu, limitované možnosti interiérových úprav), chýba denný stacionár pre seniorov, nízke finančné ohodnotenie odborného personálu v SS, chýba intenzívna zdravotná a ošetrovateľská starostlivosť o imobilných klientov v domácom prostredí, pri ťažkých stavoch 1 opatrovateľka nepostačuje na všetky úkony spojené so starostlivosťou o klienta (potreba pomoci), nedostatočná informovanosť o kompenzačných dávkach a možnosti zapožičania pomôcok (+ chýba zaškolenie k používaniu týchto pomôcok), chýba terénny pracovník, ktorý by mapoval potreby obyvateľov mesta priamo v teréne, chýba pobytový hospice (pozn. riešené v skupine osoby so ZP).

Aby mesto Piešťany zvládlo očakávané demografické zmeny a výzvy popísané v kapitole 3.1.1 je potrebné **zmeniť sociálnu politiku mesta**. Identifikované výzvy (problémy) sú tak závažné, že ich riešenie bude možné len so sústredením ľudských, finančných a materiálnych zdrojov nielen samosprávy, ale aj ďalších subjektov v meste. Ich riešenie by sa malo stať dlhodobou prioritou, ktorá bude zohľadňovaná pri všetkých rozhodnutiach volených zástupcov mesta. Z tohto dôvodu bol do stromu cieľov pre oblasť Seniori zahrnutý ako nosný cieľ Špecifický cieľ 2.1 - **Príprava Piešťan na starnutie populácie**, ktorý upozorňuje na potrebu systémovej zmeny v oblasti sociálnej politiky mesta. Tento cieľ má potenciál iniciovať a naštartovať potrebnú zmenu, avšak samotná implementácia zmeny presahuje rámec KPSS.

STRATEGICKÝ CIEĽ 2: Vytvárať podmienky pre plnohodnotný a dôstojný život seniorov v meste podporený komplexnými komunitnými sociálnymi službami, s cieľom zapájať ich do spoločenského diania a umožniť im zotrvanie v ich prirodzenom prostredí.

- ✓ ŠC 2.1 Príprava Piešťan na starnutie populácie
- ✓ ŠC 2.2 Podpora aktívneho starnutia a začlenenie seniorov do života komunity
- ✓ ŠC 2.3 Rozvoj komunitných sociálnych služieb zameraných na podporu zotrvania klienta v domácom prostredí
- ✓ ŠC 2.4 Budovanie nových a skvalitnenie existujúcich pobytových služieb dlhodobej starostlivosti

STROM CIEĽOV – SENIORI

Strategický cieľ 2: Vytvárať podmienky pre plnohodnotný a dôstojný život seniorov v meste podporený komplexnými komunitnými sociálnymi službami, s cieľom zapájať ich do spoločenského diania a umožniť im zotrvanie v prirodzenom prostredí.

ŠC 2.1: Príprava Piešťan na starnutie populácie

ŠC 2.2: Podpora aktívneho starnutia a začlenenie seniorov do života komunity

ŠC 2.3: Rozvoj komunitných sociálnych služieb zameraných na podporu zotrvania klienta v domácom prostredí

ŠC 2.4: Budovanie nových a skvalitnenie existujúcich pobytových služieb dlhodobej starostlivosti

O 2.1.1 Vytvorenie stálej pracovnej skupiny na koordináciu zmeny sociálnej politiky reflektujúcej starnutie Piešťan a zabezpečenie jej činnosti

O 2.2.1. Spracovanie Programu aktívneho starnutia

O 2.3.1 Systematický rozvoj opatrovateľskej služby v meste

O 2.4.1 Vybudovanie nových zariadení pre seniorov v meste

O 2.2.2 Vytvorenie kontaktného bodu pre seniorov

O 2.3.2 Podpora neformálnych opatrovateľov a rodín starajúcich sa o svojho člena

O 2.4.2 Rozšírenie kapacít Zariadenia opatrovateľskej služby

O 2.1.2 Inicieovanie spolupráce s obcami v rámci okresu Piešťany pri zabezpečení sociálnych služieb

O 2.2.3 Podpora psychohygieny u seniorov

O 2.3.3 Rozvoj nových terénnych a ambulantných služieb podporujúcich zotrvanie klientov v prirodzenom prostredí

O 2.4.3 Skvalitnenie materiálno – technického vybavenia ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany

O 2.1.3 Optimalizácia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy a nastavenie ich inštitucionálnej a finančnej udržateľnosti

O 2.2.4 Podpora a realizácia programov medzigeneračnej solidarity

O 2.3.4 Posilnenie služby monitoring a signalizácia potreby pomoci

Špecifický cieľ č. 2.1	Príprava Piešťan na starnutie populácie
Krátky popis cieľa:	Hlavnou výzvou v oblasti zabezpečenia sociálnych služieb v Piešťanoch v nadchádzajúcom období bude výrazné populačné starnutie, ktorému bude mesto čeliť vo významnej miere. Aktuálne v Piešťanoch pripadajú na jedno dieťa dvaja seniori, čo je takmer dvojnásobok celoslovenského priemeru. Podľa Populačnej prognózy do roku 2040 by v roku 2040 v okrese Piešťany mali na jedno dieťa pripadať viac ako traja seniori (pozn. v Piešťanoch to bude ešte viac). Špecifický cieľ 2.1 je nosným cieľom pre oblasť Seniori.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 2.1.1 - Vytvorenie stálej pracovnej skupiny na koordináciu zmeny sociálnej politiky reflektujúcej starnutie Piešťan a zabezpečenie jej činnosti O 2.1.2 Iniciovanie spolupráce s obcami v rámci okresu Piešťany pri zabezpečení sociálnych služieb O 2.1.3 Optimalizácia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy a nastavenie ich udržateľného financovania
Opatrenie 2.1.1	Vytvorenie stálej pracovnej skupiny na koordináciu zmeny sociálnej politiky reflektujúcej starnutie Piešťan a zabezpečenie jej činnosti
Krátky popis opatrenia:	Tvorba dlhodobej sociálnej politiky by mala byť realizovaná v partnerstve so všetkými relevantnými aktérmi v meste a so zapojením občanov na viac ako 1 volebné obdobie. Na jej tvorbu a implementáciu by mala dohliadať stála pracovná skupina zložená z poslancov MsZ, odborných zamestnancov MsÚ, zástupcov kľúčových aktérov a občanov. Je dôležité, aby sociálna politika bola prepojená s ostatnými politikami, najmä s politikou bývania, ktorá by sa mala sústrediť na zabezpečenie tzv. upravidelného bývania a univerzálne navrhovanie, vďaka ktorému bude možné poskytovať starostlivosť seniorom s obmedzenou mobilitou v domácom prostredí. Dôležité bude tiež prepojenie na vzdelávanie (príprava pracovnej sily, celoživotné vzdelávanie) a vytváranie pracovných príležitostí (zabezpečenie dostatočných odborných kapacít pre zdravotné a sociálne služby, striedajúca zamestnanosť a pod.).
Predpokladané dopady opatrenia:	Koordinácia zmeny sociálnej politiky mesta reflektujúcej starnutie Piešťan
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 2.1.1.1 Iniciovanie vzniku pracovnej skupiny a zapojenie všetkých relevantných aktérov A 2.1.1.2 Zabezpečenie činnosti pracovnej skupiny
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	5 000,- eur odmeny členom PS (odborní garanti) /rok
Predpokladané zdroje krytia:	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany (volení zástupcovia mesta, členovia komisie ZSVaB MsZ, Odbor stratégie a rozvoja mesta, odborní zamestnanci ďalších odborov) Zástupcovia ďalších organizácií a MVO, nezávislí experti
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Vytvorená sociálna politika mesta reflektujúca starnutie populácie
Opatrenie 2.1.2	Iniciovanie spolupráce s obcami v rámci okresu Piešťany pri zabezpečení sociálnych služieb

Krátky popis opatrenia:	Samosprávy (obce i mestá) majú problém so zabezpečením dostupnosti sociálnych služieb v zmysle platnej legislatívy vzhľadom na obmedzené finančné, personálne i materiálno-technické kapacity. Vzhľadom na očakávaný nárast počtu seniorov (okres PN je najstarší v rámci TTSK) bude rásť najmä dopyt po službách dlhodobej starostlivosti. Potreba spolupráce obcí okresu Piešťany v oblasti zabezpečenia sociálnych služieb bola identifikovaná na stretnutiach starostov pri príprave IUS na programové obdobie 2021 – 2027. Cieľom opatrenia bude preto nadviazať na tieto stretnutia, bližšie otvoriť tému spoločného poskytovania SS, zmapovať záujem obcí, ich potreby a priority, možnosti a potenciál spolupráce v tejto oblasti.
Predpokladané dopady opatrenia:	Zabezpečenie dostupnosti SS s dôrazom na služby dlhodobej starostlivosti okrese Piešťany, efektívnejšie poskytovanie SS
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 2.1.2.1 Inicievanie úvodného stretnutia starostov k téme poskytovania SS zo strany mesta Piešťany – 4Q 2021(Gestor: MsÚ PN) A 2.1.2.2 Zmapovanie potrieb, záujmov, možností a potenciálu spolupráce v oblasti zabezpečenia SS (Gestor: bude určený na úvodnom stretnutí) A 2.1.2.3 Nastavenie akčných krokov v závislosti na závery z mapovania
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	0 eur
Predpokladané zdroje krytia:	-
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, Odbor stratégie a rozvoja mesta Obce v okrese Piešťany, neverejní poskytovatelia SS
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2022
Merateľné ukazovatele:	Prijaté spoločné riešenia na zabezpečenie dostupnosti služieb pre obyvateľov okresu Piešťany
Opatrenie 2.1.3	Optimalizácia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy a nastavenie ich inštitucionálnej a finančnej udržateľnosti
Krátky popis opatrenia:	Prehodnotenie efektivity poskytovania existujúcich SS v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany (hodnota za peniaze) s dôrazom na pobytové sociálne služby – ZpS, ZOS. Návrh alternatív na optimalizáciu existujúcich služieb, hľadanie najefektívnejších spôsobov na zabezpečenie dostupnosti SS pre rôzne cieľové skupiny – vybudovanie nových nízkoenergetických objektov pre SS, spolupráca s neverejnými poskytovateľmi pri zabezpečení dostupnosti SS v meste, spolupráca so ZSS mimo PN atď. Zabezpečiť inštitucionálnu udržateľnosť existujúcich i nových služieb - zvážiť vytvorenie samostatnej organizácie (rozpočtovej alebo príspevkovej) mesta, ktorá by zastrešila SS zriadené samosprávou.
Predpokladané dopady opatrenia:	Efektívnejšie vynakladanie verejných prostriedkov, zabezpečenie dostupnosti SS pre väčší počet klientov, finančná udržateľnosť služieb v budúcnosti
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 2.1.3.1 Zabezpečenie odborných kapacít na optimalizáciu SS a ich inštitucionálnu a finančnú udržateľnosť A 2.1.3.2. Analýza nákladovosti jednotlivých služieb z pohľadu princípu hodnota za peniaze A 2.1.3.3 Návrh alternatív na optimalizáciu existujúcich služieb, hľadanie najefektívnejších spôsobov na zabezpečenie dostupnosti SS pre rôzne

	cieľové skupiny, inštitucionálnu a finančnú udržateľnosť existujúcich i nových služieb A 2.1.3.4 Výber najvhodnejších alternatív a ich implementácia A 2.1.3.5 Vyhodnotenie výsledkov a dopadu optimalizácie SS
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	5 000,- eur /rok - odmena externým konzultantom
Predpokladané zdroje krytia:	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany, MsÚ – OSS v súčinnosti s OSRM ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, verejní a neverejní poskytovatelia SS v Piešťanoch a okolí, MVO
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2023
Merateľné ukazovatele:	Počet SS, v rámci ktorých bola zrealizovaná optimalizácia Príspevková alebo rozpočtová organizácia zriadená Mestom na zabezpečenie poskytovania SS

Špecifický cieľ č. 2.2	Podpora aktívneho starnutia, začlenenie seniorov do života komunity
Krátky popis cieľa:	Pre starnúcu spoločnosť aj pre samotných seniorov je veľmi dôležité, aby prežívali obdobie staroby čo najaktívnejšie. Aktivity v staršom veku prinášajú vyššiu kvalitu života seniorov a pre spoločnosť znamenajú úsporu finančných prostriedkov. Koncept aktívneho starnutia predstavuje dnes vo vyspelých krajinách dôležitú súčasť vyrovnávania sa s procesom starnutia obyvateľstva. Národný program aktívneho starnutia podnecuje zodpovedných za tvorbu politík a ďalšie zainteresované subjekty na všetkých úrovniach (vrátane samospráv), aby prijímali opatrenia na podporu aktívneho starnutia a podporu solidarity medzi generáciami. Seniori nie sú iba „objektom“ starostlivosti, sú aktívnymi občanmi s potenciálom pre Piešťany.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 2.2.1 Spracovanie Programu aktívneho starnutia O 2.2.2 Vytvorenie kontaktného bodu pre seniorov O 2.2.3 Podpora psychohygieny u seniorov O 2.2.4 Podpora a realizácia programov medzigeneračnej solidarity
Opatrenie 2.2.1	Spracovanie Programu aktívneho starnutia
Krátky popis opatrenia:	Mesto Piešťany nemá zatiaľ spracovaný samostatný koncepčný dokument, v ktorom by sa venovalo problematike aktívneho starnutia, aj keď viaceré v súčasnosti uplatňované opatrenia korešpondujú s princípmi a záujmami v tejto oblasti. Program aktívneho starnutia by mal byť neoddeliteľnou súčasťou sociálnej politiky mesta. Mal by zohľadňovať potenciál početnej komunity seniorov v meste, ktorí majú čas a záujem byť prospešní pre mesto a komunitu v rámci rôznych dobrovoľníckych aktivít, ale aj ako zamestnanci v prípade pracovných príležitostí, ktoré budú rešpektovať ich špecifické potreby.
Predpokladané dopady opatrenia:	Problematike podpory aktívneho starnutia priznaná pozícia verejného záujmu a trvalej politickej priority a podpory v meste Piešťany.
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 2.2.1.1 – Oboznámiť verejnosť, volených zástupcov so zámermi spracovania programového dokumentu A. 2.2.1.2 Vytvoriť pracovnú skupinu, ktorá bude koordinovať proces prípravy dokumentu (výber odborného garanta, partnerov, spolupracujúcich subjektov aj z iných sektorov – doprava, vzdelávanie, zdravotníctvo, kultúra,...)

	A. 2.2.1.3 Spracovať Program aktívneho starnutia A. 2.2.1.4 Schváliť Program aktívneho starnutia v mestskom zastupiteľstve
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	1 000,- eur
Predpokladané zdroje krytia:	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, OSRM v súčinnosti s OSS Externý odborný garant Denné centrá, organizácie združujúce seniorov (napr. JDS),
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2023
Merateľné ukazovatele:	Schválený dokument – Program aktívneho starnutia seniorov v meste Piešťany na obdobie 2023 - 2030
Opatrenie 2.2.2	Vytvorenie kontaktného bodu pre seniorov
Krátky popis opatrenia:	AkSen - aktívny senior, o. z. plánuje vytvoriť Kontaktný bod pre seniorov, ako fyzické miesto (sídlo: AKSEN, Beethovenova 5, Piešťany), kde seniori budú môcť získať informácie o sociálnom zabezpečení, o možnostiach podpory, kde im bude poskytnuté základné sociálne poradenstvo (kvalifikovaná sociálna pracovníčka), pomoc pri komunikácii s inštitúciami (vyplnenie žiadostí), či sprevádzanie k lekárovi. Kontaktný bod bude otvorený počas týždňa v dopoludňajších hodinách, poradenstvo bude seniorom poskytované na mieste v čase prevádzkových hodín, zároveň v inom čase po vzájomnej dohode alebo telefonicky. AkSen má zmapované služby, možnosti pomoci pre cieľovú skupinu seniorov (sociálne služby - ZSS, požičiavanie pomôcok, informácie o finančných príspevkoch, a pod.) spolupracuje s organizáciami v meste a seniorov, ktorí potrebujú pomoc vie prostredníctvom poradenstva nasmerovať na správne inštitúcie a sprevádzať ich.
Predpokladané dopady opatrenia:	Adresnejšia pomoc seniorom a ich rod. príslušníkom, ktorí sa o nich starajú, lepšia informovanosť o možnostiach pomoci, podpora a sprevádzanie seniorov pri konkrétnych úkonoch, odľahčenie a pomoc rodinám starajúcich sa o seniora, odľahčenie personálnych kapacít na MsÚ
Aktivity na naplnenie opatrenia:	2.2.2.1 Vytvorenie kontaktného bodu pre seniorov
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	9 000,- eur ročne (mzda pre sociálnu pracovníčku zabezpečujúcu fungovanie kontaktného bodu v rozsahu 50% úväzok)
Predpokladané zdroje krytia:	Príspevok z ÚPSVR (v rámci sociálneho podniku), Mesto Piešťany formou dotácie, sponzori, 2% , iné granty
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	AkSen - aktívny senior, o. z. Mesto Piešťany, OSS (spolupráca a vzájomné informovanie sa, pomoc pri riešení soc. situácie konkrétnych seniorov, finančná participácia mesta na fungovaní kontaktného bodu) Iné združenia v meste
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2027 do konca r. 2021 – vytvorenie stabilného pracovného miesta pre administráciu kontaktného bodu
Merateľné ukazovatele:	Počet občanov, ktorí kontaktovali/požiadali o službu Kontaktný bod

Opatrenie 2.2.3	Podpora psychohygieny u seniorov
Krátky popis opatrenia:	V rámci programu sú realizované 3 rôzne aktivity: • Memory - cvičenia, fyzické hry na podporu činností oboch hemisfér mozgu – realizované sú cca 1 x mesačne • Stretnutia psychologičky so seniormi (stretnutia v kruhu) - podpora psychohygieny – rodinné a partnerské vzťahy, podpora rodinných príslušníkov alzheimerikov, podpora pri záťažových situáciách, pri strate partnera, prežívanie, očista, – cca, každé 3 týždne, skupina cca 20 ľudí • Muzikoterapia – relaxácia, odľahčenie, riešenie psychických a fyzických bolestí Program funguje dlhodobo, práca so seniormi zo strany odborníkov je realizovaná na báze dobrovoľníctva. V poslednom období narástla potreba aktivity zintenzívniť, stretnutia organizovať častejšie, zároveň narástol dopyt, záujem zo strany seniorov o tento druh aktivít (aj z dôvodu Covid 19), cieľom je preto aktivitu posilniť.
Predpokladané dopady opatrenia:	Prispievajú k psychickej pohode seniorov, pomoc rodinám, udržanie seniorov v mentálnej kondícii, podpora aktívneho starnutia
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 2.2.3.1 Osobný rozvoj seniorov (rozvoj kognitívnych funkcií)
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	3 000,- eur ročne (výdavky spojené so zaplatením odborníkov realizujúcich aktivity so seniormi, 20 eur/ CPP/ 1 hodina)
Predpokladané zdroje krytia:	Dotácia z mesta, granty, 2% z dane, príspevky od klientov (v prípade spoplatnenia aktivít)
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	AkSen - aktívny senior, o. z.
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet aktivít pre seniorov týždenne
Opatrenie 2.2.4	Podpora a realizácia programov medzigeneračnej solidarity
Krátky popis opatrenia:	Dobrovoľníctvo je jedným z prostriedkov a príležitosťou pre starších ľudí na sociálne začlenenie a seberealizáciu vo vyššom veku. Prispieva k upevňovaniu zdravého, aktívneho a produktívneho života, k objavovaniu a nachádzaniu vlastnej užitočnosti vo vyššom veku. Podpora dobrovoľníctva je jedným z nástrojov na elimináciu ohrozenia vyplývajúceho pre starších ľudí zo sociálnej izolácie. Cieľom opatrenia je prepájať generácie, aktivizovať seniorov, pomáhať deťom vytvárať si pozitívny vzťah k starším, zaujímavým spôsobom sa dozvedieť niečo z minulosti a tiež podporiť vzťah detí ku knihám. V rámci opatrenia budú seniori pravidelne (1 – 2 x mesačne) navštevovať MŠ na území mesta Piešťany a budú deťom čítať rozprávky a rozprávať im o svojom živote, o ich detstve. Následne môžu seniori navštevovať jednotlivé ročníky ZŠ, pričom program by bol prispôbovaný pre jednotlivé vekové kategórie: čítanie príbehov, ukážka hobby, ktorému sa seniori venujú (napr. zbieranie známok, ručné práce), rozprávanie o ich živote (ako sa učili, žili, ako trávili svoj voľný čas, aké hry sa hrali...).
Predpokladané dopady opatrenia:	Podpora pozitívnych medzigeneračných vzťahov, aktivizácia seniorov s pozitívnym prínosom pre ich psychické a fyzické zdravie, úcta k starším u mladej populácie, empatia, podpora rôznych záľub u detí.

Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 2.2.4.1 Dobrovoľnícka aktivita - Seniori čítajú deťom v MŠ A 2.2.4.2 Seniori predstavujú deťom život v 20 storočí (aktivita pre deti ZŠ)
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	350,- eur / ročne (odmena koordinátorovi, ktorý zastreší komunikáciu, občerstvenie a doprava seniorov)
Predpokladané zdroje krytia:	sponzorský dar, 2% z dane
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Centrum pomoci pre rodinu Mesto Piešťany (MsÚ, odbor školstva a športu), MŠ a ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Piešťany, Cirkevná spojená škola Piešťany, aktívni seniori v meste
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2025
Merateľné ukazovatele:	Počet zapojených seniorov do dobrovoľníckeho programu ročne Počet zapojených MŠ a ZŠ do projektu ročne

Špecifický cieľ č. 2.3	Rozvoj komunitných sociálnych služieb zameraných na podporu zotrvania klienta v domácom prostredí
Krátky popis cieľa:	Výsledky SWOT analýzy dokumentujú, že existujúce sociálne služby pre cieľovú skupinu seniorov nepokrývajú dopyt, niektoré druhy služieb sú v meste nedostupné, v dôsledku čoho sú nedostatočne vytvorené podmienky pre zotrvanie občanov v prirodzenom prostredí. Zabezpečenie dostupnosti rôznorodých SS komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín vyplýva aj z Národných priorít rozvoja SS na roky 2021 – 2030, ktoré kladú dôraz na dostupnosť a rôznorodosť služieb v komunite.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 2.3.1 Systematický rozvoj opatrovateľskej služby v meste O 2.3.2 Podpora neformálnych opatrovateľov a rodín starajúcich sa o svojho člena O 2.3.3 Rozvoj nových terénnych a ambulantných služieb podporujúcich zotrvanie klientov v prirodzenom prostredí O 2.3.4. Posilnenie služby monitoring a signalizácia pomoci
Opatrenie 2.3.1	Systematický rozvoj opatrovateľskej služby v meste
Krátky popis opatrenia:	Opatrovateľská služba je najdôležitejšou terénnou službou v rámci dlhodobej starostlivosti o klienta, ktorý je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby. Z pohľadu klientov je terénna forma služieb najviac preferovanou formou, nakoľko im umožňuje zotrvať vo svojom prirodzenom prostredí.
Predpokladané dopady opatrenia:	Zvýšenie dostupnosti terénnej opatrovateľskej služby pre väčší počet záujemcov, zlepšenie kvality života prijímateľov SS, stabilizácia personálnych kapacít (opatrovateľky) nielen pre OSL ale aj pre pobytové zariadenia, zabezpečenie lepších podmienok pre opatrovateľky
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 2.3.1.1 Podpora a rozvoj opatrovateľskej služby v meste zo strany samosprávy
Popis aktivity:	Aktivita bude zameraná na: - rozširovanie existujúcich kapacít OSL, ktorú zastrešuje Mesto prostredníctvom zapojenia sa do národného projektu NPTOS – predpokladané zvyšovanie počtu opatrovateľiek – o 2 ročne - odbornú prípravu opatrovateľiek – spolupráca so SŠ (prax študentov), vzdelávanie záujemcov o zamestnanie opatrovateľky (spolupráca s akreditovanými subjektami)

	- materiálno – technickú podpora opatrovateliek pri výkone ich činnosti (zabezpečenie pomôcok uľahčujúcich manipuláciu s imobilnými klientmi) - opatrenia smerujúce k stabilizácii opatrovateliek v meste (benefity, ocenenie, bývanie...)
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	- 13 200,- eur CCP/1 opatrovateľka/rok (predpoklad - navýšenie počtu opatrovateliek každoročne o 2) - 500,- eur / rok vzdelávanie opatrovateliek - 2 000,- eur /rok zakúpenie pracovných pomôcok pre opatrovateľky - benefity pre opatrovateľky (napr. odmeny pri životnom jubileu) V rámci finančného plánu predpokladáme nárast bežných výdavkov každoročne o 10%.
Predpokladané zdroje krytia:	- Rozpočet mesta Piešťany - Úhrada klientov za poskytnutú službu - Zdroje z EÚ (EŠIF) - Dotácie z MPSVR (na materiálno-technické vybavenie)
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany - MsÚ, Odbor sociálnych služieb ŠŠ a vzdelávacie subjekty, ktoré zabezpečujú vzdelávanie opatrovateliek
Predpokladané obdobie realizácie	Naplánované aktivity budú realizované priebežne v období 2022 – 2027. Vzhľadom na očakávaný nárast počtu seniorov v meste bude potrebné kontinuálne rozširovať kapacity služby a tým pádom, systematicky posilňovať uvedenú službu personálne aj finančne.
Merateľné ukazovatele:	Nárast počtu opatrovateliek ročne o 2 opatrovateľky (do r. 2027 - 12 opatrovateliek)
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 2.3.1.2 Poskytovanie opatrovateľskej služby zo strany TADCH v meste Piešťany a v okolitých obciach
Popis aktivity:	Trnavská arcidiecézna charita ako neverejný poskytovateľ SS má záujem začať poskytovať OSL pre obyvateľov mesta Piešťany a pre okolité obce, čím sa rozšíri počet poskytovateľov tejto služby v meste a zvýši sa dostupnosť služby pre občanov. TADCH už má platnú registráciu na poskytovanie OSL v rámci TTSK. V rámci aktivity bude v úvodnej fáze pripravené zázemie pre OSL (pozn. vhodné priestory budú zabezpečené v spolupráci so samosprávou), zrealizované budú nevyhnutné úpravy priestorov a následne bude spustená samotná služba.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	1. investičná časť - v závislosti od stavu objektu, odhadovaný rozpočet: 50 000,- eur 2. samotné zabezpečenie služby, poskytovanie OSL, ročné náklady na 1 miesto opatrovateľky: 17 400,- eur
Predpokladané zdroje krytia:	1. investičná časť - fondy EÚ, dotácie, rozpočet mesta 2. prevádzka – úhrada klientov, fondy EÚ, rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Trnavská arcidiecézna charita Mesto Piešťany - MsÚ, OSS
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2027 2022 – 2023 zabezpečenie priestorov – zázemie pre OSL a opatrovateľky 2024 – začatie poskytovania služby
Merateľné ukazovatele:	Počet opatrovateliek ročne - r. 2024 – 5 opatrovateliek, následne každoročne nárast o 2 (v r. 2027 predpokladaný počet 11 opatrovateliek)
Opatrenie 2.3.2	Podpora neformálnych opatrovateľov a rodín starajúcich sa o svojho člena

Krátky popis opatrenia:	ÚPSVR evidoval v roku 2020 v Piešťanoch 276 poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie (tzv. neformálnych opatrovateľov), ktorí v domácom prostredí opatrovali 287 osôb, pričom išlo o príbuzných alebo o inú fyzickú osobu. Rodinní príslušníci, ktorí sa rozhodnú zabezpečiť v domácom prostredí celodennú starostlivosť o odkázaného člena svojej rodiny, často čelia veľkej výzve, nemajú prispôsobenú domácnosť (bezbariérovosť, vybavenie – polohovateľná posteľ a pod.) a nemajú potrebné skúsenosti a zručnosti, ako sa postarať napr. o imobilného člena domácnosti. Samospráva môže neformálnych opatrovateľov podporiť nielen formou odľahčovacej služby, ale aj ďalšími formami pomoci (napr. poradenstvo, pomoc dobrovoľníkov, vzdelávanie domácich opatrovateľov a pod). V rámci opatrenia budú realizované prednášky, ukážky starostlivosti o imobilného klienta, vďaka čomu neformálni opatrovatelia získajú potrebné informácie a zručnosti.
Predpokladané dopady opatrenia:	Podpora neformálnych opatrovateľov, lepšia pripravenosť za zabezpečenie starostlivosti o člena rodiny vďaka získaným zručnostiam, prevencia vyhorenia opatrovateľa, umožnenie klientom zostať v ich domácom prostredí
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 2.3.2.1 Podpora zručností / kompetencií neformálnych opatrovateľov
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	200,- eur (2x ročne prednáška s ukážkou)
Predpokladané zdroje krytia:	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany - ÚPSVaR - Odbor sociálnych vecí a rodiny Subjekt realizujúci prednášku (Červený kríž, TADCH atď.)
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet zrealizovaných prednášok pre neformálnych opatrovateľov ročne
Opatrenie 2.3.3	Rozvoj nových terénnych a ambulantných služieb podporujúcich zotrvanie klientov v prirodzenom prostredí
Krátky popis opatrenia:	Opatrenie je zamerané na etablovanie komunitných sociálnych služieb, ktoré v súčasnosti v Piešťanoch nie sú dostupné, pričom ich potreba bola identifikovaná v rámci SWOT a počas dotazníkového prieskumu medzi obyvateľmi mesta. Terénne a ambulantné SS prespievajú k skvalitňovaniu života ľudí, ktorí sú na tieto služby odkázaní a zároveň umožňujú klientom zostať žiť v ich prirodzenom prostredí, vo svojej komunite. V rámci opatrenia budú v meste etablované 2 nové sociálne služby, a to: požičiavanie pomôcok a služba v dennom stacionári.
Predpokladané dopady opatrenia:	Nové služby prinesú zlepšenie kvality života ľudí odkázaných na pomoc druhých, na kompenzačné pomôcky, umožnia zotrvanie seniorov a ľudí odkázaných na pomoc iných osôb v domácom prostredí, predchádzanie umiestňovania do zariadení sociálnych služieb. Služba v dennom stacionári okrem samotnej starostlivosti počas dňa vytvára podmienky pre socializáciu a zmysluplné trávenie času klienta, čím sa predchádza ich sociálnej izolácii. Služba zároveň odľahčí rodinných príslušníkov.
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 2.3.3.1 Zabezpečenie sociálnej služby požičiavanie kompenzačných pomôcok
Popis aktivity:	Sociálna služba požičiavanie pomôcok nie je v meste dostupná, avšak obyvatelia o túto službu prejavili záujem v rámci dotazníkového

	prieskumu. Táto služba je určená osobám s ŤZP a osobám s nepriaznivým zdravotným stavom odkázaným na pomôcku. TADCH má sociálnu službu - Požičiavanie pomôcok registrovanú pre Trnavský kraj a TADCH zabezpečuje požičiavanie pomôcok v Trnave a okolí. Aktivita bude zameraná na etablovanie služby v meste Piešťany.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	6 000,- eur /ročne (LZ, zakúpenie pomôcok, PHM, prevádzka vozidla)
Predpokladané zdroje krytia:	TADCH, úhrada klienta, dary - 5000,- eur Mesto Piešťany (pomoc pri zakúpení pomôcok, poskytnutie dotácie): 1 000,- eur
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Trnavská arcidiecézna charita Mesto Piešťany
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – príprava priestorov pre službu (TADCH v spolupráci s Mestom Piešťany, možnosť prepojiť s priestorom pre zázemie OSL – vid' A 2.3.1.2) 2023 – zabezpečovanie požičiavania pomôcok v Piešťanoch a okolí
Merateľné ukazovatele:	Počet klientov ročne
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 2.3.3.2 Vytvorenie denného stacionára pre seniorov, resp. pre osoby so ZP
Popis aktivity:	Priestory pre vznik denného stacionára budú vytvorené v rámci rekonštrukcie priestorov ZOS Lumen na Staničnej ulici. DS bude určený pre cieľovú skupinu seniori, resp. dospelé osoby so ZP, a to na základe dopytu po uvedenej službe zo strany obyvateľov mesta. Predpokladaná kapacita zariadenia bude : 10
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	1. náklady spojené na rekonštrukciu priestorov – súčasť inv. akcie A 2.4.2.1 2. zariadenie a materiálno- technické vybavenie 20 000,- eur 3. orientačné náklady na prevádzku DS 94 040,- eur /rok
Predpokladané zdroje krytia:	1. investičná časť a zariadenie – EŠIF (PO 2021 – 2027), Plán obnovy 2. prevádzka - rozpočet Mesta, finančný príspevok z MPSVaR, príjem od klientov
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany - MsÚ, Odbor sociálnych služieb
Predpokladané obdobie realizácie	2023 – 2027 (2023 - príprava PD, 2024 – 2025 – rekonštrukcia priestorov a zariadenie, 2026 – spustenie prevádzky)
Merateľné ukazovatele:	Vytvorené miesta v dennom stacionári
Opatrenie 2.3.4	Posilnenie služby monitoring a signalizácia potreby pomoci
Krátky popis opatrenia:	Opatrenie je zamerané na posilnenie (rozšírenie) služby monitoring a signalizácia potreby pomoci, ktorú v Piešťanoch k 31.1.2021 zabezpečoval 1 neverejný poskytovateľ pre 21 klientov. Projekt „SOS - gombík - domáce tiesňové volanie“ spustila v septembri 2020 Krajská inovačná rozvojová agentúra, n. o. Trnava v spolupráci s Asociáciou samaritánov SR (ďalej len ASSR). Služba domáceho tiesňového volania umožňuje osamelým ľuďom aktivovať tiesňové volanie prostredníctvom SOS tlačidla zo svojej domácnosti. Vyškolený personál dispečingu ASSR následne situáciu vyhodnotí a skordinuje ďalší postup. Služba je poskytovaná bezplatne. Služba je určená pre obyvateľov TTSK, v prípade záujmu ju teda môžu využívať aj občania mesta Piešťany .
Predpokladané dopady opatrenia:	Pocit bezpečia u klientov, ktorí majú záujem zotrvať v ich prirodzenom prostredí

Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 2.3.4.1 Projekt SOS - gombík - domáce tiesňové volanie
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	-
Predpokladané zdroje krytia:	Služba je financovaná z projektu.
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Krajská inovačná rozvojová agentúra, n. o. Trnava spolupráci s Asociáciou samaritánov SR
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet zapojených klientov z mesta Piešťany

Špecifický cieľ č. 2.4	Budovanie nových a skvalitnenie existujúcich pobytových služieb dlhodobej starostlivosti
Krátky popis cieľa:	Vychádzajúc zo realizovaného prieskumu poskytovateľa sociálnych služieb evidujú najviac čakateľov na pobytové sociálne služby, a to v ZpS - 69 žiadateľov v meste + 37 v okolitých obciach a v ZOS - 57 žiadateľov. Podľa normatívnych prepočtov (Víšek, P., Průša, L. (2012). Optimalizace sociálních služeb) z celkového počtu obyvateľov vo veku 65 + v roku 2020 by mohlo byť odkázaných na pomoc iných fyzických osôb približne 10,5 % občanov (693 osôb). Počet osôb, ktorých miera závislosti na pomoci je stredná resp. ťažká sa odhaduje na cca 228. V meste Piešťany je kapacita pobytových služieb pre osoby v seniorskom veku a pre osoby so ZP spolu 147 miest, z toho je 24 miest v ZOS a 20 miest v ZpS. Obyvatelia Piešťan v značnej miere využívajú aj služby V ZSS v okolitých obciach. Podľa normatívnych ukazovateľov vybavenosti územia uvedenými službami by malo byť miest až 350, z toho 172 miest v ZpS a 119 miest v ZOS. Výrazný deficit vo vybavenosti územia službami, ako aj počet evidovaných čakateľov o SS sú východiskom pre zvýšenie kapacity pobytových SS pre uvedené cieľové skupiny.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 2.4.1 Vybudovanie nových zariadení pre seniorov v meste O 2.4.2 Rozšírenie kapacít Zariadenia opatrovateľskej služby O 2.4.3 Skvalitnenie materiálne – technického vybavenia ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany
Opatrenie 2.4.1	Vybudovanie nových zariadení pre seniorov v meste
Krátky popis opatrenia:	V rámci opatrenia budú výrazne posilnené kapacity zariadení pre seniorov v Piešťanoch, a to vďaka realizácii troch plánovaných investícií: Vybudovanie ZpS v gescii samosprávy (Lesoprojekt) a vybudovanie ZpS v rámci dvoch investičných akcií, realizátorom ktorých budú súkromní investori.
Predpokladané dopady opatrenia:	Nová sociálna infraštruktúra, zlepšenie dostupnosti služby v ZpS pre záujemcov
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 2.4.1.1 Vybudovanie nového zariadenia pre seniorov v meste zo strany samosprávy
Popis aktivity:	Aktivita je zameraná na vybudovanie novej sociálnej infraštruktúry (objekt pre ZsP), ktorá vznikne rekonštrukciou existujúceho a dnes nevyužíteho objektu vo vlastníctve Mesta v lokalite Staré Piešťany (Lesoprojekt). Cieľom je vybudovať nové ZpS s kapacitou do 40 miest

	(pozn. kapacita zariadenia je navrhnutá v zmysle zákona o sociálnych službách).
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	- PD, financie na realizáciu inv. zámeru – 2 mil. eur - financie na zariadenie, materiálno- technické vybavenie – 500 tis. eur - Financie na prevádzku ZpS – 576 000,- eur ročne
Predpokladané zdroje krytia:	Investičná časť – úver zo ŠFRB, rozpočet mesta Piešťany Prevádzka ZSS – príspevok z MPSVR SR, úhrada klientov, rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, OIMM v súčinnosti s OSS
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2025 (2022 - príprava PD, 2023 – 2024 - rekonštrukcia objektu, 2025 - spustenie prevádzky)
Merateľné ukazovatele:	Počet vytvorených miest v ZpS
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 2.4.1.2 Projekt Piešťany – vybudovanie zariadenia sociálnych služieb ZpS a ŠZ
Popis aktivity:	Cieľom aktivity je poskytovanie pobytovej sociálnej služby osobám odkázaným na pomoc inovatívnou formou – 13 až 14 členných domácností, čím sa dosiahne vyššia kvalita služby individuálnym prístupom, klient má pocit domáceho prostredia. Gestor plánuje výstavbu dvoch budov (každá s kapacitou 40 klientov), t. j. v budove sa budú nachádzať 3 domácnosti. Domácnosť je zložená z kuchyne s jedálňou, obývacím priestorom a terasou. Izby sú jednolôžkové s vlastnou kúpeľňou. Všetky priestory budovy, izieb a domácnosti sú projektované vzhľadom na cieľovú skupinu ako bezbariérové. V každej budove bude vytvorených 20 miest pre službu ZpS a 20 miest pre službu ŠZ.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	Predpokladaná výška investície je 7.000.000,- eur.
Predpokladané zdroje krytia:	Zdrojom finančných prostriedkov je bankový úver – výstavba. Dotácie MPSVaR, VÚC Trnava a platby klientov – prevádzka
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Casa Slovensko n. o. Mesto Piešťany a Aktívni seniori o. z.
Predpokladané obdobie realizácie	2023 - 2025 Uvedenie do prevádzky – predpoklad v roku 2025
Merateľné ukazovatele:	Nové kapacity služby ZpS
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 2.4.1.3 Výstavba a prevádzka zariadenia pre seniorov so zameraním na bonitnú slovenskú klientelu a rakúsku klientelu v spádovej oblasti
Popis aktivity:	V spolupráci so strategickým partnerom, nemeckou spoločnosťou CareNet Intensiv, plánuje investor zriadenie a prevádzku prémiového zariadenia pre seniorov s plánovanou kapacitou 90 miest. Aktivita pomáha riešiť súčasný nedostatok kapacít v zariadeniach pre seniorov a zároveň má za cieľ priniesť novú kvalitu služieb pre seniorov, založenú na nemeckých štandardoch. Investor bol upozornený na potrebu rešpektovať kapacity v ZpS v zmysle platnej legislatívy.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	Očakávaná úvodná investícia presiahne 4 milióny EUR. V uvedenej sume sú zahrnuté aj náklady na výstavbu zariadenia.
Predpokladané zdroje krytia:	Úvodná investícia a časť počiatočnej prevádzky budú financované kombináciou akcionárskeho a bankového financovania. Na začiatku

	svojej činnosti bude zariadenie financovať prevádzkový kapitál aj prostredníctvom kontokorentného úveru. Postupné splácanie investície bude realizované z výnosov za poskytovanie služieb zariadenia.
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	IstroAnalytica Advisory s.r.o. CareNet Intensiv (https://carenetintensiv.de/), Mesto Piešťany, komerčné banky, individuálni a inštitucionálni akcionári (banky a akcionári v procese výberu).
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2027 Plánovaný začiatok činnosti zariadenia: rok 2024
Merateľné ukazovatele:	Počet klientov zariadenia do 4 rokov od spustenia prevádzky
Opatrenie 2.4.2	Rozšírenie kapacít Zariadenia opatrovateľskej služby
Krátky popis opatrenia:	Opatrenie je zamerané na rekonštrukciu objektu vo vlastníctve Mesta Piešťany na Staničnej ulici, v ktorom je aktuálne situovaná ZOS a jedáleň. Časť objektu je v prenájme. Vďaka revitalizácii priestorov bude možné rozšíriť kapacitu existujúcej služby ZOS zo súčasných 8 miest na 16 (max. 20) miest. Zároveň bude možné časť zrekonštruovaných priestorov využiť na etablovanie služby v dennom stacionári, ktorá aktuálne v meste chýba.
Predpokladané dopady opatrenia:	Vytvorenie lepších podmienok pre poskytovanie služby v ZOS, zvýšenie dostupnosti služby rozšírením kapacít ZOS, zabezpečenie priestoru pre novú SS
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 2.4.2.1 Rozšírenie kapacít zariadenia opatrovateľskej služby na Staničnej ulici
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	- financie na PD a realizáciu inv. zámeru – 1 750 000,- eur - financie na zariadenie, materiálno- technické vybavenie –50 000,- eur - financie na prevádzku – 480 000,- eur ročne
Predpokladané zdroje krytia:	Investičná časť: rozpočet mesta, NFP z EŠIF (PO 2021 – 2027, Plán obnovy – komunitné služby) dotácia z MPSVR SR Prevádzka ZOS: príspevok z MPSVR SR, úhrada klientov, rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany - MsÚ, OIMM v súčinnosti s OSS
Predpokladané obdobie realizácie	2023 – 2027 (2023 - príprava PD, 2024 – 2025 – rekonštrukcia priestorov a zariadenie, 2026 – spustenie prevádzky)
Merateľné ukazovatele:	Rozšírenie kapacít ZOS o 100%
Opatrenie 2.4.3	Skvalitnenie materiálno – technického vybavenia ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany
Krátky popis opatrenia:	Kvalitné materiálno – technické vybavenie je jedným zo základných predpokladov pre poskytovanie SS na požadovanej úrovni. Obnova a doplnenie vybavenia v zariadeniach podmienených odkázanosťou (ZpS, ZOS) zlepši kvalitu života klientov v zariadeniach (napr. polohovateľné postele, vozíky..) a zároveň uľahčí manipuláciu personálu s imobilnými klientami (napr. zdvíhacie zariadenia).
Predpokladané dopady opatrenia:	Zlepšenie technických podmienok pre poskytovanie SS, zlepšenie kvality života klientov v zariadeniach, ľahšia manipulácia personálu s imobilnými klientami (predchádzanie vyčerpanosti a zdravotných problémov u opatrovateľiek)
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 2.4.3.1 Priebežné mapovanie požiadaviek na materiálno – technické vybavenie a obnovu zariadenia v jednotlivých prevádzkach. A 2.4.3.2 Zakúpenie potrebného zariadenia

Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	5 000,- eur každoročne
Predpokladané zdroje krytia:	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, odbor sociálnych služieb
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Objem finančných prostriedkov každoročne použitých na obnovu materiálno-technického vybavenia v ZSS

3.4. Stratégia, ciele a opatrenia pre oblasť Osoby so zdravotným postihnutím

Zo SWOT analýzy a zo stromu problémov pre cieľovú skupinu Osoby so zdravotným postihnutím boli ako kľúčové problémy uvádzané:

- *Nedostatočná kapacita ZSS (ŠZ, DS, DSS)*
- *Nedostatočná debarierizácia verejných objektov*
- *Chýba paliatívna starostlivosť*
- *Neprijímanie osôb so ZP zdravou populáciou (spoločenské neprijímanie)*

Ďalšie identifikované slabé stránky: chýbajú sociálne služby: zariadenie podporovaného bývania a podpora samostatného bývania, chýba špeciálna starostlivosť o klientov s Parkinsonovou chorobou, chýba možnosť socializácie mladých a dospelých so ZP a ich pracovné uplatnenie sa, finančná podpora pre subjekty tretieho sektora zo strany mesta, VÚC, štátu je nedostatočná, nedostatok bezbariérových bytov v meste, absencia sociálnych podnikov v meste a okrese (nedostatok pracovných príležitostí pre ľudí so ZZ)

Popri problému s nedostatkom kapacít pobytových služieb (ŠZ, DSS) a ambulantných služieb (najmä DS) je hlavnou výzvou v tejto oblasti *vytváranie podmienok pre inklúziu osôb so zdravotným znevýhodnením do bežného života v komunite/ spoločnosti*, a to nielen z pohľadu debarierizácie (verejných priestranstiev, inštitúcií, prevádzok v meste), ale najmä v oblastiach: bývanie (podporované bývanie), zamestnávanie (sociálne podniky) a voľnočasové aktivity (zmysluplné trávenie času pre mladých dospelých so ZP, po ukončení ich vzdelávania). V prípade detí so ZP a oneskoreným vývinom je kľúčové vytvárať podmienky pre ich inkluzívne vzdelávanie a voľnočasové aktivity (bližšie popísané v kapitole 3.2. Stratégia, ciele a opatrenia pre oblasť Rodiny s deťmi). Nedostatočne vytvorené podmienky pre inklúziu nútia ľudí so ZP žiť na okraji spoločnosti, majú obmedzený prístup k niektorým službám, ktoré využíva zdravá populácia, limitované možnosti naplno rozvíjať svoj potenciál a byť prospešní. Mladí dospelí so ZP sa nedokážu osamostatniť od svojich rodičov, osoby so ZP v produktívnom veku si často nevedia nájsť zamestnanie. Okrem občanov s ŤZP, ktorí žijú v Piešťanoch (podľa ÚPSVR je to takmer 10% populácie), mesto zároveň každoročne navštevuje veľký počet ľudí so ZP, ktorí sem prichádzajú z dôvodu zdravotnej, rehabilitačnej a kúpeľnej starostlivosti. Návštevníci okrem odborných služieb potrebujú bezproblémový pohyb po meste a k dispozícii ďalšiu infraštruktúru (ubytovanie, stravovanie, ďalšie služby), ktorá bude rešpektovať ich zdravotné obmedzenia. Z tohto pohľadu by Piešťany do budúcnosti mohli byť príkladom „inkluzívneho mesta“.

STRATEGICKÝ CIEĽ 3:

Zlepšiť kvalitu života ľudí so zdravotným znevýhodnením prostredníctvom rôznych služieb, vytvárať z Piešťan inkluzívne mesto prístupné pre občanov s rôznymi potrebami.

- ✓ **ŠC 3.1: Posilnenie a rozvoj sociálnych služieb pre občanov so ZP**
- ✓ **ŠC 3.2: Mapovanie a odstraňovanie bariér meste**
- ✓ **ŠC 3.3: Vytváranie podmienok pre inklúziu ľudí so ZP do života spoločnosti**

STROM CIEĽOV – OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Strategický cieľ 3: Zlepšiť kvalitu života ľudí so zdravotným znevýhodnením prostredníctvom rôznych služieb, vytvárať z Piešťan inkluzívne mesto prístupné pre občanov s rôznymi potrebami.

ŠC 3.1: Posilnenie a rozvoj sociálnych služieb pre občanov so ZP

O 3.1.1. Vybudovanie špecializovaných zariadení v Piešťanoch

O 3.1.2 Zabezpečenie služby v dennom stacionári

O 3.1.3 Podpora a rozvoj paliatívnej starostlivosti

ŠC 3.2: Mapovanie a odstraňovanie bariér v meste

O 3.2.1. Pokračovanie v mapovaní bariér v Piešťanoch

O 3.2.2. Pokračovanie v debarierizácii verejných priestranstiev a objektov v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany

O 3.2.3. Vytvorenie Mapy bezbariérových prevádzok v Piešťanoch

ŠC 3.3: Vytváranie podmienok pre inklúziu ľudí so ZP do života spoločnosti

O 3.3.1 Podpora zamestnávania ľudí so ZP v sociálnych podnikoch

O 3.3.2 Pilotný projekt Podporované bývanie pre ľudí so ZP

Špecifický cieľ č. 3.1	Posilnenie a rozvoj sociálnych služieb pre občanov so ZP
Krátky popis cieľa:	Z analýzy poskytovateľov SS v Piešťanoch vyplynulo, že zo SS na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ŤZP, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, neboli k 31.1.2021 v meste poskytované tieto služby: zariadenie podporovaného bývania, rehabilitačné stredisko, denný stacionár, prepravná služba, sprievodcovská služba a predčitateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie tlmočnickej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie a požičiavanie pomôcok. V rámci dotazníkového prieskumu prejavili respondenti záujem o viaceré z týchto služieb, a to najmä: požičiavanie kompenzačných pomôcok (82 záujemcov) a denný stacionár (60 záujemcov), záujem bol tiež o podporu samostatného bývania (36 záujemcov) a o DSS (33 záujemcov). ŠC 3.1 je zameraný práve na posilnenie kapacít existujúcich a doplnenie niektorých chýbajúcich SS.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 3.1.1 Vybudovanie špecializovaných zariadení v Piešťanoch O 3.1.2 Zabezpečenie služby v dennom stacionári O 3.1.3 Podpora a rozvoj paliatívnej starostlivosti
Opatrenie 3.1.1	Vybudovanie špecializovaných zariadení v Piešťanoch

Krátky popis opatrenia:	V Piešťanoch aktuálne pôsobí 1 neverejný poskytovateľ, ktorý prevádzkuje ŠZ a DSS. Podľa informácií zverejnených na webovej stránke TTSK (Stav dostupnosti ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK) evidoval VÚC v auguste 2021 až 314 žiadateľov o službu v DSS a 229 žiadateľov o službu v ŠZ (vysv. nejedná sa pritom iba o obyvateľov mesta, ale celého kraja). Nakoľko v súčasnosti TTSK neprevádzkuje v okrese Piešťany žiadne ZSS, je zámer vybudovať v meste novú sociálnu infraštruktúru, ktorá posilní chýbajúce kapacity v regióne. Novovzniknuté kapacity v ŠZ budú určené nielen pre obyvateľov mesta, ale aj okresu a regiónu.
Predpokladané dopady opatrenia:	Uspokojovanie potrieb obyvateľov TTSK prameniace z vysokého počtu oprávnených žiadateľov o službu v špecializovanom zariadení a zároveň nedostatočnej kapacity existujúcich ZSS. Zvýšenie dostupnosti služieb v ŠZ pre deti a mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením, väčšia podpora rodín pri zabezpečení starostlivosti o deti a mladých dospelých so ZP prostredníctvom ambulantných a pobytových služieb (týždenná forma).
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 3.1.1.1 Vybudovanie 3 špecializovaných zariadení (TTSK)
Popis aktivity:	Vybudovanie špecializovaného zariadenia vychádza z potrieb obyvateľov TTSK. Zriaďovateľom a prevádzkovateľom bude neverejný poskytovateľ Casa Slovensko n. o. so sídlom v Pezinku. V rámci investície sa v Piešťanoch plánujú vybudovať: ▪ 2 špecializované zariadenia pre dospelých s celoročnou formou pobytu s kapacitou 2 x 40 miest, ▪ 1 špecializované zariadenie s kapacitou 40 miest, z toho: - 10 miest s ambulantnou formou pobytu pre deti od 3 do 7 rokov, - 10 miest s týždennou formou pobytu pre deti od 3 do 7 rokov, - 20 miest s týždennou formou pobytu pre vekovú skupinu od 7 do 26 rokov. Pre naplnenie uvedeného cieľa sa predpokladá využitie pozemku športového ihriska bývalej SOU vodohospodárskeho v Piešťanoch, ktorý je majetkom TTSK. Cieľom TTSK je podporiť rozvoj siete zariadení sociálnych služieb, zvýšiť počty kapacít, najmä špecializovaných zariadení.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	nie je známa (v gescii Casa Slovensko n. o.)
Predpokladané zdroje krytia:	Investičná časť: neverejný poskytovateľ Casa Slovensko n. o. Prevádzka špecializovaného zariadenia: MPSVR SR, TTSK a úhrady od prijímateľov
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Trnavský samosprávny kraj, Starohájska 10, 917 01 Trnava Casa Slovensko n. o
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Vytvorená kapacita v 3 špecializovaných zariadeniach
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 3.1.1.2 Projekt Piešťany – vybudovanie zariadenia sociálnych služieb ZpS a ŠZ (totožná s A 2.4.1.2)
Popis aktivity:	Cieľom aktivity je poskytovanie pobytovej sociálnej služby osobám odkázaným na pomoc inovatívnou formou – 13 až 14 členných domácností, čím sa dosiahne vyššia kvalita služby individuálnym prístupom, klient má pocit domáceho prostredia. Gestor plánuje výstavbu

	dvoch budov (každá s kapacitou 40 klientov), t. j. v budove sa budú nachádzať 3 domácnosti. Domácnosť je zložená z kuchyne s jedálňou, obývacím priestorom a terasou. Izby sú jednolôžkové s vlastnou kúpeľňou. Všetky priestory budovy, izieb a domácnosti sú projektované vzhľadom na cieľovú skupinu ako bezbariérové. V každej budove bude vytvorených 20 miest pre službu ZpS a 20 miest pre službu ŠZ.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	Predpokladaná výška investície je 7.000.000,- eur.
Predpokladané zdroje krytia:	Zdrojom finančných prostriedkov je bankový úver – výstavba. Dotácie MPSVaR, VÚC Trnava a platby klientov – prevádzka
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Casa Slovensko n. o. Mesto Piešťany a Aktívni seniori o. z.
Predpokladané obdobie realizácie	2023 - 2025 Uvedenie do prevádzky – predpoklad v roku 2025
Merateľné ukazovatele:	Nové kapacity služby ŠZ
Opatrenie 3.1.2	Zabezpečenie služby v dennom stacionári
Krátky popis opatrenia:	Služba v dennom stacionári aktuálne v meste Piešťany chýba. Obyvatelia v dotazníkovom prieskume prejavili o túto službu záujem. Priestory pre vznik denného stacionára budú vytvorené v rámci rekonštrukcie priestorov ZOS Lumen na Staničnej ulici. DS bude určený pre cieľovú skupinu seniori, resp. dospelé osoby so ZP, a to na základe dopytu po uvedenej službe zo strany obyvateľov mesta. Predpokladaná kapacita zariadenia bude : 10
Predpokladané dopady opatrenia:	Služba v dennom stacionári okrem samotnej starostlivosti počas dňa vytvára podmienky pre socializáciu a zmysluplné trávenie času klienta, čím sa predchádza ich sociálnej izolácii. Služba zároveň odľahčí rodinných príslušníkov a prinesie vytvorenie nových pracovných miest.
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 3.1.2.1 Vytvorenie denného stacionára pre seniorov, resp. pre osoby so ZP (totožná s A 2.3.3.2)
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	Zariadenie a mat.-technické vybavenie - 20 000,- eur Prevádzkové náklady - 94 040,- eur /rok
Predpokladané zdroje krytia:	1. investičná časť a zariadenie – EŠIF (PO 2021 – 2027), Plán obnovy 2. prevádzka - rozpočet Mesta, finančný príspevok z MPSVaR, príjem od klientov
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany - MsÚ, OIMM v súčinnosti s OSS
Predpokladané obdobie realizácie	2023 – 2027 príprava PD – r. 2023, spustenie prevádzky – r. 2026
Merateľné ukazovatele:	vytvorené miesta v DS
Opatrenie 3.1.3	Podpora a rozvoj paliatívnej starostlivosti
Krátky popis opatrenia:	Paliatívna starostlivosť sa poskytuje človeku, ktorý trpí nevyliciteľnou chorobou v pokročilom alebo terminálnom štádiu. Jej cieľom je zmiernovať bolesť a ďalšie telesné aj duševné útrapy, zachovávať pacientovu dôstojnosť, poskytnúť podporu jeho blízkym a udržať najvyššiu možnú kvalitu života pacienta až do jeho smrti. Paliatívna starostlivosť zahŕňa zdravotnú starostlivosť poskytovanú lekárom, ošetrovateľskú starostlivosť,

	rehabilitáciu, psychologickú starostlivosť, duchovnú podporu a ďalšie. Paliatívna starostlivosť môže byť poskytovaná terénnou formou (mobilné hospice), ambulantne (stacionárne paliatívnej medicíny) alebo ústavnou formou (hospice, oddelenia/jednotky paliatívnej medicíny v nemocniciach a iných zdravotníckych zariadeniach). Podpora paliatívnej starostlivosti bola identifikovaná ako potrebná služba pre obyvateľov Piešťan, ktorá je aktuálne poskytovaná iba v obmedzenej miere.
Predpokladané dopady opatrenia:	Zabezpečenie zdravotnej, ošetrovateľskej a psychologickú starostlivosti a sprevádzania klientov v terminálnom štádiu a podpora ich rodín, zachovanie dôstojnosti pacienta.
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 3.1.3.1 Podpora mobilného hospicu
Popis aktivity	Na území mesta Piešťany prevádzkuje svoju činnosť mobilný hospic Dotyk života. Obyvatelia mesta využívajú hospicovú starostlivosť aj v pobytových hospicoch najmä v Trenčíne a Nitre. Samospráva má záujem finančne podporiť činnosť týchto subjektov.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	V zmysle požiadavky jednotlivých subjektov prostredníctvom dotačného systému 6 640,00 eur /rok
Predpokladané zdroje krytia:	Rozpočet Mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, odbor sociálnych služieb Dotyk života (mobilný hospic Vrbové) Hospic milosrdných sestier Trenčín
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet podporených subjektov (hospicov) ročne

Špecifický cieľ č. 3.2	Mapovanie a odstraňovanie bariér v meste
Krátky popis cieľa:	Debarierizácia verejných priestorov a objektov je základnou podmienkou pre začlenenie zdravotne postihnutých osôb do spoločnosti. Je však prospešná aj pre ďalšie skupiny ľudí, napríklad pre seniorov, tehotné ženy, mamičky alebo oteckov s kočkami, osoby prenášajúcich ťažké bremená alebo ľudí s krátkodobou obmedzenou pohyblivosťou (napríklad so zlomeninami končatín). K tomu, aby sme podporili inklúziu občanov so ZP do života v spoločnosti je potrebné riešiť bezbariérovosť nielen vo vzťahu k verejným priestorom a objektom, ale aj pri využívaní hromadnej dopravy, pri parkovaní, pri návšteve športovej a kultúrnej infraštruktúry, pri občianskej vybavenosti, prevádzkach a službách (obchody, reštaurácie, ubytovacie zariadenia) až po bezbariérové bývanie.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 3.2.1 Pokračovanie v mapovaní bariér v Piešťanoch O 3.2.2 Pokračovanie v debaierizácii verejných priestranstiev a objektov v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany O 3.2.3 Vytvorenie Mapy bezbariérových prevádzok v Piešťanoch
Opatrenie 3.2.1	Pokračovanie v mapovaní bariér v Piešťanoch

Krátky popis opatrenia:	Mesto Piešťany v spolupráci s organizáciami združujúcimi občanov so ZP dlhodobo mapuje existujúce bariéry v meste, ktoré znemožňujú voľný pohyb osobám s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie vo verejných priestoroch. Vzhľadom na počet občanov so ZP žijúcim v meste a počet návštevníkov so ZP, ktorí každoročne prichádzajú do Piešťan z dôvodu zdravotnej, rehabilitačnej a kúpeľnej starostlivosti, je potrebné systematicky pokračovať v debarierizácii, či už verejných priestorov, ale aj prístupu do objektov, prevádzok a služieb.
Predpokladané dopady opatrenia:	Zvýšenie inkluzívnosti fyzického prostredia
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 3.2.1.1. Mapovanie fyzických bariér v meste
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	0,- eur
Predpokladané zdroje krytia:	-
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, odbor výstavby a dopravy Organizácie združujúce občanov so ZP, APPA a iné
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet identifikovaných fyzických prekážok v meste ročne
Opatrenie 3.2.2	Pokračovanie v debarierizácii verejných priestranstiev a objektov v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany
Krátky popis opatrenia:	Mesto Piešťany každoročne v rámci investičných aktivít realizuje aj debarierizáciu, či už miestnych komunikácií, ale aj verejných objektov vo svojom vlastníctve. Cieľom je systematicky pokračovať v debarierizácii verejných priestranstiev i objektov tak, aby boli prístupné občanom s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Samospráva zároveň v prípade záujmu o vytvorenie bezbariérového prístupu do obytnej budovy umožní žiadateľovi za symbolický poplatok (osobitný zreteľ) záber verejného priestranstva, na ktorom môže byť tento prístup vybudovaný, v prípade, že sa jedná o pozemok vo vlastníctve mesta.
Predpokladané dopady opatrenia:	Prevencia pred sociálnou izoláciou osoby s ŤZP, skvalitnenie života Odbremenenie rodinných príslušníkov
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 3.2.2.1 Debarierizácia verejných priestranstiev a objektov v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Piešťany

Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	8 000,- eur ročne
Predpokladané zdroje krytia:	rozpočet Mesta, rozpočet ZŠ, MŠ NFP z grantov, dotácií
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, OIMM
Predpokladané obdobie realizácie	2023 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet bezbariérových úprav ročne -
Opatrenie 3.2.3	Vytvorenie Mapy bezbariérových prevádzok v Piešťanoch
Krátky popis opatrenia:	Opatrenie je zamerané na zmapovanie prevádzok (obchody, reštaurácie, kaviarne, prevádzky služieb, kultúrne a športové ustanovizne, dopravné služby a ďalšie) z hľadiska prístupu pre zdravotne znevýhodnených občanov (najmä telesne postihnutých) a následné spracovanie do aplikácie, ktorá bude slúžiť obyvateľom, ale aj návštevníkom Piešťan. Práve medzi návštevníkmi je veľa zdravotne znevýhodnených detí i dospelých, ktorí prichádzajú do piešťanských kúpeľov a rehabilitačných centier. Takáto mapa bude pre nich užitočná pri pohybe v meste a trávení voľného času.
Predpokladané dopady opatrenia:	Uľahčenie pohybu osôb s obmedzenou pohyblivosťou v meste, scitlivovanie verejnosti vo vzťahu k potrebám ľudí so ZP, upozornenie na potrebu vytvárať podmienky pre začlenenie ľudí so ZP do života spoločnosti. Vytváraním mapy budú motivované aj „bariérové“ prevádzky k tomu, aby sa sprístupnili tejto cieľovej skupine. Piešťany sa tak môžu stať vzorom ostatným mestám v prístupe k inklúzii zdravotne znevýhodnených ľudí, propagácia bezbariérových zariadení
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 3.2.3.1 Vytvorenie konceptu aplikácie a značenia A 3.2.3.2 Príprava dotazníka pre prevádzky v PN a zber základných údajov A 3.2.3.3 Programovanie aplikácie A 3.2.3.4 Spustenie aplikácie a jej propagácia, priebežná aktualizácia dát
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	30 000,- eur
Predpokladané zdroje krytia:	Rozpočet mesta, granty z EÚ, finančné príspevky prevádzok, ktoré môžu v aplikácii umiestniť reklamu, sponzorské príspevky
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Asociácia pomoci postihnutým – APPA, občianske združenie Mesto Piešťany

Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2023
Merateľné ukazovatele:	Nová aplikácia – Mapa bezbariérových prevádzok v Piešťanoch

Špecifický cieľ č. 3.3	Vytváranie podmienok pre inklúziu ľudí so ZP do života spoločnosti
Krátky popis cieľa:	Na Slovensku stále zaostávame vo vytváraní podmienok pre inklúziu ľudí so zdravotným znevýhodnením do života majoritnej spoločnosti, napriek tomu, že SR ratifikovala Dohovor o právach osôb so ZP. Základným predpokladom inklúzie je vytváranie vhodných podmienok pre bývanie a prácu, ako základných životných potrieb.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 3.3.1 Podpora zamestnávania ľudí so ZP v sociálnych podnikoch O 3.3.2 Pilotný projekt Podporované bývanie pre ľudí so ZP
Opatrenie 3.3.1	Podpora zamestnávania ľudí so ZP v sociálnych podnikoch
Krátky popis opatrenia:	S účinnosťou od 1. mája 2018 vytvára zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch legislatívny rámec nielen pre sociálne podniky, ale aj pre sektor celej sociálnej ekonomiky. Zákon definuje sociálne podnikanie ako osobitný typ podnikania, ktorého hlavným cieľom je dosahovať pozitívny sociálny vplyv. V rámci sociálnych podnikov sú vytvárané pracovné príležitosti pre ľudí so ZP i pre ďalšie zraniteľné osoby, ktoré majú problém zamestnať sa na otvorenom pracovnom trhu. K 1. 4. 2021 bolo v TTSK zaregistrovaných spolu 20 sociálnych podnikov, v okrese Piešťany, ani v meste Piešťany k danému dátumu nepôsobil ani jeden. Opatrenie je zamerané na podporu sociálneho podnikania v meste.
Predpokladané dopady opatrenia:	Zvýšenie pracovných príležitostí pre ľudí so ZP v meste, podpora začlenenia ľudí so ZP do pracovného života, inklúzia osôb so ZP do spoločnosti, vytvorenie príležitostí pre zmysluplné trávenie času pre mladých dospelých, rozvoj ich zručností, pomoc zraniteľným skupinám
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 3.3.1.1 Vytvorenie sociálneho podniku ako príležitosti pre zamestnávania ľudí so ZP
Popis aktivity:	V rámci aktivity vznikne registrovaný sociálny podnik (RSP) pod APOLINOM, ktorý bude zamestnávať občanov so ZP a podporovať pracovné začlenenie mladých dospelých s Downovým syndrómom (podporné práce v rámci spoločenských – kultúrnych aktivít, ktoré bude organizovať APOLIN, pomoc v kaviarni, asistenti na akciách). V rámci RSP budú vytvorené 3 pracovné miesta, z toho 2 miesta na plný úväzok pre občanov s ŤZP (1 zamestnanec bez znevýhodnenia bude zabezpečovať vedenie a asistenciu pre kolegov so ZP) + pre mladých dospelých so ZP (Downov syndróm) budú vytvorené príležitosti zapojiť sa formou brigády počas letnej sezóny do aktivít, ktoré zastrešuje APOLIN. (cca 4 osoby).
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	64 000,- eur ročne (prevádzkové náklady, mzdy zamestnancom, odmeny brigádnikom)
Predpokladané zdroje krytia:	Príspevok z ÚPSVR na RSP, iné zdroje, príjem z aktivít RSP
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	APOLIN o. z.
Predpokladané obdobie realizácie	Plán registrácie SP do konca r. 2021 2022 – 2027 samotná prevádzka RSP a zamestnávania osôb so ZP

Merateľné ukazovatele:	Vytvorené pracovné miesta v rámci RSP Počet zapojených mladých ľudí so ZP (brigádники)
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 3.3.1.2 Vytváraním podmienok podporujeme zamestnávanie ľudí so ZP
Popis aktivity:	Mesto Piešťany má záujem, aby na území mesta boli vytvorené pracovné podmienky aj pre ľudí so zdravotným znevýhodnením. Poskytnutím priestorov, objednávaním tovaru a služieb a propagáciou zamestnávateľov podporuje zamestnávateľov, ktorí vytvárajú pracovné príležitosti pre ľudí so ZP (chránené dielne, sociálne podniky)
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	Web bezplatne, tovary a služby podľa objednávky – nedá sa aktuálne vyčíslieť
Predpokladané zdroje krytia:	rozpočet Mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany Chránené dielne a sociálne podniky
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Propagácia zamestnávateľov na webe mesta
Opatrenie 3.3.2	Pilotný projekt Podporované bývanie pre ľudí so ZP
Krátky popis opatrenia:	Medzi zdravotne znevýhodnenými občanmi je veľa ľudí, ktorí sú mentálne v poriadku, pracujú, zarábajú si na seba, ale nie sú schopní bývať samostatne bez pomoci. Nechcú žiť v ZSS, preto zotrvávajú so svojimi rodičmi. V súčasnosti v Piešťanoch neexistujú služby v oblasti podporovaného bývania, vďaka ktorým by osoby so ZP mohli viesť nezávislý život s nevyhnutnou mierou pomoci a asistencie. Cieľom je v rámci pilotného projektu chráneného bývania (3 – 4 bytové jednotky) otestovať funkčnosť tohto modelu a jeho realizovateľnosť v budúcnosti pre širšie spektrum klientov.
Predpokladané dopady opatrenia:	V rámci pilotného projektu dať šancu zdravotne znevýhodneným občanom na samostatný dôstojný život. Skúsenosti z tohto projektu bude možné využiť pri príprave väčšieho projektu podporovaného bývania pre rôzne skupiny znevýhodnených občanov nielen v Piešťanoch, ale aj v iných mestách na Slovensku.
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 3.3.2.1 Prípravná fáza pilotného projektu A 3.3.2.2 Výber vhodných bytov, objektu a výber užívateľov A 3.3.2.3 Nevyhnutné rekonštrukčné práce a prispôsobenie bytov užívateľom A 3.3.2.4 Zabezpečenie pomocného personálu, ktorý zabezpečí asistenciu a pomoc užívateľom bytov A 3.3.2.5 Samotná realizácia pilotného projektu v trvaní min. 2 roky A 3.3.2.6 Analýza skúseností z projektu, výsledky, dopad, možný prenos dobrej praxe
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	Investičná časť – zabezpečenie 3-4 bytových jednotiek (garsónky, 1-izbové byty) a ich prispôsobenie konkrétnemu klientovi cca 150 - 170 000 Eur (alternatíva – vyčlenenie bytov vo vlastníctve mesta) Prevádzkové náklady na rok : cca 25 000,- eur (za poskytované služby)
Predpokladané zdroje krytia:	Investičná časť (v prípade nákupu bytov) – fondy EÚ, iní donori, rozpočet mesta

	prevádzka služby – TTSK, Mesto Piešťany, platba klientov za poskytnutú službu
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Asociácia pomoci postihnutým – APPA, občianske združenie Mesto Piešťany – MsÚ, OSS
Predpokladané obdobie realizácie	2023 – 2027 (2023 – 2024 - zabezpečenie bytov, 2025 – 2027 - realizácia programu)
Merateľné ukazovatele:	Počet užívateľov zapojených do projektu podporovaného bývania

3.5. Stratégia, ciele a opatrenia pre oblasť Občania v krízových situáciách

Napriek tomu, že v meste Piešťany funguje viacero druhov služieb krízovej intervencie pre jednotlivcov i rodiny s deťmi, niektoré služby naopak dostupné nie sú. Problematiku ľudí bez domova je potrebné riešiť komplexne, sociálne služby spravidla fungujú ako záchranná sociálna sieť. Izolovane, bez efektívnych opatrení v oblasti zdravia, bývania a zamestnania nemajú SS KI potenciál a kapacitu vyriešiť problémy ľudí bez domova. V dotazníkovom prieskume obyvatelia Piešťan uviedli ako dôležitú oblasť, ktorej je potrebné zo strany samosprávy venovať pozornosť, práve zabezpečenie dostupného bývania pre rôzne skupiny občanov. Cenovo dostupné bývanie je v Piešťanoch veľkou výzvou a jeho nedostatok sa premieta aj do zvýšenia dopytu po sociálnych službách krízovej intervencie (napr. kapacita útulku je nepostačujúca na počet záujemcov a existujúci klienti zostávajú v útulku i niekoľko rokov, pretože si nevedia zabezpečiť bývanie.) Prieskum zároveň ukázal, že takmer 9 % respondentov v prieskume sa vzhľadom na výšku príjmu a zloženia svojej domácnosti s vysokou pravdepodobnosťou nachádza v pásme ohrozenia rizikom chudoby. Je zrejmé, že mimoriadna situácia spôsobená ochorením COVID-19 má a pravdepodobne bude mať negatívny dopad na oblasť zamestnanosti a následne na schopnosť obyvateľov mesta zabezpečiť si dostatočný príjem na pokrytie svojich základných životných potrieb. Následkom toho sa môže v riziku ohrozenia chudobou a straty bývania ocitnúť viac obyvateľov mesta. Zabezpečenie cenovo dostupného nájomného bývania pre rôzne skupiny obyvateľov (mladé rodiny, občanov so ZZ, seniorov, nízkopříjmové rodiny a jednotlivcov), ktoré by reflektovalo na ich špecifické potreby (napr. bezbariérovosť a univerzálne navrhovanie, komunitné bývanie so službami pre seniorov a pod.) by malo byť prioritou pre samosprávu a riešené v rámci bytovej politiky mesta.

Zo SWOT analýzy a zo stromu problémov sú pre cieľovú skupinu Občania v krízových situáciách ako kľúčové problémy uvádzané:

- *Nedostatok preventívnych aktivít v teréne zameraných na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodinách a vzniku bezdomovectva*
- *Nedostatočná zdravotná starostlivosť o ľudí bez domova a ľudí bez zdravotného poistenia*
- *Chýba nízkoprahová nocľaháreň a záchytka*
- *Chýba cenovo dostupné bývanie (pre jednotlivcov, rodiny a pre ľudí v kríze)*

Ďalšími slabými stránkami a problémami, ktoré boli pomenované v pracovnej skupine sú: nedostatočná terénna práca, ktorá nepokrýva potreby v meste, nedostatok psychológov a odbornej starostlivosti pre ľudí v krízovej situácii, slabá informovanosť verejnosti o možnosti pomoci a o poskytovaných soc. službách, absencia sociálneho bývania (ubytovňa, podporované bývanie), nedostatok pobytových zariadení pre ľudí bez domova (vrátane klientov so ZP), nedostupnosť mestských nájomných bytov pre časť občanov z dôvodu limitujúcich podmienok (zo strany ŠFRB, Mesta), ktoré nezohľadňujú všetky krízové situácie, slabšia spolupráca medzi samosprávou a organizáciami tretieho sektora, potreba lepšieho sieťovania.

STRATEGICKÝ CIEĽ 4:

Zlepšiť životné podmienky ľudí, ktorí sa ocitli v ťažkej životnej situácii, prostredníctvom účinného systému pomoci umožniť ich integráciu do pracovného i spoločenského života a realizáciu preventívnych opatrení predchádzať nárastu bezdomovectva v meste.

- ✓ **ŠC 4.1 Podpora preventívnych aktivít zameraných na predchádzanie vzniku krízových situácií u jednotlivcov a v rodinách, prevencia vzniku bezdomovectva**
- ✓ **ŠC 4.2 Posilnenie služieb krízovej intervencie**
- ✓ **ŠC 4.3 Zabezpečenie cenovo dostupného bývania pre jednotlivcov i rodiny v kríze**

STROM CIEĽOV – OBČANIA V KRÍZOVÝCH SITUÁCIÁCH

Strategický cieľ 4: Zlepšiť životné podmienky ľudí, ktorí sa ocitli v ťažkej životnej situácii, prostredníctvom účinného systému pomoci umožniť ich integráciu do pracovného i spoločenského života a realizáciou preventívnych opatrení predchádzať nárastu bezdomovectva v meste.

ŠC 4.1: Podpora preventívnych aktivít zameraných na predchádzanie krízových situácií a vzniku bezdomovectva u jednotlivcov a rodín

O 4.1.1 Posilnenie terénnej sociálnej práce a vyhľadávacej činnosti zo strany samosprávy

O 4.1.2 Preventívne programy zamerané na prácu s ľuďmi ohrozenými stratou bývania

ŠC 4.2: Posilnenie služieb krízovej intervencie

O 4.2.1 Vytvorenie chýbajúcich služieb - nízkoprahovej nocľahárne a nízkoprahového denného centra pre jednotlivcov

O 4.2.2. Hľadanie možností zabezpečenia základnej zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova

ŠC 4.3: Zabezpečenie cenovo dostupného bývania pre jednotlivcov i rodiny v kríze

O 4.3.1 Využitie existujúceho bytového fondu mesta pre potreby riešenia nepriaznivej sociálnej situácie občanov

O 4.3.2 Pilotne otestovať model Housing First v Piešťanoch pre rodiny s deťmi i jednotlivcov

Špecifický cieľ č. 4.1	Podpora preventívnych aktivít zameraných na predchádzanie krízových situácií a vzniku bezdomovectva u jednotlivcov a rodín
Krátky popis cieľa:	V odbornej literatúre sa uvádza niekoľko typov prevencie bezdomovectva ³³ : <i>primárna prevencia</i> – znižovanie rizika bezdomovectva v celej populácii efektívnou bytovou a sociálnou politikou; <i>sekundárna prevencia</i> – politiky zamerané na ľudí v ohrození bezdomovectvom, napríklad pri prepúšťaní z inštitucionálnej starostlivosti alebo v krízových situáciách, ako je vysťahovanie a podobne; <i>terciárna prevencia</i> – opatrenia zamerané na prevenciu opakovaného bezdomovectva ľudí, ktorí už mali skúsenosť s bezdomovectvom a boli opätovne začlenení do bežného života. V zásade je prevencia vzniku bezdomovectva efektívnejšia a jednoduchšia ako následné riešenie dôsledkov spojených so stratou bývania.

³³ zdroj: D. Ondrušová, M. Fico – Nástroje prevencie bezdomovectva pri ohrození stratou bývania a pri prepúšťaní z inštitucionálnej starostlivosti v SR

Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	4.1.1 Posilnenie terénnej sociálnej práce a vyhľadávacej činnosti zo strany samosprávy 4.1.2 Preventívne programy zamerané na prácu s ľuďmi ohrozenými stratou bývania
Opatrenie 4.1.1	Posilnenie terénnej sociálnej práce a vyhľadávacej činnosti zo strany samosprávy
Krátky popis opatrenia:	Terénna sociálna práca je primárne zameraná na vyhľadávanie a mapovanie rizikových skupín, jednotlivcov i rodín v ohrození, či samotných ľudí bez domova v teréne, prvý kontakt s cieľovou skupinou a nízkoprahovú ponuku sociálnej pomoci. Mesto Piešťany aktuálne v rámci OSS nemá terénnych sociálnych pracovníkov, ktorí by sa venovali primárne terénnej sociálnej práci, vyhľadávaniu a mapovaniu rizikových skupín, sociálnemu poradenstvu, podpore a sprevádzaniu ohrozených rodín a jednotlivcov.
Predpokladané dopady opatrenia:	Posilnením terénnej sociálnej práce a vyhľadávacej činnosti predchádzať, príp. eliminovať vznik nepriaznivej sociálnej situácie, sociálno-patologických javov v rodinách a vznik bezdomovectva.
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 4.1.1.1 Terénna práca ako nástroj na predchádzanie vzniku sociálno-patologických javov v rodinách a u ľudí bez domova
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu aktivity:	36 000,- eur ročne (mzda dvoch soc. pracovníkov)
Predpokladané zdroje krytia:	projekt NP TSP (ESF), rozpočet Mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, Odbor sociálnych služieb
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet terénnych sociálnych pracovníkov Počet klientov mesačne
Opatrenie 4.1.2	Preventívne programy zamerané na prácu s ľuďmi ohrozenými stratou bývania
Krátky popis opatrenia:	Poskytovanie poradenstva a podpory klientom pri udržiavaní si bývania je účinným opatrením na predchádzanie vzniku bezdomovectva. Dôležité je včas identifikovať osoby, ktorým hrozí strata bývania a pracovať s nimi. Je potrebné, aby si klienti osvojili základy finančnej gramotnosti, naučili sa narábať s financiami a šetriť a vyhýbali sa ďalšiemu zadlžovaniu.
Predpokladané dopady opatrenia:	osvojenie si zručností ako narábať s financiami, zvýšenie schopnosti klientov udržať si bývanie, postupné osamostatnenie sa, prevencia straty trvalého bývania, zmierňovanie dopadov života v neistom bývaní, pomoc pri návrate do bežného života a pracovného života

Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 4.1.2.1 Predchádzanie vzniku bezdomovectva poskytovaním špecializovaného sociálneho poradenstva
Popis aktivity:	Poskytovanie odborného poradenstva ambulantnou a terénnou formou osobám a rodinám, ktorým hrozí strata trvalého bývania, bezdomovectvo alebo osobám, ktoré už stratili trvalé bývanie. Špecializované poradenstvo je zamerané na získavanie finančnej gramotnosti, podporu pri hľadaní a zotrvaní v pracovnom pomere, oddľžovanie (pomoc pri osobnom bankrote), pri problémoch sprevádzajúcich stratu domova.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu aktivity:	Celkové ročné náklady: 33 600,- eur /ročne
Predpokladané zdroje krytia:	Dotácia TTSK: 30 000,- eur TADCH, vlastné zdroje: 3 600,- eur
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Trnavská arcidiecézna charita TTSK, Mesto Piešťany
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Nárast počtu klientov terénnej formy SS ročne o 5 - 10% Nárast počtu klientov ambulantnej formy SS ročne o 5 - 10%
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 4.1.2.2 Príprava a realizácia semináru o finančnej gramotnosti, hospodárení s financiami
Popis aktivity:	Aktivita je zameraná na pomoc občanom, ktorí majú problém pri hospodárení s financiami, nevedia sa orientovať na finančnom trhu atď., Cieľom vzdelávacej aktivity bude vysvetliť účastníkom jednotlivé pojmy v bankovníctve, naučiť ich základné veci o hospodárení s financiami, aby sa naučili zodpovednejšie spravovať svoje financie, nedostávali sa zbytočne do dlhov atď. Seminár bude určený napr. pre klientov ZSS Domum, občanov v núdzi, občanov s exekúciou, prípadne i seniorom
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	150,- eur (vzdelávací materiál - manuál so základmi finančnej gramotnosti)
Predpokladané zdroje krytia:	2%, rozpočet mesta (dotácie)
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Centrum pomoci pre rodinu Mesto Piešťany (OSS), ZSS Domum, Nota Bene Piešťany, seniorské organizácie, denné centrá
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2025
Merateľné ukazovatele:	Počet zrealizovaných seminárov ročne

Špecifický cieľ č. 4.2	Posilnenie služieb krízovej intervencie
Krátky popis cieľa:	Sociálne služby, ktoré v súčasnosti v Piešťanoch fungujú, tvoria základ pomoci občanom v krízových situáciách a ľuďom bez domova. V meste však chýbajú niektoré dôležité služby pre túto cieľovú skupinu, a to najmä nízkoprahové denné centrum pre jednotlivcov a nízkoprahová nocľaháreň. Problémom je tiež nedostupnosť zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova. Cieľom je zabezpečiť kompletnú sieť služieb krízovej intervencie a vytvoriť podmienky pre postupné začleňovanie osôb v kríze do bežného života (predchádzanie narastaniu problémov s ŤBD).
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 4.2.1 Vytvorenie chýbajúcich služieb - nízkoprahovej nocľahárne a nízkoprahového denného centra pre jednotlivcov O 4.2.2 Hľadanie možností zabezpečenia základnej zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova
Opatrenie 4.2.1	Vytvorenie chýbajúcich služieb - nízkoprahovej nocľahárne a nízkoprahového denného centra pre jednotlivcov
Krátky popis opatrenia:	Mesto Piešťany v rámci ZSS Domum poskytuje službu v nocľahárni, pravidlá ktorej však neumožňujú prenocovanie klientov pod vplyvom návykových látok. Po zrušení záchytnej miestnosti však v meste nie je k dispozícii bezpečný priestor, v ktorom by osoby pod vplyvom návykových látok mohli stráviť noc najmä v zimných mesiacoch, kedy vonku hrozí zamrznutie. Tento problém môže čiastočne riešiť nízkoprahová nocľaháreň.
Predpokladané dopady opatrenia:	Vytvorenie bezpečného priestoru pre prenocovanie osôb pod vplyvom návykových látok, zníženie sociálno-patologických javov v meste, predchádzanie riziku úmrtí osôb pod vplyvom návykových látok na ulici
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 4.2.1.1 Zriadenie nízkoprahovej nocľahárne
Popis aktivity:	Priestory pre nízkoprahovú nocľaháreň je možné vytvoriť pristavením/nadstavením objektu ZSS Domum, t. j. už v existujúcej infraštruktúre zameranej na služby KI a posilnením personálu zariadenia. Zabezpečí sa tak bezpečný priestor na nocľah pre klientov pod vplyvom návykových látok.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu aktivity:	PD + dostavba objektu 700 000,- eur Vybavenie - 20 000,- eur Prevádzka - 32 400,- eur /rok
Predpokladané zdroje krytia:	rozpočet Mesta, grantové zdroje z EŠIF, dotácie
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, OIMM v súčinnosti s OSS

Predpokladané obdobie realizácie	2024 – 2027 (2024 – prístavba priestorov a vybavenie, 2025 – prevádzka)
Merateľné ukazovatele:	počet klientov využívajúcich sociálnu službu ročne
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 4.2.1.2 Vybudovanie nízkoprahového denného centra pre jednotlivcov v Piešťanoch
Popis aktivity:	V Piešťanoch v súčasnosti funguje nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu (Centrum pomoci človeku), pre cieľovú skupinu jednotlivcov tento druh služby (nízkoprahové denné centrum) v meste chýba. Klienti preto často využívajú práve služby CPČ, čo však vzhľadom na cieľovú skupinu tejto služby nie je optimálne riešenie. Poskytovanie služby v NDC má záujem zabezpečiť TADCH, avšak nevyhnutnou podmienkou je nájsť vhodné priestory pre túto službu a participácia samosprávy na financovaní služby.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu aktivity:	- finančné prostriedky potrebné na zabezpečenie priestorov budú závisieť od priestorov a technického stavu (nie je možné ich aktuálne vyčíslieť), - prevádzka služby – cca 55 000,- eur ročne
Predpokladané zdroje krytia:	Investičná časť - EŠIF PO 2021 – 2027 Prevádzka – rozpočet mesta, dotácie, dary
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, OIMM v súčinnosti s OSS Trnavská arcidiecézna charita
Predpokladané obdobie realizácie	2025 – 2027 (2025 – zabezpečenie priestorov, 2026 – prevádzka služby)
Merateľné ukazovatele:	Vytvorená služba NDC pre jednotlivcov v meste
Opatrenie 4.2.2	Hľadanie možností zabezpečenia základnej zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova
Krátky popis opatrenia:	Osvetou medzi obyvateľmi mesta o pomoci ľuďom bez domova zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sponzorskom účte mesta. Tieto bude možné použiť na úhradu zdravotných výkonov pre ľudí bez domova, ktorí nemajú zabezpečené zdravotné poistenie (resp. majú pohľadávky v zdravotnej poisťovni) a majú záujem o poskytovanie sociálnej služby v ZSS Domum.
Predpokladané dopady opatrenia:	Zabezpečením potrebných zdravotných vyšetrení umožniť ľuďom bez domova poskytovanie sociálnej služby.
Aktivita na naplnenie opatrenia:	4.2.2.2 Zabezpečenie zdravotných výkonov pre ľudí bez domova pred nástupom do zariadenia sociálnych služieb
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu aktivity:	300,- eur/ rok
Predpokladané zdroje krytia:	rozpočet Mesta (sponzorský účet)

Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ – Odbor sociálnych služieb
Predpokladané obdobie realizácie	2022 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet klientov, ktorým boli zabezpečené/uhradené zdravotné výkony ročne

Špecifický cieľ č. 4.3	Zabezpečenie cenovo dostupného bývania pre jednotlivcov i rodiny v kríze
Krátky popis cieľa:	Vo všeobecnosti najdôležitejším opatrením pri predchádzaní vzniku bezdomovectva je prevencia straty bývania, ktorá by mala smerovať k podpore udržania si užívaného obydla, prípadne k ponuke iného bývania na základe nájomnej zmluvy, ktoré je dostupné aj pre nízkopríjmové skupiny obyvateľstva. Najefektívnejším nástrojom v tejto oblasti je ponuka cenovo dostupného bývania. Problémom je nízky počet verejných nájomných bytov, takže samospráva pri vzniku krízovej situácie často nemá možnosť ponúknuť občanovi nájomný byt; odhliadnuc od toho, že by najprv musel mať pravidelný príjem nezaťažený exekúciou, aby splnil nimi stanovené kritériá pre jeho poskytnutie. Bytový fond mesta Piešťany je tiež obmedzený a aktuálne nastavené pravidlá vo VZN 14/2002 o nakladaní s bytmi vo vlastníctve mesta Piešťany nereflektujú mimoriadne situácie a potrebu rýchlej pomoci najmä v prípade rodín s maloletými deťmi.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 4.3.1 Využitie existujúceho bytového fondu mesta pre potreby riešenia nepriaznivej sociálnej situácie občanov O 4.3.2 Pilotne otestovať model Housing First v Piešťanoch pre rodiny s deťmi i jednotlivcov
Opatrenie 4.3.1	Využitie existujúceho bytového fondu mesta pre potreby riešenia nepriaznivej sociálnej situácie občanov
Krátky popis opatrenia:	Doplnením VZN 14/2002 o nakladaní s bytmi vo vlastníctve mesta Piešťany (§ 10) umožniť primátorovi mesta prideliť byt rodine v mimoriadne zložitej situácii ohrozenej bezdomovectvom. Neodpredávať nevyužívané byty vo vlastníctve mesta, ale zrekonštruovať ich v nevyhutej miere a využívať pre potreby krízového bývania pre rodiny a jednotlivcov, ktorí sa ocitnú v ohrození.
Predpokladané dopady opatrenia:	Vytvorenie bezpečného priestoru pre rodiny, ktoré sa ocitli v náročnej situácii, predchádzanie rozpadu rodín a vyňatia dieťaťa z rodiny
Aktivity na naplnenie opatrenia:	4.3.1.1 Zabezpečiť dostupné bývanie pre rodiny v kríze úpravou VZN č. 14/2002 4.3.1.2 Využívať prázdne byty vo vlastníctve mesta pre potreby „krízového bývania“
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	10 000 eur (na rekonštrukciu bytov)

Predpokladané zdroje krytia:	Rozpočet mesta, rozpočet BPP s. r. o.
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, OSS v súčinnosti s OIMM BPP s. r. o.
Predpokladané obdobie realizácie	2024 – 2027 (2024 – 2025 – príprava bytov)
Merateľné ukazovatele:	Počet osôb, ktoré využili nájomné bývanie
Opatrenie 4.3.2	Pilotne otestovať model Housing first v Piešťanoch pre rodiny s deťmi i jednotlivcov
Krátky popis opatrenia:	Koncept <i>Housing first</i> (HF) vychádza z predpokladu, že čím dlhšie sa jednotlivci, resp. domácnosť nachádza v stave „bez trvalého a bezpečného bývania“, tým skôr stráca kompetencie k jeho trvalému udržaniu. Zabezpečenie samostatného bývania je prvoradé a jeho dosiahnutie by malo byť v čo možno najkratšom čase. Zabezpečenie bývania má prednosť pred riešením sociálnych problémov človeka/domácnosti. Poskytovanie pomoci a asistencie je zabezpečené až následne po poskytnutí bývania, a to prostredníctvom sociálnych a podporných služieb.³⁴ Model HF úspešne funguje v mnohých krajinách, posledné roky sa rozbieha v ČR i na Slovensku. Z dlhodobého hľadiska šetrí nielen finančné prostriedky, ale navracia človeku bez domova dôstojnosť, rešpektuje jeho súkromie i právo na bývanie napriek problémom, ktorými trpí. Človek má možnosť v pokoji vyriešiť svoje problémy v neohraničenom časovom úseku a táto skutočnosť sa stáva kľúčovou pre jeho navrátenie sa do bežného života spoločnosti. Aplikácia tohto modelu do praxe vyžaduje zabezpečenie bytov, resp. bytových jednotiek pre tento účel, ktoré sú následne poskytnuté ľuďom bez domova na základe nájomnej zmluvy. Nevyhnutná je asistencia a poskytovanie podpory zo strany sociálneho pracovníka po celú dobu nájomného vzťahu. Cieľom je, aby sa klient po zabezpečení bývania zmobilizoval a s pomocou podporného tímu začal riešiť svoje problémy. Po určitom čase a získaní zamestnania klient začne participovať na úhrade časti nákladov spojených s bývaním, učí sa hospodáriť s peniazmi.
Predpokladané dopady opatrenia:	Sprístupnenie cenovo dostupného bývania ľuďom bez domova, postupné začleňovanie jednotlivcov a rodín do majoritnej spoločnosti, otestovanie nového prístupu k riešeniu bezdomovectva v meste
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 4.3.2.1 Projekt Dostupné bývanie
Popis aktivity:	TADCH spustila v júli 2021 s finančnou podporou ESF projekt s názvom <i>Dostupné bývanie</i> , ktorý je naplánovaný na obdobie 24 mesiacov. V rámci projektu bol vytvorený odborný tím (sociálni pracovníci, psychológ, asistent bývania, pracovník pre bytové otázky a peer pracovníčka). Jeho úlohou je aktívne vyhľadávanie ľudí, ktorí sa ocitli v náročnej životnej situácii a ktorým na určený čas pomôžu z úhradou

³⁴ <https://www.prohuman.sk/socialna-praca/socialne-byvanie-na-slovensku>

	nájomných poplatkov za bývanie. Počas tohto obdobia im budú pomáhať aj so sebaadvokáciou, sprevádzať ich životnou zmenou, poskytovať im oporu a pomoc. Projekt vychádza z modelu HF. Jeho cieľom je sprostredkovať štandardné, cenovo dostupné a samostatné ubytovanie pre ľudí, ktorí nemajú prístup k vlastnému bývaniu. TADCH realizuje projekt v rámci TTSK s kapacitou 10 bytov pre klientov, z toho v Piešťanoch budú zabezpečené 2 bytové jednotky.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu aktivity:	Celkové náklady na zabezpečenie odbornej starostlivosti pre 1 rodinu na rok: 16 000,- eur
Predpokladané zdroje krytia:	MPSVR SR: 30 000,- eur TADCH: 2 000,- eur
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Trnavská arcidiecézna charita MPSVR SR, komerčné bývanie
Predpokladané obdobie realizácie	2021-2023
Merateľné ukazovatele:	Počet zapojených klientov (rodín) z Piešťan
Aktivita na naplnenie opatrenia:	A 4.3.2.2 Ďalšie projekty s prvkami Housing first realizované v spolupráci so samosprávou
Popis aktivity:	Model HF sa ukazuje ako veľmi efektívny nástroj na ukončovanie bezdomovectva. TADCH má záujem v spolupráci so samosprávou realizovať aj ďalšie projekty v tejto oblasti s cieľom znížiť počet ľudí bez domova v Piešťanoch. Podmienkou je však zabezpečenie bytových jednotiek a finančných prostriedkov na odborný tím. Je pravdepodobné, že v programovom období 2021 – 2027 bude možnosť uchádzať sa o získanie NFP z EŠIF na realizáciu projektov zameraných na podporu bývania, resp. bude možné nadviazať spoluprácu napr. s bankovým sektorom (SLSP – sociálna banka).
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia:	Bude sa odvíjať od konkrétneho projektového zámeru
Predpokladané zdroje krytia:	EŠIF, podpora cez Sociálnu banku SLSP, iné zdroje
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ – Odbor sociálnych služieb TADCH, organizácie pracujúce s ľuďmi v ohrození
Predpokladané obdobie realizácie	2023 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet klientov zapojených do programov s prvkami Housing first spolu za sledované obdobie -

3.6. Prierezové ciele

Ciele a opatrenia uvedené v kapitolách 3.2 – 3.5 poukazujú na rôznorodosť cieľových skupín v rámci KPSS na ich špecifické potreby a problémy, ktoré je nevyhnutné riešiť adresnými opatreniami. Na druhej strane, v procese spracovania komunitného plánu rezonovali aj témy, ktoré sa opakovali vo všetkých pracovných skupinách bez ohľadu na cieľovú skupinu, ktorú zastrešovali. Išlo o témy: vzájomné informovanie sa subjektov pôsobiach v sociálnej oblasti, sieťovanie a zintenzívnenie spolupráce, informovanie verejnosti a osveta (scitlivovanie občanov vo vzťahu k sociálnym témam, podpora solidarity), dôležitosť dobrovoľníctva a jeho potenciál v Piešťanoch.

Pre všetky cieľové skupiny boli preto zadefinované spoločné „prierezové“ ciele:

- ❖ **Prierezový cieľ 5** : Podporiť inklúziu občanov ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom sieťovania, partnerstiev, poskytovaním komplexných informácií a komunikáciou s verejnosťou
- ❖ **Prierezový cieľ 6**: Vytvárať podmienky pre rozvoj potenciálu komunít a dobrovoľníctva v Piešťanoch

STROM CIEĽOV - INFORMOVANIE, SIEŤOVANIE A OSVETA

Prierezový cieľ 5: Podporiť inklúziu občanov ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom sieťovania, partnerstiev, poskytovaním komplexných informácií a komunikáciou s verejnosťou

ŠC 5.1: Sieťovanie aktérov v sociálnej oblasti a vytváranie partnerstiev

O 5.1.1. Vytvorenie stálych pracovných skupín pre jednotlivé oblasti KPSS

ŠC 5.2: Poskytovanie včasných a komplexných informácií občanom o sociálnych službách a možnostiach podpory

O 5.2.1 Spracovať a pravidelne aktualizovať Sprievodcu sociálnymi službami

O 5.2.2. Vytvoriť sieť informačných tabúl v meste na informovanie o službách a aktivitách organizácií pôsobiach v meste

O 5.2.3. Zabezpečiť informovanie občanov o legislatívnych zmenách v oblastiach, ktorých výkon zastrešuje UPSVR

ŠC 5.3: Komunikácia s verejnosťou a osveta k sociálnym témam

O 5.3.1 Príprava a realizácia kampaní k rôznym sociálnym témam

Špecifický cieľ č. 5.1	
Sieťovanie aktérov v sociálnej oblasti a vytváranie partnerstiev	
Krátky popis cieľa:	Sociálne udalosti a problémy majú multidisciplinárny rozmer, preto nie je v moci jedného subjektu prinášať riešenia. Prostredníctvom spolupráce s inými ľuďmi, subjektami je možné nachádzať riešenia na zmiernenie a elimináciu problémov a plnenie spoločných cieľov. Významným nástrojom sú partnerstvá sociálnej inklúzie. V súlade s § 4 zákona o sociálnych službách obec môže vytvárať partnerstvá za účelom realizácie projektov alebo programov na predchádzanie vzniku alebo zmiernenie nepriaznivých sociálnych situácií občanov alebo realizácie programov komunitnej práce. Stretnutia pracovných skupín v rámci prípravy KPSS ukázali dôležitosť vytvárania platformy (priestoru) pre pravidelné zdieľanie informácií a sieťovanie aktérov v sociálnej oblasti. Vzájomným zdieľaním informácií je možné nielen adresnejšie poskytovať pomoc občanom, ale sieťovanie a vytváranie partnerstiev má potenciál spoločne riešiť identifikované problémy a spájať pre spoločné riešenia ľudské, finančné a materiálne zdroje.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 5.1.1. Vytvorenie stálych pracovných skupín pre jednotlivé oblasti KPSS
Opatrenie 5.1.1	Vytvorenie stálych pracovných skupín pre jednotlivé oblasti KPSS
Krátky popis opatrenia:	Pracovné skupiny vytvorené v rámci spracovania KPSS mesta Piešťany na roky 2021 – 2027 majú potenciál pracovať dlhodobo, t. j. nielen v čase prípravy, ale aj počas implementácie KPSS. Potreba intenzívnejšej spolupráce samosprávy a subjektov MVO bola identifikovaná najmä v oblasti pomoci ľuďom v kríze, avšak spolupráca je žiadaná aj ďalších oblastiach. Pravidelné stretnutia pracovných skupín vytvoria priestor pre zdieľanie aktuálnych informácií, mapovanie problémov, ale aj monitoring plnenia aktivít zaradených do KPSS, čo môže vytvoriť pozitívny tlak na ich implementáciu. Stretnutia pracovných skupín, ktoré by sa mali realizovať min. 2 x ročne (prípadne častejšie podľa potreby), koordinačne zastreší samospráva, resp. pracovnou skupinou navrhnutá organizácia. Dôležité je prizývať do pracovnej skupiny aj ďalších aktérov, ktorí pôsobia v meste.
Predpokladané dopady opatrenia:	Lepšia vzájomná informovanosť a previazanosť jednotlivých aktérov v soc. oblasti, spoločné riešenia sociálnych problémov a efektívnejšie využívanie zdrojov pri ich realizácii, adresnejšie poskytovanie pomoci občanom, spoločný monitoring implementácie KPSS
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 5.1.1.1 Vytvorenie stálych pracovných skupín pre jednotlivé oblasti KPSS
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	100,- eur ročne (občerstvenie)
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, odbor sociálnych služieb verejní a neverejní poskytovatelia SS, MVO pôsobiace v meste a okolí
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet stretnutí pracovných skupín ročne

Špecifický cieľ č. 5.2	
Poskytovanie včasných a komplexných informácií občanom o sociálnych službách a možnostiach podpory	

Krátky popis cieľa:	Komunikácia s verejnosťou a informovanosť obyvateľov je jeden z predpokladov úspechu akéhokoľvek projektu a aktivít realizovaných vo verejnom záujme. Poskytovanie včasných a komplexných informácií o sociálnych službách, o možnostiach podpory (na koho sa obrátiť, kde hľadať cieľnú pomoc) uľahčí občanom orientáciu v sieti informácií a urýchli ich prístup k pomoci.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 5.2.1 Spracovať a pravidelne aktualizovať Sprievodcu sociálnymi službami O 5.2.2 Vytvoriť sieť informačných tabúl na informovanie o službách a aktivitách organizácií pôsobiach v Piešťanoch O 5.2.3 Zabezpečiť informovanie občanov o legislatívnych zmenách v oblastiach, ktorých výkon zastrešuje UPSVR
Opatrenie 5.2.1	Spracovať a pravidelne aktualizovať Sprievodcu sociálnymi službami
Krátky popis opatrenia:	Samospráva je zodpovedná za pomoc občanom pri vzniku nepriaznivých sociálnych udalostí a má poskytnúť občanovi základné sociálne poradenstvo, informácie o záchranej sociálnej sieti. K tomuto účelu slúži <i>Sprievodca sociálnymi službami</i> . Mesto Piešťany aktuálne nemá spracovaného komplexného sprievodcu sociálnymi službami na území mesta.
Predpokladané dopady opatrenia:	Adresné a rýchle riešenie pre občana v nepriaznivej sociálnej situácii (vyhnutie sa „blúdeniu od dverí k dverám“ pri hľadaní pomoci)
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 5.2.1.1 Oslovenie subjektov pôsobiach v sociálnej oblasti k spolupráci na príprave Sprievodcu sociálnymi službami, poskytnutie informácií z ich strany A 5.2.1.2 Spracovanie Sprievodcu – obsahová štruktúra, príprava textov, grafické spracovanie A 5.2.1.3 Zverejnenie Sprievodcu na webovej stránke mesta A 5.2.1.4 Tlač a distribúcia Sprievodcu A 5.2.1.5 Pravidelná aktualizácia informácií v Sprievodcovi
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	4 000,- eur (grafické spracovanie a tlač sprievodcu)
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany - MsÚ, odbor sociálnych služieb
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 – 2027, tlač v r. 2022 a v r. 2025
Merateľné ukazovatele:	Spracovaný Sprievodca sociálnymi službami
Opatrenie 5.2.2	Vytvoriť sieť informačných tabúl na informovanie o službách a aktivitách organizácií pôsobiach v Piešťanoch
Krátky popis opatrenia:	V rámci PS Seniori bola identifikovaná potreba zo strany seniorských organizácií na zabezpečenie informačných tabúl v meste (ideálne vo viacerých mestských častiach) na zdieľanie informácií o pripravovaných podujatiach a aktivitách týchto organizácií, ktoré by boli dostupné obyvateľom v seniorskom veku. Zverejňovanie informácií na informačných tabuliach je tradičným spôsobom informovania najmä pre staršiu populáciu, ktorá nevyužíva moderné technológie.

Predpokladané dopady opatrenia:	Uľahčenie prístupu k informáciám pre starších občanov, propagácia aktivít seniorských organizácií, zvýšenie participácie seniorov na podujatiach, aktivitách
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 5.2.2.1 Zmapovať existujúce informačné tabule v meste a mieru ich využívania A 5.2.2.2 Vyčleniť na existujúcich informačných tabuliach priestor pre zdieľanie informácií zo strany subjektov pôsobiach v meste, resp. vyčleniť niektoré z existujúcich tabúl pre potreby MVO alebo osadiť nové tabule A 5.2.2.3 V spolupráci so seniorskými organizáciami nastaviť systém zverejňovania informácií, ich aktualizáciu a údržbu tabúl.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	V závislosti od stavu a počtu existujúcich informačných tabúl
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany, MsÚ, OIMM MVO združujúce seniorov (JDS, a pod.)
Predpokladané obdobie realizácie:	2022
Merateľné ukazovatele:	Počet informačných tabúl v meste určených na propagáciu aktivít MVO
Opatrenie 5.2.3	Zabezpečiť informovanie občanov o legislatívnych zmenách v oblastiach, ktorých výkon zastrešuje ÚPSVR
Krátky popis opatrenia:	Aktivita je zameraná na informovanie občanov (seniorov, predstaviteľov/členov rôznych líg, OZ okresu Piešťany) o legislatívnych zmenách týkajúcich sa vybavovania peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkovú činnosť na ÚPSVR.
Predpokladané dopady opatrenia:	Lepšia informovanosť a orientácia občanov pri potrebe žiadať o peňažné príspevky na kompenzáciu ŤZP, pomoc občanom pri riešení a podávaní si žiadostí.
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 5.2.1.1 Informovanie občanov o legislatívnych zmenách v oblasti kompenzácií ŤZP a posudkovej činnosti
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	0 eur
Predpokladané zdroje krytia	-
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	ÚPSVR Piešťany, odbor sociálnych vecí a rodiny Mestská organizácia Jednoty dôchodcov, Liga proti rakovine, Liga proti reumatizmu a ďalšie organizácie, ktoré pôsobia v meste Piešťany
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet informačných stretnutí ročne (v prípade legislatívnych zmien) – min. 1

Špecifický cieľ č. 5.3	Komunikácia s verejnosťou a osвета k sociálnym témam
Krátky popis cieľa:	Osvetovými aktivitami je možné zvyšovať informovanosť občanov o príčinách a rizikách sociálneho vylúčenia, o tom, ako mu predchádzať, na koho sa obrátiť v prípade potreby pomoci, ale aj otvárať sociálne témy, diskutovať o nich s odborníkmi, samotnými prijímateľmi pomoci a cez ich

	príbehy scitlivovať verejnosť vo vzťahu k zraniteľným skupinám obyvateľstva.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 5.3.1 Príprava a realizácia kampaní k rôznym sociálnym témam
Opatrenie 5.3.1	Príprava a realizácia kampaní k rôznym sociálnym témam
Krátky popis opatrenia:	Osvetové kampane k rôznym sociálnym témam sú nástrojom, ako s verejnosťou komunikovať a zároveň ju scitlivovať t. j. viesť ju k vnímanosti a prijatiu druhých, bez ohľadu na ich pohlavie, vek, rasu, náboženstvo, či sociálny status.
Predpokladané dopady opatrenia:	Vytváranie podmienok pre sociálnu inklúziu zraniteľných skupín (seniori, občania so zdravotným znevýhodnením, rodiny a jednotlivci v ťažkých životných situáciách, ľudia bez domova, týrané ženy a pod.)
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 5.3.1.1 Vytvorenie tímu, ktorý zastreší prípravu a realizáciu kampaní (zamestnanci Mesta, zástupcovia iných organizácií, MVO) A 5.3.1.2 Identifikácia tém, ktoré je potrebné komunikovať s verejnosťou A 5.3.1.3 Príprava a samotná realizácia kampaní A 5.3.1.4 Spätná väzba verejnosti ku kampaniam (zapojenie, reakcie..)
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	V závislosti od rozsahu kampane, plánovaných aktivít a výstupov v rámci kampane – cca 500, - eur /kampaň
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, Kancelária vedenia mesta v súčinnosti s OSS Verejní a neverejní poskytovatelia SS, MVO združujúce občanov s rôznymi potrebami, odborníci na jednotlivé témy
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet zrealizovaných informačných kampaní ročne

STROM CIEĽOV – PODPORA DOBROVOĽNÍCTVA A POTENCIÁLU KOMUNÍT

Prierezový cieľ 6: Vytvárať podmienky pre rozvoj potenciálu komunít a dobrovoľníctva v Piešťanoch

ŠC 6.1: Systematická podpora dobrovoľníctva v meste

O 6.1.1 Vytvorenie pozície koordinátora dobrovoľníkov a otvorenie Dobrovoľníckeho kontaktného bodu v Piešťanoch

O 6.1.2 Tvorba dobrovoľníckych programov

ŠC 6.2: Rozvoj potenciálu komunít v meste

O 6.2.1 Podpora aktivizácie komunít zo strany samosprávy

O 6.2.2 Komunitné centrum Piešťany

Špecifický cieľ č. 6.1	Systematická podpora dobrovoľníctva v meste
Krátky popis cieľa:	V Piešťanoch je veľmi aktívny MVO sektor a pandémie spôsobená vírusom COVID 19 za uplynulé mesiace ukázala, že v meste žije veľa aktívnych občanov, ktorí majú záujem pomáhať druhým. Napriek tomu, že viaceré organizácie pracujú s dobrovoľníkmi, dobrovoľníctvo nie je v meste zastrešené žiadnou organizáciou, chýba koordinácia tejto agendy.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	O 6.1.1 Vytvorenie pozície koordinátora dobrovoľníkov a otvorenie Dobrovoľníckeho kontaktného bodu v Piešťanoch O 6.1.2 Tvorba dobrovoľníckych programov
Opatrenie 6.1.1	Vytvorenie pozície koordinátora dobrovoľníkov a otvorenie Dobrovoľníckeho kontaktného bodu v Piešťanoch
Krátky popis opatrenia:	Opatrenie je zamerané na vytvorenie pozície <i>koordinátor dobrovoľníkov</i> v rámci organizačnej štruktúry MsÚ Piešťany. Koordinátor dobrovoľníkov naštartuje systematickú podporu dobrovoľníctva v meste, v spolupráci s organizáciami pôsobiace v Piešťanoch bude mapovať dobrovoľnícke príležitosti. Následne bude sprevádzkovaný <i>Dobrovoľnícky kontaktný bod</i> (DKB) - bude fungovať ako informačné miesto pre organizácie, ktoré potrebujú dobrovoľníkov a zároveň ako kontaktný bod pre všetkých občanov, ktorí by radi nezištne pomáhali druhým. Pre účely DKB samospráva vyčlení priestor (napr. Denné centrum, Vážska 4, Piešťany, resp. iný vhodný priestor). Pri vytvorení pozície koordinátora dobrovoľníkov, pri nastavení jeho agendy a pri etablovaní DKB v meste bude samospráva spolupracovať s Bratislavským dobrovoľníckym centrom, ktoré má v oblasti dobrovoľníctva dlhoročné skúsenosti.

Predpokladané dopady opatrenia:	Koordinácia agendy dobrovoľníctva v meste, efektívnejšie využívanie potenciálu dobrovoľníctva v meste, osвета, aktivizácia občanov, pomoc organizáciám, ktoré využívajú dobrovoľníkov pri svojej činnosti
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 6.1.1.1 Vytvorenie pozície koordinátora dobrovoľníkov v rámci organizačnej štruktúry Mestského úradu Piešťany A 6.1.1.2 Otvorenie Dobrovoľníckeho kontaktného bodu v Piešťanoch A 6.1.1.3 Mapovanie príležitostí pre dobrovoľníkov
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	- mzda koordinátora dobrovoľníkov – ročne (50% úväzok) - 8 400,- eur /rok - prevádzkové náklady DKB - ročne (energia, materiálno- technické vybavenie, 5 000,- eur /rok
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany - MsÚ Bratislavské dobrovoľnícke centrum – partner
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 – 2027 (2023 – Otvorenie Dobrovoľníckeho kontaktného bodu)
Merateľné ukazovatele:	Vytvorená pozícia koordinátor dobrovoľníkov Vytvorený Dobrovoľnícky kontaktný bod Počet zmapovaných dobrovoľníckych príležitostí ročne Počet zapojených dobrovoľníkov ročne
Opatrenie 6.1.2	Tvorba dobrovoľníckych programov
Krátky popis opatrenia:	Aktivita je zameraná na vytváranie dobrovoľníckych programov, ktoré budú spájať dopyt na jednej strane a záujem o dobrovoľníctvo na strane druhej. Aktivitu zastreší koordinátor dobrovoľníkov, ktorý bude mapovať dobrovoľnícke príležitosti v meste v súčinnosti s organizáciami a zároveň bude evidovať záujem o dobrovoľníctvo zo strany občanov (napr. Buddy program – prepájanie mladých dospelých so ZP so študentami, dobrovoľníkmi, s cieľom ich socializácie a zmysluplného trávenia voľného času, Program Adoptuje si svojho deduška/babičku – prepájanie mladých rodín s deťmi s osamelými seniormi – vzájomná pomoc)
Predpokladané dopady opatrenia:	Efektívnejšie využívanie potenciálu dobrovoľníctva v meste, riešenie rôznych (nielen) sociálnych problémov, pomoc ohrozeným skupinám obyvateľov
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 6.1.2.1 Tvorba dobrovoľníckych programov zameraných na riešenie rôznych potrieb obyvateľov Piešťan
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	koordinácia jednotlivých dobrovoľníckych programov (pozn. zabezpečí koordinátor dobrovoľníkov - náklady zahrnuté v opatrení 6.1.1) - ďalšie náklady cca 500,- eur (propagácia, pracovný materiál, občerstvenie a pod.)
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany, MsÚ – referát dobrovoľníctva Bratislavské dobrovoľnícke centrum Organizácie pôsobiace v meste, ktoré potrebujú dobrovoľníkov
Predpokladané obdobie realizácie:	2023 – 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet vytvorených dobrovoľníckych programov

Špecifický cieľ č. 6.2	Rozvoj potenciálu komunít v meste
Krátky popis cieľa:	K legislatívne uloženým povinnostiam miest a obcí patrí tiež realizovať komunitný rozvoj (§ 82 zákona o sociálnych službách). Potenciál tejto myšlienky sa ukázal aj v pracovných skupinách počas tvorby KPSS. Vo všeobecnosti je cieľom komunitného rozvoja pomoc pri vytváraní svojpomoci a svojpomocných skupín, čím sa zlepši kvalita života členov týchto skupín. Takto chápaný komunitný rozvoj zvlášť zdôrazňuje samostatnosť, nezávislosť a spoliehanie sa členov komunity na seba samých, čo je jedným z významných faktorov pre budovanie silnej komunity a následne aj pre jej rozhodnutie realizovať aktivity. Súčasťou procesu komunitného rozvoja je realizácia komunitných projektov, cieľom ktorých je uskutočniť zmenu v prospech komunity.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	6.2.1 Podpora aktivizácie komunít zo strany samosprávy 6.2.2. Komunitné centrum Piešťany
Opatrenie 6.2.1	Podpora aktivizácie komunít zo strany samosprávy
Krátky popis opatrenia:	Mesto Piešťany si uvedomuje dôležitosť aktívneho zapojenia občanov do plánovacích a rozhodovacích procesov, participácii sa venuje už niekoľko rokov , pričom od r. 2021 ju odborne zastrešuje Odbor stratégie a rozvoja mesta. V rámci pripravovanej internej smernice „Pravidlá participácie občanov mesta Piešťany“ bude riešená participácia vo viacerých oblastiach: participatívny rozpočet, participácia pri tvorbe verejných priestorov, participácia pri tvorbe kroniky mesta a participácia pri tvorbe strategických dokumentov.
Predpokladané dopady opatrenia:	Zvýšenie participácie obyvateľov mesta na plánovaní a rozhodovacích procesoch samosprávy, zvýšenie zapojenia občanov do využitia finančných prostriedkov na investičné projekty, do plánovania verejných priestranstiev, posilnenie záujmu verejnosti o ich okolitý priestor s prínosom pre budovanie vzťahu ku komunite
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 6.2.1.1 Prijatie internej smernice „Pravidlá participácie občanov mesta Piešťany“ A 6.2.1.2 Aplikácia pravidiel participácie v praxi - zabezpečenie participácie občanov mesta v jednotlivých oblastiach A 6.2.1.3 Vyhodnotenie participatívnych procesov a ich prínosu
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	Mzda zamestnanca MsÚ zodpovedného za participáciu (už zahrnuté v rozpočte mesta)
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Mesto Piešťany – MsÚ, Odbor stratégie a rozvoja mesta
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 - 2027
Merateľné ukazovatele:	Počet aktivít samosprávy zrealizovaných participatívnou formou ročne
Opatrenie 6.2.2	Komunitné centrum Piešťany (Úsmev pre druhých)
Krátky popis opatrenia:	Cieľom projektu je vytvoriť v Piešťanoch spoločný komunitný priestor pre rodiny s deťmi, v rámci ktorého budú vytvorené podmienky pre inklúziu, vzdelávanie, podporu záujmovej činnosti a voľnočasové aktivity rodín a ich členov bez ohľadu na ich sociálno-ekonomický status, či zdravotné znevýhodnenie. Komunitné centrum (KC) bude spájať viaceré služby –

	špecializované sociálne poradenstvo, vytváranie príležitosti pre zvyšovanie sociálnych zručností, kompetencií a sociálnej mobility jednotlivcov a rodín, aktivity zamerané na prevenciu sociálnej exklúzie, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov FO, poskytovanie komunitnej práce a komunitnej rehabilitácie, vzdelávanie, voľnočasové aktivity apod. Projekt KC je spoločnou iniciatívou OZ Úsmev pre druhých a samosprávy. Počíta s vybudovaním novej nízkopodlažnej bezbariérovej budovy na pozemku vo vlastníctve samosprávy a vybudovaním súvisiacej infraštruktúry na aktívne trávenie voľného času (športovisko a detské ihrisko s bezbariérovými prvkami).
Predpokladané dopady opatrenia:	vznik nového komunitného priestoru pre obyvateľov mesta, ukážkový príklad prepojenia komunitných služieb a inkluzívneho prístupu, zlepšenie kvality života rodín v meste, podpora komunitného života, prevencia soc.-patologických javov,
Aktivity na naplnenie opatrenia:	A 6.2.2.1 Výber vhodnej lokality na realizáciu zámeru (gestor: Mesto Piešťany) A 6.2.2.2 Zmluva o spolupráci medzi samosprávou a OZ Úsmev pre druhých pri realizácii projektu A 6.2.2.3 Príprava projektovej dokumentácie pre projekt KC a súvisiacu infraštruktúru – odsúhlasenie projektu v MZ, A 6.2.2.4 Uchádzanie sa o NFP z EŠIF na realizáciu zámeru A 6.2.2.5 Výstavba KC a súvisiacej infraštruktúry (možnosť riešiť samostatne) A 6.2.2.6 Spustenie činnosti komunitného centra Piešťany
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	Objekt KC (bez zariadenia) – 120 000,- eur Multifunkčné ihrisko – 44 x 25 m – 170 000,- eur Obvodové zábrany multifunkčného ihriska – 75 000,- eur Inkluzívne detské ihrisko (senzorické hracie prvky, oddychová zóna, bezbariérové prvky, rôzne záťažové stupne pre deti od 2 – 12 rokov) – 135 000,- eur Investičná časť: cca 500 000,- eur Prevádzka KC – nie je známa v tejto etape
Predpokladané zdroje krytia	Investičná časť - NFP z EŠIF, granty a dotácie, sponzori, rozpočet mesta Prevádzka – príspevok z TTSK na soc. službu, úhrada klientov za služby poskytované v KC, sponzori, dotácia z rozpočtu mesta
Gestor: Spolupracujúce subjekty:	Úsmev pre druhých, o. z. Mesto Piešťany
Predpokladané obdobie realizácie:	2022 – 2027 (2022 – 2024 – výber vhodnej lokality, príprava PD a výstavba KC, 2024 – začiatok prevádzky KC, dostavba súvisiacej infraštruktúry)
Merateľné ukazovatele:	Vybudované komunitné centrum Počet aktivít realizovaných v KC mesačne

3.7. Plánované výstupy v rámci KPSS mesta Piešťany na roky 2021 – 2027

Oblasť RODINY S DEŤMI
Nové sociálne služby
Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa
Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií pre rodiny s členom so zdravotným znevýhodnením
Odľahčovacia služba pre deti so zdravotným postihnutím do 18 rokov
Posilnenie /rozšírenie existujúcich služieb
Posilnenie vyhľadávacej činnosti a mapovania rodín so začínajúcimi problémami
Pomoc rodinám pri zabezpečení starostlivosti o deti – ambulantnou formou v ZSoD (v rozsahu pol dňa)
Podpora nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu v meste Piešťany
Nové programy / nástroje
Edukačné programy pre deti a mládež (z oblastí dôležitých pre ich budúcnosť)
Stimulačný program pre rodiny s deťmi
Podporné programy pre rodiny v ohrození
Programy zamerané na inklúziu rodín s deťmi so ZP
Nová online platforma s poradenstvom pre rodiny s deťmi so ZP www.usmevpredruhych.sk
Nová podporná infraštruktúra
Inkluzívne detské ihrisko s bezbariérovými prvkami

Oblasť SENIORI
Nové sociálne služby
Požičiavanie kompenzačných pomôcok
Denný stacionár pre seniorov, resp. pre osoby so ZP (kapacita min. 10 miest)
Posilnenie /rozšírenie existujúcich služieb
Opatrovateľská služba – zvýšenie počtu opatrovateliek o 23 (Mesto Piešťany a TADCH)
Rozšírenie kapacít v zariadeniach pre seniorov spolu o 170 miest (Mesto Piešťany – 40 miest , Casa Slovensko n. o. – 40 miest a Istroanalytica – 90 miest)
Rozšírenie kapacity Zariadení opatrovateľskej služby o 8 miest
Posilnenie služby monitoring a signalizácia potreby pomoci
Nové programy
Program aktívneho starnutia
Program zameraný na podporu psychohygieny u seniorov
Programy medzigeneračnej solidarity
Nová sociálna infraštruktúra
Nové objekty zariadení ZpS (3 investičné akcie)
Kontaktný bod pre seniorov

Oblasť OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM
Nové sociálne služby
Denný stacionár pre seniorov, resp. pre osoby so ZP
Podporované bývanie pre ľudí so ZP
Posilnenie /rozšírenie existujúcich služieb
Rozšírenie kapacít v špecializovaných zariadeniach o 160 miest (TTSK – 120 miest, Casa Slovensko n. o. 40 miest), z toho 40 miest pre deti a mladých dospelých do 26 rokov

Nové programy / nástroje

Mapa bezbariérových prevádzok v Piešťanoch – aplikácia

Sociálny podnik Apolin – zamestnávanie občanov so ZP

Nová sociálna infraštruktúra

Nové objekty špecializovaných zariadení (2 investičné akcie)

Oblasť OBČANIA V KRÍZOVÝCH SITUÁCIÁCH

Nové sociálne služby

Nízkoprahová nocľaháreň (kapacita min. 10 miest)

Nízkoprahové denné centrum pre jednotlivcov

Posilnenie /rozšírenie existujúcich služieb

Posilnenie terénnej sociálnej práce (2 TSP)

Zabezpečenie zdravotných výkonov pre ľudí bez domova pred nástupom do ZSS

Nové programy/ nástroje

Preventívne programy zamerané na prácu s ľuďmi ohrozenými stratou bývania

Využitie existujúceho bytového fondu mesta pre potreby riešenia nepriaznivej sociálnej situácie občanov

Projekt Dostupné bývanie a otestovanie modelu Housing First

Nová infraštruktúra

Nové/zrekonštruované objekty pre nocľaháreň a NDC

PRIEREZOVÉ CIELE

Nové služby

Dobrovoľnícky kontaktný bod v Piešťanoch a koordinácia dobrovoľníckych aktivít

Komunitné centrum Piešťany (Úsmev pre druhých)

Nové programy/ nástroje

Sprievodca sociálnymi službami

Informovanie občanov o legislatívnych zmenách v oblasti kompenzácií ŤZP a posudkovej činnosti

Informačné/osvetové kampane k rôznym sociálnym témam

Dobrovoľnícke programy

Nová infraštruktúra

Sieť informačných tabúl na informovanie o službách a aktivitách organizácií pôsobiach v Piešťanoch

Novostavba Komunitného centra Piešťany so súvisiacou infraštruktúrou (ihrisko)

3.8 Časový a finančný plán realizácie KPSS mesta Piešťany na roky 2021 – 2027

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v § 83 ods.(5) bod e) určuje, že KPSS obsahuje aj **finančné podmienky**, ktoré obec a subjekty zapojené do tvorby a implementácie KPSS zabezpečia v plánovanom období na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít. Častým problémom v samosprávach je, že strategické plány sektorových politík (medzi ktoré patrí aj KPSS), nie sú v plnom rozsahu integrované do programového rozpočtu. V programovom rozpočtovaní (aj keď sa programuje na obdobie 3 rokov) sa neraz uprednostňujú krátkodobé ciele a subjektívne rozhodnutia, objavujú sa rozpory medzi volenými predstaviteľmi a odbornými útvarmi samosprávy. Je potrebné zdôrazniť, že KPSS sa ako strategický dokument po schválení v mestskom zastupiteľstve stáva **záväzným dokumentom** a samospráva nesie zodpovednosť za jeho implementáciu.

Tabuľka č. 57 Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 – **Strategický cieľ 1: Zabezpečiť podporu rodinám žijúcim v meste Piešťany s ohľadom na ich potreby a sociálnu situáciu.**

Ciele a opatrenia/aktivity	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Spolu v €
Špecifický cieľ 1.1: Realizácia preventívnych a podporných aktivít pre rodiny s deťmi							
O 1.1.1	0	0	0	0	0	0	0
O 1.1.2	14 400	15 840	17 424	19 166	21 082	23 190	111 102
A 1.1.3.1	36 640	36 640	36 640	36 640	36 640	36 640	219 840
A 1.1.3.2	300	300	300	300	300	300	1 800
O 1.1.4	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	9 000
Špecifický cieľ 1.2: Vyhľadávanie a podpora rodín v ohrození, krízová intervencia							
O 1.2.1	0	0	-	-	-	-	0
O 1.2.2	55 500	55 500	55 500	55 500	55 500	55 500	333 000
A 1.2.3.1	560	560	560	560	560	560	3 360
A 1.2.3.2	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800	16 800
Špecifický cieľ 1.3: Pomoc rodinám so znevýhodneným členom rodiny							
O 1.3.1	60 600	60 600	60 600	60 600	60 600	60 600	363 600
O 1.3.2	14 400	15 840	17 424	19 166	21 082	23 190	111 102
A 1.3.3.2 (inv.)	80 220	-	-	-	-	-	80 220
A 1.3.3.3	24 000	24 000	24 000	24 000	24 000	24 000	144 000
Spolu investičné	80 220	0	0	0	0	0	80 220
Spolu prevádzkové	210 700	213 580	216 748	220 232	224 064	228 280	1 313 604
SPOLU	290 920	213 580	216 748	220 232	224 064	228 280	1 393 824

Vysv. Aktivity Mesta Piešťany sú označené farebne.

Na realizáciu opatrení a aktivít naplánovaných v rámci **strategického cieľa 1** bude v horizonte 2022 – 2027 potrebné alokovať spolu **1 393 824,- eur**. Samospráva bude zastrešovať aktivity v celkovom objeme **522 264,- eur** (aktivity zvýraznené farebne) a zároveň bude čiastočne finančne participovať aj na aktivitách iných subjektov, napr. formou dotácií. Presná výška finančnej participácie samosprávy sa v čase spracovania KPSS nedá vyčíslieť, pretože aktivity iných subjektov v rámci strategického cieľa 1 predpokladajú viaczdrojové financovanie.

V rámci **prevádzkových nákladov** dôjde k nárastu finančných prostriedkov z rozpočtu mesta za obdobie rokov 2022 - 2027 o **442 044,- eur**. Pri aktivitách financovaných samosprávou bol vo finančnom pláne zohľadnený každoročný nárast bežných výdavkov o 10%, ktorý zohľadňuje valorizáciu platov a zvyšovanie cien energií a ďalších bežných výdavkov. V prípade sociálnych služieb, ktoré bude zastrešovať Mesto Piešťany, bude časť výdavkov krytá z úhrad od prijímateľov SS. V rámci strategického cieľu 1 vzniknú tri nové sociálne služby zamerané na podporu rodín pri starostlivosti o deti (vrátane detí so ZP), zintenzívnia sa preventívne aktivity, ako aj vyhľadávanie, podpora a prevádzanie rodín v ohrození. Dôležitá bude finančná podpora subjektov vykonávajúcich preventívne a podporné programy pre rodiny s deťmi formou dotácií a zabezpečenie udržateľnosti nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu (Centrum pomoci človeku). Tu sa očakáva možnosť finančnej podpory služby z grantov EÚ v rámci PO 2021 – 2027. V rámci strategického cieľa 1 sú naplánované **investičné výdavky** na výstavbu inkluzívneho detského ihriska s bezbariérovými prvkami v sume 80 220,- eur, pričom značná časť bude financovaná z dotácie zo štátneho rozpočtu (48 800,- eur).

Tabuľka č. 58 Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 – **Strategický cieľ 2:** Vytvárať podmienky pre plnohodnotný a dôstojný život seniorov v meste podporený komplexnými komunitnými sociálnymi službami, s cieľom zapájať ich do spoločenského diania a umožniť im zotrvanie v prirodzenom prostredí.

Ciele a opatrenia/aktivity		2022	2023	2024	2025	2026	2027	Spolu v €
Špecifický cieľ č. 2.1 Príprava Piešťan na starnutie populácie								
O 2.1.1		-	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	25 000
O 2.1.2		0	-	-	-	-	-	0
O 2.1.3		5 000	5 000	-	-	-	-	10 000
Špecifický cieľ č. 2.2 Podpora aktívneho starnutia, začlenenie seniorov do života komunity								
O 2.2.1		500	500	-	-	-	-	1 000
O 2.2.2		9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	54 000
O 2.2.3		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	18 000
O 2.2.4		350	350	350	350	-	-	1 400
Špecifický cieľ č. 2.3 Rozvoj komunitných sociálnych služieb zameraných na podporu zotrvania klienta v domácom prostredí								
A 2.3.1.1		28 900	60 580	98 332	143 054	195 761	257 605	784 232
A 2.3.1.2	Inv.	25 000	25 000	-	-	-	-	50 000
	Prev.	-	-	87 000	121 800	156 600	191 400	556 800
O 2.3.2		200	200	200	200	200	200	1 200
A 2.3.3.1		-	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	30 000
A 2.3.3.2	Inv.	-	-	-	20 000	-	-	20 000
	Prev.	-	-	-	-	94 040	103 444	197 484
O 2.3.4		?	?	?	?	?	?	
Špecifický cieľ č. 2.4 Budovanie nových a skvalitnenie existujúcich pobytových služieb dlhodobej starostlivosti								
A 2.4.1.1	Inv.	100 000	1 000 000	1 400 000				2 500 000
	Prev.				576 000	633 600	696 960	1 906 560
	Inv.	-	2 500 000	2 500 000	2 000 000	-	-	7 000 000

A 2.4.1. 2	Prev.	-	-	-	?	?	?	
A 2.4.1. 3	Inv.	2 000 000	2 000 000	-	-	-	-	4 000 000
	Prev.	-	-	?	?	?	?	
O 2.4.2	Inv.	-	100 000	825 000	875 000	-	-	1 800 000
	Prev.	-	-	-	-	480 000	528 000	1 008 000
O 2.4.3		5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	30 000
Spolu investičné		2 125 000	5 625 000	4 725 000	2 895 000	0	0	15 370 000
Spolu prevádzkové		51 950	94 630	213 882	869 404	1 588 201	1 805 609	4 623 676
SPOLU		2 176 950	5 719 630	4 938 882	3 764 404	1 588 201	1 805 609	19 993 676

Vysv. Aktivity Mesta Piešťany sú označené farebne.

Implementácia opatrení v rámci strategického cieľa 2 si vyžiada niekoľko násobne viac finančných prostriedkov v porovnaní s ostatnými strategickými cieľmi, a to minimálne **19 993 676,- eur**. (pozn. Suma nie je konečná, keďže niektoré aktivity nebolo možné v čase spracovania KPSS vyčíslieť a súčasne niektorí gestori aktivít neposkytli kompletné informácie o predpokladaných výdavkoch na realizáciu svojej aktivity.) Objem finančných prostriedkov reflektuje intervencie, ktoré je potrebné zrealizovať s cieľom zabezpečiť dostupnosť služieb dlhodobej starostlivosti pre obyvateľov Piešťan. Hlavné investície budú zamerané najmä na **budovanie novej sociálnej infraštruktúry**, ktorá významne posilní kapacity v **ZpS (o 170 miest), ŠZ (160 miest) a ZOS** (minimálne o **8 miest**). Pôjde pritom o investičné akcie v gescii samosprávy i súkromných investorov. Okrem navýšenia kapacít pobytových služieb bude posilnená aj **terénna opatrovateľská služba** (predpoklad je do r. 2027 o 23 opatrovateliek). V meste zároveň vzniknú **2 nové sociálne služby - Požičiavanie kompenzačných pomôcok a služba v dennom stacionári** pre seniorov, resp. pre osoby so ZP. Pozitívne je, že v Piešťanoch sa plánujú etablovať noví neverejní poskytovatelia sociálnych služieb, čo prispeje k rozšíreniu palety služieb a zároveň k zvýšeniu konkurencie. Časť finančných prostriedkov bude použitá aj na preventívne aktivity – na podporu aktívneho starnutia a začlenenie seniorov do života komunity. V rámci strategického cieľa 2 bude samospráva zastrešovať aktivity v celkovom objeme **8 283 476,- eur** (aktivity zvýraznené farebne), z toho budú **4 320 000,- eur** kapitálové výdavky a **3 963 476,- eur** bežné výdavky spojené so zabezpečením služieb. V prípade investičných akcií Mesto Piešťany predpokladá využitie grantov z Plánu obnovy a odolnosti a NFP z OP Slovensko. V prípade samotných prevádzkových nákladov za SS bude časť výdavkov krytá z úhrad prijímateľov za SS a z príspevku MPSVR (ZpS, ZOS). Na krytie časti nákladov spojených s OSL bude možné získať z NFP z EŠIF (NP Terénna opatrovateľská služba). Pri aktivitách financovaných samosprávou bol vo finančnom pláne zapracovaný každoročný nárast bežných výdavkov o 10%, ktorý zohľadňuje valorizáciu platov, zvyšovanie cien energií a ďalších bežných výdavkov.

Tabuľka č. 59 Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 – Strategický cieľ 3: Zlepšiť kvalitu života ľudí so zdravotným znevýhodnením prostredníctvom rôznych služieb, vytvárať z Piešťan inkluzívne mesto prístupné pre občanov s rôznymi potrebami.

Ciele a opatrenia/aktivity	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Spolu v €
Špecifický cieľ č. 3.1 Posilnenie a rozvoj sociálnych služieb pre občanov so ZP							
A 3.1.1.1	Inv.	?	?	?			
	Prev.			?	?	?	?

A 3.1.1.2 (už zahrnuté v A 2.4.1.2)	-	-	-	-	-	-	
A 3.1.2.1 (už zahrnuté v A 2.3.3.2)	-	-	-	-	-	-	
O 3.1.3	6 640	6 640	6 640	6 640	6 640	6 640	39 840
Špecifický cieľ č. 3.2 Mapovanie a odstraňovanie bariér v meste							
O 3.2.1	0	0	0	0	0	0	0
O 3.2.2 (inv.)	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	48 000
O 3.2.3	15 000	15 000	-	-	-	-	30 000
Špecifický cieľ č. 3.3 Vytváranie podmienok pre inklúziu ľudí so ZP do života spoločnosti							
A 3.3.1.1	64 000	64 000	64 000	64 000	64 000	64 000	384 000
A 3.3.1.2	?	?	?	?	?	?	
O 3.3.2	Inv.	-	75 000	75 000	-	-	150 000
	Prev.	-	-	-	25 000	27 500	82 750
Spolu investičné	8 000	83 000	83 000	8 000	8 000	8 000	198 000
Spolu prevádzkové	85 640	85 640	70 640	95 640	98 140	100 890	536 590
SPOLU	93 640	168 640	153 640	103 640	106 140	108 890	734 590

Vysv. Aktivity Mesta Piešťany sú označené farebne.

Na realizáciu opatrení a aktivít naplánovaných v rámci strategického cieľa 3 bude v horizonte 2022 – 2027 potrebné alokovať minimálne **734 590,- eur**. Táto suma však nie je konečná, naopak, predpokladáme, že v realite bude podstatne vyššia, keďže pri najväčšej plánovanej investícii pre oblasť Osoby so ZP (A 3.1.1.1 Vybudovanie 3 špecializovaných zariadení) gestor neposkytol údaje o plánovaných výdavkoch na investičnú a prevádzkovú časť. Zároveň finančné náklady na aktivity: A 3.1.1.2 Projekt Piešťany – vybudovanie zariadenia sociálnych služieb ZpS a SZ a A 3.1.2.1 Vytvorenie denného stacionára pre seniorov, resp. pre osoby so ZP sú už zohľadnené vo finančnom pláne pre strategický cieľ 2, keďže novovzniknuté služby budú určené pre obe cieľové skupiny. Hlavnými investíciami pre oblasť Osoby so ZP je vybudovanie nových **špecializovaných zariadení** s celkovou kapacitou **160 miest**. Ide o projekty TTSK a neverejného poskytovateľa Casa Slovensko n. o., ktoré pomôžu riešiť akútny nedostatok miest v špecializovaných zariadeniach v kraji. V rámci strategického cieľa 3 majú zároveň vzniknúť **dve nové sociálne služby**, ktoré v súčasnosti v meste absentujú, a to **služba v dennom stacionári** a **Podporované bývanie pre ľudí so ZP**. Finančné prostriedky budú tiež alokované na priebežné odstraňovanie bariér v meste, na vytvorenie Mapy bezbariérových prevádzok v Piešťanoch a na podporu zamestnávania ľudí so ZP v rámci sociálnych podnikov. Tieto aktivity majú za cieľ zlepšiť podmienky pre inklúziu občanov so zdravotným znevýhodnením do života spoločnosti. V rámci strategického cieľa 3 bude samospráva zastrešovať aktivity v celkovom objeme **237 840,- eur** (aktivity zvýraznené farebne), z toho kapitálové výdavky budú **198 000,- eur** a bežné výdavky spojené so zabezpečením služieb - **39 840,- eur**.

Tabuľka č. 60 Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 – **Strategický cieľ 4: Zlepšiť životné podmienky ľudí v ťažkej životnej situácii, prostredníctvom účinného systému pomoci umožniť ich integráciu do pracovného i spoločenského života a realizáciou preventívnych opatrení predchádzať nárastu bezdomovectva v meste.**

Ciele a opatrenia	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Spolu v €
Špecifický cieľ č.4.1 Podpora preventívnych aktivít zameraných na predchádzanie krízových situácií a vzniku bezdomovectva u jednotlivcov a rodín							
O 4.1.1	36 000	39 600	43 560	47 916	52 708	57 979	277 763
A 4.1.2.1	33 600	33 600	33 600	33 600	33 600	33 600	201 600
A 4.1.2.2	150	150	150	150	-	-	600
Špecifický cieľ č.4.2 Posilnenie služieb krízovej intervencie							
A 4.2.1.1	Inv.	-	-	720 000	-	-	720 000
	Prev.	-	-	-	32 400	35 640	107 244
A 4.2.1.2	Inv.		?	?			
	Prev.				55 000	60 500	115 500
O 4.2.2	300	300	300	300	300	300	1 800
Špecifický cieľ č. 4.3 Zabezpečenie cenovo dostupného bývania pre jednotlivcov i rodiny v kríze							
O 4.3.1 (inv.)	-	-	5 000	5000	-	-	10 000
A 4.3.2.1	32 000	32 000	-	-	-	-	64 000
A 4.3.2.2	-	?	?	?	?	?	
Spolu investičné	0	0	725 000	5 000	0	0	730 000
Spolu prevádzkové	102 050	105 650	77 610	114 366	177 248	191 583	768 507
SPOLU	102 050	105 650	802 610	119 366	177 248	191 583	1 498 507

Vysv. Aktivity Mesta Piešťany sú označené farebne.

Na implementáciu aktivít a opatrení strategického cieľa 4 bude potrebné alokovať cca **1 498 507,- eur**. Finančné prostriedky budú použité na podporu preventívnych aktivít zameraných na predchádzanie krízových situácií a vzniku bezdomovectva u jednotlivcov a rodín, na posilnenie služieb krízovej intervencie, ale aj na zabezpečenie cenovo dostupného bývania pre jednotlivcov i rodiny v kríze, ktoré sa ukázalo ako kľúčové pri predchádzaní, resp. pri ukončovaní bezdomovectva. Pre cieľovú skupinu občania v krízových situáciách sú naplánované **dve nové sociálne služby**, ktoré v súčasnosti v meste chýbajú – **nízkoprahová nocľaháreň** a **nízkoprahové denné centrum pre jednotlivcov** a posilnená by mala byť **terénna sociálna práca**. Zámerom je tiež otestovať **model Housing First**, ktorý je efektívnym nástrojom na ukončovanie bezdomovectva. V rámci tohto strategického cieľa samospráva zastreší väčšinu aktivít v spolupráci s Trnavskou arcidiecéznou charitou, v celkovom objeme **1 232 307,- eur**, z toho bude **502 307,- eur** bežné výdavky a **730 000,- eur** investičné výdavky. Pri aktivitách financovaných samosprávou bol vo finančnom pláne zapracovaný každoročný nárast bežných výdavkov o 10%, ktorý zohľadňuje valorizáciu platov a zvyšovanie cien energií a ďalších bežných výdavkov. V prípade prevádzkových nákladov za SS bude časť výdavkov krytá z príspevku MPSVR SR a z úhrad od prijímateľov SS a investičné výdavky budú môcť byť čiastočne financované z grantov z Plánu obnovy a odolnosti a z OP Slovensko. Náklady spojené s terénnou sociálnou prácou bude možné v značnej miere hradiť z NFP z EŠIF v prípade, že sa samospráva zapojí do grantových výziev.

Tabuľka č. 61 Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 – Prieerezový cieľ 5: Podporiť inklúziu občanov ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom sieťovania, partnerstiev, poskytovaním komplexných informácií a komunikáciou s verejnosťou

Ciele a opatrenia	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Spolu v €
Špecifický cieľ č. 5.1 Sieťovanie aktérov v sociálnej oblasti a vytváranie partnerstiev							
O 5.1.1	100	100	100	100	100	100	600
Špecifický cieľ č. 5.2 Poskytovanie včasných a komplexných informácií občanom o sociálnych službách a možnostiach podpory							
O 5.2.1	4 000	-	-	4 000	-	-	8 000
O 5.2.2	?	-	-	-	-	-	
O 5.2.3	0	0	0	0	0	0	0
Špecifický cieľ č. 5.3 Komunikácia s verejnosťou a osвета k sociálnym témam							
O 5.3.1	500	500	500	500	500	500	3000
Spolu prevádzkové	4 600	600	600	4 600	600	600	11 600

Vysv. Aktivity Mesta Piešťany sú označené farebne.

V rámci prierezového cieľa 5 sú naplánované aktivity neinvestičného charakteru, ktoré by mali prispieť k zvýšeniu informovanosti obyvateľov mesta, ale aj k intenzívnejšej spolupráci medzi aktérmi pôsobiace v oblasti sociálnych služieb a pomoci. Gestorom aktivít bude najmä samospráva, ktorá zo svojho rozpočtu bude znášať predpokladané náklady v objeme **11 600,- eur**.

Tabuľka č. 62 Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 – Prierezový cieľ 6: Vytvárať podmienky pre rozvoj potenciálu komunít a dobrovoľníctva v Piešťanoch

Ciele a opatrenia	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Spolu v €
Špecifický cieľ č. 6.1 Systematická podpora dobrovoľníctva v meste							
A 6.1.1.1	8 400	9 240	10 164	11 180	12 298	13 528	64 810
A 6.1.1.2	-	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	25 000
O 6.1.2	-	500	500	500	500	500	2 500
Špecifický cieľ č. 6.2 Rozvoj potenciálu komunít v meste							
O 6.2.1	0	0	0	0	0	0	
O 6.2.2	Inv.	0	120 000	135 000	245 000		500 000
	Prev.	0	0	?	?	?	
Spolu investičné	0	120 000	135 000	245 000			500 000
Spolu prevádzkové	8 400	14 740	15 664	16 680	17 798	19 028	92 310
SPOLU	8 400	134 740	150 664	261 680	17 798	19 028	592 310

Vysv. Aktivity Mesta Piešťany sú označené farebne.

Prierezový cieľ 6, ktorý je zameraný na vytváranie podmienok pre rozvoj dobrovoľníctva a podporu komunity, predpokladá aktivity v celkovom objeme **592 310,- eur**. Zahŕňa 1 investičnú aktivitu – vybudovanie **Komunitného centra Piešťany**, ktoré by mohlo byť ukázkovým príkladom vytvorenia inkluzívneho multifunkčného komunitného priestoru pre rodiny žijúce v Piešťanoch i okolí realizovaného v spolupráci verejného a neziskového sektora. Kapitálové výdavky na vybudovanie KC a súvisiacej infraštruktúry (detské ihrisko, športovisko) budú hradené z viacerých zdrojov, v ideálnom prípade z grantov a dotácií. V rámci tohto strategického cieľa bude kľúčové najmä naštartovanie **systematickej podpory dobrovoľníctva v meste**, vytvorenie Dobrovoľníckeho kontaktného bodu a realizácia dobrovoľníckych programov s pozitívnym prínosom pre obyvateľov mesta. Z rozpočtu

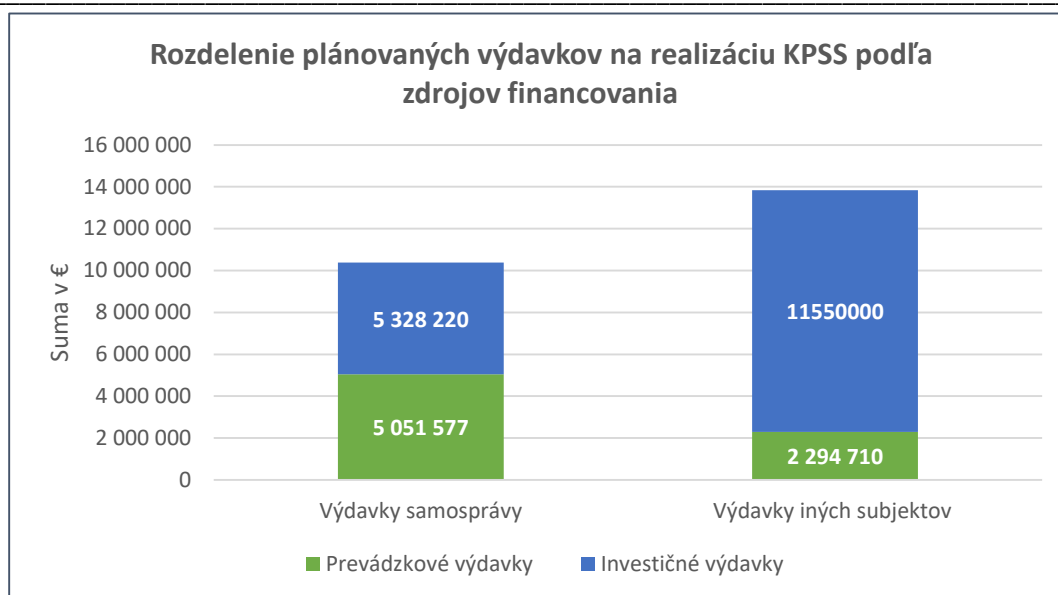
Mesta Piešťany budú v horizonte 2022 – 2027 pokryté najmä výdavky spojené s koordináciou dobrovoľníctva v objeme cca **92 310,- eur**.

Tabuľka č. 63 Sumarizácia finančných požiadaviek na roky 2022 – 2027, Strategické ciele 1 - 6

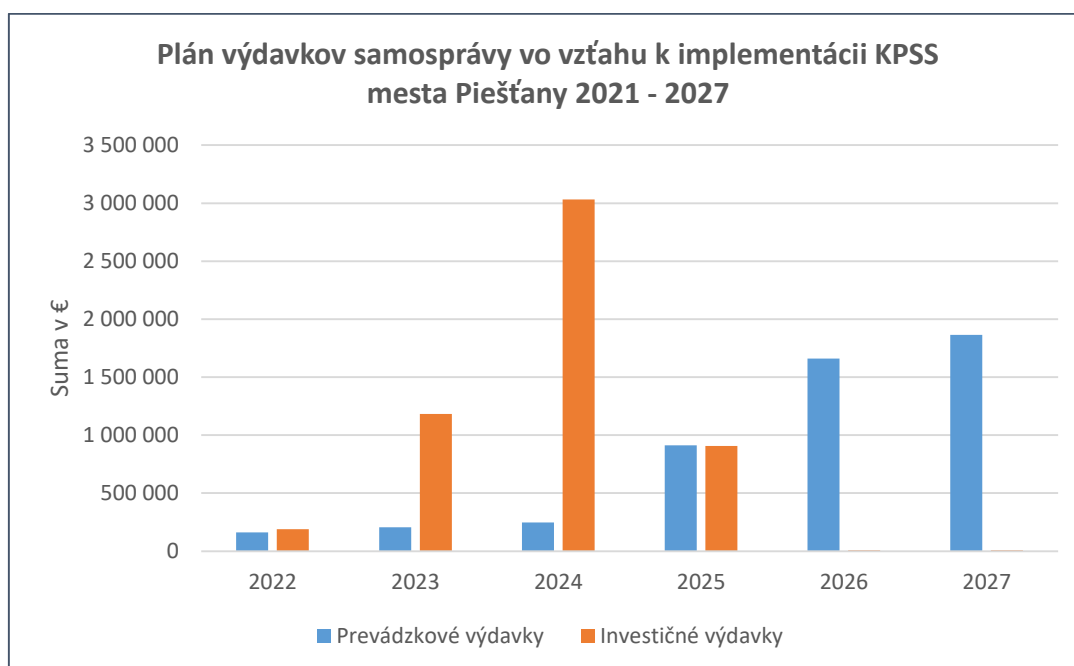
Ciele a opatrenia	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Spolu v €
Strategický cieľ 1							
ŠC 1.1 – 1.3	290 920	213 580	216 748	220 232	224 064	228 280	1 393 824
Strategický cieľ 2							
ŠC 2.1 – 2.4	2 176 950	5 719 630	4 938 882	3 764 404	1 588 201	1 805 609	19 993 676
Strategický cieľ 3							
ŠC 3.1 – 3.3	93 640	168 640	153 640	103 640	106 140	108 890	734 590
Strategický cieľ 4							
ŠC 4.1.- 4.3	102 050	105 650	802 610	119 366	177 248	191 583	1 498 507
Prierezový cieľ 5							
ŠC 5.1 – 5.3	4 600	600	600	4 600	600	600	11 600
Prierezový cieľ 6							
ŠC 6.1- 6.2	8 400	134 740	150 664	261 680	17 798	19 028	592 310
Spolu v €:	2 676 560	6 342 840	6 263 144	4 473 922	2 114 051	2 353 990	24 224 507

KPSS mesta Piešťany na roky 2021 – 2027 predpokladá investície a aktivity v celkovom objeme **minimálne 24 224 507,- eur**. Celkové náklady budú zrejme vyššie, keďže pri niektorých aktivitách nebolo možné v danom čase vyčíslieť predpokladané náklady, resp. gestori aktivít tieto informácie nedodali. Z tabuliek vyššie je zrejme, že pôjde o kapitálové i bežné výdavky viacerých aktérov zapojených do KPSS. Mesto Piešťany by malo z celkových predpokladaných nákladov hradiť približne **43 % (10 379 797,- eur)**, z toho **kapitálové výdavky** predstavujú viac ako **51 % (5 328 220,- eur)**, vďaka čomu sa posilní sociálna infraštruktúra. Nové, príp. zrekonštruované objekty pre sociálne služby prinesú nielen nové kapacity, ale aj následnú úsporu v prevádzkových nákladoch. Dôležité je, aby samospráva využila možnosti financovať realizáciu svojich zámerov z Plánu obnovy a odolnosti a z OP Slovensko (programové obdobie 2021 – 2027). Náklady spojené so samotnou prevádzkou SS rovnako nebude znášať iba samotné Mesto, ale budú financované viaczdrojovo (rozpočet mesta, príspevok MPSVR SR, úhrady klientov za poskytované služby, NFP z projektov na SS).

Graf č. 13 Rozdelenie plánovaných výdavkov na realizáciu KPSS mesta Piešťany na roky 2021 – 2027 podľa zdrojov financovania

Graf č. 14 Plán výdavkov Mesta Piešťany vo vzťahu k implementácii KPSS mesta Piešťany na roky 2021 – 2027

Treba zdôrazniť, že plán výdavkov samosprávy vo vzťahu k implementácii KPSS (približne 10 379 797,- eur v horizonte rokov 2021 – 2027) nezahŕňa v sebe výdavky, ktoré samospráva každoročne vynakladá na zabezpečenie existujúcich sociálnych služieb. Pôjde o výdavky, ktoré bude potrebné zabezpečiť **nad rámec aktuálne vynakladaných finančných prostriedkov, vďaka čomu príde k posilneniu a rozvoju sociálnych služieb v meste**. Finančný plán implementácie KPSS nie je nadhodnotený, ale **reálne odzrkadľuje potrebu investícií do sociálnej oblasti** ako kľúčovú podmienku pre splnenie zákonnej povinnosti samosprávy zabezpečiť dostupnosť potrebných sociálnych služieb občanom mesta.

4. MONITORING A HODNOTENIE

4.1. Spôsob vyhodnocovania plnenia KPSS a aktualizácie strategického dokumentu

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je dlhodobý, cyklicky sa opakujúci proces. Po spracovaní a schválení KPSS v mestskom zastupiteľstve začne **realizačná fáza**, ktorá bude prebiehať v období rokov 2022 až 2027. Táto etapa zahŕňa samotnú implementáciu stratégie, t. j. napĺňanie cieľov KPSS prostredníctvom realizácie jednotlivých aktivít a opatrení, ktoré budú podrobne rozpracované do **ročných akčných plánov**.

Dôležitou súčasťou realizačnej fázy bude pravidelný **monitoring** a **vyhodnocovanie plnenia** komunitného plánu na ročnej báze, v rámci ktorého bude sledované napĺňanie **merateľných ukazovateľov**. Na základe toho bude možné vyhodnotiť **úspešnosť implementácie strategického dokumentu**. Návrh indikátorov a ich požadovaných hodnôt pre jednotlivé opatrenia a aktivity je uvedený v *Prílohe 8*.

Informačná správa o plnení KPSS, ktorú vypracuje Odbor sociálnych služieb MsÚ Piešťany v súčinnosti s gestormi aktivít, sa bude predkladať Komisii pre zdravotníctvo, sociálne veci a bývanie a následne MsZ mesta Piešťany raz ročne, vždy do konca apríla aktuálneho roka za predchádzajúci kalendárny rok. Záverečná správa o plnení KPSS mesta Piešťany na roky 2021 – 2027 bude spracovaná a predložená do konca apríla 2028.

Počas celej doby implementácie KPSS je dôležité **monitorovať potreby obyvateľov v sociálnej oblasti** a v prípade identifikácie nových potrieb cieľových skupín a z toho vyvstávajúcich výziev zabezpečiť **aktualizáciu strategického dokumentu**. Aktualizácia sa uskutoční formou číslovaných dodatkov, ktoré budú následne predložené na schválenie MsZ mesta Piešťany. V tejto fáze je vhodné pokračovať v stretnutiach pracovných skupín pre jednotlivé oblasti za účasti všetkých aktérov komunitného plánovania, vďaka čomu bude vytvorený priestor pre pravidelné zdieľanie informácií a spoločné sledovanie úspešnosti napĺňania opatrení KPSS.

Počas implementácie KPSS by malo byť zo strany samosprávy zabezpečené **priebežné informovanie verejnosti** o napĺňaní cieľov a opatrení komunitného plánu, o dosiahnutých výsledkoch - najmä o vzniku nových a rozvoji existujúcich sociálnych služieb, ktoré prispievajú k skvalitneniu života obyvateľov mesta, ale aj o prípadných prekážkach, ktoré môžu negatívne ovplyvniť dosiahnutie cieľov. Vťahovanie verejnosti do diania počas realizačnej fázy prostredníctvom otvorenej a pozitívnej komunikácie môže prispieť k jej scitlivovaniu vo vzťahu k potrebám niektorých cieľových skupín, ale aj k zvýšeniu záujmu participovať na komunitnom rozvoji v ďalšom období.

Úspešnosť realizácie KPSS mesta Piešťany na roky 2021–2027 bude závisieť od organizačného a riadiaceho zabezpečenia komunitného plánovania, dostatočných finančných prostriedkov potrebných na realizáciu aktivít a aj od aktívnej spolupráce všetkých zapojených aktérov pôsobiacich v sociálnej oblasti.

5. ZÁVER

Počas roka 2021 Mesto Piešťany zastrešilo proces tvorby v poradí druhého KPSS, ktorý sa zameriava na napĺňanie miestnych potrieb v oblasti sociálnych služieb. Celý proces bol realizovaný participatívnou formou so zapojením všetkých relevantných aktérov (zástupcovia mestského úradu, odborníci na sociálnu oblasť, poskytovatelia i užívatelia sociálnych služieb, externý konzultant pre KPSS, verejnosť a organizácie občianskeho sektora). Dokument bol spracovaný v súlade so zákonom o sociálnych službách, ako aj v súlade s ďalšími legislatívnymi normami a strategickými dokumentmi. Vzhľadom na uvedené predstavuje Komunitný plán sociálnych služieb Mesta Piešťany na roky 2021 – 2027 dôležitý nástroj na riadenie lokálnych procesov a dosahovanie pokroku v sociálnej oblasti.

V rámci stretnutí pracovných skupín sa podarilo zosieťovať viacero subjektov aktívnych v sociálnej oblasti a priniesť spoločné riešenia na identifikované problémy. KPSS vďaka tomu obsahuje široké spektrum aktivít investičného i neinvestičného charakteru, gestorom ktorých nebude iba samospráva, ale aj ďalšie organizácie z verejného, súkromného a mimovládneho sektora. Tiež sa podarilo naplánovať viaceré spoločné projekty, čo umožní združovať finančné, materiálne i ľudské zdroje a zefektívniť ich využitie v záujme rozvoja sociálnych služieb.

Ako každý strategický dokument, aj KPSS závisí od vonkajších podmienok, na základe ktorých bude potrebné reagovať na zmeny. Z toho dôvodu by mal byť komunitný plán flexibilný, mal by sa prispôbovať konkrétnym zmeneným podmienkam. Na základe informácií z monitorovania a hodnotenia by mal reagovať na úspechy, neúspechy alebo na zmeny, ku ktorým dôjde pri realizácii aktivít.

Významnú úlohu v celom procese komunitného plánovania sociálnych služieb zohrávajú miestni politici. Očakáva sa od nich, že komunitnému plánovaniu vyjadria svoju podporu, budú ho priebežne monitorovať a zodpovedne budú posudzovať predložený návrh vrátane jeho finančného zabezpečenia. Výsledkom splnených zámerov KPSS musia byť sociálne služby dostupné pre obyvateľov Piešťan, a to nielen miestne, časovo, kapacitne, ale aj finančne, ktoré budú zodpovedať štandardom kvality.

Zoznam použitých skratiek

ADOS	Agentúra domácej ošetrovateľskej služby
ARK	Atlas rómskych komunít
AU	Asistent učiteľa
BV	Bežné výdavky
DC	Denné centrum
DHN	Dávka v hmotnej núdzi
DNZS	Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav
DPFO	Daň z príjmov fyzickej osoby
DS	Denný stacionár
DSS	Domov sociálnych služieb
EON	Ekonomicky oprávnené náklady
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EU – SILC	Európske harmonizované zisťovanie o príjmoch a životných podmienkach domácností
FO	Fyzická osoba
IÚS	Integrovaná územná stratégia
KC	Komunitné centrum
KPSS	Komunitný plán sociálnych služieb
KRSS TTSK	Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území Trnavského samosprávneho kraja
ĽBD	Ľudia bez domova
MP	Mentálne postihnutie
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MsP	Mestská polícia
MsÚ	Mestský úrad
MsZ	Mestské zastupiteľstvo
MŠ	Materské školy
MVO	Mimovládne organizácie
NDC	Nízkoprahové denné centrum
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NP	Národný projekt
NP TSP	Národný projekt Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce
OO PZ	Obvodné oddelenie policajného zboru
OSL	Opatrovateľská služba
OSN	Organizácia Spojených národov
OSRM	Odbor stratégie a rozvoja mesta
OSS	Odbor sociálnych služieb
PN	Piešťany
PnD	Prídavok na dieťa
p. b.	Percentuálny bod
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
POO	Plán obnovy a odolnosti
PP	Peňažný príspevok
RP	Rodičovský príspevok
RS	Rehabilitačné stredisko
SO vzdelanie	stredné odborné vzdelanie
SPODaSK	sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela

SR	Slovenská republika
SS	Sociálna služba/sociálne služby
SŠ	Stredná škola
SVI	Služba včasnej intervencie
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠZ	Špecializované zariadenie
ŠVVP	Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TSP	Terénna sociálna práca
TTSK	Trnavský samosprávny kraj
ŽZP	Ťažké zdravotné postihnutie
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
ÚPSVR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚSO vzdelanie	Úplné stredné odborné vzdelanie
ÚSV vzdelanie	Úplné stredné vyššie vzdelanie
VO vzdelanie	Vyššie odborné vzdelanie
VŠ vzdelanie	Vysokoškolské vzdelanie
VÚC	Vyšší územný celok
ZOS	Zariadenie opatrovateľskej služby
ZP	Zdravotné postihnutie
ZPB	zariadenie podporovaného bývania
ZpS	Zariadenie pre seniorov
ZSoD	Zariadenie starostlivosti o deti do 3 rokov veku
ZSS	Zariadenie sociálnych služieb
ZŠ	Základná škola/základné školy
ZZ	Zdravotné znevýhodnenie
ZŽP	Základné životné potreby

Zoznam grafov, obrázkov a tabuliek

Zoznam grafov

Číslo grafu	Názov
1	Úspešnosť plnenia aktivít v rámci KPSS mesta Piešťany na roky 2016 - 2020
2	Vývoj celkového počtu obyvateľov mesta Piešťany v rokoch 2010 - 2020
3	Vývoj prirodzeného prírastku/úbytku a migrácie obyvateľov Piešťan v rokoch 2010 – 2020
4	Štruktúra obyvateľov mesta Piešťany podľa produktivity, 2010 - 2020
5	Vývoj Indexu starnutia v SR, okrese Piešťany a meste Piešťany za obdobie 2010 - 2020
6	Subjektívne hodnotenie/vnímanie vlastného zdravotného stavu obyvateľmi SR v r.2017 v %
7	Index ekonomického zaťaženia obyvateľov SR, okresu Piešťany a mesta Piešťany za obdobie 2010 - 2020
8	Index rozvodovosti v SR, okrese Piešťany a v meste Piešťany, 2010 - 2020
9	Prehľad viaczdrojového financovania sociálnych služieb Mesta Piešťany
10	Rozdelenie poskytovaných sociálnych služieb podľa druhu v meste Piešťany, k 31.1.2021
11	Rozdelenie poskytovaných sociálnych služieb podľa formy
12	Prehľad poskytovateľov SS v meste Piešťany, k 31.1.2021

13	Rozdelenie plánovaných výdavkov na realizáciu KPSS mesta Piešťany na roky 2021 - 2027 podľa zdrojov financovania
14	Plán výdavkov Mesta Piešťany vo vzťahu k implementácii KPSS mesta Piešťany na roky 2021 - 2027

Zoznam obrázkov

Číslo obrázku	Názov
1	Komunitný dialóg v procese tvorby KPSS
2	Projekcia staršej populácie (65 rokov a viac) do roku 2050 v EÚ a na Slovensku- % z celkovej populácie
3	Okresy s najväčším prirodzeným úbytkom obyvateľstva v rokoch 2018 a 2040 (osoby na 1 000 obyvateľov)
4	Okresy s najvyšším zastúpením seniorov v populácii v roku 2018 a 2040 (%)
5	Prognóza podielu osôb vo veku 65 a viac rokov v okresoch Slovenska v roku 2040
6	Okresy s najvyšším indexom starnutia v roku 2018 a 2040 (%)
7	Prognóza indexu starnutia v okresoch Slovenska v roku 2040
8	Angažovanie občanov SR v porovnaní s ďalšími krajinami EÚ v dobrovoľníckych aktivitách, rok 2015, veková kategória 65–74 rokov
9	Vývoj nezamestnanosti v SR v období 2016–2020 a počet nezamestnaných
10	Miera rizika chudoby osôb podľa najčastejšieho statusu aktivity
11	Miera rizika chudoby podľa typu domácností

Zoznam tabuliek

Číslo tabuľky	Názov
1	Prehľad projektových zámerov pre sociálnu oblasť v PHSR mesta Piešťany na roky 2015 - 2025
2	Prehľad priorít KPSS mesta Piešťany na roky 2016 - 2020
3	Vývoj celkového počtu obyvateľov Piešťan v rokoch 2010 - 2020, spolu, podľa pohlavia
4	Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľov mesta Piešťany v rokoch 2010 - 2020
5	Migrácia obyvateľov mesta Piešťany v rokoch 2010 - 2020
6	Štruktúra obyvateľov mesta Piešťany podľa produktivity, 2010 - 2020
7	Bilancia obyvateľstva mesta Piešťany podľa vekových skupín – predproduktívny a poproduktívny vek, roky 2018 - 2020
8	Index starnutia v %, roky 2010 - 2020, Slovensko, okres Piešťany a mesto Piešťany
9	Priemerný vek, roky 2010 - 2020, Slovensko, okres Piešťany a mesto Piešťan
10	Index ekonomického zaťaženia SR, okres Piešťany, mesto Piešťany, 2010 - 2020
11	Index ekonomickej závislosti mladých ľudí a starých ľudí SR, okres Piešťany, mesto Piešťany, 2010 - 2020 v %
12	Priemerný vek snúbencov pri sobášii v okrese Piešťany v rokoch 2016 - 2020
13	Sobáše a rozvodovosť v meste Piešťany, 2010 - 2020
14	Index rozvodovosti v SR, okrese Piešťany a v meste Piešťany, 2010 - 2020
15	Priemerný počet maloletých detí v rozvedených manželstvách v okrese Piešťany v rokoch 2016 - 2020
16	Počet obyvateľov okresu Piešťany – podľa vybraných národností za roky 2016 - 2020
17	Prehľad počtu cudzincov v meste podľa vekových kategórií, k 2.3.2021
18	Žiaci podľa národnosti - Základné školy k 15. 9. 2020 - okres Piešťany

19	Počet detí cudzincov na ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany v školských rokoch 2015/2016 - 2020/2021
20	Počet poberateľov rodičovského príspevku (RP) v meste Piešťany v rokoch 2016 - 2020
21	Počet poberateľov prídavku na dieťa v meste Piešťany v rokoch 2016 - 2020
22	Počet žiakov so ŠVVP v ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany v školských rokoch 2015/2016 - 2020/2021
23	Počet asistentov učiteľa (AU) a počet žiakov vyžadujúcich asistentov v ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany v školských rokoch 2015/2016 - 2020/2021
24	Počet asistentov učiteľa (AU) a počet detí vyžadujúcich asistentov v MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Piešťany v školských rokoch 2015/2016 - 2020/2021
25	Prehľad o počte riešených rodín v evidencii OSS v rokoch 2016 - 2020
26	Prehľad o počte žiakov zanedbávajúcich povinnú školskú dochádzku v ZŠ a SŠ v meste Piešťany
27	Evidencia počtu detí, u ktorých bola realizovaná SPO v r. 2019 a 2020, okres Piešťany
28	Evidencia počtu detí v náhradnej starostlivosti za roky 2019 a 2020, okres Piešťany
29	Evidencia počtu detí, ktorým boli nariadené opatrenia v rámci SPO vr. 2019 a 2020, okres Piešťany
30	Evidencia počtu detí a plnoletých fyzických osôb, u ktorých bola realizovaná sociálna kuratela v r. 2019 a 2020, okres Piešťany
31	Prehľad o počte rodín z Piešťan, s ktorými pracovalo CDR v rámci SPODaSK, 2019-2020
32	Prehľad o vykonávanej posudkovej činnosti a vydaných rozhodnutiach o odkázanosti na sociálnu službu, Mesto Piešťany, roky 2016 - 2020
33	Počet poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie v Piešťanoch v r.2016 - 2020
34	Počet poberateľov príspevku na opatrovanie podľa vekovej štruktúry v meste Piešťany v rokoch 2016 - 2020
35	Počet opatrovaných podľa vekovej štruktúry v meste Piešťany v rokoch 2016 - 2020
36	Prehľad počtu osôb s ŤZP podľa druhu postihnutia v meste Piešťany za roky 2016 - 2020
37	Počet osôb s ŤZP v meste Piešťany podľa vekovej štruktúry v rokoch 2016 -2020
38	Počet poberateľov vybraných peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia v rokoch 2016 - 2020 v meste Piešťany
39	Prehľad uchádzačov o zamestnanie v meste Piešťany v rokoch 2016 - 2020
40	Prehľad uchádzačov o zamestnanie v meste Piešťany z hľadiska dĺžky evidencie a vzdelania v rokoch 2016 - 2020
41	Prehľad uchádzačov o zamestnanie v meste Piešťany podľa profesie posledného zamestnania v rokoch 2016 - 2020
42	Prehľad znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v meste Piešťany v r. 2016 - 2020
43	Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi (DHN) v meste Piešťany za roky 2016 - 2020
44	Prehľad o počte schválených žiadostí o jednorazovú dávku v hmotnej a sociálnej núdzi za roky 2016 – 2020, Mesto Piešťany
45	Počet klientov v evidencii TADCH, ktorým bolo poskytované špeciálne sociálne poradenstvo v období 2018 -2021
46	Počet riešených prípadov v súčinnosti s MsP, 2016 - 2020, Mesto Piešťany
47	Bežné výdavky a kapitálové výdavky Mesta Piešťany do sociálnych služieb za obdobie rokov 2016 – 2020. Program 5: Sociálna starostlivosť a bývanie
48	Podiel bežných výdavkov do SS z celkových bežných výdavkov mesta Piešťany
49	Výška finančných zdrojov z príjmu z DPFO pre účely sociálnych služieb, Mesto Piešťany
50	Bežné výdavky na SS mesta Piešťany za obdobie 2016 – 2020 v členení na podprogramy
51	Ø ekonomicky oprávnené náklady za roky 2018 – 2020, sociálne služby, mesto Piešťany

52	Zdroje príjmov do sociálnej oblasti a ich podiel na celkových bežných výdavkoch do sociálnej oblasti, Mesto Piešťany, 2016 - 2020
53	Údaje vymedzujúce potrebu SS vo väzbe na mieru závislosti a vek osôb vyššieho veku
54	Počet miest pre seniorov a osoby so ZP na základe odporučených noriem na 1 000 osôb starších ako 65 rokov
55	Určenie potrebnej kapacity sociálnych služieb pre cieľovú skupinu rodiny s deťmi
56	Určenie potrebnej kapacity sociálnych služieb pre osoby v krízovej situácii
57	Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 - Strategický cieľ 1: Zabezpečiť podporu rodinám žijúcim v meste Piešťany s ohľadom na ich potreby a sociálnu situáciu
58	Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 - Strategický cieľ 2: Vytvárať podmienky pre plnohodnotný a dôstojný život seniorov v meste podporený komplexnými komunitnými SS, s cieľom zapájať ich do spoločenského diania a umožniť im zotrvanie v prirodzenom prostredí
59	Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 - Strategický cieľ 3: Zlepšiť kvalitu života ľudí so zdravotným znevýhodnením prostredníctvom rôznych služieb, vytvárať z Piešťan inkluzívne mesto prístupné pre občanov s rôznymi potrebami
60	Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 - Strategický cieľ 4: Zlepšiť životné podmienky ľudí v ťažkej životnej situácii, prostredníctvom účinného systému pomoci umožniť ich integráciu do pracovného i spoločenského života a realizáciu preventívnych opatrení predchádzať nárastu bezdomovectva v meste
61	Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 - Prierezový cieľ 5: Podporiť inklúziu občanov ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom sieťovania, partnerstiev, poskytovaním komplexných informácií a komunikáciou s verejnosťou
62	Finančné požiadavky na roky 2022 – 2027 - Prierezový cieľ 6: Vytvárať podmienky pre rozvoj potenciálu komunit a dobrovoľníctva v Piešťanoch
63	Sumarizácia finančných požiadaviek na roky 2022 – 2027, Strategické ciele 1 - 6

Prílohy

- **Príloha 1** - Zoznam členov Riadiaceho tímu, Poradného tímu a jednotlivých pracovných skupín
- **Príloha 2** - Vyhodnotenie KPSS mesta Piešťany za obdobie 2016 – 2020
- **Príloha 3** - Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Piešťany a v okolitých obciach
- **Príloha 4** - Prehľad ďalších subjektov pôsobiach v sociálnej oblasti v meste Piešťany
- **Príloha 5** - Vyhodnotenie zisťovania požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb v meste Piešťany
- **Príloha 6** - Vyhodnotenie zisťovania požiadaviek obyvateľov mesta Piešťany v sociálnej oblasti
- **Príloha 7** - Stromy problémov pre jednotlivé cieľové skupiny
- **Príloha 8** - Návrh indikátorov a ich požadovaných hodnôt pre jednotlivé opatrenia a aktivity KPSS